

EPICTETI ENCHIRIDION,

una

cum CEBETIS TABULA.

Græcè & Latine :

cum NOTIS.

MERICI CASAUBONI, I.S.F.

EJUSDEM ENCHIRIDII

*Paraphrasis Græca, ex qua non pauci in
Enchiridio loci restituti: nunquam
ante hac edita.*

Item, Paraphraseos Versio, cum Notis ejusdem.

L O N D I N I,

Typis Tho. Roycroft, Impensis Joh. Shirley apud
quem prostant venales ad insigne Pelicani
in vico vulg. vocat. Little Britain, 1659.

PRÆFATIO.

Magnus liber, magnum malum;
dixit olim nescio quis : qua in-
ductus ille potissimum ratione,
nihil attinet hic quærere : nec ego inde
collecturus sum, parvum librum, eo nomine,
quia parvus, gratiam mereri ; cum ista
non ex mole, sed materia, occasione, boni-
tate, & similibus æstimanda sint ; & li-
ber vel maximus mole, pro argumento &
merito, brevis censerì possit ; & contra,
vix tam parvus & pusillus, qui non nimis
longus, prout ille est qui scripsit. Epicte-
ti quod vocant Enchiridion : sive ex si-
militudine pugionis sic dictus, ut censet
simplicius ; sive ex eo, quod manu facile
tractari (tantillus) continerique possit ;
& ad manum semper, ob eximiam uti-
litatem, debeat esse : pusillus certe, si mo-
lem spectemus, ut vix ullus magis : sed
tantæ dignitatis & utilitatis liber est, ut
cum à Sacris discessimus, haud alium fa-

Præfatio.

cile neque magnum neque parvum reperiamus, qui communi doctorum sive Ethnicorum, sive Christianorum consensu, majorem laudem mereatur : ut si de ullo dici vere possit, Parvus liber, magnus thesaurus ; id huic competat uni præter alios quosunque vel laudatissimos. Antoninus certe, Romanus Imperator, in tanto dignitatis fastigio collocatus, quantum homini nato contingere poterat : cui tot regna, tot imperia, sub utroque sole longe lateque sita, serviebant : in hac tanta tamen fortune sue sublimitate, in suis illis incomparabilibus Alloquiis, seu Soliloquiis, (à nobis primis, sic ut intelligi possent, in vulgus editis :) Diis gratias agit, & pro magno habet beneficio, quod Epicteti scripta nancisci sibi contigisset. Nec, opinor, sine causa ; cum summus Imperator, nec tam Magnus (quæ maxima illius laus & felicitas) quam Bonus ; multo plus fructus et utilitatis ad beatam vitam ex diligenti lectione id genus scriptorum, (quod tum ex libris ipsius ; tum ex vitæ ratione, qualem tradunt omnes uno ore istorum temporum historici cuiusvis liqueat :) perceperit ; quam ex ista rerum omnium
ad

Præfatio.

ad pompam & corporeas voluptates pertinentium copia. Ex omnibus porro Epicteti scriptis quæ ad nos pervenere, nemini dubium, quin istud Enchiridium, ut omnis ipsius doctrina fundamenta brevissime & lucidissime continens, sit præcipuum. Cum autem in omnibus fere linguis & locis, à quibus sapientiæ studium non penitus exulat, studiose legatur, tanto cuique charius, quo quisque solide (id est, ad usum vitæ morumque) doctior est: eo magis dolendum, post tot doctissimorum virorum qua versiones, qua notationes; haud pauca adhuc in eo remanere, quæ diligentissimos etiam morari, & ancipites habere sint idonea. Ut enim in pusillo corpore, qualia quæ inter homines maximi penduntur, uniones & margaritæ: navus quilibet, quo vellumen offuscatur; vel lavitas offenditur; vel figura deformatur; multum de pretio demit: ita in hoc tam pusillo, tanti pretii scripto pariter rem habere ratio postulat. Hac à nobis non sine causa dici fatebuntur, qui viri summi, Claudii Salmasii, hac in Præfatione ad simplicii Commentarium legerint: Ipsum Epicteti Enchiridion

Præfatio.

(ita ait:) quod semper nobis in deliciis fuit, cum scriptis Codd. comparavimus, & viginti aliquot locos in tantulo opere nondum intellectos ceteris interpretibus, explicavimus; multosque alios parum hætenus explicatos, elucidavimus. *Quam facile credent, qui tantum virum ex scriptis & ab eo jam præstitis norunt, cum quæ promiserat, si semel aggressus esset, præstiturum fuisse: tam certo cuivis constare queat, in eis quæ hætenus sub ejus sive viventis, sive fato functi nomine publicata sunt, nihil hujus ne minima quidem ex parte representatum esse. Ab illo igitur immatura morte prærepto destituti; si nos nunc Enchiridium hoc damus, ut quidem speramus, absolutissimum, & ita ab omnibus nævis & maculis purum, ut vix ullus (nullus omnino certe, quod ego sciam) in illo locus sit reliquus, in quo vel mediocriter doctus impediri possit; haud male nos de publico meritos esse, spes non exigua fuerit. Ne tamen in me unum, qui minimam partem mihi vindico, tam præclari facinoris gloriam derivare voluisse videar; quibus auctoribus & adjutoribus hoc aggressi simus, paucis reddenda mihi ratio.* *Qua-*

Præfatio.

Quatuor aut quinque jam supra viginti sunt anni, quod Augustinus Lindse-
lius, vir in quocunque literarum genere
præstantissimus; Latine, Grace, Hebraice,
doctissimus, & ad omnes promovenda-
rum meliorum literarum occasiones semper
intentissimus, anonymi veteris Græci
scriptoris in partem Psalmorum, ex ve-
tere manu scripto libro ab amanuensi suo
elegantissime descriptas Annotationes
ad me misit, eo fine, ut mea opera, si qua
posset, suo parenti restituerentur: tum ve-
ro, si digna (de quo minime dubitabat)
qua vulgarentur, ut Latina versione dona-
ta, tanto commendatiores & utiliores es-
sent. Eodem tempore misit & Enchiri-
dii, de quo nobis hic sermo, Paraphrasim,
& ipsam ex vetere libro, qui multa asce-
tica melioris ævi continebat, descriptam.
Hujus Paraphraseos (sive Parecphrase-
os) auctor, homo Christianus, id sibi
proposuerat, ut utilissimum scriptum, ad
ascetarum Christianorum non tam dog-
mata, quæ in iis quæ ad mores pertinent
fere eadem; quam formulas & sermonem
concinnatum, eorum usibus dicaret. Memi-
ni cum primum legerem, non parva letitia

Præfatio.

*affectum esse me; & dignissimū judicasse
 qua publici juris, ut Epicteto non parum
 lucis allatura, fieret. Et ad hoc quidem
 neque longa deliberatione, neque multo la-
 bore opus erat. Annotationes in Psal-
 mos, non ita res in proclivi, & expedita;
 & satis diu (quantum per alia negotia li-
 cebat) versata, prius quam genuinus pa-
 rens agnosceretur: qui tandem, (longe
 alius quam Catenæ quas vulgo vocant,
 exhibent) Hesychius, certis indiciis est
 repertus. Cum pater placerent, & sævus:
 versionem aggressus eram; & dudum ista
 publice extarent, nisi primum mors Reve-
 rendiss. Prasalis, ad Herefordiensem se-
 dem evedti, intervenisset; & pau'o post,
 fatalis ista F. R. Catastrophe, nescio quid
 alis, mihi certe, id est studiis meis & in-
 ceptis in quocunque genere (nisi si vellem,
 quod ait ille, me retexere: πειν δὲ μοι χάρις,
 &c.) tantum non fatalis & decretoria.
 Ab eo tempore, amissis omnibus studiorum
 presidiiis, vix alicubi diu (procul à libris)
 consistere quiti; etsi non semper, prout se
 occasio obtulit, otiosi fuimus; cum tamen
 haud alia pauca in non uno literarum ge-
 nere moventes & agitantes nos ista ca-
 lamitas*

Præfatio.

linitas deprehendisset : non solum Annotationes illæ in Psalmos, quæ longioris erant opera ; sed cum illis, quæ cum illis venerat & Enchiridii Paraphrasis, ut ab oculis longe submota, ita ab animo pariter & memoria. Anno abhinc uno aut altero, in quotidiana cum viro nobiliss. antiquæ eruditionis juxta amante, & perito, Dom. Joh. Cottono, Thomæ F. Roberti nepote, conversatione ; cum Epicteti, inter alios, mentio incidisset, & de Paraphrasi, quid olim, si licuisset, agitabam ; intellexisset : tanta eum videntæ illius ac potiundæ incessit cupiditas, ut ab eo tempore quoties occasio se dabat, inquirendi & urgendi nullum finem faceret. Nec faciebat illi satis, quod apographum, quod ad me primum missum fuerat, cum pluribus aliis chartis in unum fasciculum conjectis, periisse affirmabam ; quod erat verissimum : sed hujus tamen apographi aliud alia manu (ita curante me) apographum alicubi inter chartas, quæ salvæ adhuc erant, superare agnoveram. Quid multa ? Scriniis, non una loco præsentî conditione, conditis, omnibus excussis, tandem obtulit se, quod supererat,

Præfatio.

supererat, apographum. Cujus cum copiam nobiliss. viro fecissem, & ille (sic ut prædixeram) non pauca ex illo in Enchiridio corrigi & illustrari posse agnosceret, facile persuasit, ut quod dudum institueram, novam scil. Enchiridii cum hac Paraphrasi, & necessariis in utrumque Notis, editionem; quasi postliminio resumere, & exequerer. Quorum si aliqua apud non indoctos gratia fuerit, quibus accepta ferri potissimum debeat, candoris intererat nostri profiteri.

Quibus aliis auxiliis instructi si quis quærat, hæc aggressi sumus: de Latinis Enchiridii versionibus Wolphio memoratis, solas hæctenus duas vidimus, quarum auctores Politianus & Wolphius: quas cum persuasum haberemus ceteris longe præstare, de quarendis, cum se non offerrent, aliis minus solliciti fuimus. Ceterum, Gallicas vidimus, omnino tres. Vetusissimam, Par Andre Riuaudeau: à Poitiers: 1567. virum certe non indoctum, & qui Notas etiam non contemnendas adjecit. Secundam, viri amplissimi, & inter præcipua Gallia decora numerandi Duvairii: Lut. Paris. a.d. 1606.

cum

Præfatio.

cum ceteris ejus admiranda doctrina, facundia, pietatis operibus excusam. De hac plura in Notis pro re nata dicturi, parciores hic erimus. Tertiam denique, recentiorum; Parisiis itidem a. d. 1655. Chez Guillaume de Luyne: typis mandata. De hac malim alios, quam me judicare. Ita sunt homines, & hinc est, quod optimi quique libri vulgo negliguntur; Τὴν ὁμοιοῦν μᾶλλον ἐπιλαμβάνει ἄνθρωποι ἢ τὴν ἀκρόβουλον νεώτερον. Illud satis mirum, qui Epicteti Enchiridium Gallice de novo vertendum susciperet, nullam priorem versionem meminisse: non id Duvairii saltem, vel dignitati, vel eximiis virtutibus tribuisse. Præterea, qui vitam Epicteti scribere se pollicetur, cum de uxore quarit, non Simplicium saltem in consilium adhibuisse, qui diu μόνον eum διατελέσαι; tandem pueri gratia, quem alebat, γυναῖκα προσλαβέσαι παιδὸς ἵκεν author est. Scio verbum γυναῖκα non uno modo accipi posse. Sed expendenda tamen hæc erant, si quis hoc agebat. Sed hæc aliis relinquimus. Et jam hæc nimis multa sunt, si moles libri, cui dicata sunt; non multa, si meritum spectetur. Textum Græcum Amstelodamensis

Præfatio.

*mens recentioris editionis, quam in ple-
risque cum Salmasiana congruere deprehen-
dimus, sed & versionem Latinam fideli-
ter exhibuimus. Cætera in Notis.*

DE

DE EPICTETO.

Δῦλος Ἐπίκτητος γινόμεν, καὶ σῶμ' ἀνάπτηρος·

Καὶ πενήν' ἱρός· καὶ φίλος ἀθάνατοις.

Notæ in hoc Dist.

SIve Epictetus (ut olim credidit Aul. Gellius) sive alius est auctor, plane divina sententia est, quæ ex intimatum Vet. tum N. Testam. philosophia prompta videri possit: adeo certe supra vulgarem sensum & saporem, ut pauci sint Christiani, quorum fides ad istam sublimitatem pervenerit. Formula erat antiquis ethnicis usitatissima, si quis fortuna in tribuendis quæ avide inhiant homines indulgentiore frueretur; sed præcipue si cui in dubia alea conatibus & inceptis, sive per se laudabilibus, sive secus, res pro voto cederet; ut eum φίλον esse τοῖς θεοῖς, id est, Diis charum & dilectum predicarent. Hoc tum ex aliis passim; tum ex Homero discamus eximie, cui tam solemne est ita loqui, ut ex ipso manasse videri possit. Hinc miratur extrema Odyssea Achilles, Agamemnonem Regem, quem Διὶ φίλον

φίλον ἔμμεναι crediderant, (φῶμιν apud Hom.
 elegantissime:) acerba & cruenta morte pe-
 riisse. & alibi Penelope maritum Ulyssē
 Deo exosum esse colligit, quia reditu in patri-
 am longis erroribus prohiberetur. Ipse Ulysses,
 à subulco suo laute acceptus, vicissim optat
 illi, ut Διὶ φίλος sit: bonorum scil. quæ vul-
 go nuncupantur, optat illi copiam: quod &
 ex Eumai responsione satis liquet. Odyss. 3.
 Nausicaa, Regis Phaacum filia, mortales ullos
 adeo fortes aut feroces usquam reperiri negat,
 qui terram Phaacum bello laceessere audeant,
 μᾶλα γὰρ φίλοι ἀδανάτοισιν. Hinc etiam illud
 Poeta Latini, de quodam in amore suo præter
 expectationem fœlici; Solus es, quem Dii di-
 ligunt. Sed insignia in hanc rem Ciceronis in
 Oratione pro L. Flaco, de Judæis verba: Quam
 chara Diis immortalibus (inquit) gens esset,
 docuit quod est victa, quod elocata, quod ser-
 va. Plane ut hodierni demagogi, concionatores
 & politici, quorum pietas isto maxime (τῆς εὐν-
 ομίας) tribicine nititur: per quos non stabit, opi-
 nor, quin ad Mahumedanos ocyus (quibus est
 commodum) transcant, qui longe plura & in-
 signiora (ut jam non uni observatum) in hoc
 genere jactare possunt, quam (si miraculosa
 Vet. Testam. omittamus) quævis alia gens
 potest.

Huic igitur vasa sane hominum opinioni, qua
 vera pietati nihil perniciosus, ut contraiet
 Epictetus,

*Epictetus, & suo exemplo ad saniora de nobis
 ipsis aliisque judicia praeiret; generosam hanc
 de sua fide professionem edidit; Servum se na-
 tum; (quae vilissima in terris conditio:) corpore quoque (cujus charitas omnibus
 maxima innata est:) mutilatum fuisse, sed &
 egenum (ne quid malis deesset) ad mendici-
 tatem usque: in hac tamen tam miserabili,
 tam vili (si hominum judicia spectentur) con-
 ditione, tantum abesse ut à Diis neglectum se
 crederet, ut de amore ipsorum & charitate
 non dubitaret. O virum! ô sententiam dig-
 nam quae cordibus omnium qui ad veram beati-
 tudinem & aeternas sedes adspirant, inscriba-
 tur; & memoria praesens semper obversetur.
 Jam dixi, sensum verborum ex intima Sacr.
 Volum. philosophia promptum videri posse. Sed
 & verba non uno loco non dissimilia: qualia
 Davidis ista: ואני עני ואביון ארני יחשב
 Ps. 40. v. ult. quae recentior interpres hand ma-
 le: Sum quidem pauper & egenus: Sed Deus
 cogitat de me: quem recentior & accuratior
 Anglica versio secuta est; But I am poor and
 needy: yet the Lord thinketh upon me.*

*Observavi non paucos in Distichi hujus sco-
 po longius aberrare. Flor. Christianus (vir
 alias in istis incomparabilis) non adeo feliciter
 hic;*

*Servus Epictetus, Diis charus, pauper ut
 Irus:*

*Quin & parte aliqua corporis orbus
 eram. Melius,*

*Melius, sive is Politianus, sive alius, qui
servato verborum ordine, qui magnum hic ha-
bet momentum, vertit,*

*Servus Epictetus : mutilati corporis: Irus
Pauper : at hæc inter charus eram su-
peris.*

*Longissime illi a sensu abeunt, qui nescio
quam jactationem in verbis ariolantur, mo-
destie philosophi minus convenientem. Sed
hæc hætenus.*

Corrigenda.

I Ag. 6. l. 14. lege: ἐφ' ἡμῶν ἢ, op. p. 10. 11. γε.
φαν. ὥς ἐστιν ἐν γήσιν φανταζιῶν κ. φ. p. 24. 4
πῶς γὰρ — φοί. p. 25. 6. is qui aff. p. 28. 19. πικ-
ταλλ. p. 39. 11. in ea re f. p. 40. 4. αἰχολ. p. 42. 16
κὺ τῆς ἀν' ἐφ' ἐκ. p. 43. 23. pr. te f. p. 44. 17. κακῶς
α. p. 48. 12. μὴ γ. ἀνδρ. p. 63. 28. 29. ἐν οἷς ἔλετο. εὖ
π. p. 65. 26. & ita p. p. 88. 9. huc q. 18. χ. πὼν [p.
97. 2. ut. π. πρ. p. 102. 8. ἐγκρ. p. 111. 18. t. malis,
op. p. 128. 6. ἢ δὲ τῆς θ. p. 130. 8. κὺ μ. p. 133. 4.
male d. a. 10. ff. rideres. p. 152. 26. τὸς ἐν τ. p.
160. 7. οὐδ' φθ. p. 162. 28. (5) Αἱ μὲν ἐ. p. 174.
19. ἔξω τ. p. 180. 28. τὸ ἔχεν ἀν. p. 183. 22. pe-
cud. m. 31. sed et tradunt il. p. 184. 1. διδασ.
α. 5. δὲ δὴ λωχ. p. 185. 4. δὲ δωκαρ. p. 188. 14. κὺ
κ. p. 192. 1. ζ. ὡς ἀν. 22. δὲ ζ. τ. Sed & numeri re-
gularum à p. 96 ad p. 129. corrigendi.

EPICTETI

VITA.

EPICTETUS, Stoicæ
 sectæ Philosophus Hierapoli-
 tanus patria fuit, (est
 autem Hierapolis Cariae
 urbs, non longe a Laodicea sita,) con-
 ditione servus, ut in Noctibus At-
 ticiis etiam testatur Aulus Gellius.
 Servivit enim Romæ Epaphrodito cui-
 dam Neronis familiari, Vir sanctissi-
 mæ & integerrimæ Vitæ, alienissi-
 mus ab omni fastu & arrogantia;
 quibus tamen Vitiis omnes fere la-
 borarunt philosophi. Tantæ autem fuit
 apud omnes existimationis & famæ,
 ut lucerna ejus fictilis tribus dracha-
 B marum

marum millibus divendita olim fuisse
 feratur. Meminit hujus & Lucianus
 Græcus auctor, sed cum laude,
 cum is tamen nulli philosophorum sa-
 tis æquus fuerit, utpote irrisor de-
 orum & hominum: quo loco & lu-
 cernæ Epicteti mentionem facit: sic
 enim habet in Dialogo πρὸς τὸ ἀπαιδεύ-
 τον, & πολλὰ βιβλία ἀνέμδρον, id est, ad
 ineruditum, & multos coementē
 libros: ‘ Et nostra, inquit, ætate fuit
 ‘ quis, & adhuc superest, opinor qui
 ‘ Stoici Epicteti fictilem lucernam ter
 ‘ mille drachmis emit. Sperabat enim,
 ‘ opinor, & ille, si noctu ad eam lucer-
 ‘ nam legeret continuo, & Epicteti sa-
 ‘ pientiam in somnis se adepturum, &
 ‘ similem se fore admirandi illius senis.
 Hactenus Luciani verba. Summam
 totius philosophiæ duobus his verbis
 contineri

3

contineri dicebat, Ἀνέχ & ἀπέχ, id
est, Sustine & abstine. Domitiano
autem imperante, vel offensus ejus ty-
rannide, vel coactus ob Senatuscon-
sultum de pettendis urbe philosophis,
Roma Hierapolim commigravit. & om-
moratus iterum dicitur Romæ usque
ad tempora Marci Antonini.

B 2

EPI-

Ε' Π Ι Κ Τ Η ' Τ Ο Υ

Ε' Γ Χ Ε Ι Ρ Ι ' Δ Ι Ο Ν .

Κ Ε Φ . α'.

Ω Ν ὄντων τὰ μὲν ὄντι ἐφ' ἡμῖν, τὰ
δὲ ἐκ ἐφ' ἡμῖν. ἐφ' ἡμῖν μὲν, ὑπο-
ληψις, (1) ὁρμὴ, ὀρεξεις, ἐκκλι-
σις· καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅσα ἡμέτερα ἔρ-
γα. ἐκ ἐφ' ἡμῖν δὲ, τὸ σῶμα, (2)
ἡ κτῆσις, δόξαι, ἀρχαί· καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅσα ἐκ ἡμέ-
τερα ἔργα.

β'.

Κ Αὶ τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν ὄντι φύσις ἐλευθέρα, ἀκώ-
λυτα, ἀπαρεμπόδιστα. τὰ δὲ ἐκ ἐφ' ἡμῖν, αἰ-
σθητῆ, δόξα, κωλυτὰ, ἀλλότεια.

γ'.

Μ Ε' μνησο ἔν, ὅπ. ἐὰν τὰ φύσις δόξα ἐλευθέρα
οἰηθῆς, καὶ τὰ ἀλλότεια ἴδια ἐμποδιθῇση,
πενθῇσις, ταραχῇσις, μέμψη καὶ θέξις, καὶ ἀνδρώπαις·
ἐὰν δὲ τὸ σὸν μόνον οἰηθῇς σὸν (εἴ), τὸ δὲ ἀλλότειον,
ἑσπέρῳ ὄντι, ἀλλότειον, οὐδεὶς σε ἀναγκάσει ἐδέποτε,
ἐδεῖς σε κωλύσει. ἐ μέμψη ἐδένα, ἐκ ἐγκαλέσις πνι,
ἄκων προξέσις ἐδέ ἐν, ἐδεῖς σε βλάβη, ἐχθρόν ἐχ-
ξίς. (3) ἐδέ γὰρ βλαβερόν τι πέσις.

Τηλικύτων

EPICTETI

ENCHIRIDION.

CAP. I.

RES quædam in potestate nostra sunt : quædam non sunt. In nostra potestate est, opinio, appetitio, desiderium, aversatio ; & , ut uno complectar verbo, quælibet nostræ actiones. Nostri arbitrii non sunt, corpus, pecunia, gloria, imperia : ad summam, ea quæ ipsi non agimus, omnia.

CAP. II.

AC ea quidem quæ nobis parent, libera sunt natura sua : nec prohiberi ab ullo, nec impediri possunt. In quæ autem ipsi jus nullum habemus, ea sunt infirma, obnoxia servituti, obnoxia impedimentis, aliena.

CAP. III.

Proinde memento, si ea quæ natura serviunt, libera putaris, & aliena pro tuis habueris, fore ut impediaris, lugeas, perturberis, Deos hominesque accuses. Sin id solum tuum existimaris, quod tuum est ; aliena vero, ut sunt, aliena : te nemo coget unquam, nemo impediet, neminem accusabis, neminem criminaberis, nihil ages invitus, nemo te lædet, inimicum non habebis. Neque enim ullam calamitatem accipies.

δ'.

Τηλικύτων οὖν ἐφίεμθ, μέμνησο ὅπ' ἐ δ' αἰ
ματίους κεκινημῶν ἀπ' αὐτῶν. ἀλλὰ τὰ
μὲν ἀφίεναι παντελῶς, τὰ δ' ὑπερπίδεας πρὸς τὸ
παρύν. ἐν δὲ καὶ ταῦτα θέλης καὶ (4) ἄρχειν καὶ πλε-
τεῖν, τυχὸν μὲν ἐδ' αὐτῶν τέτων τεύξῃ, διὰ τὸ καὶ
ἡμ' ὑπετέρων ἐφίεας. πάντως γε μὲν ἐκείνων ἀπο-
τεύξῃ δι' ὧν μόνων δ' δαίμονία καὶ ἐλδοτεία πε-
ρίνεται.

ε'.

(5) **Ε**τθὺς οὖν πάσῃ φαντασίᾳ τεραχία μελέ-
τα δ' ἀπλέγειν, ὅπ', φαντασία εἶ, καὶ ἐ πάν-
τως τὸ φαινόμενον. ἔπειτα ἐξετάζει τοῖς κενόσι τέ-
τις, οἷς ἔχεις. πρῶτον δὲ τῶν, καὶ μάλιστα, πτερον
περὶ τὰ ἐφ' ἡμῖν ἔστιν, ἢ περὶ τὰ ἐκ ἐφ' ἡμῖν καὶ
περὶ π' ἡμῖν ἐκ ἐφ' ἡμῖν, ἢ ὑποχείρον ἔσω τ', διότι
ἐδὲν ὑφ' ὅς σε.

ς'.

Μεμνησο ὅπ' ὀρέξεως μὲν ἐπαγγελία, τὸ δ' ὅπ-
τυχεῖν, ἐδ' ὀρέγη. ἐκκλίσεως δὲ ἐπαγγελία,
τὸ μὴ ἐμπεσεῖν ἐκείνῳ ὃ ἐκκλίνεται· καὶ ὃ μὲν ὀρέξῃ
ἐποτυγχάνων, ἀτυχής· ὃ δὲ ἐκκλίσῃ περὶ πτερον,
δυστυχής· ἂν μὲν οὖν μόνον ἐκκλίνῃς τὰ παρὰ φύσιν
ἡμῖν ἐπὶ σοι, ἐδ' ἐνὶ ὧν ἐκκλίνεις περὶ πτερον· νόσον δ' ἂν
ἐκκλίνῃς, δάνατον, ἢ πενίαν, δυστυχιστής.

ζ'.

Αρον οὖν πῶς ἐκκλίσιν ἀπὸ πάντων τῶν ἐκ ἐφ'
ἡμῖν, καὶ μετάδεις ἐπὶ τὰ παρὰ φύσιν τῶν ἐφ'
ἡμῖν· πῶς ὀρέξῃς δὲ παντελῶς ἐπὶ αὐτῷ παρύντος ἀνε-
λε· ἂν τε γὰρ ὀρέγῃς τῶν ἐκ ἐφ' ἡμῖν πνος,
ἀτυχῇς

CAP. IV.

Cum igitur tantas res appetas, sic eas suscipiendas esse memento, ut sis non mediocriter incitatus; atque alia penitus relinquenda, alia in præsentia omittenda censeas. Quod si & illas desideraris, & magistratus etiam atque opes appetieris, & tuos florere volueris: fortasse ne hæc quidem assequeris, propter earum, quas ante diximus, cupiditatem: iis certe omnino excides, per quas solas felicitas & libertas comparatur.

CAP. V.

Itaque viso cuivis aspero, statim sic ut respondeas, Operam dabis: visum id esse, nec plane id quod videatur. Post, inquirendo, eas adhibeto regulas, quas habes, eamque cum primis ac potissimum, Utrum id visum in rebus versetur nostræ potestati subjectis, an vero alienis. Quod si in alienis, in promptu sit, illud ad te nihil attinere.

CAP. VI.

Appetitionis eam esse pollicitationem memento, fore ut consequatur id quod appetat: Averfationis, ne in id incidat quod averfetur. Is porro quem appetitio frustratur, infortunatus est: qui in id incidit quod averfatur, calamitosus. Itaque si ea solum averfere, quæ eorum naturæ, quæ in tua potestate sunt, repugnant; in eorum, quæ averfaris, nihil incidet: At si morbum averferis, aut mortem, aut inopiam; calamitatem subibis.

CAP. VII.

Averfationem igitur ab iis rebus amovebis omnibus, quæ in nobis sitæ non sunt: atque in eas transferes quæ naturæ eorum, quæ nostri arbitrii sunt, repugnant. Appetitionem autem hoc tempore prorsus auferto, nam si ea, quæ nostri arbitrii non sunt, desideraris,

ἀπυχεῖν ἀνδρίκη· ἥν δ' ἐφ' ἡμῖν, ὅσων ὀρέγεσθαι
καλὸν ἂν, ἔδεν ἔδέπω σὶ πάρεσι, μόνῳ δὲ τῷ ὀρμηῖν
καὶ ἀφορμῇν ἔχῳ, κούφως μὲν τοι καὶ μεθ' ὑπεξαίρε-
σεως, καὶ ἀνειμύως.

η'.

Εφ' ἐκάστῃ ἥν ψυχαγωγώτων, ἢ χρεῖαν παρεχόν-
των, ἢ σεργιμύων, μέμνητο ὅτι πλέγειν ὁποῖόν
ἔστιν, ἀπὸ ἥν σμικροτάτων ἀρχόμεντο. (8) ἂν
χύτεαν σέργης, ὅπ χύτεαν σέργης. κατεαγείσης γδ
αὐτῆς ἔταραχθήσῃ. ἂν παιδίον σαυτῷ καταφιλήσῃ,
ἢ γυναικα, ὅπ ἄνθρωπον καταφιλήσῃ· ἀποθανόντι γδ
αὐτῷ ἔταραχθήσῃ.

θ'.

Οταν ἀφαισθαι πιντο ἔργα μίλλης, ὑπομίμησθε
σαυτὸν, ὁποῖόν ἐστι τὸ ἔργον. εἰάν λεσόμεντο
ἀπίης, πρόβαλε σιαυτῷ τὰ γινόμενα ἐν βαλανίῳ·
τοὺς ἀπορραίνοντας, τοὺς ἐκχεομένους, τοὺς λοι-
δοῦντας, τοὺς κλέποντας· καὶ ἔπως ἀσφαλέστερον
ἄψῃ τῷ ἔργῳ, εἰάν ὁπιλέγῃς, ὅπ, Εὐθύς λείσασθαι
λέλω, καὶ τίῳ ἐμαυτῷ παραίρεσιν χτ' φύσιν ἔχουσαν
πρηῖσαι. καὶ ὡσαύτως ἐφ' ἐκάστῃ ἔργῳ. ἔτω γδ, ἂν π
πρὸς τὸ λείσασθαι γένηται ἐμποδὼν, πρόχρεον ἔσαι, διόπ
ἔτι το ἦδελον μόνον, ἀλλὰ καὶ τίῳ ἐμαυτῷ παραίρεσιν
κατὰ φύσιν ἔχουσαν πρηῖσαι. ἔπρησσω δὲ, εἰάν ἀγανα-
κτῷ πρὸς τὰ γινόμενα.

ι'.

Ταράσσει τοὺς ἀνθρώπους, οὐ τὰ πράγματα,
ἀλλὰ τὰ πρὶ ἥν παραγμάτων δόγματα, οἷον,
θάνατο οὐδὲν δεινόν, ἐπὶ καὶ Σωκράτῃ ἂν ἐφαίνε-
το. ἀλλὰ τὸ δόγμα τὸ πρὶ θανάτου, ὅπ δεινόν, ἐκεί-

ENCHIRIDION. 9

frustrari necesse erit. Ea vero quæ nobis parent, quatenus recte possint expeti, nondum es assecutus. Sed eo tantum utitor motu animi, quo vel accedas ad eas res, vel ab iisdem recedas : verum leviter, & cum imminutione, & remisse.

CAP. VIII.

Singulis in rebus ; quæ vel delectant, vel usui serviunt, vel diliguntur, memento considerare cujusmodi sint ; exorsus à minutissimis. Si ollam diligis, te ollam diligere : nam ea contracta non perturbaberis. Si filiolum, aut uxorem, hominem à te diligere : nam eo mortuo non perturbaberis.

CAP. IX.

Opus aliquod aggressurus, ipsi tibi subjcito, cujusmodi sit illud opus. Si lavatum abieris, ea tibi proponito quæ sunt in balneo : alios perfundi, alios loco pelli, alios convicia facere, alios furari. Sic tutius rem aggredieris, si ipse tibi dixeris : Et statim lavabo, & meum institutum naturæ congruens conservabo. Eodemque modo in unoquoque negotio. Sic enim, si quid impedimento lavationi tuæ fuerit, in promptu erit ; Equidem non hoc solum volui, sed & institutum meum, naturæ consentaneum, tueri volui. Neque vero tuebor, si ea quæ sunt, ægre tulero.

CAP. X.

Homines perturbantur, non rebus, sed iis quas de rebus habent opinionibus. Verbi causa : Mors non est malum ; alioqui enim & Socrati ita visum esset ; sed opinio de morte, quæ malum eam facit.
Cum

νο, τὸ δεινὸν ὄσιν. ὅταν οὖν ἐμποδίζώμεθα, ἢ τα-
ρατῶμεθα μηδέποτε ἄλλας αἰπώμεθα, ἀλλ' ἑαυτὸς,
τετέστι τὰ ἑωτῶν ὀδύματα. ἀπαιδεύτε ἔργον, τὸ
ἄλλοις ἐγκαλῆν, ἐφ' οἷς αὐτὸς πράσσει κακῶς. ἡ γυ-
μνὸς παιδεύει, τὸ ἑαυτοῦ· πεπαιδευμένος, τὸ μὴ
ἄλλω, μὴθ' ἑαυτοῦ.

1α.

Επὶ μηδενὶ ἐπαρθῆς ἄλλοτρίῳ φρονηματι. εἰ
ὁ ἴππος ἐπαιρόμενος ἔλεγχῃ αὐτὸν, ὅπ, Καλὸς εἰ-
μι, οἷσιν αὐτὸν ὡς· ζυ' δ' ὅταν λέγῃς ἐπαιρόμενος,
ὅπ, ἴππον καλὸν ἔχω, ἴδι' ὅπ, ὅπ, ἴππῳ ἀγαθῷ
ἐπαίρη· τί οὖν ὄσι σόν; χεῖς φανταζῶν χεῖς φύσιν
χῆς, πτωχεύει ἐπαρθήσῃ. τότε γὰρ ὅπ, σὺ πνι ἀγα-
θῷ ἐπαρθήσῃ.

1β'.

Καθ' ὅσον ἐν λιμένι, τῷ πλοίῳ κατασκευασθέντος, αὐτὸν
ἐξέλθῃς ὑδρευσαῖς, ὁ δ' ἔμην παρέργον ὄσι, καὶ
κοχλίδιον ἀναλέξας, ἢ βολβαίον· τεταῖσθαι δὲ δὴ
τὴν διάνοισιν ἐπὶ τὸ πλοῖον· καὶ σιωπῶς ἐπηρεφέσθαι,
μήποτε ὁ κυβερνήτης καλέσῃ, καὶ τότε πάντα ἐκείνα
ἀφίεναι, ἵνα μὴ δεδμευμένος ἐμβληθῇς, ὡς τὰ πόρτα-
τα· ἔτω καὶ ἐν τῷ βίῳ, εἰάν διδῶται ἀντὶ βολβίς καὶ
κοχλίδος γυναικείον καὶ παιδίον, ἐδὲν κωλύσει
εἰάν δὲ ὁ κυβερνήτης καλέσῃ, πρέχῃ ἐπὶ τὸ πλοῖον,
ἀφ' ἧς ἐκείνα πάντα, μηδὲν ἐπηρεφόμενος· εἰάν δὲ
γέρον ἦς, μηδὲ ἀπαλλαγῇς ποτε τῷ πλοίῳ μακρὰν,
(10) μήποτε καλῶντος ἐλλίπῃς.

Μη

ENCHIRIDION. II

Cum igitur impedimur, aut distrahimur, non alios culpeamus, sed nosmet ipsos, hoc est, nostras opiniones. Alios accusare in calamitate sua, hominis est ineruditi: se ipsum, ejus qui erudiri coepit: nec se, nec alium, eruditi.

CAP. XI.

Nulla aliena praestantia efferaris animo. Si equus semet jactans diceret, Sum pulcher: ferendum esset. Tu vero cum insolenter gloriaris, te pulchrum equum habere: scito, equo te bono superbi e. Quid igitur est tuum? Usus visorum. Quapropter cum in usu visorum ita moratus fueris, quemadmodum natura postulat, tum effereris. Tum enim aliquo tuo bono lætaberis.

CAP. XII.

Quemadmodum in navigatione, subducto navigio, si aquatum exie is, obiter fortassis etiam cochleolam colliges, aut bulbum: animo autem in navigium intento esse oportet, ac continenter sollicito, ne gubernator vocet: ac tum illa omnia relinquere, ut ne vinctus, tanquam oves in navim conjiciaris: ita etiam in vita, si tibi vice cochleæ aut bulbi, detur uxorcula & puer: nihil impediet. At si gubernator vocarit, cures ad navim, relictis illis omnibus: neque respicies. Quod si senex es, cave unquam à nave recedas longius, ne quando vocatus, deficias.

CAP.

ιγ'.

ΜΗ' ζήτη τα γινόμενα γίνεσθ' ὡς θέλεις· (11)
 ἀλλὰ θέλε γίνεσθ' τα γινόμενα ὡς γίνεται,
 καὶ εὖ ποιήσεις. (12) νό^ς⊙, σώματος ὅστιν ἐμπό-
 διον· προαιρέσεως δὲ ἔ', εἰ μὴ αὐτὴ θέλῃ. χόλων-
 σις, ζέλους ὅστιν ἐμπόδιον, προαιρέσεως δὲ ἔ'. καὶ
 τὸτο ἐφ' ἑκάστου ἥ^ς ἐμπιπόντων ὀπίλεγε. δ' ῥήσεις γὰρ
 αὐτὸ ἄλλε πνὸς ἐμπόδιον, σὺ ὅ' ἔ'.

ιδ'.

Εφ' ἑκάστου ἥ^ς πρὸς πιπόντων, μέμνητο ὀπισφύων
 ὅτι σεαυτὸν ζητεῖν, πάντα δύναμιν ἔχεις πρὸς
 τὴν χεῖσιν αὐτῆς. εἰ μὴ καλὸν ἴδῃς, ἢ καλὴν. δ' ῥήσεις
 δυνάμιν πρὸς ταῦτα ἐγκρατεῖαν. (13) εἰ μὴ πόν^ς⊙
 πρὸς φέρησαι δ' ῥήσεις καρτερίαν· ἂν λοιδορεῖα, δ' ῥή-
 σεις ἀνεξικακίαν καὶ ἔ'τως ἐπιζόμενόν σε (14) ἔ' σιω-
 πρπάσουσιν αἱ φαντασίαι.

ιε'.

ΜΗδέποτε ὅτι μηδενὸς εἴπῃς, ὅπ, Ἀπώλεσα
 αὐτὸ, ἀλλ', ὅπ, Ἀπέδωκα. τὸ παιδίον ἀπὸ-
 θανεν; ἀπέδωκε. τὸ χρεῖον ἀφῆρέθη; ἔκοι^ς καὶ τὸτο
 ἀπέδωκε. ἀλλὰ κακὸς ὁ ἀφελόμενος. τί δέ σοι μέλει,
 διὰ πίν^ς⊙ σε ὁ δοῦς ἀπήτησε; μέχρι δ' ἂν διδῶ, ὡς
 ἀλλοτρίεα αὐτῇ ὀπιμιλῶ, ὡς τὰ πανδοχεῖς οἱ παρόν-
 τες.

ισ'.

Εἰ ἀποκόψαι θέλεις, ἄφες τὰς πλείους δια-
 λογισμύς· εἰ μὴ ἀμειλίω^ς ἥ^ς ἐμῶν, οὐχ ἔξω δι-
 ατρεφάς· εἰ μὴ κολάσω ἢ ποῖδα, πονηρὸς ἔσται.
 κρείσσον γὰρ λιμῶ ἀποθανεῖν, ἄλυτον καὶ ἄφοβον θηρό-
 μῃον, ἢ ζῆν ἐν ἀφθέντοις τερασφόμῃον· κρείττον ὅ, ἢ
 ποῖδα κακὸν (ἔ'), ἢ σε κακοδαίμονα. Ἄρξαι

ENCHIRIDION. 13

CAP. XIII.

NE postules, ea quæ sunt, arbitrato tuo fieri; sed, si sapias, ita fieri quæque velis, ut sunt. Morbus est corporis impedimentum; instituti non item, nisi ipse velis. Claudicatio pedis est impedimentum; instituti non item. Quod si singulis in rebus, quæ incidunt, consideraris; invenies eas alterius cuiuspiam rei, non tui, esse impedimentum.

CAP. XIV.

Quicquid inciderit, in eo memento, ad te conversus, inquirere, qua facultate sis ad usum ejus instructus. Si quem formosum, formosamve videris, ad eam rem temperantiæ facultas in promptu erit. Si labor objectus fuerit, tolerantiam reperiens: Si convicium, patientiam invenies. Quod si te ita consueseceris, visis non obtemperabis.

CAP. XV.

Nunquam te quicquam perdidisse dicito, sed reddidisse. Filiolus obiit? redditus est. Prædium est ereptum? an non id quoque est redditum? At improbus est qui eripuit. Quid id tua refert, per quem, is qui dederat, abs te repetierit? Sed quamdiu concesserit, tanquam alienum id curato, ut cauponam viator.

CAP. XVI.

Si quid proficere studes, istiusmodi cogitationes smissas facito: Si mea neglexero, non erit unde vivam: Nisi puerum castigaro, malus erit. Præstat enim perire fame, timoris ac molestiæ expertem; quam copiis omnium rerum circumfluentem, animo vivere perturbato. Et puerum malum esse præstat, quam te infelicem.

CAP.

ιζ'.

Αῤῥξαι πιαροῦν ἀπὸ ἧς μικρῶν. ἐκχῆται τὸ ἐλάδιον; κλέπειαι οἰνόειον; ὀπίλεγε, ὅπ, τοσέτε πωλεῖται ἀπάθρα, τοσέτε ἀπαρξία· πορῖκα δὲ ἔδεν φεινίκεται. ὅταν δὲ καλῆς τὴ παῖδα, ἐνδυμοῦ ὅπ δυνάται (15) μὴ ὑπακῆσαι· καὶ ὑπακούσας, μηδὲν ποιῆσαι ὧν δέλης. καὶ ἔχ ἔτως ἔσω αὐτῷ καλᾶς, ἵνα ἐπ' ἐκείνῳ ἦ, τό σε παρὰχθῶσαι.

ιη'.

Εἰ παρόψαι δέλης, (16) ὑπόμεινον, ἔνεκα τῷ ἐκπὸς ἀνὺς δοξαι, καὶ ἡλίδι Θ' μηδὲν βέλκε δοκῆν ὀπίσσω. καὶ δόξης πόν ἐν αἰ πς, ἀπίσσε σκαυτῷ. ἴδι γδ, ὅπ ἔρῳδιον, καὶ τῷ παρὰίρεπν τῷ σκαυτῷ καὶ φύζιν ἔχρυσαν φυλάξαι, καὶ τὰ ἐκτίς· ἀλλὰ τὴ ἑτέρῃ ὀπιμελέμενον, τῷ ἑτέρῳ ἀμελῆσαι, παῖσα ἀνάγνη.

ιθ'.

Αῖν δέλης τὰ τέκνα ζε, καὶ τῷ γυναικα, καὶ τοῦ φίλκες ζε πάντοτε ζῆν· ἡλίδιος εἰ τὰ γδ μὴ ἐπὶ σοι δέλης ἐπὶ σοι εἶ) καὶ τὰ ἀλλότρια, σὰ εἶ) ἔτω καὶ τὸν παῖδα δέλης μὴ ἀμαρτάνειν, μωρὸς εἰ δέλης γδ τῷ κακίαν μὴ εἶ) κακίαν ἀλλ' ἄλλο π. ἀν δὲ δέλης ὀρεγόμενον μὴ ἀποτυγχάνειν, τῷτο δύνασαι. (18) τῷτο ἐν ἀσκή, ὃ δύνασαι.

κ'.

Κτ' εἰ Θ' ἐκάσου ὄσιν, ὃ ἧς ὑπ' ἐκείνῃς δελομένων· ἢ μὴ δελομένων, ἔχων τῷ ἔξοσιαν, εἰς τὸ φειποῖν καὶ ἢ ἀφελῆσαι. ὅστις ἐν ἐλδύδερε Θ' εἶ) βέλκω, μήτε δελέω π, μήτε φάγεται π ἧς ἐπ' ἄλλοις. εἰ δὲ μὴ, δελῶειν ἀνάγκη.

Μέμνησο,

CAP. XVII.

A Parvis igitur auspicare. Oleum effunditur? villum furripitur? subijce tibi: Tanti vœnit tranquillitas, tanti constantia: gratis autem nihil acquiritur. Cum vero puerum vocas, fieri posse cogita, ut præsto non sit: &, ut sit, nihil agat ex animi tui sententia. Neque vero ei tam bene sit, ut tuarum perturbationum habeat ille potestatem.

CAP. XVIII.

SI quid proficere vis, ne recusa, quominus ob res externas amens & fatuus habearis. Ne quid scire videri velis. Quod si quis aliis esse videaris: ipse tibi diffidit. Scito enim, facile non esse, institutum tuum in eo statu, qui sit naturæ consentaneus, conservare, & res externas amplecti: sed aliter non posse fieri, quin is, alterum qui curet, alterum negligat.

CAP. XIX.

SI in id studes, ut liberi tui, uxor, amici, perpetuo vivant & floreat, stultus es. Nam quæ in tua potestate non sunt, ea in potestate tua esse vis, & aliena esse tua. Sic etiam, si puerum peccare non vis, stultus es. Id enim postulas, ut vitium non sit vitium, sed quiddam aliud. At si eo quod appetis, frustrari non vis: hoc quidem potes. Ergo, quod potes, in usum voca.

CAP. XX.

CUjusque dominus is est, qui ea quæ ipse vult, aut non vult, potestatem habet vel conservandi, vel eripiendi. Quisquis igitur liber esse volet, neque cupiat quicquam, neque aversetur, eorum quæ penes alios sunt, Sin minus, servire necesse erit.

CAP.

κα'.

ΜΕ'μνησο, ὅπ' ὥς ἐν συμποσίῳ, δῆ' σε ἀνασρέ-
φιδ' ἔσθ'. πειφερόμενον γέρονέ τι κατὰ σε; ἐκλεί-
νας τὴν χεῖρα, κοσμίως μετάλαβε. παρέρχεται; μὴ
χάτεχε. ἔγω ἦκει; μὴ ὀπίσθαλε πόρρω τὴν ὄρεξιν,
ἀλλὰ ὀρίμινε μέχρ' ἂν γούηται κατὰ σε. ἔγω πρὸς
τέκνα, ἔγω πρὸς γυναικας, ἔγω πρὸς ἀρχάς, ἔγω
πρὸς πλῆτον, καὶ ἔσῃ ποτὲ ἀξιόθ' ἥβ' θεῶν συμπότης.
ἂν ὃ καὶ παρτεθέντων σοι ἀπὸ λάβης. ἀλλ' ὑπερίδης,
τότε ἔμόνον συμπότης ἥβ' θεῶν ἔσῃ, ἀλλὰ καὶ σωαρ-
χων. ἔγω γὰρ ποιῶν Διογύης καὶ Ἡρόκλητο, καὶ οἱ
ὅμοιοι ἀξίως θεῖοί τε ἦσαν, καὶ ἐλέγοντο.

κβ'.

Ο'ταν κλαίοντα ἴδῃς πνὰ (20) ἐν πίνθῃ, ἢ
ἀποδημῶντο τέκνα, ἢ ἀπολωλεκότο τὰ ἐ-
αυτῶ, πρὸς σε, μὴ σε φαντασία σωμαπάτη, ὥς ἐν
κακοῖς ὄντο αὐτῶ, τοῖς ἐκτός· ἀλλ' αὐτὸς διαίρει
παρὰ σεαυτῶ, καὶ λέγειν ἔσω πρὸς σε, ὅπ'. Τῶτον
θλίβει, ἔτι πρὸ συμβεβηκός, ἄλλον γὰρ ἔθλίβει, ἀλλὰ
τὸ δόγμα τὸ πρὸ τέτων. μέχρ' ἂν τοι λόγος μὴ
ὀκνή συμπεφύκεται αὐτῶ, καὶ ἔγω πύχῃ, σωμαπ-
τενάζει. πρὸς σε καὶ μὴ τοι, μὴ καὶ ἔσωθεν συνεπιτε-
νάξῃς.

κγ'.

ΜΕ'μνησο, ὅπ' ὑποκεινὸς εἶ δράματό. οἷα ἂν
θέλῃ ὁ διδάσκαλος. ἂν βραχὺ-βραχέτο· ἂν
μακρὸν, μακρῶ. ἂν πτωχὸν ὑποκρίνασθαι σε θέλῃ, ἵνα
καὶ τῶτον διφυῶς ὑποκρίνη· ἂν πλούσιον, ἂν ἀρχοντα,
ἂν ἐδιδώτω. σὸν γὰρ τὸ ἐστὶ, τὸ δοθέν ὑποκρίνασθαι
πρὸς σάπη καλῶς. ἐκλέξασθαι δ' αὐτὸ, ἄλλο.

Κόρυς

CAP. XXI.

Memento, sic in vita esse versandum, tanquam in convivio. Si quid circumferendo ad te pervenerit, porrecta manu partem modeste capito. Præterit? Ne detine. Nondum adest? Ne longe appetitum extendito: sed expecta, dum ad te perlatum fuerit. Sic erga liberos, sic erga conjugem, sic erga magistratus, sic erga divitias si affectus fueris; aliquando dignus eris convivio Deorum. At vero si oblata et am non acceperis, sed despexeris, non conviva Deorum modo, sed & imperii consors, eris. Sic enim cum facerent, Diogenes, Heraclitus, & similes, merito divini ut erant, ita & dicebantur.

CAP. XXII.

Cum ejulantem quempiam videris in luctu, sive peregre profecto filio, sive rebus amissis: cave ne te visum illud moveat, ut existimes versari eum in malis ob externa; sed statim ipse tecum distinguito, sitque in promptu ut dicas: Istum affligit non casus ille (alium enim non affligit) sed concepta de eo opinio. Ac oratione quidem tua ejus perturbationi subservire ne dubita; atque adeo, si res ita tulerit, congem scere. Cavebis autem, ne intrinsecus etiam congemiscas.

CAP. XXIII.

Actorem esse fabulæ talis, qualis magistro probata fuerit, te memento: si brevis, brevis; si longa, longæ. Si mendicum agere te voluerit; fac eam quoque personam ingeniose repræsentes. Ita si claudum, si principem, si plebeium. Hoc enim tuum est, datam personam bene effingere: eam autem eligere, alterius,

C

CAP.

κδ'.

ΚΟ'ραξ ὅταν μὴ αἴσιον κεκράγῃ, μὴ σωμαρπα-
ζέτω σε ἢ φαντασία ἀλλ' εὐθύς διαίρει πα-
ρὰ σεαυτῷ, καὶ λέγε. ὅτι, Τέτων ἐμοὶ καδὲν ὅπισθη-
μαίνεται, ἀλλ' ἢ τῷ σωματίῳ με, ἢ τῷ κτησι-
δίῳ με, ἢ τῷ δοξαρίῳ, ἢ τοῖς τέκνοις, ἢ τῇ γυναι-
κί· ἐμοὶ δὲ πάντα αἴσισι σημαίνεται, εἴαν ἐγὼ
θέλω. ὅ, τι γὰρ ἂν τέτων ἀποβαίῃ, ἐπ' ἐμοὶ ὄσιν,
ὠφελιθῶμαι ἀπ' αὐτῶ.

κε'.

Α'Νίκητ' ^{ἔτ'} δύνασαι, εἴαν μηδένα ἀγῶνα
καταβαίῃς, ὃν ἔκ' ἔσιν ἐπὶ σοι νικῆσαι.

κς'.

Ο'Ρα μήποτε ἐδῶν τινα περιμώμενον, ἢ μεγα-
λοδωαμέμενον, ἢ ἄλλως διδοκιμῶντα, μα-
καρίσης, (21) ὑπὸ τῆς φαντασίας σωμαρπαδεῖς.
εἴαν γὰρ ἐν τοῖς ἐφ' ἡμῖν (22) ἢ ἐσὶα τοῦ ἀπαθῆς ἢ, ἔτε
ὁ φόβος, ἔτε ζηλοτυπα χώραν ἔξῃ. πὺ δὲ αὐ-
τὸς ἐς ερετηρὸς, ἐς πρύτανις, ἢ ὑπατ' ^{ἔτ'} διελή-
σας, ἀλλ' ἐλδ' ἔτερος. μία δὲ ὁδὸς πρὸς ταῦτα, κα-
ταφρόνησις ἢ ἐκ ἐφ' ἡμῖν.

κζ'.

ΜΕ'μνησο, ὅτι ἔχ' ὁ λοιδορῶν ἢ τύπτων ὑβρί-
ζει, ἀλλὰ τὸ δόγμα τὸ περὶ τέτων, ὡς ὑ-
βριζόντων. ὅταν οὖν ἐρεθίσῃ σέ τις, ἴδι' ὅτι ἢ σὴ
σε ὑπόληψις ἠρέδισε. τοιγαρὲν ἐν πρώτοις πρῶ-
τῳ, ὑπὸ τῆς φαντασίας μὴ σωμαρπαδιῶμαι. ἀν
γὰρ ἀπαξ χρόνῳ καὶ διατελεῖς τύχης, ῥῆον κρατή-
σεις σεαυτῷ.

κη'.

CAP. XXIV.

SI corvus inauspicatum crocitarit, ne te visum Sillud moveat, sed ipse tecum divide statim, & dic: Nihil istorum mihi portenditur: sed aut corpusculo meo, aut reclusæ meæ, aut existimationi, aut liberis, aut uxori: mihi autem fausta omnia portenduntur, si ego voluero. Quicquid enim istorum acciderit, ex eo penes me est fructum ut capiam.

CAP. XXV.

Invictus esse potes, si in nullum certamen descendas, quod vincere, tui arbitrii non est.

CAP. XXVI.

SI quem eximiis honoribus affectum, aut ampla potestate præditum, aut alioqui florentem, videris; vide ne quando beatum illum prædices, victorum impetum secutus. Nam si in rebus nostræ potestati subjectis vis tranquillitatis constiterit, nec invidia nec æmulatio locum habebit; tuque ipse non imperator, non senator non consul esse voles, sed liber. Ad eam autem rem via unica est: eorum, quæ in potestate nostra non sunt, contemptio.

CAP. XXVII.

Memento, non eum qui convicietur aut verberet, auctorem esse contumeliæ: sed opinionem de eis, tanquam contumeliosis, conceptam. Cum igitur te quispiam irritarit, opinione tua te irritatum esse scito. Quapropter in primis operam dato, ne visa tibi assensum extorqueant. Nam si semel tempus & moram impetraris, facilius ipse tibi imperabis.

κη'.

Θ' Ἀνατθ, καὶ φυγῇ, καὶ πάντα τὰ δεινὰ φαι-
νόμενα, πρὸ ὀφθαλμῶν ἔσω σοι καθ' ἡμέ-
ραν· μάλισα δὲ πάντων ὁ θάνατθ. καὶ ἐδὲν ἐδέ-
ποτε ταπεινὸν ἐν θυμῷ μὴ δῆσῃ, ἕτε ἄλλαν ὅτι θυμῷ σε
τὸ νόσ.

κθ'.

Φ' Ἰλοσοφίας ὅτι θυμῷ; παρὰ σκῆδ' αὐτόθεν,
ὡς καταγελασθόμενθ, ὡς καταμακρηστομέ-
νων καὶ πολλῶν, ὡς ἐρούντων, ὅτι, Ἀφ' ὧν φιλόσο-
φθ ἡμῖν ἐπαυελήλυθε, καὶ, Πόθεν ἡμῖν αὕτη ἡ
ὀφρὺς; σὺ δὲ ὀφρῶ μὲν μὴ χῆς. ἦ καὶ βελτίων
σοι φαινομένων ἕως ἔχου, ὡς ὑπὸ τῷ θεῷ τεταγ-
μένος εἰς ταύτῃ τῷ τόξιν. μέμνησο δὲ, ὅτι ἐὰν
μὲν ἐμμείνης τοῖς αὐτοῖς, οἱ καταγελῶντές σε πρό-
τερον, οὗτοί σε ὕστερον θαυμάσουσιν· ἐὰν δὲ ἡπῆλθῃς
αὐτῶν, διπλῶν προσλήψῃ καταγέλωτα.

λ'.

Ε' Ἄν ποτέ σοι γλῶσσαι ἔξω σφαλιῶναι, πρὸς τὸ
εὐληθῶναι ἀρέσαι τινί, ἴσθι ὅτι (23) ἀπώλε-
σας τῷ ἐνστασιν ἀρκῶ οὐκ ἐν παντὶ τῷ εἶναι φιλόσο-
φος εἰ δὲ καὶ δοκεῖν βέλγῃ, (24) τῷ εἶναι σεαυτῷ φαί-
νε καὶ ἱκανὸς ἔσθ.

λα'.

Ο' Ὑτοί σε οἱ διαλογισμοὶ μὴ θλιβέτωσαν. Ἀπ-
μθ ἐγὼ βιώσμαι καὶ ἐδὲς ἐδαμῶ. εἰ γὰρ ἀτι-
μία ὅτι κακὸν, ἐδὲσσαι ἐν κακῷ εἶναι δι' ἄλλον,
μᾶλλον ἢ ἐν αἰσχρῷ. μή τι οὖν τὸ σὸν ἔργον ὅστιν,
τὸ ἀρχῆς τυχεῖν, ἢ παρὰ ληφθῆναι ἐφ' ἐστασιν; ἐδα-
μῶς. πῶς ἔν ἐτι τοῦτ' ἐστὶν ἀτιμία; πῶς δὲ ἐδὲς
ἐδαμῶ

CAP. XXVIII.

Mors & exilium, & omnia, quæ in malis habentur, ob oculos tibi quotidie versentur: omnium vero maxime mors. Sic nihil unquam humile cogitabis, nec impense cupies quicquam.

CAP. XXIX.

Sapientix studium suscipere cupis? Statim te para, quasi futurum sit ut deridearis: ut multi te subsannent: ut dicant, te subito philosophum extitisse: ut rogent, unde supercilium istud. Tu autem supercilium ne habeto: ea vero quæ optima tibi videbuntur, sic teneto, quasi a Deo sis in ea statione collocatus. Cæterum memento, te, si in eodem statu permanseris, iis tandem admirationi fore, qui te prius deriserunt. Sin eis succubueris, dupliciter fore deridendum.

CAP. XXX.

Si quando acciderit ut foras promineas, & alicui placere cupias; te de statione tua dejectum esse scito. Quare in omnibus rebus illud tibi satis sit, te esse philosophum. Sin alicui etiam videri philosophus cupis; tibi videre, idque tibi satis esto.

CAP. XXXI.

Istæ cogitationes ne te crucient, fore ut sine honore vivas, & nullo sis loco. Nam si honore carere malum est: nihilo magis per alium in malo esse potes, quam in vitio. Nunquid igitur tui muneris est, imperio potiri? aut ad convivium adhiberi? Nequaquam. Quei igitur ea jam erit ignominia? quei
C 3 nullo

ἔδαμῃ ἔση, ὃν ἐν μόνοις εἶναι τινα δὴ τοῖς ἐπὶ σοι ἐν
 οἷς ἔξῃ σοι ἔῃ) πλείου ἀξίω, ἀλλὰ σοι οἱ φίλοι ἀβο-
 ῆθητοι ἔσονται. πᾶν λέγεις τὸ ἀβοήθητοι; ἐχ' ἔξῃ παρὰ
 σου ἀργύριον; ἐδὲ πολίτας Ῥωμαίων; αὐτοὺς ποιήσεις;
 τίς οὐ σοι εἶπεν, ὅτι ταῦτα ἔῃ ἐφ' ἡμῶν ὅτι ἐχ' δὲ
 ἀλλότεια ἔργα; τίς ὃ δῆναι δύναται ἐτέρω ἢ μὴ ἐχ' ἔ
 αὐτοὺς; κηῖσαι οὖν, φασὶν ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐχωμεν εἰ δύ-
 ναμαι κηῖσασθαι, τῶν ἐμαυτὸν αἰδήμονα καὶ πῶν,
 καὶ μεγαλόφρονα, δεικνύετε τὴν ὁδὸν, καὶ κτήσασθαι εἰ
 δ' ἐμὲ ἀξιῶτε ταῦτα καὶ τὰ ἐμαυτῷ ἀπολέσθαι, ἵν' ὑμεῖς
 τὰ μὴ ἀγαθὰ φειποιήσῃθε, ὁρᾶτε ἡμεῖς, πῶς
 ἀνισοί ἐστε, καὶ ἀγνώμονες. τί ὃ καὶ βέλεσθε μάλ-
 λον; ἀργύριον, ἢ φίλον πιστὸν καὶ αἰδήμονα; εἰς
 τῆτο οὖν μοι συλλαμβάνετε, καὶ μὴ δι' ὧν ὀποβαλῶ
 αὐτὸ, ταῦτά με φράττην ἀξιῶτε. ἀλλ' ἢ πατρίς,
 ὅσον ἐπ' ἐμοί, φησὶν, ἀβοήθητος. (25) πάλιν,
 ποίαν ταύτῃ βοήθειαν; γεὰς ἐχ' ἔξῃ διὰ σε, ἔτε
 βαλανῆα; καὶ τί τῆτο; ἐδὲ γὰρ ὑποδήματα ἔχῃ διὰ
 τὸν χαλκίαν, ἐδ' ὅπλα διὰ τὸν σκυτία. ἱκανὸν δὲ, ἐ-
 ἀν ἕκαστος ἐκπληρώσῃ τὸ αὐτῷ ἔργον, εἰ ὃ ἄλλον πνὰ
 αὐτῇ κατεσκευάζεις πολίτῃ πῶν καὶ αἰδήμονα, ἐ-
 δὲν ἀν αὐτῷ ὀφείλεις; ναί. ἐκὼν ἐδὲ σὺ αὐτὸς ἀνω-
 φελὴς ἀν εἴης αὐτῇ πῶν οὖν φησι, χῶραν ἔξω ἐν τῇ
 πόλει; καὶ ἀν δύνῃ φυλάτῃν ἅμα τὸν πῶν καὶ αἰδή-
 μονα εἰ δὲ ἐκείνῳ ὀφείλῃν βελόμενος, ἀποβαλῆς
 ταῦτα, τί ὄφελος ἀν αὐτῇ γῆοιο, ἀναιδὴς καὶ ἄπιστος
 ἀποτελεσθεῖς.

λβ.

ΠΡΟΥΠΜΗΘΗ σε τίς ἐν ἐστάσει, ἢ ἐν περιστάσει,
 ἢ ἐν τῷ παραληφθῆναι εἰς συμβολίαν; οἱ μὲν
 ἀγαθὰ ταῦτα ὄντι, χαίρειν σε δὲ, ὅτι ἔτυχεν αὐτῶν
 ἐκείνῳ.

nullo usquam loco eris, quem in iis solis aliquem esse oportet, quæ penes te sunt, in quibus vel summo loco esse potes? At nihil opis amicis teres. Quo pacto istud accipis? non argentum abs te habituri sunt? nec eos in Romanam civitatem ascribes? Et quis tibi dixit, ea penes nos esse, & non aliena munera? Quis vero id alteri præstet, quo ipse careat? Parato ergo, ajunt, ut & nos habeamus. Si parare queo, conservata verecundia, & fide, & animi magnitudine, vosque ejus rei viam ostenderitis, parabo. Sin id postulatis, ut bona ego mea perdam, quo vos ea, quæ in bonis non sunt, acquiratis: videte ipsi quam iniqui sitis, & temerarii. Utrum vero præoptatis? pecuniamne, an amicum verecundum & sincerum? Ad hoc igitur adjumento mihi este; non autem postulate, ut ea faciam, per quæ illa sim amissurus. At enim patriæ per me nihil afferetur adjumenti. Cujusmodi quæso adjumentum? Porticus per te non habitura est? non balnea? Istuc vero quid est? neque enim calceos habet per tabrum ferrarium, neque arma per suto-rem. Satis autem fuerit, suo quemque fungi munere. At si quem alium ei civem instrueres integrum & verecundum, nihilne eam juvares? imo vero. Proinde ne tu quidem patriæ fueris inutilis. Quem ergo locum, inquis, habebo in urbe? Quem poteris, integritate & verecundia conservata. Sin illi profuturus, hæc abjeceris: quis ei tui fuerit usus, qui impudens & perfidus evaseris?

CAP. XXXII.

ESt tibi prælatus aliquis in convivio, aut salutatione, aut dandi consilii officio? Siquidem ista bona sunt, gratulari debes illi, cui ea contigerunt.

ἐκείνῳ· οἱ δὲ καὶ μὴ ἄχθου, ὅτι σὺ αὐτῶν ἐκ ἔτυ-
 χες· μέμνησο δὲ ὅτι ἐ δύνασαι, μὴ τὰυτα ποιεῖν
 πρὸς τὸ τυχεῖν ἢ ἐκ ἐφ' ἡμῖν, ἐκείνων ἢ ἱστων
 ἀξιοῦσθαι πῶ γὰρ ἴσον ἔχειν δύναται, ὁ μὴ φοιτῶν ἐπὶ
 θύρας τινὸς, τῷ φοιτῶντι, ὁ μὴ παρρημπῶν τῷ πά-
 ρρημπῶντι; ὁ μὴ ἐπαινῶν, τῷ ἐπαινῶντι; ἀδίκῳ ἔν
 ἐσθ' ἢ ἀπληστος εἰ μὴ προϊέμεν· ταῦτα ἀνδ' ὧν ἐ-
 κείνα πιπράσκειται, προῖκα αὐτὰ βελήσῃ λαμβάνειν.
 ἀλλὰ πόσε πιπράσκονται θρίδακας; ὀβολοῦ, ἀν' ἔτω
 τύχη. ἀν' οὖν τις προϊέμεν· τὸν ὀβολόν, λάβῃ
 θρίδακας σὺ δὲ μὴ προϊέμεν· μὴ λόβης μὴ εἰοῦ
 ἑλαπὼν ἔχειν τοῦ λαβόντος. ὥς γὰρ ἐκείνῳ ἔχει
 θρίδακας, ἔτω σὺ τὸν ὀβολόν, ὃν ἐκ ἔδωκας. τὸν αὐ-
 τὸν δὴ τρόπον καὶ ταῦτα ἐ προσεκλήθης ἐφ' ἐστάσιν
 πνος; ἐ γὰρ ἔδωκας τῷ καλῶντι πόσου πωλεῖ τὸ δεῖ-
 πνον ἐπείνε δ' αὐτὸ πωλεῖ δεσπείας πωλεῖ. δὲς οὖν
 τὸ διαφέρειν, εἰ σιλυσιτελεῖ τὸ πωλέμενον, εἰ δὲ καὶ κεί-
 να δέλεις μὴ προϊέσθαι, καὶ ταῦτα λαμβάνει, ἢ πησος
 εἶ, καὶ ἀβέλιερος. οὐδὲν οὖν ἔχεις ἀντὶ τῆς δειπνῆς; ἔ-
 χεις μὲν οὖν· τὸ μὴ ἐπαινέσαι τῷ τινι, ὃν ἐκ ἡδέλεις.
 (26) τὸ μὴ ἀνασχέσθαι αὐτοῦ ὅπῃ τις εἰσόδῳ.

λγ'.

Τὸ ἐλέλημα τῆς φύσεως καταμαθεῖν ὅτιν (27) ὅτι
 ὧν ἐ διαφερόμεθα πρὸς ἀλλήλους· οἷον, ὅταν τῷ
 γῆτον· παιδάειον κατεάξῃ τὸ πιπίειον, πρὸ χερσὶν
 ὅτι αὐτὸς λέγει, ὅτι τῶν γινόμενων ὅτιν. ἴδι οὖν ὅπῃ,
 ὅταν καὶ τὸ σὺν κατεαγῇ, τοιοῦτον εἶναι σε διὰ ὁποῖον
 ὅτε καὶ τῷ ἄλλῳ κατεαγῇ. ἔτω μεταπίθῃ καὶ ἐπὶ τῷ
 μέζονα; τέκνον ἄλλῳ τέθνηκεν, ἢ γυνή; ἐδέης ὅτιν,
 ὅς ἐκ ἀν' εἰποι, ὅτι, Ἀνδρώπικον, ἀλλ' ὅταν τὸ αὐτὸ
 τιν·

ENCHIRIDION. 25

Sin mala ; ne doleas te in ea non incidisse ; sed memento, cum ea non agas quibus illa parantur quæ in nostra potestate non sunt , fieri non posse ut eadem tibi tribuantur. Nam quei valebit tantum is qui fores non frequentat , atque is qui frequentat ? qui non affectatur , atque is qui non affectatur ? qui non laudat , atque is qui laudat ? Injustus igitur eris , & inexplibilis , si non numerato eo pretio , quo illa vaneunt , gratis ea consequi te possis. Age quanti vaneunt lactucæ ? Ponamus , obolo. Si quis igitur , obolo numerato , lactucas acceperit ; tu autem , pretio non numerato , non acceperis ; ne te deteriore conditione esse putes eo qui accepit. Ut enim lactucas habet ille , sic tu obolum non dedisti. Ad eundem quoque modum & hic se res habet. Non invitatus es ad convivium alicujus ? Nec dedisti quanti venit convivium. Vendit autem id convivor laudatione , vendit obsequio. Dato igitur pretium , quanti venit , si è re tua est. Quod si nec illa vis præstare , & hæc accipere : avarus es , & venerator. Nihil igitur cœnæ vice habes ? imo habes : non laudasti quem noluisti : non tolerasti ejus insolentiam in ingressu.

CAP. XXXIII.

Naturæ propositum ex iis rebus , de quibus nulla inter nos controversia est , cognosci potest. Exempli gratia : Si vicini puer poculum aut quid aliud confregerit , in promptu illud statim est : Ita fieri solere. Scito igitur , si & tuum confRACTUM fuerit , eundem esse te oportere , qui fueris cum frangeretur alienum. Sic transfer ista ad majora. Filius alterius obliit , aut uxor ? nemo est quin dicat , humanum id esse. Sin ipsi alicui id acciderit ; statim ,
Hei

τιδς ὑποθάνη, δ' θύς, Ὅιμοι, τάλας ἐγώ. ἐχελῶ δὲ
μυμνήσθαι, τί πάχομεν, πρὶ ἄλλων αὐτὸ ἀκέσαντες.
λδ'.

(28) Ὡς περ ἱκοπὸς πρὸς τὸ ἀποτυχεῖν ἐπίτε-
ται, ὥτως ἐδὲ κακοῦ φύσις ἐν κόσμῳ
γίνεται, οἱ μὲν τὸ σῶμά σε ἐπέτρεπέ τις πρὸ ἀπαν-
τήσαντι, ἡγανάκεις ἄν. ὅτι δὲ σὺ πῶ γνάμην πῶ
σεαυτῷ ἐπιτρέπεις πρὸ τυχόντι, ἴνα, ἐὰν λοιδορή-
σῃται σοι, τεραχθῇ ἐκείνη καὶ συγχυθῇ, ἐκ αἰχμῆ;
(29) τέτε ἔρεκα ἐφ' ἐκάς ἐργε σκόπει τὰ καθιγέ-
μνα καὶ τὰ ἀκόλεδα αὐτῷ, καὶ ὥτως ἔρχε ἐπ' αὐτό.
οἱ δὲ μὴ, πῶ μὲν πρᾶτῳ προθύμως ἤξεις, μηδὲν
τῶν ἐξῆς ἐντεθυμημένος. ὕστερον δὲ, ἀναφανέντων
τινῶν αἰχρῶν, αἰχμηθήσῃ.

λε'.

Θέλεις δαλύρπια νικῆσαι; καλῶ, νῆ τοῦ θεός.
κομφὸν γὰρ ἔστιν ἄλλὰ σκόπει καὶ τὰ καθιγέμνα,
καὶ τὰ ἀκόλεδα καὶ ὥτως ἄπῃ πρὸ ἔργων. δεῖ σ' δι-
τακτεῖν, (30) ἀναγκοτροφεῖν, ἀπέχεσθαι πικμάτων,
γυμνάζεσθαι πρὸς ἀνάγκην, ἐν ὧρα τεταγμένη,
ἐν καύματι, ἐν ψυχῇ μὴ ψυχρῶν πίνον, μὴ οἶνον,
ὡς ἔπυχεν. ἀπλῶς, (31) ὡς ἱατρῷ παραδεδοκέ-
ναι σεαυτὸν πρὸ ὅπσις αὐτοῦ. (32) εἴτα εἰς τὸν ἀγῶνα
παρέρχεσθαι (33) ἐστὶ δὲ ὅτε χεῖρα βλαβεῖν, σφυ-
ρον σφῆλαι, πολλὴν ἀφῶν καταπεῖν. ἔσθ' ὅτε μαστιγω-
θῇ καὶ κατὰ πάντα νικηθῇ καὶ ταῦτα πάντα
ἐπισκε-τάμενος ἐάν τι δέλης, ἔρχου ἐπὶ τὸ ἀθλεῖν. εἰ
δὲ μὴ, ὡς τὰ παῖδια ἀνασεραφήσῃ αὐτῶν μὲν παιλαστὰς
παίζει, νῦν δὲ αὐλητὰς νῦν δὲ μονομάχας, εἴσα σαλ-
πίζει, εἴτα τραγῶδεῖ. ἔτω καὶ σύ νῦν μὲν ἀθλητὴς, νῦν
δὲ

ENCHIRIDION. 27

Hei mihi ! inquit ; ô me miserum ! Meminisse autem oportebat , ut affecti simus , cum tale quippiam de aliis audimus.

CAP. XXXIV.

Quemadmodum aberrandi causa meta non ponitur : sic nec mali natura in mundo existit. Quod si corpus quidem tuum aliquis obvio cuiquam permitteret , indignareris : Tu vero , qui animum tuum cuilibet permittas , ut , si convi ia tibi dixerit , perturbetur & inœreat , non erubescis ? Quamobrem , cujusque rei anteceffionibus & consecutionibus consideratis , sic eam aggredere. Alioqui primum alacriter eam suscipies , eorum nullo , quæ consequuntur , expenso : post autem , turpitudine aliqua exorta , verecundaberis.

CAP. XXXV.

Vis Olympia vincere ? Et ego medius fidius : præclarum enim habetur. Sed considera , quid antecedere , quid sequi soleat : atque ita rem gerendam suscipito. Oportebit te conservare ordinem , vesci ingratis , abstinere bellariis , exerceri necessario , & certo tempore , in ætlu , in frigore : non frigidam bibere , non vinum , ut fieri solet : Ad summam , tanquam medico , sic sanitæ te tradas oportet : Deinde in certamen descendere : aliquando manum lædere : talum distorquere : multum pulveris deglutire : interdum flagris cædi : & vinci post hæc omnia. His omnibus consideratis , pugilum certamen suscipe , si lubet adhuc. Sin minus , ut pueri resilies : qui nunc pugiles ludunt , nunc tibicines , nunc gladiatores : jam tuba canunt , jam tragœdias repræsentant. Tu quoque sic , nunc pugil ,
mox

δὲ μονομάχος, εἴτα ῥήτωρ, εἴτα φιλόσοφος. ὅλη δὲ τῇ ψυχῇ ἐδέν. ἀλλ' ὡς πίνθηκος πᾶσαν δέαν, εἰάν ἰδῆς, μιμῇ, καὶ ἄλλο ἐξ ἄλλου αἰρέσκει. καὶ γὰρ καὶ σκέφεται ἡλθεσθαι ἐπὶ τέρρον, ἐδὲ φειοδεύσας· ἀλλ' εἰκῇ. καὶ κατὰ ψυχρὰν ἐπιθυμίαν. ἔγωγε δεασάμενός πεννε φιλόσοφον, καὶ ἀκούσαντες ἔγωγε πνὸς λέγοντος, (34) Ὡς δὲ Σωκράτης λέγει· καὶ· Τίς ἔγωγε δυνάται εἰπεῖν ὡς ἐκείνῳ; δέλεσθαι καὶ αὐτοὶ φιλοσοφεῖν.

λς'.

ΑΝδρῶπε, παῶν ἐπισκεψαι, ὁποῖόν ἐστι τὸ παῶν· εἴτα καὶ πῶ σεαυτὲ φύσιν κατὰμαδε, εἰ δύνασαι βαστάσαι. πένταθλος (εἴ) βέλει ἢ παλαισῆς; ἰδεῖ σεαυτὲ τὸν βραχίονα, τὰς μηρὸς. πῶ δὲ σφῶν κατὰμαδε. ἄλλο γὰρ πρὸς ἄλλο πέφυκε. δοκῆς, ὅπ ταῦτα ποῶν, ὡσαύτως δυνάσαι ἐδίδειν, ὡσαύτως πνεῖν, ἐμοίως δυσπαρεῖσθαι; ἀρξυπνῆσαι διῆ, πονῆσαι, ἀπὸ ἡδ' οἰκείων ἀπελθεῖν, ὑπὸ παιδαίει κατὰφρονηθῆναι, ἐν παντὶ ἡπλὸν ἔχειν, ἐν τιμῇ. ἐν ῥαχῇ, ἐν δίκῃ, ἐν παρὰματῶ παντί. ταῦτα ἐπίσκεψαι, εἰ δέλεῖς ἀντικαταλάξασθαι τέτων ἀπάθειαν, ἐλπίδα, ἀταρξίαν· εἰ δὲ μὴ, πόσῃ μὴ ὡς τὰ παιδιά, νῦν φιλόσοφος, ἔσθῃ δὲ τελέων, εἴτα ῥήτωρ, εἴτα ὁπότερος καίσαρος γλῶσση. ταῦτα καὶ συμφωνεῖ. ἕνα (εἰ) διῆ ἀνδρῶπον, ἢ ἀγαθόν, ἢ κακόν (εἴ). ἢ τὸ ἡγεμονικόν σε διῆ ἐξεργάζεσθαι τὸ σεαυτὲ, ἢ τὰ ἐκτός· ἢ πρὸς τὰ ἔω φιλοτεχνεῖν· ἢ τὰ ἔξω τετέσιν, ἢ φιλοζόφῃ τάξιν ἐπέχειν ἢ ἰδιώτε.

λζ'.

(35) **Τ**Α' καθήκοντα ὡς ἐπίπαν ταῖς χάσεσι παρεμείλειται. παλῆς ἐστιν; ὑπαρξάται

mox gladiator, postea orator, demum philosophus: toto autem animo nihil: sed ut simius, quicquid spectaveris, imitabere, atque aliud ex alio adambabis. Nec enim suscepta cogitatione quicquam es aggressus, aut explorasti prius: sed temere, appetitus levitatem secutus. Sic aliqui, philosopho spectato, & audito aliquo dicente sic: Quam recte dicit Socrates! vel sic: quis ita differere potest ut illi: ipsi etiam philosophari volunt.

CAP. XXXVI.

Homo, primum considera, cujusmodi sit res. Deinde, natura quoque tua eamne terre queat, explora. Quinquercio esse vis, aut palæstrita? Brachia tua intueri; femora & lumbos considera. Nam aliud alio natura pertinet. Putasne, te, hæc aggressum, æque posse edere, æque bibere, æque fastidire? Vigilandum est, laborandum, à tuis recedendum; à puero contemni, in omnibus deteriori conditione esse, in honore, in magistratu, in judicio, in negotio quolibet, oportebit. Hæc considera; tecumque statue, an his rebus redimere velis animi tranquillitatem, libertatem, constantiam. Sin minus; vide ne, ut pueri, nunc philosophus, mox publicanus, post orator, denique Cæsaris procurator fias. Ista non consentiunt: unum te oportet hominem, eumque vel bonum vel malum esse: aut exercenda tibi ratio & mens est, aut res externæ excolendæ: aut in internis elaborandum, aut in externis: hoc est, aut philosophi tuendus locus, aut hominis plebei.

CAP. XXXVII.

Omnia officia in universum mutuis affectionibus sunt metienda. Pater est? præcipitur, curam

ται, ὅπῃ μελεῖσθαι, παρὰ χωρὲν ἀπάντων, ἀνέχεσθαι
λοιδοροῦντο, παίοντο· ἀλλὰ πατρὸς κακὸς ὄστι.
μήπῃ ἔν τῳ ἀγαθὸν πατέρα φύσει ὠκεῖα ἴσκει;
ἀλλὰ τῳ πατέρα. ὁ ἀδελφὸς ἀδικεῖ; τίς τοι γαρ-
ῦν (36) τί τῳ πατέρα τῳ σεαυτοῦ τῳ αὐτῷ,
μηδὲ σκοπεῖ τίς ἐκείνῳ ποιεῖ, ἀλλὰ τί σοι ποιήσαν-
τι χεῖρ φύσιν ἢ σὺ ἔξει προαίρεσις. σὲ γὰρ ἄλλος ἐβλά-
ψεν, ἂν μὴ σὺ θέλῃς. τότε δὲ ἔσθι βεβλαμμένος, ὅ-
ταν ὑπολάβῃς βλάβην. ἔτις ἔν ἀπὸ τῷ γένετονος,
ἀπὸ τοῦ πολίτου, ἀπὸ τοῦ στρατηγῆ, τὸ κακὸν
εὐρήσεις. εἰς τὰς χάσεις ἐδίξῃς θεωρεῖν.

λη'.

Τῆς αὖ τὰς θεὰς εὐσεβείας ἴσθι ὅτι τὸ κυριώ-
τατον ἐκείνῳ ὄστι· ὁρᾷς ὑπολήψεις αὖ-
τῶν ἔχεν, (37) ὡς ὄντων, καὶ διοικούντων τὰ ὅλα
καλῶς καὶ δικαίως· καὶ σεαυτὸν εἰς τὸ κατὰ τεταχέναι,
τὸ πείθεσθαι αὐτοῖς, καὶ εἶκναι πῶσι τοῖς γινόμενοις, καὶ
ἀκολουθεῖν ἐκόντα, ὡς ὑπὸ τῇ ἀείσει γνώμῃς ὀπιτε-
λευμένοις. ἔγω γὰρ ἔτε μέμνη ποτὲ τοῖς θεοῖς, ἔτε
ἐξημέλεις, ὡς ἀμελέμενοι. ἄλλως τε καὶ οἷόν τε
τὸ γίνεσθαι, εἰ μὴ ἀποσῇς τῷ ἐκ ἐφ' ἡμῖν, καὶ ἐν
τοῖς ἐφ' ἡμῖν μόνοις θῆς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν.
ὡς, ἂν γὰρ π ἐκείνων ὑπολάβῃς ἀγαθὸν ἢ κακόν,
πᾶσα ἀνάγκη, ὅταν ἀπετυγχάνῃς ἐν θέλῃς, καὶ
ὑπερβῇς οἷς μὴ θέλῃς, μέμνηδαί σε καὶ μισεῖν
τὰς αἰτίαι. πέφυκε γὰρ τῷ πᾶν ζῶον, τὰ μὲν
βλαβερά φαινόμενα, καὶ τὰ αἰτία αὐτῶν. φάγῃ καὶ
ἐκτρέψῃ· τὰ δὲ ὠφέλιμα, καὶ τὰ αἰτία αὐτῶν,
μετένειναι καὶ τελεπνεῖναι. ἀμύχανον οὖν, βλάβηδαί
τινα οἰόμενον, χαίρειν τῷ διοκύνῃ βλάβην. ὅθεν
καὶ

curam ejus agendam, cedendam ei in omnibus: si convicietur, si verberet, se endum esse. At pater malus est. Nunquid igitur natura cum bono patre conjunctus es? Non, sed cum patre. Frater te lædit? Tu igitur munus tuum erga ipsum tuere: nec, quid ille agat, considera; sed, quibus rebus agendis tuum institutum naturæ futurum sit consentaneum. Te enim alius non lædet, nisi ipse velis. Tum autem læsus eris, cum te lædi existimaris. Sic igitur vicini, sic civis, sic imperatoris officium invenies, si mutuas affectiones spectare consueveris.

CAP. XXXVIII.

Religionis erga deos immortales præcipuum illud esse scito, rectas de eis habere opiniones: ut sentias, & esse eos, & bene justeque administrare universa: parendum esse eis, & omnibus iis, quæ fiant, acquiescendum: & sequenda ultro, ut quæ à mente præstantissima regantur. Sic enim nec incufabis eos unquam, nec ab eis negligi te conquereris. Aliter autem id fieri nequit. quam si iis, quæ in potestate nostra non sunt, relictis, tam bona quam mala in iis, quæ in nobis sita sunt, collocaris. Nam si quid illorum senseris esse bonum aut malum, aliter certe fieri non poterit, quin cum iis frustratus fueris quæ velles, & in ea, quæ nolles, incideris, & culpes & oderis illarum rerum auctores. Illud enim natura est insitum omni animantium generi, ut ea quæ nocitura videantur, eorumque causas fugiant & aversentur: contra, utilia, & causas eorum, persequantur & admirentur. Nulla igitur ratio est, ut is, qui noceri sibi putat, eo lætetur quod nocere videatur: unde etiam

κὺ τὸ τῇ βλάβῃ χαίρειν ἀδυνάτον· ὅθεν κὺ πατὴρ
 ὑπὸ ὑῆ λοιδορεῖται. ὅταν ἤν' δοκύντων ἀγαθῶν (ἔῃ),
 πῶ παιδί μὴ μεταδιδῶ. κὺ Πολυμήκιλ' κὺ Ἐπιοκλέα
 τῆτο πολέμους ἀλλήλοισι ἐποίησε, τὸ ἀγαθὸν οἶεσθαι
 πῶ τυραννίδα. διὰ τῆτο ὁ γεωργὸς λοιδορεῖ τὰς
 θεάς, διὰ τῆτο ὁ ναύτης, διὰ τῆτο ὁ ἔμπορος. διὰ
 τῆτο οἱ τὰς γυναῖκας κὺ τὰ τέκνα ἀπολλύντες.
 (38) ὅπου γὰρ τὸ συμφέρον, ἐκεί κὺ τὸ ἀσεβές. ὥσε
 ὅστις ὀπιμελεῖται τῆ ὀρέξεως ὥς δεῖ, κὺ τῆ ἐκκλίνῃ,
 ἐν τῷ αὐτῷ, κὺ τ' ἀσεβείας ὀπιμελεῖται. σπένδειν δέ,
 κὺ δύειν, κὺ ἀπέρχεσθαι καὶ τὰ πάτρια, ἐκείσοις περὶ ἡ-
 κή, καθαρῶς, κὺ μὴ ὀπιμεσυρμῶς, μὴ δὲ ἀμελῶς, μὴ δὲ
 γλίσχρος, μὴ δὲ ὑπὲρ δύναμιν.

λθ'.

Ὅταν μαντικῇ προσίης, μέμνησο, ὅτι μὴ, ὥς ὑπο-
 βήσεται, ἐκ οἶδας, ἀλλὰ ἥκεις ὥς ἀπὸ τῆ
 μάντεως ἀποπάσθαι· ὁποῖον δέ τι ὕσιν, ἐλήλυ-
 θας εἰδώς, εἴ πορ εἴ φιλόσοφος. εἰ γὰρ ἔστι τι ἤν' ἐκ
 ἐφ' ἡμῖν. πάντα ἀνάγκη μῆτε ἀγαθὸν αὐτῷ (ἔῃ), μῆτε
 κακόν, μὴ φέρε ἐν πόρ τὸν μάντιν ὀρεξιν ἢ ἐκκλι-
 σιν. εἰ δὲ μὴ, τρέμων αὐτῷ πόρσει. ἀλλὰ διεγνώ-
 κως, ὅτι πᾶν τὸ ἀποβησόμενον, ἀδιάφορον, (39) κὺ
 ὑδὲν πόρ σε· ὁποῖον δ' ἂν ἦ, (ἔσαι γὰρ αὐτῷ χεῖ-
 σαθαι καλῶς,) κὺ τῆτο ὑδὲς καλύσει. θαρρῶν οὖν,
 ὥς ἐπὶ συμβέλλας ἔρχου τὰς θεάς. κὺ λοιπον, ὅταν
 π συμβελάθῃ, μέμνησο, τίνας συμβέλλας παρέλα-
 βεις, κὺ τίνας παρεγκούσης ἀπειθήσας. ἔρχου δὲ
 ἐπὶ τὸ μαντεύεσθαι, κατὰ πορ ἡξίε Σωκράτης ἐφ' ὧν
 ἢ πᾶσα σκέψις πῶ ἀναφορὰν εἰς πῶ ἐκείσιν ἔχει·
 κὺ ἔτε ἐκ λόγου, οὔτε ἐκ τέχνης τινὸς ἄλλης, ἀφορ-
 μαῖ

etiam, ipso damno ut gaudeatur, fieri nequit. Hinc fit, ut & patri filius convitiatur, cum ea, quæ in bonis habentur, filio non impertierit: & illud est quod inter Eteoclem & Polynicen bellum concitarit, quod bonum existimabant imperium. Hac de causa Deos execratur agricola, ob hoc nauta, ob hoc mercator, ob hoc ii, qui liberos & uxores amittunt. Nam ubi utilitas, ibi etiam est pietas. Quamobrem qui id dat operam, ut sic & appetat & aversetur, quemadmodum decet; is eadem opera & pietati dat operam. Libandum autem & sacrificandum, & offerendæ primitiæ sunt unicuique, ritu patrio: caste, non luxuriose, nec indiligenter, nec fordide, nec supra facultates.

CAP. XXXIX.

AD vatem accessurus, memento, te negotii eventum ignorare: sed ea de causa adesse, ut eum è vate cognoscas. Quale autem id esset, utique, cum venires, scivisti, siquidem philosophus fueris. Nam si ex eorum numero fuerit, quæ in nostra potestate non sunt: nec bonum esse, neque malum, omnino est necesse. Noli igitur ad vatem afferre vel appetitionem, vel aversionem: alioqui tremens eum accedes. Sed illud constitutum esse oportet, nihil inter quemvis eventum interesse: neque ad te attinere eum, cujuscumque modi sit: licere enim eo recte uti, neque in eo tibi fore quempiam impedimento. Magno igitur animo Deos, ut consiliarios, accedito. Deinde, si quid consilii datum fuerit, memento, quos in consilium adhibueris: & quorum, nisi parueris, auctoritatem sis neglecturus. Sic autem ad oraculum accipiendum accedito, quemadmodum Socrati placebat, iis videlicet de rebus, quarum tota consideratio refertur ad eventum, & in quibus nec ex ratione, nec ex arte alia
D suppetunt

μαὶ δίδονται ὅρως τὸ συνιδεῖν τὸ ~~προκείμενον~~. ὥς τε
 ἔταν δέη συγκινδυνεύσαι φίλῳ, ἢ πατρίδι, μὴ
 μαντεύεσθαι, εἰ συγκινδυνάτεον. καὶ γὰρ ἂν ἀποσεί-
 πῃ σοι ὁ μάντις, φαῦλα γερνέειν τὰ ἱερὰ, δῆλον ὅτι
 ὁ θάνατος σημαίνεται, ἢ πῆρωσις μέρους τοῦ σώμα-
 τος, ἢ φυγή. ἀλλ' ἐνὶ λόγῳ, (40) καὶ σὺν τοῦτοις
 παρίσταται τῷ φίλῳ καὶ πατρίδι συγκινδυνεύειν. ποι-
 ζαροῦν τῷ μείζονι μάντι ἀπόσεχε τῷ Πυθίῳ, ὃς ἔξέ-
 βαλε τὸ ναῦ τὸν ἐβοηθήσαντα ἀναιεθυμῶν τῷ
 φίλῳ.

μ'.

ΤΑΐξόν τινα ἤδη χαρὰ κλήρεα σαυτῷ, καὶ τύπον
 ὃν φυλάξης ἐπὶ τε σεαυτῷ ὦν, καὶ ἀνθρώποις ἐν-
 τυγχάνων.

μα'.

ΚΑὶ σιωπῇ τὸ πολὺ ἔσω, ἢ λαλεῖσθαι τὰ ἀγαθὰ
 καὶ δὲ ὀλίγων, σπανίως δέ ποτε, καὶ ῥεῖ
 παρεκκολεθῆντος, ἐπὶ τὸ λέγειν τί ἡξιομῶ, ἀλλὰ
 ὡς ἐδενδὸς ἤν' τυχόντων μὴ ὡς μονομάχων, μὴ δὲ
 ἱπποδρομίων, μὴ ὡς ἀθλητῶν, μὴ περὶ βρωμάτων,
 ἢ πομάτων, ἤν' ἐκασταχῇ λεγρομύων· μάλιστα δὲ μὴ
 περὶ ἀνθρώπων, φέροντες, (41) ἢ ἐπαινεῦντες,
 ἢ συγκρίνοντες.

μβ'.

ἌΝ μὲν οὖν οἷός τε ἦς, μέταγε τίς σοῖς λόγοις
 οὗτος ἤν' σιώνοντων ἐπὶ τὸ προσῆκον. (42) εἰ
 δὲ ἐν ἀλλοφύλοις ἀπολεσθεῖς τύχοις, σιώπα.

μγ'.

ΓΕ' λως μὴ πολὺς ἔσω, μὴ δὲ ἐπὶ πολλοῖς, μὴ δὲ
 ἀναιμῶς.

μδ'.

ENCHIRIDION. 35

suppetunt occasiones, ad id quod propositum est, considerandum. Cum igitur vel amicus, vel patria cum periculo defendenda erit, noli consulere vatem, sintne defendendi. Nam si tibi vates prædixerit, exsta intacta esse: mortem significari constat, aut alicujus membri truncationem, aut exilium. Sed ratio tamen subest, & cum his illud etiam conjungitur: una cum amico & patria periculum esse adeundum. Quamobrem ad majorem venito vatem Pythium: qui templo ejecit eum, qui amico in vitæ periculo non succurrisset.

CAP. XL.

PRæscribe jam tibi formam quandam, & legem, quam custodias: quamque & ipse tecum, & in congressibus hominum observes.

CAP. XLI.

AC majori quidem ex parte silentium præstetur: aut necessaria dicantur. eaque paucis. Raro autem, cum se obtulerit occasio, ad dicendum veniemus: sed non quidvis dicemus: non de gladiatoribus, non de ludis Circensibus, non de pugilibus, non de cibis aut potionibus; quæ res passim inculcantur. In primis autem de hominibus cum verba fiunt, ne eos vel laudemus, vel comparemus, caveatur.

CAP. XLII.

QUod si potes, familiarium tuorum sermones tuis sermonibus, eo, quo decet, traducito. Sin peregrinis circumventus fueris, taceto.

CAP. XLIII.

Risus ne sit multus, nec ob multa, nec effusus;

μδ'.

Ὁ Γκον παρτίπσαι, εἰ μὴ οἶόν τε, εἰς ἅπαν' εἰ δὲ μὴ, ἐκ τῆς ἐόντων.

μέ.

Ἐστιάσεις τὰς ἕξω καὶ ἰδιωτικὰς διακροῦν· εἰ δὲ ποτε ῥύηται καίρες, ἐντετάδω σοι προσοχή· μήποτε ἄρα ὑποῤῥυῖς εἰς ἰδιωτισμόν ἴδιον, ὅτι, εἰ ἂν ὁ ἐταῖρος ἢ μεμολυσμένον, καὶ τὸν συνανατρεβόμενον αὐτὸς μολυνέας ἀνάγῃ, καὶ αὐτὸς ἂν τύχη καθερέας.

μς'.

Τὰ πειρὰ τὸ σῶμα (43) μέχει τῆς χρείας ψυχῆς παρελαμβάνειν· οἶον τροφάς, πίδα, ἀμπεχόντων, οἰκίαν, οἰκατίαν. τὸ δὲ πρὸς δόξαν, ἢ τρυφῶν, ἅπαν περίγραφε.

μζ'.

Πεὶ ἀφροδίσα εἰς δύναμιν, πρὸ γάμκε καθερμύτιον· ἀπορμήν δὲ, ὡς νόμιμόν ἐστι μεταληπτόν. μὴ μὲν πεῖ παχθῆς γίνε(44 τοῖς χρωμῆοις μὴδὲ ἐλεγκτικὸς· μὴδὲ πολλαχῶς ἢ, ὅτι αὐτὸς ἐχρεῖ, παρέφερε.

μη'.

Ἐὰν τις σοι ἀπαγείλῃ ὅτι ὁ δεῖνα κακῶς λέγει μὴ ἀπολογεῖ πρὸς τὰ λεχθέντα· ἀλλ' ἀποκρίνε, ὅτι, Ἡγνόει γὰρ τὰ ἄλλα πρὸς ὄντα μοι κακῶς, ἐπεὶ ἐκ αὐτὰ μόνα ἔλεγον.

μδ'.

Ἐἰς τὰ δέατρα τὸ πολὺ πειρῆσαι ἐκ ἀναγκαῖον· εἰ δὲ ποτε καίρες εἴη, μὴδενὶ σπουδάζων φαίγου ἢ σεαυτῷ· τρεῖσι, δέλε γίνεας μόνα τὰ γινόμενα καὶ νικᾶν μόνον τὸν νικῶντα· ἔγω γὰρ ἐκ ἐμποδισθήσῃ.

(45)

CAP. XLIV.

Iusjurandum recusa, si fieri potest, omnino: fin-
minus, quantum potes.

CAP. XLV.

Conivia externa & popularia devita. Sed si
quando tulerit occasio, animadversio excitetur,
ne forte in vulgarem consuetudinem prolabar. Scito
enim, si sodalis pollutus fuerit, eum etiam, quem
is attigerit, necessario pollui, etsi purus ipse fu-
erit.

CAP. XLVI.

Quæ corpori serviunt, eatenus adhibeantur,
quatenus animo sunt usui: veluti cibi, potus,
amictus, ædes, servitium. Quicquid autem ad o-
stentationem aut delicias attinet, repudiato.

CAP. XLVII.

Are venerea, quantum fieri potest, ante nup-
tias purus esto: Sin attigeris, ea legitime u-
tendum. Ne tamen iniquus his iis, qui illa utuntur,
neque eos arguas: neque passim jactes, te ea non
uti.

CAP. XLVIII.

Si quis nuntiarit, quendam tibi maledicere: ne
refuta quæ dicta sunt, sed responde, Eum ne-
scisse cætera tua vitia, nam alioqui non illa sola fuisse
dicturum.

CAP. XLIX.

Theatra frequentare non est necesse: sed si quan-
do tempus tulerit, te nulli nisi tibi ipsi studere ap-
pareat, hoc est, ea duntaxat fieri velis, quæ fiunt: &
eum solū vincere, qui vincit. Sic enim non impedieris.

(45) βροῆς δὲ καὶ τὰ ὀπιγλαῖν πνι, ἢ ὀπιπυλὺ ὀπκι-
 ρεῖας, παντελῶς ἀπέχε· καὶ μὲν τὸ ἀπαλλαγῆναι μὴ
 πολλά περὶ τῶν γυρομύλων διαλέγε, ὅσα μὴ φέρει ἑαυ-
 τῷ σὺν ἐπανόρθωσιν· ἐμφαίνεται γὰρ ἐκ τῆς πίστεως,
 ὅτι ἐξ αὐμάτων τῷ δέειν.

ν'.

(46) ΕΣ ἀκροάσθης τινῶν μὴ ἦκε, μηδὲ ραδί-
 ως πάριδι παριῶν δὲ, τὸ σμινδόν, καὶ
 εὐσταθὲς, καὶ ἅμα ἀνεπαχθεὲς, φύλασσε.

να'.

Ὅταν τινὶ μύλλης συμβόλλῃν, καὶ μάλιστα ἥντι ἐν
 ὑποχῆρ δακέντων, ὑπόβαλε στυπῶν, τί ἂν ἐποί-
 ησεν ἐν τέτῳ Σωκράτης ἢ Ζηνῶν· καὶ ἐκ ἀπορήσεως
 τῆς χρήσεως ὡς κόντως τὰ ἐμπεσόντι.

νβ'.

Ὅταν φοιτᾷς πρὸς τινος ἥντι μέγα δυναμύων,
 ὑπόβαλλε, ὅτι ἐχάρησθης αὐτὸν ἐνδόν ὅτι
 ἀπεκλείσθη, ὅτι ἐκτιναχθῆσονται σοι αἱ δύραι,
 ὅτι ἐφροντιεῖς σε· καὶ σὺ τέτοις ἐλθεῖν καθήκη φέ-
 ρε τὰ γινόμενα, καὶ μηδέποτε εἴπῃς αὐτὸς πρὸς σεαυ-
 τὸν, ὅτι, οὐκ ἔγωγε τοσούτον ἰδιωτικὸν γὰρ, καὶ (47)
 διαβεβλημένου πρὸς τὰ ἐκτός.

νγ'.

ΕΝ ταῖς ὁμιλίαις ἀπέσω τὸ τινὰ ἥντι ἑαυτῶν ἔρ-
 γων ἢ κινδύνων ὅτι πολὺ καὶ ἀμέτρως μεμνη-
 σθαι. ἐπεὶ ὡς σοὶ ἡδύ ἐστι τὸ ἥντι σὺν κινδύνων με-
 μνησθαι, ἔγωγε καὶ τοῖς ἄλλοις ἡδύ ἐστι τὸ ἥντι σὺν
 συμβεβηκότων ἀκέρειν.

νδ'

Clamore autem, aut irrisione, aut longiore commotione, penitus abstineto. Ac post discessum, ne multum de iis, quæ acciderunt, disputa, cum nihil ad tui correctionem faciant. Alioqui ex hoc apparebit, te spectaculum esse admiratum.

CAP. L.

AD recitationes ne veni, neque facile accede. Sin accesseris, gravitatem & constantiam tuere : & id una cave, ne cui sis molestus.

CAP. LI.

Cum aliquid negotii tibi futurum est cum aliquo, ex proceribus præsertim, ipse tibi proponito, quid in re facturus fuisset Socrates, aut Zenon. Ita fiet, ut te ratio non deficiat, qua id, quod objectum fuerit, rite administres.

CAP. LII.

Cum ad magnatum aliquem iturus es, proponito tibi, fore ut eum domi non invenias, ut inclusus sit, ut occludantur tibi fores, ut ille te negligat. Quod si hoc rerum statu venire decuerit, ea feras quæ sunt : neque ipse unquam tecum dicas, non fuisse tanti. Id enim plebeium est, & ejus qui res externas calumniatur.

CAP. LIII.

IN familiaribus congressibus absit facinororum aut periculorum tuorum prolixa & immodica commemoratio. Nec enim, ut tibi jucundum est tuorum certaminum meminisse, sic & aliis suave est, ea quæ tibi acciderunt, audire.

νδ'.

Ἄ Πέσω δὲ καὶ τὸ μέλῳτα κινεῖν. ὀλιγοῦρος γὰρ ὁ
τόπος εἰς ἰδιωτισμὸν, καὶ ἅμα ἱκανὸς πῶς αἰδῶ
πῶς ὁρὸς σε ἥβ' πλησίον ἀνιέναι.

νε'.

Ἐ Πισφαλὲς δὲ, καὶ τὸ εἰς αἰχρολογίαν προελ-
θεῖν. ὅταν οὖν συμβῇ τοιοῦτον, ἂν μὲν δι-
καιοῦν ἦ, ἐπίπληξον πρὸς προελθόντι· εἰ δὲ μὴ, πρὸς
τὴν ἀποσωπῆσαι, καὶ ἐρυθρίῃσαι, καὶ σκυδρυνῆσαι,
δῆλον γίνεσθαι δυσχεραίνων πρὸς λόγῳ.

νε'.

Ἐ Ἀνὴδονῆς τινος φαντασίαν λάβης, φύλασσε σαυ-
τὸν, μὴ σωμαρπαδεῖς ἴσθ' αὐτῆς. ἀλλ' ἐκδε-
ξάσθω σε τὸ ὁπῶμα, καὶ ἀναβολῶς πῶς παρὰ σε-
αυτὴν λάβε· ἔπειτα μνησθήτι ἀμφοτέρων ἥβ' χρό-
νων, καὶ ὅν τε ἀπολαύσεις τῇ ἡδονῇ. καὶ καὶ ὅν
ἀπολαύσας, ὕστερον μετανοήσεις, καὶ αὐτὸς σεαυτὴν
λοιδορήσῃ καὶ τέτοις ἀντίθεσις, ὥπως ἀποσχόμενος
χαιρήσεις, καὶ ἐπαινέσεις αὐτὸς ἑαυτόν. εἰάν δέ σοι
καίρες φανῇ ἀφαιδαι τὰ ἔργα, ὁρὸς εἴχῃ μὴ νική-
σῃς (σε τὸ προσιμὲς αὐτῷ, καὶ ἡδύ, καὶ ἐπάγων· ἀλλ'
ἀντιτίθῃ, πόσω ἄμεινον τὸ σωσιδέναι σεαυτὴν, ταύ-
τῳ πῶς νίκῃ νενικηκότι.

νε'.

Ὅταν τὴν διαγνὴς ὅπ' ποιητέον ὅτι, ποιῆς, μηδέ-
ποτε φύγῃς ὁφειλῆσαι πράσων αὐτὸ, καὶ ἂν ἀλ-
λοῖόν τι εἰς πολλοὶ μέλλωσι περὶ αὐτῷ ὑπολαμβάνειν.
εἰ μὲν γὰρ ἐκ ὁρῶς ποιῆς, αὐτὸ ἔργον φεῦγε· εἰ δὲ
ὁρῶς, τί φοβῇ τὸς ὅπ' ἀπλήξοντας ἐκ ὁρῶς;

νη'.

CAP. LIV.

Abſit illud etiam, ne riſum moveas. Nam is ejuſmodi locus eſt, è quo proclivis ſit in plebeium morem lapſus : eamque vim habet, ut tui obſervantiam facile apud familiares diminuat.

CAP. LV.

Periculofum eſt etiam, ad orationis obſcœnitatem progredi. Cum igitur tale quippiam inciderit : aut (ſi feret opportunitas) objurgabis eum qui ſermonem illum injecerit : aut taciturnitate ſaltem, & rubore vultuque oſtendes, eam orationem tibi diſplicuiſſe.

CAP. LVI.

Si voluptatis alicujus imaginem animo conceperis, Moderare tibi, ne ab ea movearis : ſed & rem examina, & tibi ipſe deliberandi præbe ſpatium. Deinde utriuſque temporis memento, tum ejus quo voluptate perfrueris, tum ejus quo percepta jam voluptate dolebis, teque ipſe objurgabis, atque his illa confer : ſi abſtinueris, fore ut gaudeas, teque ipſe collaudes. Quod ſi tibi ſuſcipiendæ rei videbitur eſſe tempus, cave ne te vincant ejus blandiciæ, & ſua- vitates, & illecebræ : ſed illud oppone, quanto præſtantior ſit talis victoriæ conſcientia.

CAP. LVII.

Cum facis aliquid, quod faciendum eſſe ſtatu- iſti, nunquam recuſes inter id agendum conſpi- ci : tamenſi futurum eſt, ut vulgus de eo ſecus judi- cet. Nam ſi perperam facis, rem ipſam fuge : Sin recte, quid eos vereris qui non recte reprehendunt ?

νη'.

(48) **Ω**ς τὸ, Ἡμέρα ὅτι, καὶ, Νύξ ὅτι, πρὸς μὲν τὸ διεζυγμένον μέγαλιν ἔχει ἀξίαν, πρὸς δὲ τὸ συμπεπλεγμένον ἢ σιωπημένον ἀπαξίαν· ἔτω καὶ ἥρ' προκειμένων τὰ μέζονα εἶναι, πρὸς μὲν τὸ σῶμα μέγαλιν ἔχει ἀξίαν, πρὸς δὲ τὸ κοινὸν ἐν ἐστιάσει, (49) οἷον δ'εἴ, μὴ φυλάσσιν, ἀπαξίαν ἔχει. ἔταν οὖν συνεδίης ἐτέρῳ, μέμνησο, ἢ μόνον τίω πρὸς τὸ σῶμα ἀξίαν ἥρ' παρὰ κειμένων ὄραν, ἀλλὰ καὶ τίω πρὸς τὸν ἐστίατορα, οἷαν δ'εἴ φυλαχθῆναι.

νδ'.

Αν ἔσθ' δυνάμιν ἀναλάβης τὸ πρόσωπον, καὶ ἐν τέτῳ ἡχημόνησας, καὶ ὃ ἐδυνάσο ἐκπληρῶσαι, παρῆλπες.

ξ'.

Εν τῷ πεπαισμένῳ, κατὰ τὸ πρὸς ἐχθρῶς, μὴ ἐπιβῆς ἡλφ, ἢ ἐρέψης τὸν πόδα· ἔτω ὁρόσεχε, μὴ τὸ ἡχημονικὸν βλάβῃς τὸ σεαυτῷ, καὶ τῷ ἑφ' ἐχθρῶς ἐργε παρὰ φυλάσσωμεν, ἀσφαλέςερον ἀφόμεθα τῷ ἐργε.

ξα'.

(50) **Μ**ετέρον κλήσεως τὸ σῶμα ἐχθρῶς, ὡς ὁ πρὸς ὑποδήματι. ἂν μὲν οὖν ὅπ' τέτυγῃς, φυλάξεις τὸ μέτρον· ἐὰν δὲ ὑπερβῇς, ὡς καὶ κρημνῷ λοιπὸν ἀνάγκη σε φέρεσθαι κατὰ πτερὰ καὶ ὅπ' ἔσ' ὑποδήματι, ἐὰν ὑπὲρ ἴδον πόδα ὑπερβῇς, γίνεται (51) κατὰ χρυσὸν ὑπόδημα, εἴτα πορφυροῦν, εἴτα καντήλον. τῷ γὰρ ἅπαξ ὑπὲρ τὸ μέτρον ὅρος ἐδούς ὅτιν.

ξβ'.

CAP. LVIII.

UT hoc pronunciatum, Dies est, &, Nox est, magnam habet in sejunctione vim, in conjunctione vero prorsus nihil valet: sic maxima quæque ex iis quæ opposita sunt, arripere, ut respectu corporis, magni est momenti; ita, si communitas convivii spectetur, magnum habebit, nisi caveris, dedecus. Cum igitur conviva es alicujus; memento, non solum eorum quæ apposita sunt pretium, quod ad corpus attinet, considerandum esse: sed & eam quæ convivatori debetur, reverentiam esse conservandam.

CAP. LIX.

SI quam personam, quæ vires tuas superat, indueris: tum eam in decore geres; tum eam, quam sustinere posses, negliges.

CAP. LX.

Quemadmodum in ambulando caves, ne clavum calces, pedemve distorqueas: sic in degenda vita cave, ne gubernatricem actionum, mentem tuam, lædas. Quod si in re unaquaque observabimus, omnia cautius aggrediemur.

CAP. LXI.

Modus pecuniæ corpus est unicuique, ut calcei pes. Si igitur in eo institeris, modum servabis: sin præterieris, jam veluti per præceptum referri necesse erit, ut & in calceo, si ultra pedem progressus fueris, sit auratus calceus, deinde purpureus, deinde interpunctus. Ejus enim, quod semel transierit modum, nullus est terminus.

CAP.

ξβ.

Αἱ γυναικες διθύς ἀπὸ τεσσαρεσκαίδεκα ἐτῶν ὑπὸ ἥν' ἀνδράν κυεῖαι καλοῦνται. ποιγαρεῦν ὀρεῶσαι, ὅπ' ἄλλο μὴ οὐδὲν αὐταῖς ῥόδεςσι, μόνον δὲ συγκοιμᾶσθαι τοῖς ἀνδράσιν, ἄρχονται καλῶπιζεσθαι, καὶ ἐν τέτρῳ πάσας ἔχειν τὰς ἐλπίδας. πρὸς ἑξὶν ἔτι ἀξιον, ἵνα αἰδωνται, δίοπ' ἐπ' οὐδενὶ ἄλλῳ πιμῶνται, ἢ τὸ κόσμῳ φαίνεσθαι, καὶ αἰδέσθαι, ἐν σωφροσύνῃ.

ξγ.

Αὐτὰς σημεῖον ἴδ' ἐνδιατρίβειν τοῖς ᾧ σώμα οἶον, ὅτ' οὐ γυμνάζεσθαι, ἐπὶ πολὺ ἐσθίειν, ἐπὶ πολὺ πίνειν, ἐπὶ πολὺ ἐποπατεῖν, ὀχδεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν παρέργῳ ποιητέον· περὶ δὲ τὴν γνώμῃν ἢ πᾶσα ἔσω ὁπσοφία.

ζδ.

Ὅταν τις σὲ κακῶς ποιῇ, ἢ κακῶς λέγῃ, μέμνησο, ὅπ' καθήκειν αὐτῷ οἰόμῃος, ποιεῖ, ἢ λέγει. ἔχ' οἶον τε οὐν ἀκολουθεῖν αὐτὸν τῷ σοι φαινομένῳ, ἀλλὰ τῷ ἐαυτῷ. ὥς, εἰ καλῶς αὐτῷ φαίνεται, ἐκείνῳ βλάπτεται, ὅς περ καὶ ἐξηπάτηται. (52) καὶ γὰρ τὸ ἀληθὲς συμπεπλεγμένον ἀντις ὑπολάβῃ ψεύδος, ἐπὶ συμπεπλεγμένον βλάβεται, ἀλλ' ὁ ἔξαπατηθεὶς ἀπὸ τέτῳ οὐν ὀρμῶμενος, πρὸς ἑξὶς πρὸς τὸν λοιδορεῖντα. ἐπιφθέρῃ γὰρ ἐφ' ἐχέσῳ, ὅτι, ἔδοξεν αὐτῷ.

ξε.

Πᾶν πρᾶγμα δύο ἔχει λαβὰς, τὴν μὴ φορητὴν, τὴν δὲ σφόδρητον· ὁ οὐν ἀδελφὸς ἐὰν ἀδικῇ, ἐντεῦθεν αὐτὸ μὴ λαμβάνῃς, ὅπ' ἀδικῇ. αὕτη γὰρ λαβὴ

ἐστίν

CAP. LXII.

Mulieres statim ab anno decimoquarto a viris dominæ vocantur. Proinde cum vident, se nihil aliud habere muneris, nisi ut cum viris concumbant: comere se incipiunt, atque in ornatu spem collocant omnem. Quare operæ pretium est, dare operam, ut sentiant, sibi non ob aliud honorem haberi, nisi quod & modestas se præbeant, & veredundas, cum temperantia.

CAP. LXIII.

Hebetis ingenii signum est, in rebus corporis immorari: velut, exerceri diu, edere diu, potare diu, caca e diu, coire diu. Nam hæc quidem facienda sunt obiter: cura autem omnis ad animum est transferenda.

CAP. LXIV.

Cum tibi quispiam vel malefecerit, vel maledixerit, memento, eum opinatum esse, id ex officio sibi fuisse faciendum, & dicendum. Neque vero fieri potest, ut id sequatur ille quod tibi videtur, sed id quod sibi. Quod si male judicat, is damnum facit qui decipitur. Nam involutam veritatem si quis mendacium judicet, non ea involuta læditur, sed ille qui deceptus fuerit. Sic igitur instructus, æquo feres animo conviciatorem. Nam ad singula dices, Ita visum esse illi.

CAP. LXV.

Unaquaque res duas habet ansas: unam tolerabilem, alteram intolerabilem. Ergo, si frater injuriam fecerit, non ea prehende, qua facit injuriam: ea enim ejus ansa non

ἔστιν αὐτῷ ἔφορητή· ἀλλὰ ἐκεῖθεν μάλλον, ὅπ' ἀδελ-
φός, ὅτι σύντροφος· καὶ λήψῃ αὐτὸ καὶ ὁ φορετὴν ἐστίν.
ξς'.

Οὔτοι οἱ λόγοι ἀσύνακτοι· Ἐγὼ σε πλεσιώτε-
ρός εἰμι, ἐγὼ σε ἄρα κρείσσων. ἐγὼ σε λογιώ-
τερος, ἐγὼ σου ἄρα κρείσσων· ἐκεῖνοι δὲ μάλλον
συνακτοί· Ἐγὼ σου πλεσιώτερός εἰμι, ἢ ἐμὴ ἄρα
κλῆσις τῆς σῆς κρείσσων· ἐγὼ σε λογιώτερος, ἢ ἐμὴ
ἄρα λέξις τῆς σῆς κρείσσων. σὺ δέ γε ἔτε κλῆσις εἶ,
ἔτε λέξις.

ξζ'.

(53) Λέγεται πῶς ταχέως; μὴ εἴπῃς, ὅπ' κα-
κῶς, ἀλλ' ὅτι ταχέως. πῶς πῶς πολὺν
οἶνον; μὴ εἴπῃς, ὅπ' κακῶς, ἀλλ' ὅπ' πολὺν.

(54) πρὶν γὰρ διαγνῶναι τὸ δόγμα, πότεν οἶδα εἰ
κακῶς; (55) ἔτις οὖν συμβήσεται σοι, ἄλλας
μὲν φαντασίας καταληπλινθεῖς καταλαμβάνειν, ἄλλοις
δὲ συγκαταπείθεσθαι.

ξη'.

Μηδὲ σαυτὸν εἰποῖς φιλόσοφον, μηδὲ λά-
λει τὸ πολὺ ἐν ἰδιώταις. περὶ τῶν θεωρημά-
των. οἷον ἐν συμποσίῳ μὴ λέγε πῶς δεῖ ἐσθίειν, ἀλ-
λὰ ἐσθίειν ὡς δεῖ· μέμνησο γὰρ, ὅπ' ἔτις ἀφῆρξεν παν-
ταχόθεν καὶ Σωκράτης τὸ ὅπ' ἀκρίβειαν. ἤρχοντο
πρὸς αὐτὸν, βεβλήμενοι φιλοσόφοις ὑπὸ αὐτῶν συστα-
θῆναι, καὶ κείνῳ ἀπῆλθον αὐτὴς. ἔτις ὡς εἰχέτο παρο-
ρώμενος.

ξθ'.

Ὡστε καὶ περὶ θεωρημάτων τινῶν ἐν ἰδιώταις
ἐμπόησεν λόγους, εἰώπα τὸ πολὺ. μέγας γὰρ ὁ κίν-
δυνός,

ENCHIRIDION. 47

non est tolerabilis. Sed illinc potius : esse fratrem, esse una educatum. Sic prehendes rem qua est tolerabilis.

CAP. LXVI.

ORationes hæ non cohærent : Ego sum te locupletior , ergo sum te melior : Ego sum te eloquentior , ergo sum te melior. At illæ magis cohærent : Ego sum te ditior , mea ergo pecunia tuæ præstat : Ego sum te eloquentior , mea ergo dictio tuæ præstat. Tu vero nec pecunia es, nec dictio.

CAP. LXVII.

LAvat quispiam cito ? ne dicas lavisse male , sed cito. Bibit quispiam multum vini ? ne dicas bibisse male , sed multum. Priusquam enim id decretum dijudicaris , unde scis an male ? Sic usu tibi veniet , ut alia visa certo comprehensa habeas , aliis assentiaris.

CAP. LXVIII.

NUsquam te philosophum profitearis : nec apud imperitos multum disputes de præceptis : velut in convivio ne dic, quo pacto sit edendum , sed ede ut decet : ac memento , etiam Socratem sic undecumque sustulisse ostentationem. Conveniebatur ab illis , qui se ab eo commendari vellent philosophis : atque ipse deducebat eos. Adeo leniter ferebat neglectum sui.

CAP. LXIX.

ITaque si apud imperitos de præcepto aliquo sermo inciderit , maxima ex parte taceo. Magni enim periculi

δυνος, διὸς ἕξεμέται ὁ ἐκ ἐπιφας. καὶ ὅταν εἴπῃ σοί
πες, ὅτι Οὐδὲν οἶδα, καὶ σὺ μὴ δηχθῆς, τότε ἴδι,
ὅτι ἀρχὴ τῆς ἐργου. ἐπεὶ καὶ τὰ πρόβαρα εἰς χρότον φέ-
ροντα τοῖς ποιμέσιν ὅππῃ δεικνύει πόσον ἐφαρξῇ· ἀλλὰ
πῶ νομῶ ἔσω πέφαντα, ἔειον ἔξω φέρει, καὶ γάλα. καὶ σὺ
τοίνω μὴ τὰ θεωρήματα τοῖς ἰδιώταις ὅππῃ δεικνυε,
ἀλλ' αὐτῶν πεφθέντων τὰ ἔργα.

ο'.

(56) Ὅταν ἐντελῶς ἡρμοσμένῃ ᾖς καὶ τὸ σῶμα,
μὴ καλλωπίζε ἐπὶ τέτρω· μὴδ' ἂν ὕδωρ πί-
νῃς· ἐκ πίσης ἀφορμῆς λέγει, ὅπ' ὕδωρ πίνεις. καὶ ἀσκή-
σαι ποτε πόνον δέλης, (σταυλῶ, καὶ μὴ τοῖς ἔξω,) (57) ἐκ τοῦ ἀνδριάντας φειλάμβανε· ἀλλὰ διψῶν
ποτε σφοδρῶς, ἐπίσπασαι ψυχρὴ ὕδατι, καὶ ἐκπύ-
σον, καὶ μὴδενί εἴπῃς.

οα'.

Ἰδιώτε γάσις καὶ χαρκατήρ· ἐδέποτε ἕξ ἐαυτοῦ
προσοδικῶς ὠφέλειαν ἢ βλάβην, ἀλλ' ἀπὸ ἧς ἔξω.
φιλοσόφῃς γάσις καὶ χαρκατήρ· πασῶν ὠφέλειαν καὶ βλά-
βην ἕξ ἐαυτοῦ προσδοκᾷ.

οβ'.

Σημεῖα προκόποντος· ἐδένα φέγει, ἐδένα ἐπ-
αινεῖ, ἐδένα μέμφεται, ἐνὶ ἐγκαλεῖ· ἐδὲν
περὶ ἐαυτοῦ λέγει, ὡς ὄντ' ὅπνός ἢ εἰδός π. ὅ-
ταν ἐμποδισθῇ π, ἢ κωλυθῇ, ἐαυτῷ ἐγκαλεῖ. καὶ
πὶς αὐτὸν ἐπαινῶ, καταγελᾷ τῷ ἐπαινῶντι αὐτὸς
παρ' ἐαυτῷ. καὶ φέγει, ἐκ ὑπολογεῖται. περὶ ἐ-
δὲ καθ' ὅπερ οἱ ἄρρωστοι, διλαβούμενός π κινῆσαι ἧς
καθισταμένων πρὶν πῆξιν λαβεῖν. (58) ὄρεξιν ἀπα-
σαν ἡρηκεν ἀφ' ἐαυτοῦ· πῶ δ' ἐκκλίσιν εἰς μόνον τὰ
παρεχ.

periculi est, statim evomere quod non concoxeris. Quod si quis dixerit, te nihil scire, tuque commotus non fueris: tum scito, rem esse inchoatam. Nam & oves non fœnum opilionibus ferunt, neque demonstrant quantum comederint: sed pastu intra se concocto, extra ferunt lanam & lac. Et tu igitur ne præcepta ostendas imperitis, sed opera, quæ præceptorum concoctionem sequuntur.

CAP. LXX.

SI corpus frugaliter curare didicisti, ne ob id tibi placeas: nec, si aquam potas, ad quamvis occasionem te potare aquam distita. Quod si quando ad laborem te vis exercere, in tuum, non in exterorum usum, ne statuas amplectere: sed si quando vehementer sitieris, frigidam haultam expuito, ac nemini dicito.

CAP. LXXI.

PLebei status & nota est, nunquam à se ipso vel damnum expectare, vel utilitatem: sed à rebus externis. Philosophi status & expressa imago est, omnem utilitatem & damnum à semetipso expectare.

CAP. LXXII.

Signa proficientis sunt, neminem reprehendere, neminem laudare, neminem culpare, neminem accusare: nihil de se ipso prædicare, quasi aliquis sit, aut aliquid sciat. Cum in aliqua re impeditus fuerit, aut prohibitus: se ipsum acculat. Si ab aliquo laudatur; secum ipse deridet laudatorem: si reprehenditur, non defendit se: sed ritu infirmorum circuit, metuens ne statum illum convellat, priusquam is confirmetur. Omne desiderium à se dependens habet: averfationem ad ea sola, quæ

E

naturæ

παρὰ φύσιν ἤν' ἐφ' ἡμῖν μετατίθεικεν. ὁρμῇ τῶν
ἅπαντα ἀνειμμένη γρηται. ἂν ἡλίθιος, ἢ ἀμαθὴς
δοκῇ, ἔπεφρόντηκεν. ἐνί τε λόγῳ, ὡς ἐχθρὸν, ἐ-
αυτὴν παραφυλάσσει, καὶ ἐπίβελον.

ογ'.

Ὅταν πρὸς ἐπὶ τὸ νοεῖν καὶ ἐξηγεῖσθαι διδάσκει τὰ
Χρυσίππου βιβλία σεμνώνεται, λέγει αὐτὸς
τῶν σαυτὸν ὅπ, Εἰ μὴ Χρυσίππος ἀσαφῶς ἐγχερά-
σει, ἔδεν ἂν εἶχεν ἔπος ἐφ' ᾧ σεμνώνηται. ἐγὼ δὲ
τί βέλομαι; καταμαθεῖν πῶς φύσιν, καὶ ταύτη ἐ-
πεῖσαι. ζητῶ οὖν, πῶς ὅστις ὁ ἐξηγούμενος καὶ ἀκρί-
βης ὅπ Χρυσίππου, ἔρχομαι πρὸς αὐτὸν. ἀλλ' ἐ-
νοῶ τὰ γεγραμμένα. ζητῶ ἐν τὸν ἐξηγούμενον. καὶ μέ-
χρι τέτων, ἔπω σεμνὸν ἔδεν. ὅταν δὲ ἄρῳ τὸν
ἐξηγούμενον, ἀπολείπεται χρῆσθαι τοῖς παρεγγε-
λμένοις· τοῦτο αὐτὸ μόνον σεμνὸν ὅστις. ἂν δὲ αὐτὸ
τῆτο τὸ ἐξηγεῖσθαι θαυμάσω, τί ἄλλο ἢ γραμματι-
κὸς ἐπετελεῖσθαι ἀντὶ φιλοσύφου; πάλιν γε δὴ, ἐπὶ
ἀντὶ Ὀμήρου, Χρυσίππου, ἐξηγούμενον. μάλλον
οὖν, ὅταν τις εἴπῃ μοι. ἐπανάγνωσί μοι Χρυσίπ-
που, ἐρυθρίῳ, ὅταν μὴ δυνάμην ὁμοία τὰ ἔργα
καὶ σύμφωνα ἐπιδεικνύειν τοῖς λόγοις.

οδ'.

Ὅσα προτίθεται, τέτοις, ὡς νόμοις, (59) καὶ
ὡς ἀσθεβήσων ἂν παραβῆς τι τέτων, ἐμμενε.
ὁ, τι δὲ ἂν ἐρεῖ τις πρὸς σε, μὴ ὁπρέφου. τοῦτο γὰρ
ἐκ' ἐτ' ὅστις σόν.

οε'.

Εἰς ποῖον ἔτι χρόνον ἀναβάλλῃ τὸ ἤν' βελτί-
στων ἀξιῶν σεαυτὸν, καὶ ἐν μηδενὶ παραβαίνειν
(60) τὸν

ENCHIRIDION. §I

naturæ eorum repugnant quæ nobis parent, transulit. Appetitione ad omnia remissa utitur. Sive stolidus sive indoctus habeatur, non curat. Denique, ut inimicum & insidiatorem, se ipsum observat.

CAP. LXXIII.

SI quis intelligentia & explicandi facultate librorum Chrysippi gloriatur, ipse tibi dic: Nisi obscure scripsisset Chrysippus, nihil haberet ille quo gloriaretur. Ego vero quid cognoscere studeo? Naturam; & hanc sequi. Quæro igitur, quis sit ejus interpres. Cum audiero, Chrysippum esse: eum convenio. At scripta non intelligo. Quæro igitur enarratorem. Ac hætenus quidem nihil præclari. Cum autem enarratorem invenero, reliquum est, uti præceptis; id quod solum præclarum est. Sin ipsam enarrationem admiratus fuero, quid aliud nisi Grammaticus philosophi loco evasi? eo dumtaxat excepto, quod pro Homero Chrysippum enarro. Magis igitur, cum quis à me petierit prælegi sibi Chrysippum, erubesco: cum facta nequeo familia verbis & consentanea præstare.

CAP. LXXIV.

Proposita hæc observa tanquam leges, iisque citra piaculum non violandis immorare. Quidquid autem de te dictum fuerit, id ne curato. Id enim non jam tui est arbitrii.

CAP. LXXV.

QUOUSQUE tandem differes præstantissima quæque tibi vendicare, & nullatenus distinctio-

(60) πὺν διαρῶντα λόγον, παρῆλθας τὰ θεωρήματα, οἷς ἔδωκε συμβάλλειν, καὶ συμβέβληκας. ποῖον ἔπιδόσκαλον προσδοκᾷς, ἵνα εἰς ἐκείνον ὑπερβῇς τὴν ἐπανόρθωσιν ποιῆσαι τὴν σεαυτῆς, ἐκ ἧς ὁ μέγας, ἀλλὰ ἀνὴρ ἦδη τέλος. ἀνὰ τοίνυν ἀμελήσης, καὶ ραθυμῆσης, καὶ αἰεὶ, ὑπερδέσῃς ἢ ὑπερδέσεων ποιῇς, (61) προσδέσῃς ἐκ προσδέσεων, καὶ ἡμέρας ἄλλας ἐπ' ἄλλας οἰείῃς, μεθ' αὐτὰς προσέξῃς σεαυτὴν, λήσῃς σεαυτὸν ἐπερόχῳ, ἀλλ' ἰδιώτης διατελέσῃς καὶ ζῶν καὶ ἀποθνήσκων. ἦδη οὖν ἀξίωσον σεαυτὸν βίβναι ὡς τέλος, καὶ προκόπῃντα, καὶ πᾶν τὸ βέλπσον φαινόμενον, ἔστω σοὶ νόμος ἀπαράβατος. καὶ ὅτι πονόν π, ἢ ἡδύ, ἢ ἐνδοξόν προσάγεται, μέμνησο, ὅτι νῦν ἐκ ἀγῶν, καὶ ἦδη πάρεσι τὰ δολύμπα, καὶ ἐκ ἔστιν ἀναβάλλεσθαι. (62) καὶ ὅτι παρὰ μίαν ἦσαν καὶ ἐνδοξιν ἢ ἀπολλυταὶ προκοπῇ, ἢ σώζεται. Σωκράτης ἕως ἀπετελέσθη, ἐπὶ πάντων προσάγων ἐμῶν, μηδὲν ἄλλω προσέχων ἢ τῷ λόγῳ. σὺ δὲ, εἰ καὶ μὴ ποῦ εἰ Σωκράτης, ὡς Σωκράτης γε, ἔτι βουλούμενος, ὁφείλῃς βίβναι.

ος'.

Πρῶτος καὶ ἀναγκαῖος τόπος ἐν φιλοσοφίᾳ, ὁ τῆς χρήσεως τῆς θεωρημάτων οἶον, (63) ὁ τῶ μὴ φθίσθαι. δεύτερος, ὁ τῆς ἀποδείξεως οἶον, πόθεν ἐκ δὲ φθίσθαι. τρίτος, ὁ αὐτῶν τῶν βεβαιωτικῶν, καὶ διαρθρωτικῶν οἶον, πόθεν ὅτι τοῦτο ἀπόδειξις. τί γάρ ὅστις ἀπόδειξις; τί ἀκολουθία; τί μάχη; τί ἀληθές; τί ψεῦδος; ἐκέν ὁ μὲν τρίτος τόπος ἀναγκαῖος διὰ τὸν δεύτερον, ὁ δὲ δεύτερος διὰ τὸν πρῶτον. ὁ δὲ ἀναγκαῖος, καὶ ὅπως ἀναπαύεσθαι δεῖ, ὁ πρῶτος. ἡμεῖς δὲ ἐμπαλιν ποιοῦμεν.

ἐν

distinctionem rationis violare? Accepisti præcepta, quæ amplectenda tibi fuerunt, eaque amplexus es. Qualem igitur adhuc doctorem expectas, cujus in adventum, tui correctionem differas? Non jam adolescens es, sed matura ætate vir. Itaque si neglexeris & cessaris, ac subinde moræ moram, proposito propositum adjūxeris, & dies alios post alios constitueris; non animadvertes, nihil te profecisse, sed hominem plebeium fore tam viventem quam morientem. Nunc igitur viri perfecti & proficientis vitam tibi sume: ac quicquid tibi visum fuerit optimum, ea lex sit inviolabilis. Ac si quid laboriosum, aut suave, aut gloriosum, aut ignominiosum ingruerit: memento, tum adesse discrimen, tum instare Olympia, nec licere differre: ac profectum una clade ac remissione vel perire, vel retineri. Itaque Socrates in eum evasit qui fuit; cum in omnibus se ipse promoveret, cum nemini auscultaret nisi Rationi. Tu vero etsi nondum es Socrates, sic tamen, ut qui Socrates esse velis, debes vivere.

CAP. LXXVII.

PRImus & maxime necessarius in philosophia locus est is, qui agit de usu decretorum; veluti, de non mentiendo. Alter, qui demonstrationes tractat; veluti, cur non sit mentiendo. Tertius, is qui has ipsas confirmat & distinguit, veluti, quæ fiat ut ista sit demonstratio? quid sit demonstratio? quid consequentia? quid pugna? quid verum? quid falsum? Quare tertius locus necessarius est propter secundum, secundus propter primum. Maxime autem necessarius est, & in quo conquiescendum sit, primus. Nos vero diversum facimus.

ἐν ᾧ πρὸ τρίτῳ τόπῳ διαείσομεν, καὶ περὶ ἐκείνου
ἔστιν ἡμῖν ἡ πᾶσα ἀποῦδν. τὸ δὲ πρῶτον παντελῶς ἀ-
μελῶμεν. πειραροῦν φάσκειν μὲν, πῶς δὲ ἀπο-
δείκνυται ὅτι ἐστὶ φεύδεται, ἀνέχοντες ἔχοντες.

ιζ'.

(64) **Ε**πὶ πάντας προχέει, ἐκτείνοντα ὑτά.
Ἄγε δὴ με, ὦ Ζεῦ, καὶ σὺ ἡ πεπραμένη,
ὅποι ποδ' ὑμῖν εἰμὶ διατεταγμένος,
ὡς ἔφομαι ἀποδῶος ἡδὲ ἄκνος.
εἰάν δὲ μὴ ἐδέλω, ἐχ' ἡπὸν ἔφομαι.

οη'.

Ος τις δ' ἀνάγκη συγκεχώρηκε καλῶς,
σοφὸς παρ' ἡμῖν, καὶ τὰ θεῖα ἐπίσταται.
οθ'.

Αλλὰ καὶ τὸ τρίτον· ὦ Κρίτων. εἰ ταύτῃ τοῖς
θεοῖς φίλον, ταύτῃ γινέσθω. ἐμὲ δὲ ἄνυτος
καὶ Μελίτος ἀποκτεῖναι μὲν δύνανται, βλάψαι δ' ἔο.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Nam

ENCHIRIDION. 55

Nam in tercio loco immoramur, in eoque omne studium nostrum consumimus: primum autem prorsus negligimus. Proinde mentimur quidem, & quomodo tamen demonstretur non esse mentiendum, in promptu habemus.

CAP. LXXVII.

IN quovis incepto hæc optanda sunt:
Me, Jupiter, duc, fortis & Necessitas,
Quocunque vestro delinatus numine
Sum: nam volens sequar. Minus quodsi velim,
Sequar coactus, improbusque & impius.

CAP. LXXIIX.

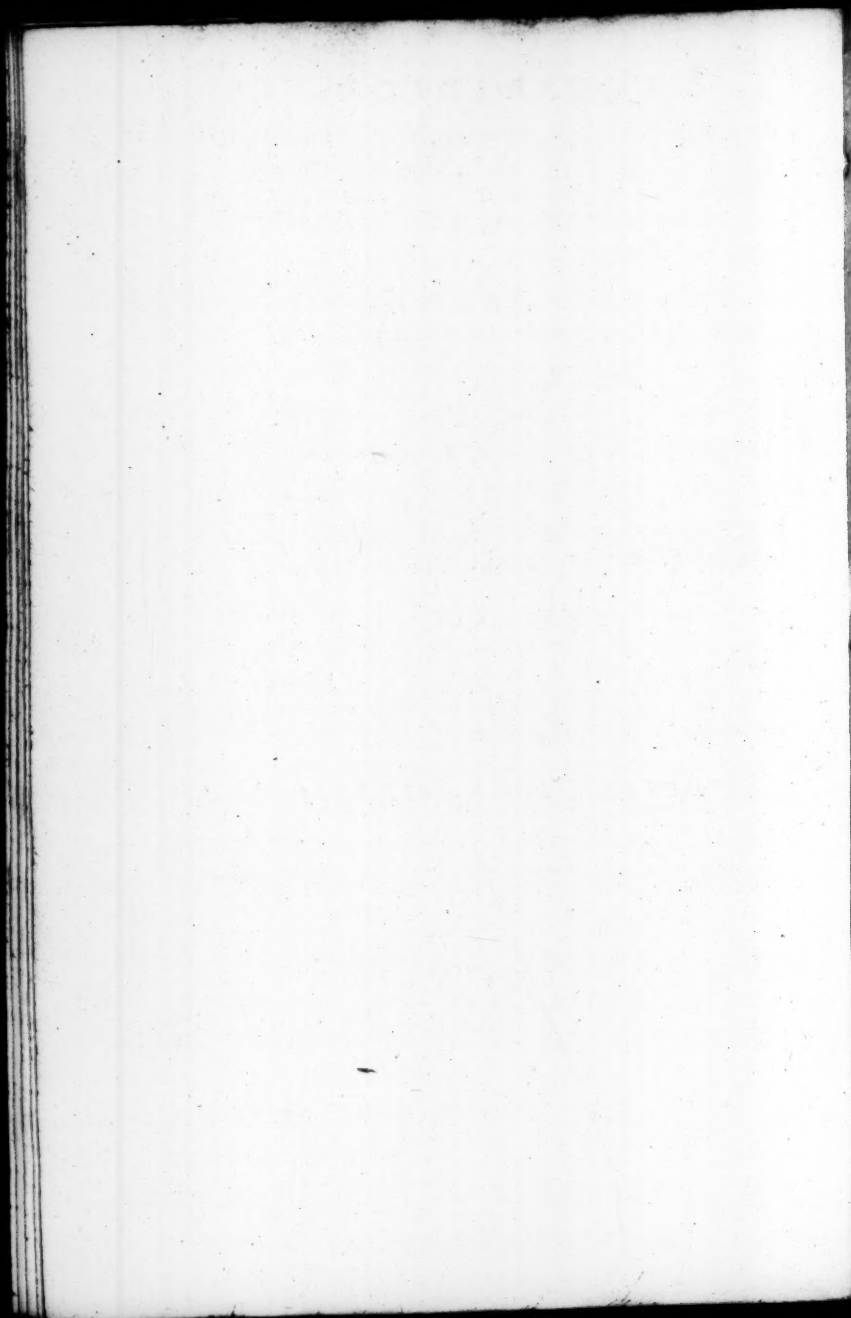
NEcessitati qui probe se accommodat,
Sapit: estque rerum divinarum conscius.

CAP. LXXIX.

SED & tertium illud: *O Crito, si diis ita visum fuerit, sita fiat. Me autem Anytus & Melitus occidere: sane possunt, ledere vero non possunt.*

EPICTETI ENCHIRIDII

FINIS.

Mer. Casauboni I s. F.
 Notæ in *Epidæti*
Enchiridion.

CAP. I.

(1) **O** *ῥῶν ὀρεξίς.*] Nolim ego de verbis
 istis cum quoquam acrius con-
 tendere, cum certum sit aliter Ciceronem,
 aliter Senecam, aliter alios veteres reddidisse.
 Wolphii tamen inconstantiam, aliis quoque
 notatam, in versione probare non possum;
 qui cum hic *ὀρεξιν* *appetitionem* (ex Cicero-
 ne) vertat: *ὀρεξιν* autem *desiderium*, (ex
 Seneca:) paulo post, (ut cap. 6.) *ὀρεξιν*
appetitionem, Latine sonare maluit. Sed nec
 viris summis assentior, qui Senecam *ὀρεξιν*
adpetitionem; *ὀρεξιν* autem *impetum* semper
 reddere affirmant. Nos aliter observavi-
 mus: cum per *ὀρεξιν* intelligitur *appetitus*
 naturalis, qualis hominibus bestiisque com-
 munis

munis est, ut est appetitus cibi, potus, &c. tum Senecam verbo *desiderium* uti : cum autem *appetitus* qui rationis imperio subiacet, tum *appetitionem* verbum potius usurpare. Nos quidem scrupulosi non sumus. Quæ tamen ab aliis adferuntur, quæque nos observavimus ipsi, diligenter expensis, ita statuiamus; ὄρεμιν, *impetum*; ὄρεξιν *appetitionem*, tutissime reddi: quod semel monuisse sufficiat.

(2) Ἡ κτήσις.] Wolphius hic *pecunia*: Politianus, *possessio*: quod magis generale est, & ut puto, præferendum.

(3) Οὐδὲ γὰρ βλαβερόν τι πείσῃ.] Politiani versio hæc non agnoscit. & videntur supervacanea, cum jam præcesserit. οὐδεὶς σε βλάψῃ. Melius tamen, (ut ego censeo,) *Paraphrasis*, quæ hæc posteriora exhibet, expunctis illis.

(4) Ἄρχειν καὶ πλεῖν.] Latina Wolphii auctiora sunt his verbis: & *tuos florere*: quæ ille, ut in Notis docet, sola conjectura fretus, ex Politiani versione sumpsit. Conjicit a. Politianum in suis codicibus reperisse, καὶ οἰκίους εὐθηνεῖν: quæ cum neque Simplicius, neque *Paraphrasis* agnoscant, nos adulterina censemus. Si quid in Græcis desideratur, hoc potius, ex Simplicio, fuerit, καὶ τὰ οἰκῶα εὐθύνειν: (quemadmodum & Politianum reperisse, ex ipsius versione, & *domesticos dirigere*:

gere : credibilis est :) quod oppositum fuerit τῷ ἄρχειν, & τῷ πλεῖν. Sed minime opus est, & melius opinor, absint, cum in istis, ἐὰν δὲ καὶ ταῦτα, (propria bona scil.) καὶ ἄρχειν καὶ πλεῖν, (externa :) manifesta sit oppositio.

(5) Εὐδὺς οὐκ ἔστι πάση φαντασίᾳ τραχέα.] Nulla in verbis difficultas; in re, maxima, si ad cruciatus & tormenta corporis extendas : quorum acerbitem sola opinione niti, & ad animum per se non pertinere, haud facilis persuasio est. Non defuere tamen hac etiam ætate celebres medici, qui hoc ipsum (referente Thuano ; quorum libros nos quoque vidimus) tuerentur : nec ulla ætate defuerunt exempla cujuscunq; professionis & sectæ tum virorum tum mulierum, qui sola animi *obstinatione*, & quam vocant alii προλήψις muniti, dirissima quæque, quæ ab iratissimis excogitari poterant, summa constantia sine ulla doloris significatione, toleravere. Martyrum prisca temporis, quamvis *obstinationem* & illis istius ævi ethnici iniquissime & imperitissime, ut a libi ostendimus, objicerent ; alia longe ratio. Sed nos id nunc non agimus.

(6) Παγγελία.] Cum Suidas ex vetere nescio quo ἐπαγγέλλειν pro αἰσῆδος : & ἐπαγγέλλεσθαι ea notione (pro *poscere, cupere* :) ab omnibus agnoscatur : quis dubitet quin ἐπαγγελία hoc loco sit potius *postulatio*, quam *pollicitatio* ?

Certe

Certe, tantum adest, ut quæ cupiant homines, semper sibi polliceantur; ut non pauci præ desperatione animi & impotentia, ne vivere quidem sustineant.

(7) Μεθ' ὑπεξαίρεσως.] Wolphius, *cum diminutione*. Pridem autem est, cum non Wolphium quidem melioris vitæ compotem; (qui, quæ tuit insignis ejus eruditio, pari modestia juncta, statim emendasset, & gratias monentibus egisset :) sed Lugdunensium *Notarum* auctores nostris in Antoninum Notis publice monuimus, *cum exceptione*, (non *diminutione*) veram esse interpretationem. Nam quod aliquis Simplicii auctoritatem hic objiciat; philosophum agnosco insignem, de Epicteto, & Epicteti lectoribus optime meritum: sed qui tamen in nonnullis à philosophia remotioribus pueriliter interdum hallucinatur: ut in istis, ἀνδρίαντας περιλαμβάνειν (num. 57) pluribus ostendemus: ubi iterum Notarum istarum Lugdunensium par in errore testatissimo pertinacia. Seneca De Benef. 4. c. 34. *Sapiens ad omnia cum exceptione venit: Si nihil inciderit quod impediatur: ideo omne illi succedere dicimus, &c. Imprudentium ista fiducia est, fortunam sibi spondere, &c. Exceptio autem sine qua nihil aggreditur, & hic illum tuetur.* Antoninus idem cum sæpe inculcet, ὑπεξαίρεσως verbo, ut in hac re solenni & usitato, semper utitur,

titur. Lib. 4. ὁρμῇ μὲν (sapiens, five recta ratio :) πρὸς τὰ ἡγούμενα μεθ' ὑπεξαίρεσις. τὸ δὲ ἀνπαγόμενον, &c. plenius & disertius lib. seq. Ὁρμῆς καὶ διαδέσεως ἐ γίνεται ἐμπόδια διὰ τὴν ὑπεξαίρεσιν καὶ τὴν περικοπὴν, &c. Idem lib. 6. Καὶ μέμνησο ὅτι μεθ' ὑπεξαίρεσις, ὅτι τῶν ἀδυνατίων ἐκ ὀρέγης. Idem lib. 11. ex Epicteto : Τέχνην δὲ ἔφη πρὸς τὸ συγκαταίδεσθαι εὐρεῖν, καὶ ἐπὶ τῇ πρὸς τὰς ὁρμὰς τύπῃ—ἵνα μεθ' ὑπεξαίρεσις, &c. Omitto quæ vir diligentissimus & doctissimus, Henr. Stephanus, ex aliis super hac voce. *Cupiditatum diminutio*, & si quæ sint ejus generis, in Seneca aliisque, alio pertinent, & hic prorsus ἀπορροήουσα, ut ex inspectis locis cuiusvis liquere potest. Politianus verterat, cum supputatione : quod Wolphius merito mutandum credidit.

(8) Ἀν χύτταν σέγγης] Wolphius in Notis lectionem profert ex Simplicio, quam aptiorem censet, ἀν χύτταν σείης, ὅτι χύτταν σείεις. Fortasse in aliqua parte Simplicii obiter ista : proprio certe loco, id est, in hoc Epicteti caput, ut exhibet editio Salmasii, nihil tale reperio : imo, ni me fallunt oculi, plane contrarium : ὅτι ὅτι τῆς χύττας διὰ τὴν χεῖραν ἀρπαζόμενης : quod quid est quam σέγγόμενης ? non certe, σείομένης. *Paraphrastes* etiam, ἀν ποτήριον σέγγης, ἀν χύτταν. In Arriano fortasse, aut aliquo vetere Codice ita repererat Wolphius, & fraudi fuit ei memoria

ria

ria (ut passim vel doctissimis) festinanti. Quare autem aptiorem istam lectionem crediderit Wolphius, non dicit, sed est manifesta, si quis observet, ratio, ex ipso contextu petita. Statim enim initio, quæ chara cunque habent homines, trifariam diviserat: τὰ ψυχαιωγῆντα· τὰ χείρας παρέχοντα· & τὰ σεργόμενα: id est, quæ naturali quadam ratione, seu instinctu diliguntur: ut Simplicius pluribus exequitur. Atqui χύψα & similia non possunt esse τῶν σεργόμενων simpliciter & proprie, sed ad secundum genus pertinent. Quod cum videret Simplicius (qui tamen nihil objicit) ἐν χείρα & διὰ τὴν χείραν, quo ad secundum genus ita pertinere intelligeremus, prudenter addidit. In tanto tamen veterum codicum consensu; confirmantibus etiam tum Simplicio, tum *Paraphraseos* (ut vidimus) auctore, nihil mutandum censeo: & quicquid hic est ἀνωρολογίας, ab ipso esse Arriano. Sed nec τὸ σείην ed. o hic aptum ut mihi quidem videtur. Cum igitur hæc editio Lugdunensis, quam fideliter exhibere nos professi sumus, τὸ σείην, nulla reddita ratione, nisi quod Wolphii Notæ sub alieno nomine totidem verbis apponuntur, exhiberet; nos quod in omnibus aliis (etiam Salmasiana) nobis visis, invenimus, revocandum censuimus.

(9) Καθάπερ ἐν λιμένι.] Melius in aliis, ut Plantiniana; Καθ. ἐν πῶ: quod & Wolphius in

in versione expressit. *Paraphrastes*, ἐν πλείω, non male : sed illud tamen magis probo.

(10) Μήποτε καλῆντος ἐλλίπης.] Politianus addit in versione : *inque id vincētis conjiciaris*. Qui enim volens non sequitur, necessitate id patietur : quæ ex meliore aliquo codice ab ipso prompta esse, utut aliter censeat & disputet Wolphius, fidem facit *Paraphrasis* nostra. Totidem enim & illa verbis : καὶ δεδεμένῳ βληθῆς. Ὁ γὰρ ἐκὼν μὴ ἐπόμενος, ἀνάγκη τὸ το πείσεσθαι.

(11) Ἀλλὰ τίλε γένεσθ — καὶ εὖ ποιήσεις] Virum doctum suum judicium mire destituit, cum pulcherrimam & acutissimam sententiam aliena verborum istorum καὶ εὖ ποιήσεις (*si sapias*) versione, non parum hebetavit simul & obscuravit. Politianus ante illum non male, & prosper eris. Confirmat *Paraphrasis*, καὶ ἀλύπως διάξεις. Imo totam hanc sententiam taliculus & argutius, pro argumento, Politianus : *Ne velis qua fiunt, fieri ut vis : sed velis qua fiunt, ut fiunt, & prosper eris*. Multi veteres, qua Græci, qua Latini, verbis & ipsi rotundissimis, hunc sensum expressere ; quorum sententiæ nobis alibi collectæ. Origeni (*contra Celsum*) haud ab- simili concinnitate verborum, Hominiς τελειότης, αἰρεῖσθαι ἢ βέλεσθαι, καὶ γίνεσθαι ἐν οἷς βέλεται. Ἐν ποιεῖν igitur hic, quod alius ἐν πράττειν. In editione quam sequimur, invenimus ἐν ἐργήσεις]

ἐυερέσεις : ut & Salmasiana : ex qua, ni faller, huc derivatum. Aliter omnes aliæ, quas vidimus, veteres & recentiores. Sed nec in Plantiniana, quæ varias lectiones exhibet, reperitur. Quare nobis merito suspectum est : & vereor ne ex Simplicio petatum sit, potius quam ex scripto Codice. Nec tamen inde sequitur, ita reperisse Simplicium in *Enchiridio*, sed ad vitandam ambiguitatem, quæ Wolphium in errorē induxit, consulto, quod in *Enchiridio* repererat, τῷ, ἐυερεῖν, expressisse. Non laudo ; cum sic pereat acumen non contemnendum, quod in ambiguo verborum sensu latet. Quo allusit & Aristoteles elegantissime his verbis, ἀδύνατον τῷ μὴ τὰ καλὰ πράττειν, καλῶς πράττειν. Hic quoque igitur faciendum duximus, ut vulgatam lectionem revocaremus : quamvis in Simplicio iterum in cap. 78. τὸ, ἐυερέσεις.

(12) Νόσος, σώματος ὅτιν ἐμπόδιον πρὸς αἰσθητικὴν δὲ ἔσ[τ].] Multa Stoicorum *paradoxa*, quæ prima facie ridicula, commodam tamen interpretationem admittunt : qualia, *Stultos omnes insanire : Sapientes, solos esse divites : liberos : addant & formosos*, (si velint :) & id genus alia. Sed quod hic asserit Epictetus, & alii passim Stoici, morbos corporis ad animum mentemve nihil pertinere, nec per illos obstare, quin sapiens sua felicitate, id est, plena solidaque mentis sanitate fruatur : id

ab omni ratione, & communi usu tam remotum mihi videtur, ut non tam in eorum genere quæ *paradoxa* (scu, ut Cicero vertit, *admirabilia*;) vocantur ponendum; quam fatuum & ridiculum videatur. Aut dicant & probent suos illos sapientes febribus & deliriis nunquam tentari solitos: aut si à rabido cane morderentur, diris tamen affectibus animi non obnoxios fuisse, quibus alios passim corripimus. Quid quod vir summus Aristoteles, & rerum naturæ sine exemplo (quicquid obstrepent nonnulli;) scientissimus; viros in quocunque genere præstantissimos, domi forisque laudatissimos; poetas, oratores, politicos, milites, (quorum exempla adfert, Herculem, Lysandrum, Ajacem, Bellerophontem, Empedoclem, &c.) *atrabiliarios* plerosque fuisse, & furori, seu mentis alienationi, præter alios in quibus nihil non vulgare, obnoxios? Hic igitur excusent Stoicos, qui possunt: ego nullum colorem video.

(13) 'Εὰν πῶς ἀποφύγῃται.] *Si labor obiectus fuerit.* Maluisssem, *dolor*: cum jam olim Ciceroni observatum fuerit, Græcos πόνον pro *dolore* usurpare: et ita passim apud Poetas, aliosque. Quod autem Græcis objicit alicubi Cicero, carere eos voce quæ *dolorem*, ut à *labore* distinguitur, exprimat: quanquam multa opponit Jul. Scaliger, in

10. *De Hist. Animalium* : non tamen sine ratione est, cum sæpissime in libris Græcorum communi appellatione confundantur.

(14) Ὅου ὧσαρπάσσον αἰ φαντασίαι.] Wol. *visis non obtemperabis*. Idem, cap. 22. μὴ σε ἡ φαντασία ὧσαρπάσῃ, *ne te visum illud moveat*. Cap. 24. μὴ ὧσαρπαζέτω σε ἡ φαντασία, *ne te visum illud moveat* : & ita passim (frequens enim Epicteto vox :) his aut similibus verbis, quæ vim Græci non satis exprimunt. Est enim in verbo ὧσαρπαζέτω, τῆς ὀξύτητος (*velocitatis*) ut Arrianus lib. 2. 18. exprimit : vel τῆ ἀιφνιδίᾳ (*subiti & repentini*;) ut Simplicius alicubi, significatio. Multum autem in eo situm est, ut intelligamus φαντασίας (sive *oblatus rerum species* :) ut quæque se res oculis aut auribus offert, non ante munitos animos invadentes & occupantes, sola celeritate prævalere. Est autem prudentis & cauti, subita semper suspecta habere ; cum vera sapientia temporis & deliberationis sit filia. Præterea, veræ libertatis amans animus, omnem vim tam quæ animo, quam quæ corpori infertur, non potest non abhorreere ; & quocunque modo rapi, servile putare. *Dromo, Dromo, sublimem hunc intro rape, quantum potes. Rape, inquam*. Plane ita phantasîæ, si quis se illis præbeat, & rectam rationem, tanquam Ajacis clypeum, non opponat. Huc facit & Ari-

Aristotelis observatio, *tarditatem*, generositatis & μεγαλοψυχίας indicem statuentis. Hæc eo pluribus, ne Wolphium sine causa reprehendere, aut de verbis, re cassis, litem illi temere movere voluisse videremur. Præstat igitur *corripere* verbo, cum Politiano; vel *transversum agere*, cum aliis; vel alio quocunque verbo, quod aliquam velocitatis cum vi conjunctæ significationem habeat, exprimere.

(15) Μὴ ὑπακούσαι.] Wol. *non præsto esse*: Politianus, *non audire*. Fortasse, μὴ ὑπακ. pro παρακούσαι, id est, *non intellexisse*.

(16) Ἐνεκα τῶ ἐκτὸς.] Scrib. τῶν ἐκτὸς, ut in Salmasii editione. Paraphr. παρὰ τοῖς ἐκτὸς, non male. Qui dicantur in N. T. sed & ethnicorum libris, οἱ ἐκτὸς, Christianus lector non (opinor) docendus. Optimus sic quoque sensus. Sed obstat huic lectioni, quod hoc iterum capite, τὰ ἐκτὸς: ubi iterum Paraphr. τοῖς ἐκτὸς ἀρέσκειν. Sed eodem res redit. Externas enim res ament necesse est, qui vulgo hominibus placere aut probare se student. Hinc est, quod avari, & cumulandis per fas & nefas opibus intenti, soli sapientes apud vulgus audiunt.

(17) Πάντοτε ζῆν.] Wol. *perpetuo vivant & floreat*: ex aliquo, ut conjicio ego, Manuscripto, quamvis in nullo editorum mihi repertum. Sed nec Simplicius in suo Codice

reperisse videtur ; Ita tamen & *Paraphrasis* :

πάντοτε ζῆν καὶ εὐπράττειν.

(18) Τέτιον ἐν ἀσκει, ὃ δύνασαι.] In editionibus quas ego cunque vidi Wolphianis, ut & in Salmasiana, & Plantinianis, omissa est horum verborum versio Latina. Quæ hic addita est, Wolphii sit, an alterius, nescio. Non est tamen quod Græca suspecta Lector habeat, cum in omnibus editis, mihi visis, exemplaribus reperiantur.

(19) Ὡς ἐν συμποσίῳ.] Addit *Paraphr.* ὅπως ἐν βίῳ : quod sententia requirit, & cuius defectus Politianum à vero sensu abduxit, ut verteret, *Memento oportere te in convivio versari* : Wolph. autem ex ingenio, an vetere aliquo manuscripto libro suppleverit, incertum mihi. Mox, pro κατέτεχε : *Paraphrasis*, κατέμαρτε : Sed nihil opus.

(20) Ἐν πένθει.] Id est, *mortuo filio* : aut alio quopiam de charissimis : ut sunt, uxor, parentes, liberi. Ita enim vox πένθος proprie hic accipienda est : quod neque Politianus, neque Wolphius videntur advertisse. Simplicius optime : Ὅταν ἐν, φησι, κλαίοντα ἔδης ἢ ὡς ἀποθανόντος αὐτοῦ τέκνου, ἢ ὡς ἀποδημούντος, ἢ ὡς ἀπολωλεκτός τὰ αὐτῷ. Nec multo aliter Duvairius, vir doctissimus, non eodem quamvis ordine : Si vous voyez quelqu'un

en duiel qui pleure, ou pour ce que son fils s'en est alle voyager, ou bien est mort, &c. Sed planior & dilucidior Epicteti oratio fuisset (qualem si reperissent viri docti, aliter haud dubie quam fecerunt, vertissent:) si ex *Paraphraste* rescribamus, ἐπὶ πένθει: non ἐν πένθει.

(21) Ὑπὸ τῆς παλ. συναρπαδεὶς.] Priores omnes quas vidi edit. Veneta, antiquior; Plantiniana, recentior: aliæ; συνεπαιδεὶς exhibent: Salmasiana, (ex codice, an conjectura incertum:) ut hic, συναρπαδεὶς: quod quidem quia quasi solemne in hoc argumento verbum Epicteto, (proximo quoque capite repetitum;) aliisque; & confirmat etiam *Paraphrasis*, verius esse crediderim.

(22) Ἡ ἐπὶ τῆ ἀπαθείᾳ ἥ.] Satis miror doctissimum Wolphium, non hujus tantum *Enchiridii*, sed Arriani, & Simplicii interpretem, non vidisse corruptum hunc esse locum, & pro τῆ ἀπαθείᾳ (cui non est hic locus) τῆ ἀγαθῆς scribendum esse. Poterat, ut rem ipsam omittamus, sufficere Simplicii autoritas, cujus hic verba: εἰ γὰρ τὸ ἀνθρώπων ἀγαθὸν ἐν τοῖς ἐφ' ἡμῶν ἔστιν &c. *Paraphrastes* etiam: Ἐάν τε γὰρ διὰ τὸ ἐφ' ἡμῶν ἀγαθὸν, &c. Sed ut etiam contentiosiss(sunt enim quibus etiam certissima, si qua possunt, eludere,

F 3

dulcis

dulcis labor :) fiat satis : apponemus aliquot Arriani , *sermonum* Epicteti collectoris, loca , quæ quod volumus , evincant. Lib. I. cap. 20. 'ΟυσΙΑ Δ' ἀγαθῆ, χρηστὴ δια δὲ φαντασιῶν. Ibid. cap. 29. 'ΟυσΙΑ τῆ ἀγαθῆ, ποικίλης ποιά' & iterum eodem cap. de Socrate ; Πῶ οὖν ἡ οὐσία αὐτοῦ τῆ ἀγαθῆ ; Lib. II. caput octavum totum ejus argumenti : cujus inscriptio : Τὴς εὐσίας τῆ ἀγαθῆ & in ipso capite non semel, εὐσία τῆ ἀγαθῆ. Lib. III. c. 23. (aliis 24.) τὴν δ' εὐσίαν τῆ ἀγαθῆ καὶ τῆ κακῆ. Lib. II. cap. 10. Ἡ δ' εὐσία τῆ ἀγαθῆ καὶ κακῆ, &c. Denique capite extremo , verbis ultimis : πάντην εὐσίαν ἔχω τῆ ἀγαθῆ. τὰ δ' ἄλλα, &c. Poteram & Simplicii locos apponere : sed vereor ne nimia sedulitas lectoribus ingrata & fastidiosa sit. Quis autem dixerit, εὐσία τῆ ἀπαιθῆς, nondum observavi. Quid quod Gallici interpretes, primus, & secundus vel ita in suis codicibus repererunt, vel ex ingenio, rebus ipsis eo ducentibus, ita correxerunt ? *Car si la substance dic bien est es choses qui sont en nous* : ita primus, verbum verbo reddens : quod doctissimus & politissimus : Duvairius, *Car si le uray bien ne consiste qu' es choses qui sont en nostre puissance* : multo melius, & elegantius. Sed & Wolph. in *Notis* (quod his scriptis, postea animadverium est a nobis :) veram scripturam tandem subodoratus est.

(23) Ἐνστασιν ἀπὸ λ.] Wol. *de statione tua dejectus es*: non male: sed nec alii, *de gradu*: ut Not. Lugduno-Batav. auctor; (id est, H. Wolph. ex quo transcripta fere sunt omnia, quæ sunt ibi:) cujus a pugilibus militibusve ducentis observationem confirmat Antonini verbum, λιποτάκται in simili per omnia sententia, lib. 12.8. ἀμφοτέρω δὲ ὁπίσης λιποτάκται. Nulla tamen huic loco convenientior (ut ego judico) interpretatio, quam *vita institutum*: quod & Diogenis Laert. in Menedemo locus, valde suadere videtur: ubi asserit Diogenes iste, Epicurismum non ἔνστασιν tantum τῷ βίῃ fuisse, sed & αἰρέσιν: id est, sectam, non solo vitæ instituto ab aliis diversam; sed propriis quoque dogmatibus & opinionibus constantem. Male ibi (ni fallor) interpretes: alii, *vita instituenta exordium*: alii, *constantiam vitæ*.

(24) Τῷ εἶναι σεαυτοῦ φαίνε.] Videri possit aliquid acutius hic latere, quasi id velit Epictetus: Si hoc non sufficit tibi te esse philosophum, nisi talis etiam videaris; operam da, ut vera ac solida tanti boni acquisitione & fruitione, ipsum te tibi probes, ac qualis es, talem te sentias: & ita facile consequeris, ut aliis quoque videaris. Sed cum neque Simplicius, neque *Paraphrastes* agnoscant istud τῷ εἶναι; vereor ne id magis argumentum, quam genuinum sit. Quod hic autem

ἰκανὸς ἔσῃ : *Simplicius & Paraphr.* ἰκανὸν ἔστι :
vel ἔσαι.

(25) Πάλιν, ποίαν ταύτῃ βοήθειαν.] H.
Wol. *cujusmodi quæso adjumentum* : omisso
πάλιν : *cujus ea* vis est hoc loco, ut ad præ-
cedentia respiciat, & lectores rejiciat ; ista
scil. τί λέγεις, τὸ ἀβοήθητον ; *Quid vocas*
inutiles & inefficaces ? Melius igitur hic
Politianus ; *Rursus quod tu hoc ais adju-*
mentum ? Sed nec omisit *Paraphrasis*, ubi
cum præcedat, ἢ λέγεις τὸ βοηθεῖν ; sequi-
tur hic ; ποίαν πάλιν ταύτῃ τιμὴν λέγουσιν ;

(26) Τὸ μὴ ἀναχέειν αὐτὸ ἐπὶ τῆς εἰσόδου.]
Wolph. *non tolerasti ejus insolentiam in in-*
gressu : quasi id voluerit Epictetus, qui
ad cænā vocati fuerant ; non sine mole-
stia, ex mora longiore, vel viliore aliquo
obsequio, venientes eos admissos fuisse :
quod quam probabile cuicumque videri pos-
sit, nescio ; Epictetum certe aliud his ver-
bis hic velle, certo mihi constat. Dixerat
prius, ut lactucas obolo ; ita cænā, vānir
ἐπαίνου, καὶ δεραπείας. Ut igitur, qui lactucas non
emit, caret ille quidem lactucis ; sed earum
loco, obolum salvum habet ; ita qui non
vocatus est, cænæ quidem expers fuit ; sed
cænæ loco, eo potitur, quod a necessitate lau-
dandi, quem laudandum non putabat ; &
molestæ δεραπείας onere levatus sit. Hæc au-
tem δεράπεια ita pluribus verbis hic expri-
mitur

mitur : τὸ μὴ ἀναχέειν αὐτῷ, &c. quibus in verbis si quid est ambiguum, intellecto quid δεράπεια sit, tollitur. Est autem δεράπειον τὰς αὐλὰς alicujus, plane idem quod ἵεναι ἐπὶ τὰς θύρας, & φοιτᾶν ἐπὶ θύραις : id est, observantiæ testandæ causa alicujus fores frequentare, & (ut loquitur Aul. Gellius) ibi sedentes, operiri dominum ædium, ut docet δ μακ. If. Casaubonus, in Notis ad Diog. Laertium. Id autem præcipue mane fiebat, salutationis (de qua tam multa Martialis, aliique) tempore. Sed nihil vetat quin latius extendamus, ad quodvis diei tempus. Et fortasse mos obtinebat, ut qui vocati fuerant, (qui minorum gentium convivæ : clientes, aliique :) in vestibulo ædium operirentur : & eo spectarit Juvenalis :

Vestibulis abeunt veteres lassique clien-
tes,

Votaque deponunt quamvis longissima cæ-
na.

Simplicius tamen, δεράπεια δὲ τέτων ἐστὶ, τὸ φοιτᾶν ἐπὶ θύραις, τὸ παραπέμπειν ἐν ἀγορᾷ : (quod expectationis in vestibulo confectaneum :) τὸ ἐπαινεῖν τὰ ὑπὸ αὐτῷ λεγόμενα : & Arrianus pariter, Lib. III. 23. δεῖλαις μὴ τὸν δεῖνα δεράπειν; ἐπὶ θύραις αὐτῷ πορεύεσθαι : ubi plura in eandem sententiam.

Verba

Verba igitur ista quod attinet, ἀναχέειν αὐ-
 τῶν: non inepta sententia fuerit, si ex usu
 communi, *ipsum* (αὐτὸς hic fortasse καὶ ἐξο-
 χὴν Attice, pro *Dominus*;) *tolerare* vertamus:
 est enim tolerantiae non mediocris (mihi
 quidem certe) aliquem diu praestolari. Potius
 tamen videtur, ut simpliciter, *ipsum expectare*.
 Cæterum, τὸ ἐπαυῶν, cum *limine*, & *cana* quam
 apposite copuletur hic; testatur & istud
 Poetae Satyrici:

*Sed quid opus teneras mordaci radere vero
 Auriculas? vide sis ne majorum tibi forte
 Limina frigescent.*

(27) Ἐξ ὧν ἡ διαφερέμεθα πρὸς ἀλλήλους.]
 W. de quibus nulla inter nos controversia est.
 Sententiam mire pervertit istud πρὸς ἀλλήλους:
 quo omisso, planissimus emergit sensus, &
 aliorum dictis congruentissimus. Vel dicat
 mihi aliquis, si proprium poculum frangatur,
 vel propria moriatur uxor, cur tum magis
 sit controversiae aut contentioni locus; quam
 cum vicini poculum frangitur, aut ejusdem
 moritur uxor? Simplicius multa commini-
 scitur, ut aliquid dicat: sed incasso, si quid
 ego judico, labore. Qui non intelligebant
 istum usum verbi διαφερέμεθα, ἀπλῶς positi;
 voces istas addiderunt, & locum, alias haud
 obscurum, corruerunt. Vetus hoc incrusta-
 mentum,

mentum esse, patet ex Simplicio, qui ita in suis codicibus reperit. Fidelior, (fortasse & antiquior) *Paraphrasis* nostra non agnoscit. Est autem διαφέρειν sic simpliciter enuntiatum quod vulgodicimus, *to have an interest*: & μὴ διαφέρειν, quod Latini dicerent, *indifferenter habere*. Est autem hic usus vocis, Antonino, ut alios omittamus, valde familiaris. Locos aliquot adducemus, ne quis Simplicii autoritate fretus, à vera lectione sit alienior. Lib. 6. initio: μὴ διαφέρω, πότερ ῥιζῶν ἢ θαλάσσης τὸ φέρον ποιεῖς. Eodem loco: τὸ μὲν σωματικὸν πάντα ἀδιάφορα· οὐδὲ γὰρ δύναται διαφέρειν. quanquam hic, τὸ διαφέρειν proprie sit, *discriminis intelligentiam habere*: ex qua intelligentia, voluntatis oritur in utramve partem propensio. Idem alibi paulo aliter, sed in eandem tamen sententiam: cum præpositione, scil. & substantivo, non *persona*, sed *rei*, ut cum dicit; διαφέρειν πρὸς τὰ μέγα· & διαφέρειν πρὸς τὰ μικρά· id est, *de rebus mediis & ad nos nihil pertinentibus, sollicitos esse*. Sed & postremus Arriani liber in his verbis desinit: τὰ δ' ἄλλα γινέσθω ὡς βούλεται· ἢ διαφέρειν· *mea non refert, ut ibi Wolphius*. Ait igitur hic Epictetus: Vicini poculum, uxor, liberi, nihil ad me. Hinc, si quid illis contingit, rectum in promptu iudicium. Idem, si nostris contingat, &c.

(28) Ὡππερ σφόδρα πρὸς τὸ ἀποτυχῆν.] Planior & plenior sententia, si addantur verba Greg. Nysseni, ex Epistola à b. m. parente, cum *animadversionibus* edita: ἡ δ' αἰμαρτία, ἀπὸ τεύγματος φύσεώς ἐστιν, ἐκ ἰδρώματος αἵματος καὶ ἡ νόσος, &c.

(29) Τέτε ἕνεκα, ἐκείσε ἔργα.] Si quis dubitat etiam post Wolphium & aliorum doctissimorum virorum labores, aliquid posterorum, quod Epicteto prodesset, diligentiae relictum esse; vel hinc discat. Multa enim hoc capite: hoc loco: peccata. Nam primum ista, τέτε ἕνεκα: hic palam importuna, ad præcedentia pertinent: ἐκ ἀρχούνης τέτε ἕνεκα; quod & ipsa res clamat apertissime, & tum Arriani, tum Simplicii (in Enchiridii caput 36.) confirmat auctoritas; & hic debuit hoc caput desinere. Quæ autem sequuntur ab istis: ἐκείσε ἔργα: ad caput 37. Τὰ καὶ δύναντα, &c. unico capite (non, ut hic pluribus) includi debuerunt. Sed nec ista (quod postremum) sunt hic genuina, ab ipso Enchiridii conditore: sed post Simplicii & Paraphraseos ætatem, ex Arriano totidem (uno aut altero demptis) verbis temere huc translata. Non opus argumentis, cum sola inspectio fidem facere cuivis non cæco queat. Hæc cum certissima sint, nobis tamen religio fuit, (in tam pusillo, tam pretioso præsertim libro)

bro) tantum nobis sumere, ut quæ tam longi temporis præscriptione pro genuinis adoptata lectaque sunt; ea loco pellere-
mus: præterea, quæ, quamvis nullo, non magis quam cætera ab Arriano collecta, con-
silio hic inserta: Parête tamen Epicteto nata
sint, & alioqui dignissima quæ non uno legã-
tur loco. Non pigebit igitur etiam in hæc
quæ non intempestiva videbuntur nota-
visse.

(30) ἀναγκαστικόν.] Vidi editionem hujus
Enchiridii, quæ hūc titulum præfert: *Epicteti
Enchiridium*, &c. cum versione Latina accu-
ratius & fidelius examinata: Paris. 1653. In
hanc apud amicum repertam, cum oculos
fortasse coniecissem, Deus bone! quam
miratus sum, in loco tam illustri, tanta
doctorum celebritate, homines tanta con-
fidentia reperiri, ut ignorantia suæ conscien-
tia a vanissimis & ineptissimis pollicitationi-
bus & incæptis eos non deterreat. Hoc certe
in ista editione, evolutis aliquot paginis, ob-
servavi, Wolphii quidem versionem ut
plurimum exhiberi: sed eam locis haud
paucis, ex ignorantia tum rerum, tum
verborum, turpissime depravatam. Ex
uno loco de cæteris (neque enim tanti
sunt ista, ut diutius immoremur:) judicet
Lector. Cum priores versiones infelicissi-
me, præter rem: (quis enim necessariis vefci,
inter

inter ea, ad quæ patientia & æquanimitate opus est, recenseat ?) & notissimum vocis ipsius usum (Aristoteles vel unus suffecerit, qui Politicorum lib. θ'. c. δ'. ἀναγκοφάειαν, τὴν βίαιον τροφὴν interpretatur:) *necessariis vesci* (nisi t. hoc ipsum ab infrunitis correctoribus, cum *necessario vesci* autographa exhiberent:) reddidissent: rejecta Wolphii versione, qui *edere ingratum* optime expresserat; insulsiſſimū illud, *necessariis vesci* revocarunt; & *studiosa*, (ut ipsi profitentur; sed miseræ, quæ talibus magistris utitur) juventuti obtruserunt. Athletarum ἀναγκοφάεια adeo res lippis & tonforibus, ex Galeno aliisque, nunc nota, ut pigeat ab aliis congesta, hic transcribere. Legantur saltem, qui de rebus *athleticis* & *agonisticis* scripsere.

(31) Ὡς ἰατρῶν παρεδεδωκέναι σεαυτὸν τῷ ὀπισάτῃ.] Hinc Hippocrates τοὺς ἀθλητὰς & τοὺς τῶν νέων ἕνεκα γυμναζομένους τε ἡ ταλαιπώροντας in *Prorrh.* secundo jungit, ob instituti similitudinem. Quam severi autem disciplinæ exactores essent hi ὀπισάται, ex isto quoque maximi Magistri tractatu discamus: quo id etiam pertinebat, (ad terrorem exercentium se scil.) quod eo solertiæ pervenisse se vulgo jactabant, ut si tironum aliquis in potu cibove vel alio quovis genere præter imperatum & præscriptum, quamvis absente magistro, quid admisisset; id ipsi certis

certis se indiciis, observato modò præsentì corporis habitu, deprehendere posse dicerent. Hoc Hippocrates quatenus verum, id est, arti & rationi consonum; quatenus autem nulla naturæ ratione fultum, ac proinde nugatorium, curiose & prudenter examinat. ὅτι τοῦ σημείου γὰρ οὐδένος βλάπτεται τὰ ὑπονοήματα: mendo insignissimo, (quod tot interpretes non animadvertisse, non possum non mirari:) pro, βάλλεσθαι τὰ ὑπονοήματα: νοῦς βάλλεσθαι: vel εἰς νοῦν βάλλεσθαι, pro *animo percipere*: *animadvertere*: nota locutio. Ait igitur, nullum tale signum dari, quo mens feriatu seu afficiatur, neque bonum, neque malum; quo signo niti talis conjectura, vel divinatio possit.

(32) ^ἜΕἰτα εἰς τὸν ἀγῶνα παρέρχ[.] Aliter Arriani codices exhibent: ^ἜΕἰτα ἐν τῷ ἀγῶνι παρερύσσεσθαι ὅτιν· ὅτε χεῖρα ἐμβαλεῖν· ὁφρῶν (Wolphii versio & Notæ ὁσφῶν) σπέρσαι: πολλὴν αἴφην καίλασθαι. &c. Mihi vix dubitandum videtur, quin illud παρέρχεσθαι, quod hic habemus, (loco, nemo non videt, alieno:) ab illis sit, qui τὸ παρερύσσεσθαι quo pertineret hic, non intelligebant; & quod non intelligebant (ut hodie passim videmus in omni studiorum genere) quia pravum putabant, τὸ παρέρχεσθαι ejus loco substituerunt. Favet huic conjecturæ quod hodieque quidam codices ἐν τῷ ἀγῶνι non, εἰς τὸν ἀγῶνα, exhibent;

bent ; ut ex *variis* Plantin. edit. *lectionibus* discimus. Ne nunc quidem fortasse post non parvam super hoc verbo doctiss. inter viros controversiam, cujusvis quæ vera verbi notio sit hoc loco, dicere. Nos tamen nullo studio adducti, non affectibus (in aliis, ut res ferebat, liberrime dissentire, nulla religione prohibiti:) indulgentes ; sed iudicio solo impulsī, iis ut verissimis acquiescimus, quæ à ven. m. parente in *Lectiōibus Theocriticis* tradita sunt.

(33) *Χῆρα βλαβῆν.*] Pleræque editiones, *βαλῆν*. Wolph. conjicit, *βλαβῆναι*. Sed verior fortasse ex Arriano lectio, *ἐκβαλῆν* ut quidem legit ibi ὁ *μακρείτης*, loco supra citato.

(34) *Ὡς ἐν Σωκράτει.*] Arr. *Ευφράτης* : quod Wolphius merito præfert.

(35) *Τὰ καθήκοντα, ὡς ὅτιπαν ταῖς χεῖρ.*] Multa de his verbis & verborum sententia b. m. parens, in Persium *Commentario*.

36. *Τὴν πράξιν.*] Imo τὴν τάξιν (*ordinem*) ut Simplic. & *Paraphr.* nec est dubitandi locus.

(37) *Ὡς ὄντων καὶ διοικ. τὰ ὕλα καλῶς καὶ δ.*] Plane eadem sententia in Epist. ad Hebr. I I. 6. *Πισεῦσαι δὲ τὸν προσερχόμενον τῷ θεῷ ὅτι ἐστὶ, (Epict. ὡς ὄντων eodem verbo :) καὶ τοῖς ἐκζητήσιν αὐτὸν μετὰ πειρασθῆς* (in quo *δικαιούνη* ejus versatur) *γίνεται* : hoc tantum discrimine,

mine, quod Epictetus pro fastigio habet, quod Sanctus Apost. pro fundamento : quæ tamen eodem ferme redeunt ; & ἀρχὴ (ut in istis, ἀρχὴ τῆς σοφίας, &c.) utrumque complectitur.

(38) Ὅπως γὰρ τὸ συμφέρον, ἐκείνῃ καὶ τὸ εὐσεβές.] Illustis sententia, qua nihil unquam gravius aut verius ex Phœbi corōina : ut nos alibi fuisse disputavimus ; & quæ de *filiali cultu*, *mercenario* opposito, vulgo jactantur, meras esse *περτολογίας* & *λογωμαχίας* ex ambiguitate verbi *mercedis* & *utilis* ortas, planum fecimus.

(39) Καὶ ἐδὲν πρὸς σε ὁποῖον δ' ἂν ᾖ ἔσαι γὰρ] Græca non bene cohærent, nisi ita connectas : καὶ ἐδὲν πρὸς σε, ὁποῖον ἂν : ἔσαι γὰρ αὐτῷ χεῖρος καλῶς, καὶ τῷ τοῦ &c. sublata parenthesi : Vel, si quis malit ; ita : Ὅποῖον δ' ἂν ᾖ, ἔσαι αὐτῷ χεῖρος. κ. καὶ τῷ τοῦ, &c.

(40) Καὶ σὺν τέτοις παύσαιται.] Wolph. & cum his illud etiam conjungitur. Polit. teque confirmabit : quæ valde frigent. Omnino scribendum, ἀλλ' ἐν λόγῳ καὶ σὺν τέτοις παύσαιται τῷ φίλῳ, καὶ πατρίδι συγκινῶ. id est : Ratio autem suadet etiam cum his, (i. e. utcumque hæc subeunda sint : δυνάμει : πέρωσις : φυγῇ) amico tamen opitulanti periclitanti : & cum patria discrimen adire, &c. Ex omnibus qui mihi visi sunt Epicteti interpretibus, unus *Duvairius*, vir undequaque prastantiss.

hunc sensum subodoratus est, dum vertit : *La raison neanmoins vous persuadera, que quand tout cela devoit estre, &c.* Ad rem autem quod attinet ipsam, multa in hanc sententiam Caro apud Lucanum, lib. I X. præclare, ut virum vere Stoicum decebat : qui etiam Ammonis oraculum, de eventu belli Civilis, cum ejus consulendi facultas oblata esset, & suaderent socii, consulere recusavit, quod eventum, seu *successum* rerum, ad sapientem, qui sola ratione, (nos Christiani *conscientia*, diceremus:) niteretur, ullo modo pertinere negaret. Ô fidem, Christiano dignam; sed in Christianis inventu raram!

(41) Ἡ ἐπαινῶντες, ἢ συγχρίνοντες. Ἄν μὲν θεός τε ἦς.] Recte hæc connectunt tum Simplic. tum *Paraphrastes*. Sed *Paraphrastes* paucis insertis, sine quibus vix constat coherrentia : (an & *Enchiridio* quondam genuina?) Ἐι δ' ἄλλοι πάν τοῦτων ἀξιοῦνται, &c.

(42) Ἐι δ' ἂν ἀλλοφύλοις.] Wolph. peregrinos. Politianus, extraneos : quod scopo auctoris, & Simplicii expositioni melius convenit.

(43) Μέχρι τῆς χεῖρας ψυχῆς.] Quæ corpori necessaria sunt, ea animo quoque servire, quatenus ipsum corpus animi instrumentum, & minister est, (aut certe ita debet) dici posse

posse non nego. Remotius tamen id hic fuerit, & aliis opinor usus esset verbis, si id voluisset Epicetus. *Paraphrastes* exertissime, χς. ψαῖς non ψυῖς : & ita Simplicium quoque legisse, *Commentarius* ipsius fidem facit. Ut cum dicit, τὰ πρὸς χεῖραν αὐτοῦ (Cώματι scil.) μόνον πρὸςφύγοντας, & similia, τὴν χεῖραν ad corpus semper referens : de anima autem quæ istis utatur, ne verbo quidem. Erat in hac editione, μέχς. χς. τῆς ↓. quod tanto vitiosius, quanto a vera lectione remotius.

(44) Τοῖς χρωμένοις.] Hinc ἡ χεῖρσις simpliciter interdum pro re venerea : ut in *Problemat. Alex. Aphrod. de Eunuchis* : φαντάζοντας τὴν χεῖρσιν.

(45) Βοῦς δὲ καὶ τὰ ὀπληγὰν πνι. ἢ ἐπιπ.] Aberant hæc a Politiani codice, ut puto : ab ejus certe versione absunt. Wolph. cum *irrisione* ; aut *longiore commotione*. Obscure, partim ; & partim, falso ; Simplicius optime singula ; quem debuit Wolphius, hic quidem certe, sequi. Ita erant tum mores. Plin. in *Epist. lib. 5. 17. Non labia diduxerunt : non moverunt manum : non denique assurrexerunt, saltem lassitudine sedendi.* Hoc ille de recitatione : cui cum theatris & spectaculis multa communia ; & inde derivata.

(46) Ἐἰς ἀκροάσεις πνῶν μὴ ἦκε.] Recte πνῶν & modeste : Erant enim ἀκροάσεις

seu διαλέξεις τῶν φιλοσόφων maxime; ejusdem plane argumenti, exceptis fidei mysteriis, cujus & conciones, seu predicationes hodieque (& utinam non pejoris hodiernæ multæ:) nostræ: quod ex iis quæ etiam nunc supersunt, Dionis, aliorumque facile quivis intelligat. Τινῶν igitur hic; id est, ἐπιδεικτικῶν, qui ad solam ingenii & eloquentiæ ostentationem, & captandum plausum recitabant: quales, *Rhetores*, & *Poeta*; ut Simplicius exponit. Pro ἦκε, quod redundare videtur hic, conjiciat aliquis fortasse, ἀκῆ: Sed Simplicius non agnoscit; & simplicior sic oratio, quæ Epictetum non dedecet.

(47) Καὶ διαβεβλημένου πρὸς τὰ ἐκτός.] Wolph. *qui res externas calumniatur*. Polit. *quæ externa sunt calumniari*. Non legerant fortasse Philostratum, apud quem διαβάλλεω, pro ἀπεχθάνεωται, seu odio habere, singulis fere paginis; ut & b. m. parenti in Strabonem recte notatum. Et hinc forte διάβολος: ut Hebræo רשע ad amissum respondeat. Alia quoque apud Herodotum notione, quæ nec ipsa vulgo nota: sed non hujus ista loci.

(48) Ὡς τὸ ἡμέτερον ὄσι καὶ νύξ ὄσι, πρὸς μὲν τὸ διεξεύγ.]

Nam veluti pueri trepidant, atque omnia
cacis

In tenebris metuant: Sic nos in luce time-
mus

Inter-

*Interdum nihilo quæ sunt metuenda magis
quam*

*Quæ pueri in tenebris pavitant, finguntque
futura.*

*Hunc igitur terrorem animi tenebrasque,
necesse est*

*Non radii Solis, non lucida tela diei
Discutiant; sed natura species ratioque.*

Libet ita mihi cum principe Poeta hic præfari, nulla adeo necessitate materiæ coactus, quam suavitate carminis, ad usum vitæ præcipui, illectus. Miras certe tenebras hic sibi finxerunt interpretes plerique, quas non multo labore *discuti* posse speramus. Atque id primo qui non in his versati, monendi sunt, amare Stoicos ex rerum in usu communi obviarum similitudine præcipua sæpe in morali philosophia dogmata, præceptave, confirmare. Quis expectaret ex ipsa scribendi consuetudine, ut ex scriptione verbi *Dionis, ἀταξίας*; aut ex *Antonini*, patientiæ & constantiæ præceptum; vel argumentum? quæ tamen apud Arrianum, non uno loco: etiam apud Antoninum reperire est. Cum autem Dialecticæ, & quidem spinosioris, quam solidioris aut utilioris, (quod & Sencea, tantus ipse Stoicus, non uno loco ingenue agnoscit:) studiosissimi plerique essent; quid mirum si argutias interdum Logicas ad usum tradendæ

disciplinæ suæ transferrent? porro ex omni
quam late patet Dialectica, nullus locus illis,
vexatior dicam, an acceptior? quam erat iste
de *separatis & connexis* propositionibus; qua-
rum usitatum hoc exemplum fuit, *Dies est, &
nox est.* Unde est quod Sextus Empiricus, ve-
teris omnis philosophiæ peritissimus scriptor,
tam multa de istis, non uno loco, nec paucis
sed pluribus continuis paginis; tum de pro-
positionibus in genere, tum de hoc earum vul-
gatissimo exemplo tradidit. Ut igitur si quis
dicat *disjunctive*, *Dies est, & nox est*, nemo
dubitatur quin verissime dicat: (quod in E-
picteto, *μεγάλυν ἔχῃ ἀξίαν*: id est, *veriss. est
propositio*, sive *assertio*: unde *ἀξιωμα*;) sin au-
tem *conjunctive*, *Dies est, & nox est*; ἀσύστα-
το loquitur & palam repugnantia: Ita (infert
Epictetus) in convivio proxima quæque sine
discrimine arripere, ejus fortasse fuerit, qui
sibi separatim & suæ seu necessitati, seu edaci-
tati consulat: non ejus qui hominem se; id
est, animal ad societatem natum meminerit:
cujus natura consentaneum, non sibi tantum
uni, sed in commune pro re nata consulere.
Epictetus apud Arrianum pari simplicitate
totam degendæ vitæ rationem ad hypotheti-
cas propositiones refert, & hoc ipso exemplo
utitur: Ὡς ὅτι τῶν ὑποδεκτικῶν λόγων ἀνασπρό-
μεθα. οὐπω δὲ καὶ ὅτι τῶ βίῃ. Ἐσὼ νύξ. Ἐσὼ. πῇ
οὐκ; ἡμέτεροι εἰν; ἔ. ἔλαβον γὰρ ὑπόδεσιν τῶ νύκτα (ἔ),
ἔκ.

&c. Ibi quoque vox ἀξία non vulgari significatione. Simplicius aliter Epicteti verba legisse videtur: Ἡ τοι ἡμέτερά ἐσιν, ἢ νῦν ἐσιν, &c. & eo interpretationem suam accommodat: quam per omnia cum nostra concordare non praesto. Nos quod à spinis, & argutiis erat remotissimum, & ad intelligendum, planissimum, expressimus.

(49) Οἶον δὲ, μὴ φυλ.] Rescribe ex Simplicio, quod & sententia requirit: οἶον δὲ φυλ.

(50) Μέτρον κτήσεως.] Wolph. *Modus pecuniae* Malim cum Politiano: *Modus possessionis*.

(51) Κατὰ χερύσον ὑπόδημα: εἴτα πορφύρεον: εἴτα κεντήσον] Quadam ad intelligentiam hujus loci b. m. Pater in tractatu *De calceis*: qui pars accuratissimi *De re vestiaria* Commentarii: quem jam olim, valde juvenes, apud nos extare publice professi fuimus. Eum certe viri doctissimi, qui postea hoc argumentum susceperunt, si vidissent; cujus conspectum, sed nec usum, ingenuo & erudito nemini invidimus:) alibi fortasse industriam suam, quæ sane non vulgaris, occupatam maluissent. Sed ad Epictetum: Ita ille obiter de hoc loco, in isto, quem diximus tractatu: *Nota illud Epicteti in Enchiridio: εἶτω γίνεται κατὰ χερύσον ὑπόδ. εἴτα πορφ. &c. ut videatur calceus κεντήτος, sive punctis distinctus esse pretiosior purpureo: purpureus, aureo.* Idem ibid. (ubi de calceis

calceis scil.) sed alio loco: *Usus gemmarum multiplicem declarat eximie locus Synesii, p. II.* ἀφ' ἧς περὶ πορφυρῶν τε ἐσὲ καὶ περὶ χρυσοῦ, καὶ λίθων ὧν ὁρῶν τε καὶ θαλαττῶν βαρβάρων, τὰς μὲν ἀγαθῶν, τὰς δὲ ὑποδῶν (hæc sunt quæ vocat Epictetus κεντητὰ ὑποδήματα) τὰς δὲ περικεῖναι, τὰς δὲ ἐξαεῖναι, τὰς δὲ φρονεῖναι, τὰς δὲ ἐφιζῶναι. Hactenus ὁ μακαρίτης : qui tamen plura spasi- mus, quæ hic quoque, si res postularet, referri recte possint. Sed notet Lector in verbis Synesii, tres illas, ut in Epicteto, non eodem quamvis ordine species, περὶ χρυσοῦ, περὶ πορφυρῶν & λίθων seu gemmis distinctorum : quæ κεντητὰ vocat Epictetus. Sed nec omittendus insignis in eam rem Plinii locus: *Quin & pedibus, nec crepidarum tantum obstrigillis* (Aristoteli, partes calcei sunt, ὁ βόχισμα: κεφαλὴς: χιτῶν:) sed totis socculis addunt. Neque enim gestare jam margaritas, nisi calcant, ac per uniones ambulant, satis est. Paraphrastes noster, si verba singula spectemus, hæc Epicteti pessime accepit; qui orsus à κεντητοῖς, inde ad purpureos: postea ad aureos, quasi κεντητοῖς & purpureis pretiosiores, inverso plane ordine, progreditur. Nisi tamen consulto consilio pro more sui seculi ac loci ita locutus est. Addit enim: λιθοκολλήτες: quod quid aliud est, quam κεντητοῖς; nisi quod illud, sequi- ore ævo, (quamquam probum, & jam olim notum:) magis in ea notione vulgatum.

(52) Καὶ ὃ τὸ ἀληθὲς συμπελεγμένον.] Wolph. *Nam involutam*, &c. Aliter Simplicius, & ut ego censeo, probabilius. Cum tamen ejus expositionem alibi expendere se profiteatur Wolphius, suspendo libens assensum, donec illa mihi visa, & expensa; (quod nondum mihi contigit) quæ pro sua versione adfert Wolphius.

(53) Δέσται πρὸς ταχὺς:] Ad tempus diei, refert Simplicius, ut & *Paraph.* & probabilius est anticipatam (ante tempus diei) lotionem culpæ obnoxiam fuisse; quam legitimo tempore festinatam.

(54) Πρὶν διαγνῶναι τὸ δόγμα.] Pessimo consilio mutavit hic Politiani, viri doctiss. versionem, doctissimus Wolphius, cum ille vertisset: *Nisi enim consilium ejus scias; unde scis an male?* pro quo Wolph. *priusquam enim id decretum dijudicaveris*, &c. Atqui nihil certius, quam δόγμα hoc loco, *consilium* sive *propositum* ex opinione manans indicare. Ita enim censent & sciscunt veteres illi sophi, non tam facta cujusque, ut laudi aut vitio tribuamus, spectanda esse; quam *dogmata*; id est, scopum & propositum ex dogmatibus aptum; quod si rectum sit, & illa recta; sin pravam, pariter & illa judicanda esse: quod & Simplicius hic, & Arrianus lib. 12. c. 8. sed & Antoninus non uno loco latius prosequuntur. Eadem & Apostoli doctrina, 1 Cor.

4. v. 5. "Ὡς μὴ πρὸ καιρῶ π κρίνετε, ἕως ἂν ἔλ-
θῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίζει τὰ κρυπτὰ τῆς σόφειας, καὶ
φανερῶσι τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν (id plane dicit
& intelligit, quod Epictetus verbo δόγματα)
καὶ τότε ὁ ἔπαινος (i. e. ἔπαινος ἢ ψόγος, ut alibi
docuimus:) γενήσεται ἐκείνῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Recte
ad Deum provocat, qui καρδιογνώστης est, ab illis
quibus nulla legitime ratione iudicium com-
petit: eorum autem (hominum quoque:) qui-
bus iudicandi provincia legitime incumbit, a-
lia ratio est; qui ex factis (& hoc quoq, Chri-
sto sanciente:) quia corda scrutari non pos-
sunt, sententiam ferre tenentur.

(55 "Οὕτως οὖν συμβήσεται σοι ἄλλας μὲν
φαν. καρδ.] Wolph. sic usu tibi veniet, ut
alia visa certo comprehensa habeas; aliis as-
sentiaris. At hoc valde absurdum est, (ut
recte iudicat Simplicius;) ut aliud quisquam
laudet aut vituperet, quam quod perspectum
habet. An igitur hoc Epictetus suaserit, aut
cuiquam author fuerit? Imo (ait Simplicius,
sed addubitans) ex ipsa rei consequentis ab-
surditate colligendum nobis relinquit, nemi-
nem vel laudandū esse, vel vituperandum.
Aut si hoc quoq; nimis absurdum, saltem ne-
minē vituperandum esse. Quo quamvis nihil
video, quod probabilius a quovis excogitari
potuerit, qui depravata hac loci lectione con-
tentus fuerit; si quis tamen propius intueatur,
fatebitur (aut ego fallor) id a mente Epicteti
plane

plane alienum esse: cū palam, non simpliciter vetet hic Epictetus quenquam laudari, vel vituperari: sed non nisi perspectis prius cujusq; consiliis & dogmatibus. Res ipsa clamat legendum esse, "Οὕτως ἔ συμβήσεται σοι: non. οὕτως οὐκ συμβήσ. Nihil clarius hac sententia: nihil emendatione certius. Sed nec amplissimi *Du-vairii* versio procul hinc abit. Piget alias commemorare.

(56) Ὅταν ἐντελῶς.] Scribe ἐντελῶς, ut in editione Salmasii, & *Paraphrase*.

(57) Μὴ τὰς ἀνδρίαντας φιλαμβ.] Non eos admodum culpaverim, qui nobilissimum in re philosophica ducem secuti, hic a vero deviarunt; quæ communis omnium quos ego nactus sum interpretum culpa: illos quî possim a culpa absolvere, qui sui erroris dudum moniti non emendarunt, non video. Quamvis autem sufficere poterant, quæ dudum scripta nobis in Antoninum, lib. 1. pag. 14, & 15. quo tamen vel maxime refractarii convincantur, rem pluribus hic explicabimus. Inter alia veteris ἀσκήσεως, (longe enim ante Christianos *ascetas*, & res, & verbum in usu:) sive exercitii ad domandum aut durandum corpus excogitati genera; istud etiam quo corpus frigori ferendo assuesceret, satis usitatum, ut vigente ac rigente hyeme nudi statuas sive æneas, sive marmoreas medias amplecterentur, & ita diu status esset. Ad hoc specta-

spectaculum populus, qui casu transirent, alii-
que, mirantes convolare soliti : & id fortasse
magis spectabant isti *pseudoascetæ*, ut aliis ad-
mirationi essent; quam ut corpus injuriis
frigoris assuesacerent. Huic igitur *νεοδοξία*.
Epictetus, qui omnia ad conscientiam, nihil
ad famam & vulgi opinionem referret, ut
iret obviam; suadet hic ut si quis exercendæ
tolerantiæ (id enim vult hic *πόνος*; non quod
interpretes, labor :) cupiditate teneatur,
non *statuas* (ad spectaculum:) *amplectatur*;
sed post diuturnam a potu abstinentiam, cum
jam vehementior sitis aridas infestat fauces; a-
quam frigidam diutius in ore contineat; & e-
andem postea, nemine præsentē ac conscio, ex
ore exspuat: quod sane magnum tolerantia & ac
temperantiæ documentum. Hæc ex Diog. La-
ertio, in *vita Diogenis*: ex Plutarcho, in *A-
pophthegmatibus*; ex alio non uno vetere
scriptore discimus. Consulendus *σεὶ ἀπὸ πρῶ-
του* in genere Arrianus lib. 3. c. 12. ubi etiam
idem quod hic exemplum: sed & lib. 4. c. 5.
ubi istum *amplectendarum statuarum* morem
ut inhumanum, & feritatis potius, quam to-
lerantiæ quæ hominem philosophum deceat,
argumentum suggillat. Cæterum, quod E-
picteto hic tribuitur; (continendæ scil. in
ore aquæ consilium:) ab Arriano, Apollo-
nio adscribitur.

(58) Ὅρεξις ἀποσυνήρῃεν ἀφ' ἐαυτῶ. } Non
tanti

tanti fuerit variantes omneshujus loci lectiones (ἤρχαν: ἤρκεν: ἤρξεν: ἤρκεν: ἔειρηκαν: ἤρηκαν, &c.) colligere: cum certum cuivis esse queat, ad cap. 7. oculos reflectenti (τὴν ὀρεξιν δὲ παντελῶς ὅπῃ τῷ παρόντι ἀνελεῖ quo & illa pertinent, c. 4. τὰ μὲν ἀφίεναι παντελῶς τὰ δὲ ὑποπιδέσθαι τοῦ τοῦ παρόντος) ἤρεν, ut in *Paraphrasi*: vel ἤρκεν, si quis ita malit, aut ἤρηκεν (eodem enim redeunt:) rectum esse. Quare autem & quatenus τὴν ὀρεξιν excludendam sanxerit Epictetus, multis disputat Simplicius in Caput Epicteti 7. quæ ibi (si cui animus) legantur. Plures enim causas, siue interpretationes comminiscitur. Negari tamen (præter ea quæ objicit Simplicius) haud potest, Epictetum in speciem sibi contradicere: cum hic etiam, (c. 19. ἂν καὶ θέλεις ὀρεγόμενος μὴ ὑποτυγχάνειν, ἥτο δύναισι τῷ τοῦ οὐκ ἀσκεῖ δὲ δύναισι) apud Arrianum autem sæpissime, τὴν ὀρεξιν legitimo usu circumscriptam, admittat. Respondeat aliquis fortasse, non eosdem eum semper alloqui: alia, ad idiotas: alia, ad philosophos: alia denique ad proficientes pertinere: ut hic Simplicius. Sed verior, (ut opinor) responsio, duplicem illum constituisse τὴν ὀρεξιν: aliam, quæ ad ea quæ sunt in nostra potestate, restringitur: aliam, quæ ad res etiam externas, quæ concupiscentia quoque non male dicatur, extenditur. Priorem illam limitibus istis conclusam, nomine tenus & χαλαρητικῶς ita vocari:

cari: hanc autem quamvis non omnino, si temperetur, illicitam, rem tamen esse periculosam & quam facilius sit omnino non admittere, quam admissam cum ratione temperare.

(59) Καὶ ὡς ἀσεβήσων ἂν παρεβῆς τι γ.] Ista Salmasiana quoque est editionis lectio: ex ingenio, ita concinnata; an in veteribus libris inventa, nescio. Aliter certe quas vidi editiones. Wolphiana, anni paræ Sal. 1596. καὶ ὡς ἀσεβήσων παρεβήσωνος, ἕμμ. quæ ut ad vulgatam propius accedit, ita mihi maxime probatur. Eadem tamen utriusque lectionis sententia, ut minus necessaria sit de verbis contentio.

(60) Τὸν διαγεῶντα λόγον.] Obscure nimis doctiss. Wolphus, (Politianum secutus) *distinctionem rationis*: qui tamen in Notis recte exponit. Est autem ὁ διαγεῶν λόγος non aliud hic, quam διαίρεσις sive *distinctio*: celebris illa nimirum primis capitibus posita *distinctio*, ut præcipuum philosophiæ Stoicæ fundamentum: quam etiam in istius sectæ philosophorum scriptis toties inculcatam reperimus. Epictetus hic c. 24. ἐνθὺς διαίρει παρασταυτὸς apud Aul. Gellium, (lib. 1. c. 2.) μέμνησο ταύτης τῆς διαρέσεως: in paucis bis lineis. Erant et alia διαρέσεις magni in hac philosophia usus, quas Antoninus Imperator sapientius commemorat. Apud Senecam (*De Benef.* 7.2.) & sine

sine mora ulla veniat illa turpis honestique distinctio. Idem Epist. 71. Socrates hanc summam dixit esse sapientiam, bona malaque distinguere. Sed non contemnenda t. est Wolphi, quæ mihi quoq; dudum venerat in mentem, conjectura, scriptum forte fuisse, τὸν δὲ αἰεῦντα λόγον. Est autem (ut omnes norunt, qui philosophos vel à limine:) ὁ αἰρῶν λόγος usitatissima philosophis, (sed & aliis, ut Herodoto:) formula, pro λόγος ὁρδὸς, seu *recta ratio*. Mihi hujus conjecturæ, sive lectionis præcipuum fundamentum in istis Simplicii, hæc enarrantis Epicteti, verbis: καὶ τό ἐν μηδενὶ παραβαίνειν τὸν ὁρδὸν λόγον· quod & infra verbis insignibus repetere videtur; Πάν τὸ βέλτιστον φαινόμενον, ἔγω σοι νόμος ἀπαράβατον. Sed tamen particula δὲ nihil hic opus: imo orationi obstat; nisi (quod minus probo,) mutetur interpunctio. Sed nec illud mirum, qui τὸν αἰεῦντα λόγον non intelligerent, maluisse, atque ita (quia jam in superioribus ita observant, ut ostendimus:) scripsisse, τὸν διαιεῦντα. Sed utcumque legas, τὸν αἰεῦντα vel τὸν διαιεῦντα, manifesta est utriusque locutionis ratio, nec hic incommoda.

(61) Προδέσεις ἐν προδέσεων.] Simplicius, & Paraphr. (omissis istis, ὑποδέσεις ἢ ὑποδέσεων: quæ etiam absunt à Salmasiana

fiana edit.) *σευθεσμίαις ἐν σευθεσμιῶν* : quod fortasse verius.

(62) *Καὶ ὅπ' παρὰ μίαν ἦσαν καὶ ἔνδοσιν.*] De his verbis opera pretium, quæ scribit b. m. Parens in Pers, Sat. 5. nisi qui valde festinat, adiisse.

(63) *ὅτ' οὐ μὴ ψεύδεσθαι.*] id est, *non decipi* : quod aliis verbis, *ἀποπῶτον ἔσθ' ἐν τῷ λόγῳ* : apud Diog Laertium, in Zenone. Non enim de *non mentiendo* (ut hic interpretes, perperam:) vel, *ne quis mentiretur* præcepta continebant ista Stoicorum dogmata; sed ne quis *falleretur*; puta, bona pro malis; mala pro bonis, amplectens; in quo sælicis aut infælicis vitæ cardo præcipue vertitur. Alio sensu, fateor, apud Stobæum, *μὴ ψεύδεσθαι τὴν σοφὴν, ἀλλ' ἐν πᾶσιν ἀληθεύειν* & quæ ibi sequuntur: quod non mirum, cum eadem vox *ψεύδεσθαι* & *falli*, & *mentiri* vulgo significet. Et sane si quis ista subtilius rimetur, dicat fortasse *non falli*, & *non mentiri*, eodem recidere; quia si quis *boni* & *mali* naturam probe perspectam habet, nullis ille minis, nullis illecebris à vero tum in verbis, tum in factis (*πῶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεύδεται*, à cælesti hæreditate, *Apocal. 22. 25.* exclusi:) abducetur. Sed hæc, subtiliora, an sublimiora? quæ pauci intelligunt; pauciores, etiam qui se *veritatis* præcones, & duces aliis venditant, observant.

(64) *Ἐπὶ*

(64) Ἐπὶ πάντος προχείρε] Ex Simplicio
 vera lectio fuerit, ὅτι π. ἐν προχείρε. Sed po-
 test ferri quod hic est, πάντος προχείρε (quam-
 vis τὸ πρόχειρον eo sensu non obvium:) co-
 pulentur; cum alioquin ἔργα aut tale quid
 quod τὸ πάντος respondeat, subintelligen-
 dum sit;

H

EPICTE-

[ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ,]

(Ι) Τέχνη ἀνθρώπων διορθωτική.
 ὑποθήκει ἅς εἰς ὑπόθεσιν ἑαυτῶν
 γράφασι σπυδαῖοι, καὶ ὠνόμασαν,
 Εὐχειδίδοι.

Τὼν ὄντων, τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν · τὰ δὲ ἐκ ἐφ'
 ἡμῶν. ἐφ' ἡμῶν μὲν ὑπόληψις, ὄρεμι, ὄρεξις,
 ἐκκλησις · καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅσα ἡμέτερα ἔργα.
 ἐκ ἐφ' ἡμῶν δὲ, τὸ σῶμα, ἡ κλῆσις, δόξαι, ἀρχαί, καὶ
 ἐνὶ λόγῳ, ὅσα ἐκ ἡμέτερα ἔργα. Καὶ τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν
 αἰσὶ φύσει ἐλεύθερα, ἀκώλυτα, ἀπαρσιτόδια. τὰ
 δὲ ἐκ ἐφ' ἡμῶν, ἀδενῆ, δόλα, κωλυτὰ, ἀλλότεια.
 μέμνησο ἔν ὅπ' εἰς τὰ φύσει δόλα, ἐλεύθερα οἰη-
 θῆς · καὶ τὰ ἀλλότεια, ἴδια · ἐμποδιθῆσι, λυπηθῆ-
 σι, παρεχθῆσι, μέμψῃ θεὸς καὶ ἀνθρώπος. Ἐάν δὲ
 τὰ ὅπ' σοι μόνῃ οἰηθῆς σὰ (ἴ), τὰ δὲ ἀλλότεια,
 ἀλλότεια · ἐδέν σε ἀναγκάσει ἐδέποτε, ἐδεῖς σε
 κωλύσει, ἐδένα μέμψῃ, ἐκ ἐγκαλέσει πνί, ἀκὼν
 παράξῃς ἐδέν, ἐχθρὸν ἐκ ἔξις. βλάψαι γὰρ σε ἐ-
 δεῖς δύναται.

2. Τηλικέτων ἔν ἐριέμενθ, μέμνησο ὅπ' ἐ δεῖ
 μετρίως κινημένον ἀπὸ αὐτῶν · ἀλλὰ τὰ μὲν
 αἰφίηναι παντελῶς · τὰ δὲ ὑποδέσθαι πρὸς τὸ παρὲν,
 καὶ φρονημένως ἑαυτῷ ὀπιμειῖσθαι. εἰάν δὲ ταῦ-
 τα θέλῃς, καὶ ἄρχῃν, καὶ πλετῆν · εἰκὸς μὲν μηδὲ
 του-

[EPICTETI,]

Ars humanæ vitæ emendatrix: Præcepta, scilicet, quæ ad propriam commotionem viri graves, & virtute præditi conscribere.

RES quædam in potestate nostra sunt: quædam non sunt. In nostra potestate est opinio, appetitio, desiderium, averlatio; & ut uno complectar verbo, quælibet nostræ actiones. Nostri arbitrii non sunt, corpus, pecunia, gloria, imperia: ad summam, ea quæ ipsi non agimus omnia. Ac ea quidem, quæ nobis parent, libera sunt natura sua: nec prohiberi ab ullo, nec impediri possunt. In quæ autem ipsi jus nullum habemus, ea sunt infirma, obnoxia servituti, obnoxia impedimentis, aliena. Proinde memento, si ea quæ natura serviunt, libera putaris, & aliena pro tuis habueris: fore ut impediaris, doleas, perturbaberis, Deum hominesque accuses. Sin ea sola tua existimaris quæ tua sunt; aliena vero quæ sunt aliena; te nemo coget unquam, nemo te impediet, neminem accusabis, neminem criminaberis, ages nihil invitatus, inimicum non habebis: cum nemo sit qui nocere tibi possit.

2. Cum igitur tantas res appetas sic eas suscipiendas esse memento, ut sis non mediocriter incitatus: arque alia penitus relinquenda, alia in præsentia omittenda censeas, & tui ipsius curam tibi primo loco suscipiendam. Quod si & illa desideraris, & magistratus etiam

τέτων σε τυγχάνειν. πάντως γὰρ μὴν ἐκείνων ἀποτεύ-
ξη, δι' ὧν μόνων ἐλευθερία καὶ οὐλικρινὴς ἐυλαβία
πείρηνται.

3. (2) Εὐδὺς ἐν παντὶ λογισμῷ φαντασίαν δεικ-
νῦντι τραχείαν, μελέτα ὀπιλέγειν, ὅτι φαντασία εἶ, καὶ
ἐ πάντως τὸ φαινόμενον. ἔπειτα δοκίμαζε τοῖς κανόσι
τάτοις, πότερον περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν ὅτιν ὁ λογισμὸς, ἢ
περὶ τοῦ ἐκ ἐφ' ἡμῖν. καὶ εἰάν τοῦ ἐκ ἐφ' ἡμῖν ὁρθῇ,
αὐτόχρεον εὐδὺς λέγειν, ὅτι ἐδὲν πρὸς ἐμέ.

Μέμνησο ὅτι ὀρέξεως μὲν ἐπαγγελία, τυχεῖν δὲ
ὀρέγη. ἐκκλίσεως δὲ, τὸ μὴ πειπιεῖν ἐκείνῳ, ὃ
ἐκκλίνει. καὶ (3) ὀρέξεως μὲν ἀποτυγχάνων, ὁδυνη-
θῆσθαι ἐκκλίσει δὲ πειπιπῶν, γλαυθῆσθαι.

4. Εἰάν δὲ μόνῃ ἐκκλίνῃς τὰ παρὰ φύσιν τοῦ
ὅπ' σοι, ἐδὲν ὧν ἐκκλίνῃς πειπίσῃ· νόσον δ' εἰ
ἐκκλίνειαι θάλας, ἢ θάνατον, ἢ πένιαν, ὁδυνηρῶς διά-
ξεις. Ἄρῃ ἐν τῷ ἐκκλίσιν ἀπὸ πάντων τοῦ ἐκ ἐφ'
ἡμῖν, καὶ μετάδεις ὅπ' τὰ παρὰ φύσιν τοῦ ἐφ' ἡμῖν.
τῷ ὀρέξιν δὲ παντελῶς ὅπ' τὴ παρ' ἐν τῷ ἀνελε. εἰ
ἂν ὀρέγη τοῦ ἐκ ἐφ' ἡμῖν πνὸς, ἀποτυγχάνειν ἀνάγκη.

τοῦ ἐφ' ἡμῖν ὅσον ὀρέγεται καλὸν, * καὶ

* Enchir. δὲν ἔπω σοι πάρεσι. μόνον τῷ ὀρ-
εῖ δέπω σ. μᾶν καὶ ἀφορμᾶν καὶ κακῶς καὶ μεθ'
ὑπεξαίρεσεως, καὶ ἀνιεμένως.

5. Εἰ ἐφ' ἐκάστῳ τοῦ ψυχαστογόντων, ἢ χρεῖαν παρ-
εχόντων, ἢ σεργιμένων, μέμνησο λέγειν ἐν σεαυτῷ,
ὅπ' ἴσον π' ἐσιν, ἀπὸ τοῦ μικροτέρων ἀρξάμενος. εἰ
ποθέιον σέργης, ὅπ' ποθέιον σέργης. κατεργέντο
ἂν αὐτὲ ἐπαρκαθῆσθαι. εἰ χύτταν, ὅπ' φύσιν ἔχουσα,
τὴ κλάσθαι. εἰ ἀδελφὸν ἢ φίλον, ὅπ' ἀνδρωπον
θυγῆτόν

atque opes appetieris, potest fieri, ult nec illa consequaris : iiscerte omnino excides, per quæ sola libertas, & vera pietas comparatur.

3. Ad omnem igitur asperiores speciem quam cogitatio tua sibi fingit, assuefacito te, ut in promptu tibi sit ita continuo subicere : visum es animi : sed minime, quod videris, es. Postea rem ad has regulas exige : Utrum in iis rebus versetur ea cogitatio [seu species cogitationi tuæ oblata :] nostræ potestati subjectis ; an vero alienis. Quod si in alienis eam versari percipias, in promptu sit, illam nihil ad te attinere. Memento [præterea] appetitionis id esse propositum [sive eam postulationem :] ut consequaris quod appetis : averfationis autem propositum, ne in id incidas, quod averfaris. Porro, frustratus appetitione tua, lugebis : in id incidens, quod averfatus es, rideberis.

4. Itaque si ea solum averfare, quæ eorum naturæ, quæ in te sunt, repugnant ; in eorum quæ averfaris, nihil incides. At si morbum averfari velis, aut mortem, aut paupertatem, ærumnosus vives. Averfationem igitur ab iis rebus amovebis omnibus, quæ in nobis sitæ non sunt : atque in eas transferes, quæ naturæ eorum, quæ nostri arbitrii sunt, repugnant. Appetitionem autem hoc tempore prorsus auferto : nam si ea, quæ arbitrii nostri non sunt, desideraris ; frustrari necesse erit. Ea vero quæ nobis parent, quatenus recte possint expeti, nondum es assecutus. Sed eo tantum utitor animi motu, qui ad res vel persequendas, vel omittendas ; (idque leviter, & cum exceptione, & remisse ;) sufficiat.

5. Singulis in rebus quæ vel delectant, vel usui serviunt, vel [naturali amore] diliguntur, memento tibi suggerere cujusmodi [res illæ] sint, exorsus à minimis. Si poculum diligis, te poculum diligere : sic erit, ut eo confracto, non animo perturberis. Si ollam, te rem natura facile fragilem diligere. Si fratrem, si amicum ;

δνητὸν ἀγαπᾷς. ἀποθανόντ' ὃ αὐτῷ, ἢ παρ-
χθήσῃ.

6. Ὅταν ἀπιδάι πν' ἔργα μέλλῃς, ὑπομίμη-
σκε σεαυτὸν ὁποῖόν τι ὄσῃ τὸ ἔργον. εἴαν εἰς ἐξίασιν
ἀπῆς, πρὸς ἀλλε σιαυτῷ τὰ γινόμενα ἐν ταῖς ἐξία-
σει. Τὸς πρῶτοις σε· τὸν παρρησίας πλῆθον σε
μετέχοντας· (4) τὸν καλεούντας· τὸν πολὺ πνόντας,
καὶ λοιδορῶντας σε πῶν ἐγγράτῃαν· τὸν ἀτάκτως
συνδειπνῶντας. ἔτω ὃ ἰσφαλέστερον ἄψῃ τῷ ἔργῳ.
μάλιστα, εἴαν ἐνθὺς ὀπιλέγῃς, ἀπιδεῖν εἰς τὴν ἐ-
ξίασιν θέλω, τὴν ἐμαυτῷ προαίρεσιν καὶ φύσιν ἔχε-
σαν φυλάττων. καὶ ὡσαύτως ἐφ' ἐκείνῳ ἔργῳ. ἔτω ὃ,
εἴαν τι πρὸς τὸ ἀφ' οὗ ἔργον, γένηται ἐμπόδιον,
πρόχειρον ἔσαι σοι λέγειν, ἢ τῷτο ἔδελον μόνον, ἀλλὰ
καὶ τὴν ἐμαυτῷ προαίρεσιν καὶ φύσιν ἔχουσαν φυλάττει.
ἢ φυλάξω δέ, εἴαν ἀναγκαστῶ πρὸς τὰ γινόμενα.

7. Ταράσσει τὸν ἀνθρώπου, ἢ τὰ πράγματα,
ἀλλὰ τὰ καὶ αὐτῶν δόγματα. Οἷον, θάνατ' ἢ
δέν δεινόν, ἐπεὶ καὶ τοῖς μάρτυσι δεινὸν ἐφαίνετο.
ὅταν ἐν ἐμποδιζόμενα, μήποτε ἄλλον αἰτιώμεθα,
ἀλλ' ἐαυτοὺς, τετέστι, τὰ ἐαυτῶν δόγματα.

8. Ἀπαιδεῖτε ἔργον, ἀλλὰ ἐγκαλεῖν ἐφ' οἷς
πράσσει κακῶς· ἡργμένης παιδεύεσθαι, τὸ ἐαυτῷ.
πεπαιδευμένῳ, μήτε ἄλλῳ, μήτε ἐαυτῷ.

9. Ἐπὶ μηδενὶ ἐπαρδῆς ἀλλοτεῖω πρῶτερήματι.
εἰ τὸ ἱματίον ἐπαιρέων ἔλεγον, ὅτι καλὸν εἰμὶ,
οἷον ἀνὴρ. σὺ δὲ ὅταν λέγῃ ἐπαιρέμεν' ὅτι
ἱματίον καλὸν ἔχω, ἴδῃς ὅτι ὅτι ἱματίῳ ἐπαίρη. τί
ἐν ὅσῃ τὸ σὸν, εἰ μὴ χεῖρισ φαντασιῶν; ὥς ὅταν
χεῖρισ φαντασιῶν καὶ φύσιν ἔχῃς, τότε μόνον ὅτι
σὺν ἀγαθῶν σεμνύνῃ.

10. Ὡς

hominem, ita à natura comparatum, ut mori ei necesse sit. Ita fiet, ut cum morietur, non perturbetur.

6. Opus aliquod aggressurus ipse tibi subjcito cuiusmodi sit illud opus. Si ad convivium abeas, ea tibi proponito, quæ sunt in conviviis. Qui sint honoratiores, alios: quibus magis esse familiaribus liceat: qui provocent [ad bibendi certamen:] qui multum bibant, & tuam temperantiam convitiis incessant: qui petulanter se gerant in mensa: [te ibi reperturum.] Sic tutius rem aggredieris: præcipue si mox ipse tibi dixeris, Ad convivium abeo, sic animatus, ut meum institutum naturæ congruens conservem. Eodemque modo in unoquoque negotio. Ita enim si quid impedimenti fuerit, quo minus id quod agitabas, perficeretur; in promptu quod dicas: Equidè non hoc solum volui, sed & institutum meum naturæ consentaneum tueri. Non tuebor autem, si quæ fiunt, ægre tulero.

7. Homines perturbantur non rebus, sed iis quas de rebus habent opinionibus. Verbi causa: Mors non est malum; alioquin enim & martyribus ita visum esset. Cum igitur impedimur, ne culpemus alios unquam, sed nosmet ipsos, hoc est, nostras opiniones.

8. Alios accusare in propria calamitate, hominis est ineruditi: se ipsum, ejus qui erudiri cæperit: nec se, nec alium, eruditi.

9. Nulla aliena præstantia efferaris animo. Si vestis semet jactans diceret: *Sum pulchra*; serendum esset. Tu autem, cum de veste pulchra gloriaris, scito te de veste gloriari. Quid igitur est tuum? Usus visorum: [sive, extrinsecus oblatarum specierum quæ mentem movent.] Cum igitur in usu visorum ita te geres, quemadmodum natura postulat, tum de bono [quod tuum est:] gloriari posse te, credito.

10. Ὡς ἐν πλοίῳ, τῷ πλοίῳ καθορισμένῳ,
 ἂν ἐξέλθοις ὑδρεύσασθαι, ὁ δὲ μὲν πάρεργόν ἐστιν

(5) κοχλίδας ἀναλέξασθαι ἢ

† 11. ψεύδας. † ψίμαδας συνάξαι, τεῖσθαι δὲ
 δεῖ πῶς διανοοῖαι πρὸς τὸ πλοῖον, καὶ

συνεχῶς ὅπως ἴαται μήτοι ὁ κυβερνήτης καλέσῃ, καὶ
 τότε πάντα ἐκεῖνα ἀφέντα δραμεῖν, ἵνα μὴ δεδεμέ-
 νῳ βληθῇς ἅς τὰ πρῶτα. οὕτως καὶ ἐν τῷ βίῳ
 τέτρω, εἰάν δέδωλται ἀδελφοί, ἢ φίλοι ἢ συγγενεῖς,
 ἢ οἰκημα, ἔδεν κωλύει. Ἐάν δὲ ὁ κυβερνήτης κα-
 λέσῃ, πρέχων ὅτι τὸ πλοῖον ἀφῇς ἐκείνης, μηδ' ὅπ-
 σφερόμενῳ. εἰάν δὲ γέρων ᾖς, (6) μηδέποτε ἀπ-
 αλλαγῇς τῷ πλοίῳ, μήποτε καλέμενῳ ἐλλίπης,
 καὶ δεδεμένῳ βληθῇς. ὁ γὰρ ἐκὼν μὴ ἐπόμενῳ, ἀ-
 νάσκη τῷ το πείτεται.

11. Μὴ ζήτηι τὰ γινόμενα ὡς σὺ θέλεις γίνε-
 σθαι· ἀλλὰ μᾶλλον θέλε αὐτὰ γίνεσθαι, ὡς γίνονται,
 καὶ ἀλύπως διάξεις.

12. Νόσῳ, σώματός ἐστιν ἐμπόδιον· ψυχῆς δ' ἔ,
 εἰάν μὴ σὺ θέλῃς. χόλωσις, σκέλεος ἐστιν ἐμπόδιον·
 ψυχῆς δ' ἔ. καὶ τῷτο ἐφ' ἐκείνῳ ᾧ ἐμπηόντων ὀπί-
 λεγε. Εὐρήσεις γὰρ ἄλλε τινὸς ἐμπόδιον σὺν δ' ἔ.

13. Ἐφ' ἐκείνῳ ᾧ ἐμπηόντων πειρασμῶν,
 ζήτηι πῶς δύναμιν ἣν ἔχεις πρὸς πῶς χρῆσιν αὐτῇ.
 φυσικὰς γὰρ δυνάμεις ἡμῖν ὁ θεὸς ἐχαρίσατο νικητὰς
 ᾧ ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ περβαλλομένων. εἰάν γυναικὸς
 πρῶτον πειράσῃ σε, εὐρήσεις δύναμιν, πῶς ἐγ-
 κράτῃαν. Ἐάν πόνῳ περσφύρηται, εὐρήσεις πῶς
 καρτερίαν. εἰάν λοιδορεῖα, εὐρήσεις ἀνεξικακίαν. καὶ οὕ-
 τως ἐδιζόμενόν σε, ἐ συναρπάσουσιν αἱ φαντασίαι.

14. Ἐπὶ

10. Quemadmodum in navigatione, subducto navigio, si aequatum exieris, nihil vetat, in transitu quasi, etiam cochleolas legere, aut umbiliculos colligere: animo autem in navigium intento esse oportet; & oculos eo semper referre; ne forte gubernator vocet: ac tum omnia illa relinquere, ne vinctus tanquam oves, in navim conjiciaris: Sic & in vita pariter, si pro cochleola aut umbiliculo, fratres aut amici dentur, aut propinqui, aut domus: nulla invidia est. At si gubernator vocarit, currens, relictis istis omnibus, ad navim redibis, neque respicies. Quod si senex es, a nave non omnino recedes, ne quando vocatus, vires [in via] tuæ deficiant, & vinctus conjiciaris. Quisquis enim non volens & libens sequitur, hoc illum pati necesse est.

11. Ne postules ea quæ fiunt, arbitrato tuo fieri; sed potius ita quæque fieri velis, ut fiunt; & nunquam dolebis.

12. Morbus, corporis impedimentum, non animi, nisi ipse velis. Claudicatio, pedis impedimentum est, animi non item. Et hoc, ut quæque res accidit, subijce tibi: invenies eas alterius cujuscumque rei impedimentum esse, non tui, [qui non corpus; sed animus es]

13. Quæcunque tentatio [sive afflictio] tibi contingerit; dispice quam facultatem habeas ad [rectum] ejus usum. Naturales enim facultates Deus nobis largitus est, omnium quæ inimicus (Diab.) ad nos tentandos objicit, debellatrices. Si vultus [formosæ] mulieris te irritat, præsto est continentia, quam [ad remedium] adhibeas. Si dolor, tolerantia: si convicium, patientia. Atque ita si assueveris, non abripiet te opiniones: [seu, rerum species extrinsecus oblatae.]

14. Nun-

14. Ἐπὶ μνηστὴς εἴπῃς, ὅτι ἀπώλεσα, ἀλλὰ
 ὅτι ἀποδέδωκα. ὁ ἀδελφὸς ἀπέθανεν; ἀπεδόθη κλή-
 μα ἀφῃρέθη; ἔκκεν καὶ τὸ ἀπιδόθη. ἀλλ' ἀγανα-
 κτῆς, ὅτι κακὸς ὁ ἀφελόμενος. τί δέ σοι μέλει,
 διὰ τίνος σε ὁ δὲς ἀπήτησεν; ἔτω παιδευθεὶς ὁ
 ἰὼς ἔλεγεν· Ὁ κύριος ἔδωκεν, ὁ κύριος ἀφείλατο.
 ἀδικον, φησὶν, ἀπομάχεσθαι τῷ λαβῆν βλαπομένῳ, ὁ
 δέδωκε καὶ τὸ πρέπον ἐννοῶν· ὡς τῷ κυρίῳ, φησὶν,
 ἔδοξεν, ἔτω καὶ ἐγένετο. Εἰ γὰρ ἀληθῶς δείξῃ κύριον
 εἶναι, ὃ τὸ πᾶν καλεῖσά ἡμᾶς, φέρε τῷδε πρῶτος τὸ βέλημα.
 ἔτως γὰρ νόμος δέλεα πρὸς δεσπότην ἀγαθόν. μέ-
 χει μὲν τοι ἔγω ἀποδέδωκα, οὕτως αὐτῶν φροντίζε,
 ὡς ἀλλοτρίων, καὶ ὡς τῷ πανδοχείῃ οἱ παειότες.

15. Εἰ περὶ χάριτος δέλεις, ἀφῆς τὰς τοιούτους λο-
 γισμῆς, ἐὰν ἀμελήσω ἧς ἐμαυτῷ, ἐκ ἔξω διατρο-
 φάς· ἐὰν μὴ κλήσονται πᾶντα, ἐκ ἔξω ἢ ὑπερετέ-
 μων. κρεῖττον γὰρ ἐστὶ λιμῶ ἀποθανεῖν ἄλυτον καὶ
 ἀφῆστον, ἢ ζῆν ἐν ἀφρόνοις ταρταρόμυτον. κρεῖσσον δὲ
 καὶ ἐαυτῷ δαλεῦν ἢ ἀχολεῖσθαι περὶ τὰ τῷ παιδὸς
 ἀμαρτήματα, (7) ἀμελεῖν ἧς ἐαυτοῦ.

16. Ἀλλὰ κλήσονται δέλεις, καὶ οἱ εἰς μακρο-
 θυμίην ἀρξαι ἀπὸ τῶν σμικροτέρων. ἐκχυλῆται τὸ ἔλαι-
 ον. κλέπεται τὸ οἶνόμεον· οἱ ἄρτοι ἀπολλύνται.
 Εἰλέγε σεαυτῷ· πῶς τις πωλεῖται ἀπάθεια. τοσού-
 του ἀταρξεία πιπράσκειται. περιττὰ δὲ ἐδὲν περιγί-
 νεται. ὅταν δὲ καλεῖς ἢ πᾶντα, ἐκθυμῇ ὅτι δύναται
 μὴ ὑπακούσαι, ἢ ὑπακούσαι, μηδὲν ποιῆσαι ὧν σὺ
 δέλεις. ἀλλὰ μὴν μὴ ἔτως ἔσαι αὐτῷ καλῶς, ἵνα ἐπ'
 ἐκείνῳ ἢ, τό σε ταραπείσεται. Ἀλλ' ὀπιστρέψαι περὶ
 εἰς ἵνα δὴ βελπίων γίνηται. πρῶτον μὲν πείσλε-
 ψαι,

14. Nunquam te quicquam perdidisse dicito, sed reddidisse. Frater mortuus est? redditus est. Res est erepta? Utique & illa reddita est. Sed indignaris, quod improbus ille, qui eripuit. Quid id tua refert, per quem suum repetat, qui tibi dedit. Ita doctus [vel, instructus] Job dixit: *Dominus dedit: Dominus abstulit.* Injustum est, inquit, quod dederat repetenti, resistere. Et re bene pensitata: *Sicut Domino placuit, inquit, ita factum est.* Si enim recte statuit illum *Dominum* suum esse, qui ita iussit: quod illi cunque placitum est, æquo animo ferendum est. Ea enim lex [seu consuetudo] seivorum est erga bonos *dominos* [sive, heros.] Cæterum, quamdiu ille concesserit, tanquam alienum id curato, ut viatores hospitium.

15. Si quid proficere te studes, istiusmodi cogitationes missas facito: Si res meas neglexero, non erit unde vivam. Nisi famulum mihi comparavero, deerit mihi qui ministret. Præstat enim perire fame, timoris ac molestiæ expertem, quam copiis omnium rerum circumfluentem, animo vivere perturbato. Et præstat sibi propria opera ministrare, quam occupatum in corrigendis famuli peccatis, propria negligere.

16. Sed comparare tamen stat tibi sententia, & patientiam, quanta opus est, superare tibi confidis. A parvis igitur auspicare. Oleum effunditur: Panes corrumpuntur: Villum surripitur: Subjice tibi: Tanti vænit tranquillitas, tanti constantia; gratis autem nihil acquiritur. Cum autem vocas famulum, fieri posse cogita, ut non audierit: aut si audierit, eorum tamen quæ jusseris, nihil egerit. Neque vero ei tam bene sit, ut tui perturbandi, quando voluerit, habeat ille potestatem. Sed id eo fit, inquis, quia corrigere illum & emendare, tibi proponis. Hoc igitur inprimis sedulo cave,
ne

ψαι, μὴ τὴν σταντὴ δὸκὸν ἐκατανοεῖς. Εἰ δὲ (8)
 τέτων ἀπὸλλασθαι, ἔτω ὁρὸς τὴν ὀπισθοφρὴν μετέρχεσθαι,
 ὡς ἰατρὸς ὁρὸς τὸ τραῦμα. ἐπεὶ γὰρ χαλὰ ὁ ἰατρὸς,
 ὅπου τραῦμα ἢ πᾶσι πρὸς ἔχει· ἀλλὰ θεραπεύσαι τὸ
 μηχανὸς σκοπεῖ. καὶ γὰρ πρὸς σφοδρὸς ἀμαρτήσαντι τῷ
 παιδί, ἔδαρον ἂν σε, εἶπεν, εἰ μὴ ἐχόλυσαι.

17. Εἰ ὁρῶναι θέλεις, ὑπομῖνον παρὰ ἧς
 ἐκτὸς ἄνους δοῦναι, καὶ ἡλίδι· μηδὲν παρ' αὐτοῖς
 βέλαι δοκεῖν ἐπιστάδαι καὶ δόξης ποῖν εἶναι πρὸς ἀπὸς
 σταντῶν. ἴδι γὰρ ὅπου ἐρεῖδιον καὶ τὴν ὁρῶναι σταντῶν
 ὡς καὶ φύσιν φυλάσσειν, καὶ τοῖς ἐκτὸς ἀρέσκων.
 ἀλλ' ἀνάγκη δάτερον ὀπισθοφρὴν, τῷ ἐτέρῳ ἀ-
 μελῆσαι.

18. Ἐὰν τὸς ἀγαπῶντας σε καὶ τῶν ἀδελφῶν, καὶ
 τὰ παῖδια θέλῃς πάντοτε ζῆν, καὶ
 * Epiet. ὅτι εὖ περιήεν τὰ μὴ ὅτι σοι * θε-
 σοι· iterato. λης εἶ, καὶ ἀνάγκη, μὴ οὖτω γι-
 νομένων, λυπεῖσθαι, καὶ ἀπαῖναι τὴν
 οὗσαν παντὸς διοίκων. Ἐὰν δὲ καὶ τὰ παῖδια θέλῃς μὴ
 ἀμαρτῆσαι, ἡλίδιον πρὸς ὀπισθοφρὴν. θεῖς γὰρ (9) τὴν
 κακίαν μὴ εἶναι κακίαν, ἀλλ' ἄλλο πρὸς.

19. Ἐὰν θέλῃς ὀρεγόμενον μὴ ἀποτυγχάνειν,
 τέλων ἐφίε καὶ ταῦτα θέλει, ἀδύνατοι, καὶ ἀδύνατοι
 σοι.

20. Κύνει· ἐκείνους ὅτιν, ὁ τῶν ὡς ἐκείνους διλο-
 μῶν, ἢ μὴ διλομῶν, ἔχων τὴν ὕψιστον εἰς τὸ
 πειποισάμενος, ἢ ἀρελέαται. ὅστις ἐν ἐλευθέρι· εἶ
 βέλαι, μήτε διλέτω μήτε φευγέτω τὰ ἐπ' ἄλλω.
 Εἰ δὲ μὴ, διλεύειν ἀνάγκη.

21. Ὡς ἐν συμποσίῳ, εἶτω δὲ ἀνασφραγῆς ἐν τῷ βίῳ.
 γάρ·

ne propriam trabem non intelligas. Quod si ab illa liber es, ita tamen ad correctionem procede, ut medicus ad vulnus curandum. Non enim medicus irascitur, quod vulnere quis, aut alio quovis morbo laboret: sed id agit, ut id quod affectum est, sanet. Unde etiam, quod sapiens quidam servo qui flagitii quid perpetraverat: *Flagris, inquit, cecidissem te, nisi iratus essem.*

17. Si quid proficere vis, ne recusa quo minus ab extraneis [qui tuæ disciplinæ sunt exsortes] amens & fatuus habearis. Ne quid scire videri velis apud tales; & si quid scire aliquibus videaris; ipse tamen tibi diffidito. Scito enim facile non esse institutum tuum in eo statu qui sit naturæ consentaneus conservare, & vulgo placere: Sed aliter fieri non posse, quin is qui alterum curet, alterum negligat.

18. Si id studes, ut qui te diligunt, & fratres & nati semper vivant, & valeant, (vel floreat:) quæ tui non sunt arbitrii, optas; cui necessario consequens, ut cum aliter quam optabas, accidet, dolore afficiaris, & providentiam Universi gubernatricem accuses. Quod si etiam puerum tuum delinquere non vis, optas quod optare palam stultum est. Improbiter enim aliud, quam improbitatem esse postulas: [quod quid est aliud, quam rerum naturam pervertere velle?]

19. Si in appetitione frustrari non vis, fac ut ea prosequaris & velis, quæ in tua sunt potestate, & ab arbitrio pendent tuo.

20. Cujusque dominus is est, qui rerum ab ipso expetitarum aut non expetitarum, vel præbendi, vel eripiendi, potestatem habet. Quisquis igitur liber esse vult, det operam oportet, ne quicquam eorum cupiat, aut aversetur, quæ penes alios sunt. Sin minus, servire necesse erit.

21. Ut in convivio, sic in vita versari te oportet.

Si

γέροντί π κατὰ σε ; ἐκλίνων τὴν χεῖρα, κοσμίως μετὰ
τάλας. παρέρχεται ; μὴ κατὰπτεχε. ἔπω ἤκει ; μὴ
ἐπίβαλλε πόρρω τὴν ὄρεξιν, ἀλλὰ πείμεινον ἄρχεις ἔ
ἔλθῃ κατὰ σε. ἔτω πρὸς φίλους ἔ(τω, ἔτω πρὸς πρὶν,
ἔτω πρὸς ἀρχαίς, ἔτω πρὸς τὰς

Luc- 22.23. χεῖρας· καὶ ἔση ποτὲ αἰς σὺ συμ-
πότης Χεῖς βασιλείας. Εἰ δὲ καὶ
παρετεδένων σοι μὴ λάβης, ἢ μόνον συμπότης, ἀλ-
λὰ καὶ συγκαλησνόμε σὺ ἀναδειχθήσῃ.

22. Ὅταν κλαίοντα ἴδῃς πνὰ ὅπῃ πίνδει, ἢ ἀπο-
δημῶν σὺ τέκνη, ἢ ἀπολωλεκότα χεῖματα, πρὸσεχε,
μὴ ἢ φαντασία σε συναρπάσῃ, καὶ νομίσης αὐτὸν ἐν
κακοῖς (ἔ). ἔσω δὲ πρὸς χειρὸν ὅπλῳ σὺ σεαυτῷ, ὅπῃ,
ἢ τὸ γέροντός αὐτὸ φύσει κακὸν, καὶ διὰ τῆτο ἔως
θλίβεσθαι. ἴδῃς γὰρ, ἄλλως ἢ θλίβει· ἀλλὰ τὸ δόγμα
αὐτῷ τὸ πρὸς τέλει, ὡς κακῶν ὄντων, τῆτο αὐτὸν
ἀνιῶ. μὴ ὀκνήσῃς μέντοι καὶ παρεμυθίσασθαι, καὶ κατὰ
τὸ δύνατον βοηθῆσαι.

23. Τὴν τάξιν φυλάττειν σε καὶ, εἰς ἣν σε ἔτισεν
ὁ θεός· ἂν ἐν μικροῖς, μικρὸν· ἂν ἐν πορθεβηκόσιν,
ἂν πτωχὸν ἢ βελήθῃ (ἔ), ἵνα τῆτο γυναικίως ἐνέγ-
κης, ἂν χωλὸν, ἂν ἰδιώτην, ἂν κληρικόν. σὺν γὰρ
ἑκάστῳ ὅστις, τὸ δὲ θεὸς σοι παρὰ θεῶ καλῶς μελεθεῖν·
δύναι δὲ αὐτὸ, σὺ θεῶ.

24. Ὅταν τεταραγμένον εἶν σοι ὅπῃ, διάκρισις
παρὰ σεαυτῷ, καὶ λέγε· ἔδιν μοι κακὸν ἐδαμῶδεν
σημαίνει, ἀλλὰ πρὸ σώματί μου, ἢ τῇ δοκίμῃ δόξῃ,
ἢ τοῖς ἐκτός. ἐμοὶ δὲ πάντα αἴσια σημαίνει, ἂν
ἐθέλω. ὅτι γὰρ ἂν συμβῇ, ἐπ' ἐμοὶ ὅτι διὰ τῆς ὑπο-
μονῆς, καὶ ἐνχαριστίας ἐνοδωθῆναι ὑπὸ αὐτῷ.

25. Ἀόργη σὺ

Si quid circumferendo ad te pervenerit, porrecta manu, partem modeste capito. Transi? noli cursu persequi. Nondum venit? Ne longe appetitum tendito, sed expecta dum ad te perventum fuerit. Sic erga amicos, sic erga honores, sic erga magistratus, sic erga illa quæ commodum usum præbent, affectus; dignus eris regni Christi conviva. At vero si etiam oblata recusaveris; non conviva tantum, sed regni consors renuntiaberis.

22. Cum ejulantem quenquam videbis, vel ob mortem [charissimorum:] vel peregre profecto filio, vel rebus amissis: cave ne te visum illud abripiat, ut eum in malis versari existimes: sed in promptu tibi sit; quod ipse tibi mox subjicias: Non istud quod accidit ipsum, vere malum, & inde hic luctus. (Ecce enim, non omnes quibus ista accidunt, ita lugent:) Sed concepta ipsius de rebus istis tanquam bonis, opinio; hoc utique est quod illum angit. Ne tibi tamen grave sit [aut fastidiosum,] tum consolari; tum, quantum in te, succurrere:

23. Ordinem oportet eum te conservare, cui te Deus assignavit: ut in parvis rebus, parvum te geras: [in magnis, magnum.] Si in dignitate: si mendicus; ut generose desungaris: si claudus: si privatus: si clericus denique. Hoc enim tuum est, bene obire, quod a Deo cunque tibi assignatum est: assignare autem, Dei est.

24. Somnium somnare tibi contigit turbulentum [& quod animum tuum anxium habet.] Dijudica tecum, & effare: Mihi nihil ipsi mali ullo modo portenditur: sed aut corpusculo meo, aut dignitati (ut vulgo loquuntur:) aut si quid aliud externum, [& extra me positum est.] Mihi vero omnia fausta portenduntur, si ipse voluero. Utique cum in me sit, si quid tale contingat, per patientiam & gratiarum actionem fructum ex eo capere.

25. ἈόρηγῃΘ ἔῃ δυνήση, ἐὰν μηδενὸς ἀρξῇ
 ἔῃ σοι τὸ νικᾶν ἐκ ὅτι.

26. Ὅρα μήποτε ἰδὼν τινα περιμώμενον, ἢ
 μέγα δυνάμενον, ἢ νομιζόμενον ἐνδοκίμων, μακαί-
 ρης μὲν ἐκείνον συναρπαδεῖς· ταλανῆς δὲ σεαυτὸν.
 εἰς γὰρ γὰρ διὰ τὰ ἐφ' ἡμῶν ἀγαθὰ ταῦτα αὐτῷ συμβαί-
 νει, ἀφρόνως δύνασαι ἢ ἴσων τυχεῖν. Εἰ δὲ παρὰ
 φύσιν τεπορμένης τ' περιάρεσεως, π' πρὸς σε, τ' κτ'
 φύσιν βελομένην πῶ σὺν περιάρεσιν φυλάξαι; ἔτε
 γὰρ ἀρχων, ἢ πᾶσιΘ ἀπεύδεις γίνεσθαι, ἀλλ' ἐ-
 λεύθεροςΘ, καὶ μόνον (ΙΟ) θεῶ ἀνακῆσθαι. μία δὲ
 ὁδὸς πρὸς τῆτο, καταφρόνησις πάντων ἢ ἐκ ἐφ'
 ἡμῶν.

27. Γίνωσκε ὅτι ἐκ ὁλοκληρῶν, ἢ τύπων ὑβρίζει,
 ἀλλὰ τὸ δόγμα περὶ τέτων, ὡς ὑβρίζοντων. ἀμέ-
 λει, ἐκ τοῖς ταῦτα λέγοντες, ἐκ ἀλγῶμεν. ὅταν ἔν
 λέγοντιΘ περὶ σε τινὸς ἐπεισιδῆς, ἴσθι ὅτι ὑπὸ λη-
 ψίς ἡρέτισέ σε, καὶ ἐ (ΙΙ) τὸ συναρπαδῆναι. ἂν γὰρ
 ἀπαξ χρεὶν καὶ εἰς τῆτο ἦν, ῥᾶον κρατήσεις σεαυτῶ.

28. ΘάνατιΘ, καὶ δόξαι, καὶ πάντα τὰ φαινό-
 μενα δεινὰ, πρὸ ὀφθαλμοῦ ἔσθι σοι καθ' ἡμέραν,
 καὶ ἐδὲν ἐδέποτε ἀνάξιόν σε ἐνδυμήσεις, ἐδ' ἄρα
 ὀπδυμήσεις τινός.

29. Εἰ τ' ἐναρέτε πολιτείας ὀπδυμεῖς, παρ-
 σκευάζε ὡς καταγλαδιησόμεθαΘ, ὡς καταμωκησο-
 μέλων σε πολλῶν, ὡς ἐρύντων, ὅτι ἀφῶ ἀναχω-
 ρητῆς ἡμῶν ἐπανελήλυδας· καὶ πόθεν ἡμῶν αὐτῇ ἢ
 ὀφρὺς; σὺ δὲ ὀφρὺν μὴ μὴ ἔχε. ἢ δὲ βελπίστων
 σοι φαινομένων, ἔπως ἔχε, ὡς ὑπὸ θεῶ τεταγμένον
 εἰς ταύτην πῶ χώραν, ἐν ἣ ἔσηκας. μέμνησο, ὅτι ἐὰν
 μὴ

25. Iræ nullus erit unquam locus, si nihil unquam aggredieris, quod supra vires tuas sit.

26. Cum aliquem vides tibi prælatum; aut potentia præcellentem; aut (apud vulgus) virtutis opinione magis celebrem: cave ne opinione subita abreptus, beatum illum prædices; te vero infælicem. Si hæc enim per ea quæ sunt in nostra cuiusque potestate bona illi contigerunt, sine invidia potes [cum voles] eadem adipisci. Si vero præpostero, & contrario naturæ instituto; quid hoc ad te, cui institutum tuum naturæ tuæ consentaneum præstare, summa votorum est. Non enim id tibi proponebas, ut magistratum gereres; ut dives evaderes: sed ut liber, & Deo soli addictus, & mancipatus. Ad eam autem rem via unica est, eorum quæ in potestate nostra non sunt omnium contemptio.

27. Pro certo habe non eum qui convitiatur aut verberet, auctorem esse contumeliæ: sed opinionem de iis, tanquam contumeliosis conceptam. Enimvero hæc eadem ipsi nobis ingerentes, non dolemus. Quandoque igitur verbis alicujus irritatus es, noris te ab opinione tua irritatum esse; & operam da, ne tibi unquam contingat occupari. Nam si semel tempus ad hoc quoque tibi suppetat, facilius te continebis: [vel, ipse tibi imperabis.]

28. Mors & persecutio, & quæcunque acerba & gravia vulgo credita, ob oculos tibi quotidie versentur. Sic, neque te indignum quicquam cogitabis unquam; nec impense cupies quicquam.

29. Si vitam austeriorem & solitariam amplectaris; sic para te, ut qui mox expectes fore, ut deridearis: ut multi te subsannent: ut dicant te subito *anachoretam* extitisse: ut dicant; *Unde nobis hoc supercilium? hæc austeritas?* Tu vero austerus ne sis: ea vero quæ optima tibi videtur [ad veram sælicitatem] sic retine, ut qui sis a Deo, in ea statione, quam obtines, collocatus. Cæterum, memento te,

μὴ ἐμμείνης τοῖς αὐτοῖς, οἱ ᾠρότερον καταγέλωντες ὕστερον θαυμάσονται. Ἐάν δὲ ἡγήθῃς αὐτῶν, διπλὴν πρὸς αὐτὴν ἢ καταγέλωτα.

30. Ἐάν ποτε συλκταθῇς λογισμῷ πείδοντί σε ἀρέσαι πνί, ἴσθι ὅτι ἀπώλεσας τὴν ἐνστασιν. ἀρχὴ ἔν τῷ ἔῃ ἐν παντὶ ἢ τῷ δευτέρῳ ἀνακειμένων. Εἰ δὲ δοκῇν βέβαιον, σκαυτῶ φαίνε, καὶ ἰκανὸν ἔσαι οὗτο.

31. Οὗτοι σε οἱ λογισμοὶ μὴ ἐλιθέτωσαν. ἀπ-
μῦ ἐγὼ διαβιῶσμαι, καὶ ἐδῶς ἐδαμῆ. ἐπὶ λέγει δὲ
μᾶλλον σεαυτῷ· μή τι ἐν ἐμὸν ἔργον ὅτι πικρῶναι,
ἢ πρὸς ἄλλον ὅτι χειροτονίαν ἐλθεῖν, ἢ πρὸς πᾶ-
ραληφθῆναι εἰς τὰ συνέδρια; πῶς ἐν ἐπὶ οὗτο λογι-
ζομαι ἀπμῖαν; πῶς ἢ καὶ ἐδῶς ἐδαμῆ; ὅν ἐν μύ-
νοις δεῖ με ἔῃ τοῖς ἐπὶ ἐμοί, ἐν οἷς ἔξῃ μοι πολλῶ
ἔῃ ἀξίω; εἰ δὲ * ὑποβάλλῃ,

* πρὸς: vel, λο- ὅτι χαλὸν τοῖς φίλοις βοηθῆσαι,
γισμὸς· ἐπὶ πληξὸν αὐτῷ λέγων· τί λέγεις
τὴ βοηθῆσαι; ἵνα ἔχωσι παρ' ἐ-

μῶ χρήματα; ἢ ἵνα λαμψὺς αὐτὸς ποιήσω παρὰ
τοῖς πολλοῖς; τίς ἐν μοι εἶπεν, ὅτι ταῦτα τῶν ἐφ'
ἡμῖν ὅτιν, ἐχὼ ἢ ἀλλότρια; τίς ἢ δοῦναι δύναμαι ἐτέ-
ρω, ἀ μὴ ἔχει αὐτός; ἀλλ' ἐρεῖ σοι ὁ λογισμός·
κτῆσαι, ἵνα αὐτοῖς μεταδῶς· λέγει δὲ οὗτο σύ· εἰ
δύναμαι κτῆσαι τῶν πρὸν ἐμαυτὸν αἰδήμονα, καὶ πρὸν
καὶ ἐλεύθερον· δεῖξον τὴν ὁδόν. Εἰ ἢ παραινεῖς μοι
τὰ ἐμαυτῷ ἀγαθὰ ἀπολέσαι, ἵνα ἄλλοις τὰ μὴ ἀγα-
θὰ πεποιθήσω, ὅρα πῶς ἀτακίῃ εἶ, καὶ (12) ἀσύμ-
φορῃ. τί ἢ βέλονται οἱ γνήσιοι φίλοι; ἀργύριον,
ἢ φίλον πρὸν καὶ αἰδήμονα; καὶ οὗτο ἐν ἀνέδρῳ
μᾶλλον,

si in eodem statu permaneris, iis admirationi fore, qui te prius deriserunt. Si vero succubueris illis, duplo te magis deridendum propinabis.

30. Si quando acciderit, ut cogitationi quæ studium cuiquā placendi tibi commendabat, assensum præbueris; de statione tua dejectum esse te noris. In omni loco igitur, & occasione illud tibi satis sit, te ex eorum numero esse, qui Deo soli addicti & consecrati vivunt. Quod si talis etiam videri cupis, tibi ipsi videaris, & hoc sufficiet.

31. Istæ cogitationes ne te crucient; fore ut sine honore vivas, & nullo sis loco. Ipse tibi dicito potius: an igitur ad honores provehi [vel, honore affici] meum opus est: [vel, mei res arbitrii:] an ad electiones; vel consecrationes sacerdotum in aliena domo celebratas vocari: aut in confessibus & synedriis primum locum habere? Quinam igitur id ignominiam, aut dedecus esse censes? Et quæ ratio te nullo loco fore; quem in illis solum, quæ tui sunt arbitrii, occupari debere, recta ratio suadet; in quibus etiam [nisi desis ipse tibi:] ad summa tibi patet aditus? Quod si subijciat aliquis: At pulchrum [potentia præditum, & ad dignitates, quæ vocantur, evectum,] amicis opitulari posse: Increpa tu illum, & responde: Quid tu dicis *opitulari*? Ut per me pecuniam consequantur? ut apud vulgus illustres & honoratos illos faciam? Ista enim, penes me sunt ipsum, an aliena? Quis autem potest alii præstare, quod ipse non habet? Sed subrepet cogitatio fortasse: Acquire igitur, ut & aliis impertiri queas. Oppone tu: Si ista parari possunt, conservato pudore, fide, libertate: viam monstra tu: [per me nulla mora est.] Si vero id suades, ut ipse, dum aliis falso credita bona quæro, quæ mea propria bona sunt, eorum jacturam faciam; cogita tu, quam præter æquum & bonum, & contra rationes etiam publicæ utilitatis, id à me requiras. Quid enim genuini amici malint; pecuniam; an amicum fidem & verecundum? Id igitur, da tu operam

μᾶλλον, ὅπως αὐτοῖς χρήσιμ^ο ᾖς. τὰς γὰρ μὴ τέτοις
χαίροντας, καὶ ταῦτα ἐκείνων προπμῶνται, ὑδαμῶς
εἰς φίλους τακτέον. Ἄλλ' ἐνοχλεῖσιν οἱ λογισμοὶ λέ-
γοντες πῶς τὸν σέξομ^ο ἢ βίον; ὑδαμία ἡμῶν ἐν
τῇ πόλει μνήμη, ὑδ' ὄνομα, ὑδὲ τιμή. λέληθε ὅ τοῦ
πολλὰς, ὅπ^ο καὶ πολίτης εἰμί. ποῖαν πάλιν ταύτῃ π-
μὴν λέγουσιν; ὑ χειροτονήσῃσι πρεσβύτῳ, ὑδὲ ἀρ-
χοντα αἰρήσονται. καὶ πῶς τὸ; ὑδὲ γὰρ εἰς τὸτο ἔπα-
ξας ἑαυτὸν, ὑδὲ τὸτο ἐπαγγέλλῃ.

* 10. ἵνα ἀρ^ο ᾖς, ὑδὲ * γὰρ ἀρχὸν εἶ, ὑδὲ ἥ τὰ
ὑδ.

κοινὰ πρᾶσσόντων. Εἰ δὲ πνεις, μὴ
τέτων ὄντων εἰς αὐτὰ μᾶλλον ὠθεῖ-

σιν ἑαυτὸς, πῶς σε τὸν ἀνακεῖδ^ο θεῶν θέλοντα καὶ
εἰς τὸτο ὄντα; ἱκανὸν γὰρ ἐκδοῦ, εἰ τῆς ἑαυτοῦ τάξε^ο
φανείῃ ἀξιο^ο. Εἰ γὰρ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν μετα-
διώκεις, τέτων ὑδὲ σοι πρᾶσσει ζῆτεῖν, ἀλλὰ μᾶλ-
λον δὲ ὧν ὁ ὑπεργείλῳ πληρώσης. Ἄλλ' ἐκ ἔχει ἡ
πατρίς, φησιν, ἄνδρα ὅστις μετὰ φρονήσεως αὐτῆς
ἡγούμεν^ο, λαμβανέτω ἀποφάνῃ. τέως μὲν ὅπως
ὁ λογισμὸς δείκνυσιν, ὡς εἰς ὁ ἐπεργείλῳ ἀνάγκη
εἶ. Εἰ γὰρ εἰς ἄλλο χρήσιμος ᾖς, εἰς τὸ παρὲν ὑ χρή-
σιμος. Εἰ δὲ ὅπ^ο ἐκ ἔχει ἡγούμενον φρόνιμον, χρή σε
ἀνάγκη πληρῶσαι τὴν χρείαν. λείπει δὲ αὐτῇ
χαλκὺς καὶ τέκτων, καὶ γραμματεὺς. Εἰ δ' ὅπ^ο ὑ δύ-
νασαι ποιῆσαι. πῶς ὑ σκοπεῖς, ὅπ^ο καὶ θυρωρὸς δύνα-
σαι εἶ, καὶ σαρωνίης. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑχ ὑπεβάλλ-
λυσί σοι οἱ λογισμοί. τὸ δὲ τὸ ἡγούμενος καὶ πρᾶσσοντος
πρόσωπον μόνον ἀρμώπειν λέγοντες, ἐκ ἑώσιν ἐπ-
αξ θεῶν, καὶ εἴκην ἐυχαισέντα εἰς τὴν τάξιν εἰς ἣν
κληθῆναι ἡξιώθης. πῶς οὖν, φασί, χῶρεν ἔχεις

potius, ut in istis utilis eis sis, illos autem qui non ista cupiunt, sed illa magis præferenda ducunt, noli in amicitiam tuam admittere. Sed iterum cogitationes interpellant. Quid vivere juvat, si nulla nostri in civitate memoria; nullum nomen; nulla dignatio? plerique, ne civem quidem esse me, rescituri sunt. Nos iterum: Quem dicunt honorem: quam dignationem? Non cooptabunt in ordinem Senatorium: non *archonta* [vel, prætorem] constituent. Quid autem mirum, cum nec subductæ vitæ tuæ rationes eo collimarint; nec id in votis tibi fuerit; [vel neque id profitearis:] ut archon esses, aut rem publicam administrares? Si enim alij nullo tali vitæ instituto prohibiti, se inferunt & intrudunt in ista munera, quid hoc ad te, qui Deo te vovisti; & id agis scilicet? Sufficit enim unicuique, si statione sua dignum se præbeat. Si igitur sublimius vivendi institutum [vitam scilicet austeriorem, & solitariam:] amplexus es, ista sectari minime te decet, sed illa potius, per quæ quod profiteris adimpleas. Sed non habet inquit, Patria virum, qui prudentia pollens, gubernationem ejus suscipiat; ornatiorem reddat. Hactenus ista ratio [vel cogitatio] procedit, ut te vincat ad id, quod professus es, inhabilem & ineptum esse. Si enim aliud est, in quo operam tuam utiliter collocare possis, haud utilis & opportuna fuerat ad id in quo nunc versaris opere. Sin autem, quia prudenti gubernatore patria destituta est, ideo necesse est te istam suscipere provinciam; quid si desint illi faber ferrarius, aut lignarius, aut vero notarius? Quod si ob imperitiam te excusas ab istis: non vides nihil ob stare, quin saltem sis janitor, aut ædituus, cui mundandæ ædis munus incumbat? At de istis nullæ tibi subrepunt cogitationes, sed solâ gubernatoris & præsidis personam, quasi tibi convenientem commendantes, non permittunt te Deo adhærere, & illi cum gratiarum actione adhærentem, servare locum, in quo nos gratiose collocavit. Sed quem tamen locum, inquit, habebis

ἐν τῇ πόλει; ἢν ἔχεν δύνῃ φυλάττων τὸ ἀνακείδης
 δεῖν. Ἐἰ δὲ ἐν τῇ πόλει τιμᾶν δέλων, τῶν ἐρανί-
 ων ἐκπίσης, τί τὸ ὄφελος; ἔγω γὰρ καὶ τῇ πόλει κακὸς
 πολίτης, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἐπαχθὺς ἔσοι.

32. Προετιμῆθη σε πῶς εἰς ἐξίασιν, ἢ ἐν πρῶτα-
 γορεύσει, ἢ ἐν τῷ παρρησιάζεσθαι εἰς συμβέλιον; εἰ
 μὲν ἀγαθὰ ταῦτα ὅτι, χαίρειν χρεῖ, ὅτι ἔτυχεν αὐ-
 τῶν ἐκείνῳ. εἰ δὲ κακὰ ***** γίνωσκε, ὅτι ἔ-
 δύνασαι μὴ τὰ αὐτὰ ποιῶν ὥστε τὸ τυγχάνειν τῶν
 ἐκ ἐφ' ἡμῖν, τῶν ἴσων τοῖς ποιῶσιν ἀξιῦναι· πῶς γὰρ
 ἴσων δύναται ὁ μὴ φοιτᾶν ὅπῃ δούρας τινὸς τῷ φοι-
 τῶνι; ὁ μὴ παρρησιάζων, τῷ παρρησιάζοντι; ὁ μὴ
 ἐπαινῶν, τῷ ἐπαινῶντι; ἀδίκος ἔν ὁ λογιζόμενος, ὁ μὴ
 φροῦνῃ μὲν ἀνθ' ὧν ἐκείνα παρῴσκειν, φροῦνῃ
 δὲ βύλομεν αὐτὰ λαβεῖν. Ἐἰ τις, τυχόν, ἐχὼν
 ὁβολὸν καὶ τὸ ἴσον ἔχοντι, φροῦνῃ αὐτῷ, καὶ λάβῃ
 δρίδακας· σὺ δὲ μὴ φροῦνῃ, μὴ λάβῃς· μὴ
 οἷς ἐλαττον ἔχεν ἐκείνῳ; ὡς γὰρ ἐκείνῳ ἔχει τὰς
 δρίδακας, ἔγω καὶ σὺ τὸν ὁβολόν, ὃν ἐκ ἐδωκας. τὸν
 αὐτὸν φρόπον καὶ ἐν τέτοις· ἐπαρρησιάζεις εἰς ἐξίασιν
 τινός; ἢ γὰρ ἐδωκας τῷ πωλῶντι ἔσθ' πωλεῖται τὸ
 δεῖπνον. ἐπαίνε ἐκείνῳ πωλεῖ αὐτὸ, διεραπί-
 αι, κολακείας. Ἐἰ ἐκείνῳ ὅπῃ θυμῶν
 * γρ. μὴ β. * βύλει ταῦτα φροῦνῃ, καὶ τῷ δρίπνῳ
 τυχεῖν, ἀπληστὸς εἰ. Ἐἰ δὲ σκοπίῃς
 * γρ. ἀντὶ. τι ἔξεις * ἀπὸ τῷ δρίπνῳ, πολλὰ εὐ-
 ρήσεις· τὸ μὴ ἐπαινεῖν, ὃν ἐ δέ-
 λεις· τὸ 13 μὴ ἀνακείδης αὐτῷ, καὶ ὧν αὐτὸς ἠδύται·
 τὸ μὴ πάντα τὰ φροῦντα αὐτῷ καὶ κακὰ ᾧς, διαυ-
 μάσαι. τὸ μὴ συνδέειν φέρωντι πολλάκις καὶ αὐτῷ
 κρήνη

in civitate? Quem tenens possis Deo jugiter servire, & pietati vacare. Si enim, dum dignitatem in Civitate [terrena] consequi satagis; cælestibus excidas [vel cælestia curare delinas;] quid admodum lucratus es, cum nec civitati bonus civis apparebis, & fratribus, [quos deseruisti:] odiosus eris?

31. Est tibi prælatus aliquis, ad convivium [te præterito, vocatus?] aut in salutatione, aut dandi consilii officio? Si quidem ista bona sunt, gaudere debes ejus causa, quod bona consecutus sit. Sin mala **** Cæterum pro certo habet, cum non eadem agas quæ alii ad ea paranda quæ non sunt in nostra potestate; fieri non posse, ut eadem tibi tribuantur. Nam quæ ratio est, ut ille tantum possit qui fores non frequentat, atque ille qui frequentat? qui non affectatur, atque ille qui affectatur? Iniqua igitur est ista cogitatio, si non numerato quo vaneunt illa pretio, grâti ea consequi te postules. Si quis, exempli causa, obolum habeat, tu tantundem: ille obolum suum dat; & lactucas aufert: tu nullum das, nec habes lactucas: An minus te consecutum putas eo, qui lactucas accepit? Ut lactucas habet ille, sic tu obolum, quem non dedisti. Ad eundem modum & hic se res habet. Non vocatus es ad convivium alicujus? nec enim venditori dedisti, quanti vœnit convivium. Vendit autem convivor laudatione: vendit obsequio: vendit adulatione. Quod si convivii cupidus, nec illa vis præstare, & tamen istius particeps fieri; iniquus, & avarus es. Si porro tecum pendas, quæ consequare loco convivii; multa reperies; non laudare te, quem nolis: mores ipsius & ineptias tolerare non coactum: non omnia ipsius, qualiacunque, etiam mala, admirari: non assentire denique

κρήποναι· τὸ ἀπὸλλάχθαι τῆς τῶν ὑπηρετῶντων
 πειρασίας, καὶ ὧν ἀπὸσκόπησιν εἰς τὰς κεκλημένους.

Καὶ γὰρ τὸ ἀναχίδω, δυσκαλῶρεθω·
 *ισ. ἀνίμαχῃ· τον· καὶ τὸ * ἀνδυμακῶσαι, τα-
 σαι.
 εραχῶδες. καὶ παντὶς διεγείρει εἰς
 ὀπίπληξιν κατὰ σε, ὡς τὴν ἀγρί-

πιν ταραξάντη, καὶ τὴν κεκληκῶτα ὑβείσαντη, καὶ
 πολλῶν κόποντη τὴν σπερδὴν.

33. Τὸ βέλημα τῆς φύσεως κατὰμαθεῖν ὅτιν, ὅς
 ὧν ἐ διαφερόμεθα· ὅιον· ἄλλε παιδάριον κατέαξε
 τὸ ποτίειον. πρὸ χειρὸν ἐνδύς, ὅτι πῶν γεροντότων
 ὅτιν. ἴδι· ἔν· ὅτι ὅτε καὶ τὸ σὸν κατέαγη, τοῖς τον ὅτιν
 ὅιον καὶ τὸ τῆ ἄλλε· ταῦτα μελαπιδεῖ καὶ ὅπῃ τὰ μεί-
 ζονα· ἐὰν παιδίον ἄλλε, ἢ ἀδελφός, ἢ ἄλλος τε-
 λευτήσῃ, ἐδεῖς ὅτιν ὅσις· ἐκ ἐρεῖ, ὅπῃ ἀνθρώπινον.
 μέμνητο· ἔν· ὅτι καὶ ὅπῃ τοῖς σοῖς, ἀνθρώπινον συνέβη.
 (14) καὶ ὁ πάντως καὶ τοῖς ἀπαιδεύτοις ποιήσῃ
 ὁ χερόντη, προσεχέτω ἢ σύνεσις. ἄσπερ ὁ σκόπη
 πρὸς τὸ ἀποτυγχάνειν ἐ πίπτει, ἔτως ἐδὲ κακῆ φύ-
 σις ἐν τῷ κόσμῳ γέρονε. μὴ σε ταραξὴ λοιδορῶν τις,
 ἢ κατηγορῶν. ἀτοπον γὰρ ἔτως εὐχερῇ ἔῃ, ἵνα ὅταν
 θέλει τις φεύδεσθαι, σὺ ταραξῇ.

34. Τὰ καθήκοντα, ταῖς χεῖρεσι παραμετρεῖται.
 πατὴρ ὅτι; δέων ὀπιμελεῖσθαι· παρὰχωρεῖν ἀπάντων·
 ἀνέχεσθαι λοιδορῶντη, ταῖοντος. ἀλλὰ
 *Ερ ἐκ, α. κακὸς πατὴρ ὅτι· μήτι· ἔν· πρὸς ἀγαθόν
 φύσει οἰκνωθῆς, * ἀλλὰ πρὸς πατέρα.
 ἐδὲ γὰρ ὁ θεός, θεωσίσας τιμᾶν σε τὸν πατέρα,
 προσέειπεν, ἀγαθόν. αὐτὸ δὲ τῆτο χρεωσθεῖς, τὸν
 πατέρα τιμῆσαι, διακρίναι δ' ἐ, ἀλλ' ἐν πᾶσιν
 εἰκεῖν,

melioribus sæpius obtreſtanti : præterea , vitare te miniſtrantium moleſtam curioſitatem , & probroſa quibus appetere ſolent vocatos dieta. Nam & ita tolerare, [ut placeas :] arduum pariter , & illiberale eſt ; & repugnare , rixofum eſt : omnibus illico in te inſurgentibus , & tanquam fraternæ concordie turbatorem , & eum qui convivium præbuit , contumelia afficientem ; & multorum qui aderant alacritatem obtundentem , increpantibus.

33. Naturæ propositum ex iis rebus , quæ ad nos nihil attinent , cognosci poteſt. Ex. gr. alterius [vicini : vel amici :] ſervulus poculum fregit : In promptu illud ſtatim eſt ; Ita fieri ſolere. Memento igitur , ſi & tuum confractum fuerit , eandem tui quoque poculi naturam eſſe , qualis alterius. Iam transfer hæc ad majora. Si vicini filius , aut frater , aut de propinquis alius obierit , nemo eſt cui non ſtatim ſuccurrat , ita natos eſſe homines. Memento igitur , ſi & tuorum aliquis obierit , humanum id quoque : Et quod tempus ipsis vel imperitiſſimis adſert , fac ut prudentia tibi repræſentet remedium. Quemadmodum aberrandi cauſa meta non ponitur : ſic nec mali natura in mundo exiſtit. Si quis tibi convitiatur , aut te criminatur : nolito commoveri animo. Indignum fuerit , uſque adeo in alterius eſſe te poteſtate , ut quoties viſum fuerit illi mentiri , tu doceas.

34. Officia [ut plurimum:] pro relationibus & qualitatibus perſonarum definiuntur. Pater eſt ? officii admonetur filius , ut curam ejus habeat ; cedit ei in omnibus , toleret convitiantem , ferientem. Sed pater malus eſt. Num igitur natura cum patre bono conjunctus es ? Minime : ſed cum patre. Neq; enim Deus cum in lege ſua Patrem tuum honorare te præcepit , addidit bonum. Hoc igitur muneris tui eſt , patrem ut honores , non ut dijudices ; ſed in omnibus illi

ἔκρινεν, πλὴν τῷ θεῷ ἐναντιῶσαι. θεὸς γὰρ πρὸς πατέρα πολλῇ καὶ ἀσυγκρίτῳ τῇ διαφορᾷ σεβαστέος. ὁ μὲν γὰρ ὧς ἐκ ὄντων δι' ἀγαθότητα παρήγαγεν. ὁ δὲ ὄργανον γέγονε τῆς θείας προτάξεως.

35. Ὁ ἀδελφὸς ἀδικεῖ; τήρει τὴν τάξιν τὴν σεαυ-
τῷ πρὸς αὐτὸν, μηδὲ σκόπει πὶ
* γρ. ποιῇ ἐκείνῳ * ποιῆσαι, ἀλλὰ τί σοι
σοι. vel ἐποί- ποιήσαντι κατὰ φύσιν ἐξῆς ἢ προαί-
ρισε. ρεσις. σὶ γὰρ ἄλλῳ ἔβλάψῃ, εἰάν
μὴ σὺ θέλῃς. τότε δ' ἔσθι βεβλαμ-
μένῳ, ὅταν ὑπολάβῃς βλάβησθαι. ἔτω πρὸς φί-
λον, ἔτω πρὸς γείτονα τὴν ὑποβάλλουσαν χάσιν
τήρει.

36. Τῆς πρὸς θεὸν εὐσεβείας ἴδιον ὅτι τὸ κλειώ-
τατον ἐκείνῳ ὄντι, ὁρῶντος ὑπολήψεις περὶ αὐτοῦ ἔχεν,
ὡς ὄντος καὶ διοικῆντος τὰ ὅλα καλῶς, καὶ δικαίως. καὶ
πεῖθεσθαι αὐτῷ, καὶ ἡκύν, καὶ ἀκολουθεῖν ἐκόντα εἰς
διανόεσθαι βέλτεται τὰς τῶν ἐξῆς. ἔτω γὰρ ἔτε μέμψῃ ποτε ἢ
θεῷ, ἢ ἐγκαλέσεις ὡς ἀμελέμενον. ἄλλως δὲ τῷ το
ἐχθρὸν τε κατορθῶν, εἰάν μὴ ἄρῃς τῶν ἐκ ἐφ' ἡμῶν
καὶ ὅτι τοῖς ἐφ' ἡμῶν μόνοις θεῶς τὸ εἶναί τι ἀγαθὸν ἢ
κακόν. Ἐάν γὰρ ὑπολάβῃς τι τῶν ἐκ ἐφ' ἡμῶν ἀγαθόν,
ἢ κακόν, πᾶσα ἀνάγκη ὅταν ἀποτυγχάνῃς ἂν ὀρέγῃ,
καὶ περὶ πλῆθους, οἷς ἐκκλίνεις, μίμωσθαί σε καὶ δυσφη-
μεῖν τὴν διοίκησιν. ἀμήχανον δὲ βλάπτεσθαι, εἰ μὴ
ἢ τὸ βλαπτὸν ἀγαθὸν οὐκ ἐξομένον. φεύγοντά τε τὸ
ὠφελὲν, ὡς ὁπίσθον, καὶ προσέχοντά τε τὸ προσαι-
νέον, ὡς ἡδύ. ἔνθεν πατὴρ ὑπὸ ὑἱῷ λοιδορεῖται, ὅταν
τῶν δοκῶντων ἀγαθῶν τῷ παιδί μὴ μελεσθῇ. ἔνθεν
ὁ γωρῆς αἰτιαῖται ἢ θεῷ, ἔνθεν ὁ ναύτης, ἔνθεν ὁ
ποῦ

illi morem geras, quæ Divinæ legi non sunt contraria. Deus enim si cum patre componatur, longe majore, & quæ comparationem non admittit, mensura venerandus. Ille enim ex nihilo, sola bonitate motus, nos creavit. Hic autem instituti a Deo ordinis [ad hominum procreationem:] fuit instrumentum.

35. Frater injurius est: Tu igitur *relationis* ordinem quo illi conjunctus es, tuere: nec quid ille agat, considera; sed quibus agendis, tuum institutum naturæ futurum sit consentaneum. Te enim alius non lædet, nisi ipse velis. Tum autem læsus eris, cum te lædi existimaris. Sic igitur erga amicum, *relationem* quam tibi natura commendat, serva.

36. Religionis erga Deum, præcipuum illud esse scito, rectas de eo opiniones habere; ut esse eum, & mundum bene & juste gubernare, persuasum habeas: tum vero ut pareas illi, cedas illi, & cuicunque te muneri destinaverit, libenter amplectaris. Sic enim fiet, ut nec incuses unquam, vel tanquam neglectus, de eo conqueraris. Hoc autem præstare non aliter potes, quam si iis quæ in potestate nostra non sunt abjudicatis, in iis tantum quæ penes nos sunt, boni & mali naturam collocaris. Nam si quid illorum, quæ penes nos non sunt, bonum aut malum credideris, aliter non poterit, quin cum iis frustratus fueris quæ cupiebas, & in ea quæ nolles incideris, providentiam Dei culpes, & ei maledicas. Sed nec illud potest, ut unquam ille lædatur, nisi qui quod vere nocet [vel, vere malum est:] ut bonum appetit; quod autem vere utile est, (vel bonum:) quasi damnosum & ærumnosum fugit, & quæ præsentia sunt & momentanea, eis, ut maxime jucundis adhæret. Hinc fit ut & patri filius, convitiatur, cum quæ in bonis habentur, filio non impertierit: quod agricola & nauta Deum accusent: quod denique qui fratres

τὰς ἀδελφὰς, ἢ τέκνα ἀπολλιώτες οἰονταὶ ἀδικεῖν.

37. Περσφορεὰς προσφέρειν, καὶ (15) δεομένοις ἡπαρκεῖν, ἐκείνῳ προσήκει καθαρώς, καὶ μὴ ὀπισθευρμύως, ἢ ἀμελῶς, μηδὲ γλιχρῶς, μηδὲ ὑπὲρ δυνάμιν.

38. Περσευχόμενοι μὴ φεῖν χρημάτων ἢ τῶν ἄλλων τῶν ἐκτὸς αὐτῶν μεῖσα· μάλλον δὲ τὸ θέλημα αὐτῶν αὐτῶν μεῖσα πάντοτε, ὅπῃ καὶ προηνώσκει ὧν χρῆζομεν, καὶ κηδεταὶ πάντοτε.

39. Σιωπὴ τὸ πολὺ ἔσω σοι. δι' ὀλίγων δὲ λαλῆσθω τὰ ἀναγκαῖα. Ἐἰ δὲ καὶ πρὸς αὐτὴν χρεῖα γένοιτο, ὥστε λαλεῖν, ὅρα μὴ φεῖν πινος κοσμικῶς, ἢ βρωμάτων, ἢ δόξης. μά' ἴσα δὲ πάντων ἐλαλήσεις φεῖν ἀνθρώπων, ψέγων, ἢ συγκρίνων πινάς. Ἐἰ δὲ ἄλλοι τῶν τοιούτων ἀρξονται, καὶ οἱ θεοὶ ἦς, μετὰ γὰρ ἡ λόγον ὅτι τὸ προσήκον. Ἐἰ δὲ ἀδυνατεῖς τῆτο ποιεῖν, σιώπα.

40. Γέλως μὴ σοι πολὺς ἔσω, μηδὲ ὅπῃ πολλοῖς, μηδὲ ἀνεμμένῳ.

41. Ἐσιάσεις τὰς ἐν οἰκίαις κοσμικῶν ἀπόκρυε· εἰ δὲ ποτε γένηται χαιρὸς, ἐντελέσθω σοι ἡ προσοχή, μὴ ποτε (16) ὑποσυρῆς εἰς ἰδιωτισμόν. ἴσθι γὰρ ὅτι ἐὰν ἐταῖρος μεμολυσμένῳ ᾖ, καὶ τὸν συνανατρεῖόμενον αὐτῷ μολύνεσθαι ἀνάγκη.

42. Τὰ φεῖν τὸ σῶμα μέχρι τῆς χρεῖας ψιλῆς παραλαμβάνει. Τὸ δὲ πρὸς δόξαν, ἢ τρυφήν, ὅλας φρίτταφει.

43. Ἐγκράτειαν τῶν σωματικῶν εἰς δύναμιν ἀσκητέον, καὶ παντὶ δένηναι τὰ εἰς αὐτὴν συντελόντα μετὰ

fratres aut natos amittunt, injuria se affici existimant.

37. Præterea, ad Dei cultum pertinet, ut oblationes offeramus, & egenorum necessitatibus subveniamus, pure & nitide: non negligenter, non fordidè, sed neque supra facultates.

38. Cum Deum precamur, ne de re, pecuniis, aut omnino rebus ad externa quælibet pertinentibus precemur: sed id potius, & continuo, ut *fiat ejus voluntas*: qui quibus rebus indigeamus, jam multo ante novit, & nos semper curat.

39. Ut plurimum, silentium præsta: quæ autem necessaria, paucis dicantur. Quod si ita res postulet, ut loquendum tibi sit, vide ne de rebus mundanis, de cibis, aut dignitate, tua sit oratio. Sed ante omnia id cave, ne de alijs, aut vituperans, aut alium alii præferens. Alii autem si tales sermones aggrediuntur, quantum in te est traduc eorum sermonem ad alia quæ magis eos deceant. Sin id supra tuas vires est, tu saltem fac fileas.

40. Risus ne sit multus, nec ob multa, nec effusus.

41. Convivia in sæcularium domibus devita. Sed si quando tulerit occasio, animadversio intendatur, ne forte in vulgares mores prolabaris. Scito enim si alius pollutus fuerit, eum etiam qui familiariter cum ipso versatur, effugere non posse, quin & ipse polluat.

42. Quæ ad corpus pertinent, ad usus necessarios adhibe. Quicquid autem ad ostentationem aut delicias, repudiato.

43. Quæ ad voluptates corporeas attinent, in iis continentiam, quantum potes, exerce, & quæ ad eam tuendam conducunt, totis viribus persequere.

μεταδιδάκειν ὁφείλεις· μὴ μέντοι ἐπαχθῆς γίνε-
τοῖς ἄλλοις, μηδὲ ἐλεγκτικὸς, μηδὲ πολλαχῶς, ὅτι
αὐτὸς ἀκρως σωφρονεῖς, παρέρφερε.

44. Ἐάν τις σε λοιδορῶν κακῶς λέγει, μὴ πει-
ρῶ τοῖς ἀπαγγέλλουσιν ἀπολογεῖσθαι, ἢ μόνον ὅτι
δοῖμεν· ἐκείνῳ ἔργον ποιεῖν, κακῶς με λέγει, καὶ
ἐκ ἔχῳ ὀξυσίαν ἄλλον κωλύειν ἢ προέδετο ποιεῖν ἔρ-
γε, ἔγωγε αὐτὸν δυναθεῖς κωλύσαι παθῶν. καὶ ὅτι,
εἰ μὴ ἦμιν ἀξίος τῶ ταῖς τοιαῦτα ἀκούσαι, ἐκ αὐτοῦ ἦκου-
ον· μάλιστα ἐάν αὐδηθῇς ὅτι τῶν λεχθέντων πε-
εῖσε ἐπραξάς τι.

45. Ἐν ταῖς ἀρχαῖς, ἢ ἐν τοῖς δημοσίοις τό-
ποις ὅπου πολὺ παριέναι, ἐκ ἀναγκαῖον. Ἐἰ δέ πο-
τε καί τις καλῶς, μηδενὶ ἄλλῳ φαίνεσθαι θέλων,
εἰ μὴ σεαυτῷ· τρεῖς, δέκα γίνεσθαι μόνον τὰ γινόμενα,
οἷα ἀνὴρ· βοῆς δὲ καὶ τῶ ὀπηρεῖν τινι, ἢ πολὺ
συμμεῖσθαι, ἢ ἀνανακτεῖν πρὸ τῶν γινόμενων, παντε-
λῶς ἀπέχεσθαι. καὶ μετὰ ἀπαλλαγὴν, μὴ πολλὰ πρὸ τῶν
γεγοννημένων διαλέγεσθαι μηδὲ ἀεὶ ἰδῆς, φιλονείκει ὀξη-
γεῖσθαι· μάλιστα, ὅσα μὴ λυσιστελεῖ πρὸς τὴν σὴν
πολιτείαν. Ἐἰ γὰρ πρὸ τέτων πολλάκις εἴπῃς, ἐμ-
φαίνεις ὅτι ἐδαύμασας τὴν δέαν ὧν ἐφυγες.

46. Ἐἰς οἰκίας τινῶν μὴ ἦκε, μηδὲ ῥαδίως
παίει· παριῶν δὲ τὸ σιμνὸν καὶ εὐσαφές καὶ ἀνεπα-
χθές φύλαξαι.

47. Ὅταν φοιτᾷς ἀνάγκη πρὸς τινὰ τῶν λαμ-
πρῶν τῶ κόπῃ, λόγισαι, ὅτι ἐκ εὐρήσεις αὐτὸν ἐν-
δον· ὅτι ἐκ μνησθήσῃ· καὶ ὅτι ἀκούσεις, τί θέλει ὁ
παιστὴς ἔπος; ὅτι ἀποσκάψουσιν εἰς σε οἱ παῖδες·
ὅτι ἐρεῖ σοι ἐκείνῳ, ὅτι ὑπερβαίνει σε ὁ αὐτεῖς καὶ
μηδὲ-

persequere. Ne tamen aliis ideo molestus sis, vel vitio verte; vel quod ipse perfecte contineas, identidem subinfer.

44. Si quis per convitium male de te loquitur, ne contende iis qui tibi renuntiant, purgare te: sed hoc tantum, si quicquam, responde: Nempe, quod ille sibi faciendū credidit; male de me loquitur: ego vero quis sum, qui alium ab opere quod sibi proponit persequendo impediam, qui proprias animi mei perturbationes prævenire nondum valeo? Et præterea, nisi dignus ego, qui ista audirem; non ita contigisset: præcipue, si tibi conscius es, aliquid te, quod affine sit iis, quæ tibi objecta sunt, commisisse.

45. Fora, & quævis alia publica loca, frequentare te, nihil necesse est. Sed si quando tempus tulerit, nulli te, nisi tibi ipsi studere appareat: hoc est, ea duntaxat fieri velis, quæ sunt, qualiacunque sunt. Clamore autem, aut arrisione, aut corporis motu crebriore, approbationem tuam testari, aut indignari ob ea quæ sunt, penitus abstineto. Ac post discessum, ne multus de iis quæ acta sunt, tibi sit sermo; neque affecta quæ videris, aliis narrare; præcipue quæ ad institutam vitæ rationem, quam profiteris, nihil utilitatis afferunt. Sæpius enim de iis loquendo, manifestum erit te admiratum esse, quæ invitus spectasse volebas videri.

46. Ad quorundam [qui ostentando ingenio scilicet id agunt, non ut profint] publicas recitationes, ne veni, neque facile accede. Si tamen accefferis, gravitatem & constantiam tuere; & id una cave, ne cui sis molestus.

47. Cum necessitas aliqua te cogit quempiā adire de mundi magnatibus, proponito tibi fore ut domi eum non invenias: ut non illi renuntieris: ut tibi dicatur, Quid sibi vult præclarus ille vir: ut te famuli irrideant: ut ipse denique tibi dicat: supra te est quod requiris.

Nunquam

μηδέποτε ἔιπης ἐν σεαυτῷ, ὅπ ταῦτά σοι ἐποίησιν· ἢ ὅπ αἰδεσθήσονται τὸ ἐπάγγελμα. Ἐάν γδ ἄτω συντύχης, καὶ τύχη ταῦτα γένεσθαι, ἀταρῆχος ὑποδέξῃ τὰ γινόμενα, ἅτε μεμελετηκὼς αὐτά· ἐάν τε μηδὲν τέτων συμβῇ, εὐχαιρῆσαις τῷ θεῷ λέγων. ἔγω μελέτηκα ἃ ἤμην ἀξίος ὑποσῆναι· ἡ δὲ τῷ θεῷ φιλανθρωπία φρόνησίν μου, καὶ ἐδὲν τέτων εἴασε γένεσθαι.

48. Ἐν ταῖς ὁμιλίαις ἀπέσω τὸ σεαυτὲ πᾶν ἔργον, ἢ ἀρετῶν ὅπ πολὺ καὶ ἀμέτῳ μεμνήσθαι· καὶ γδ ὥσπερ σοι ἡδὺ ἔστι τὰ σὰ λέγειν, ἄτω καὶ τοῖς ἄλλοις τέτων ἀκούσαι. ἐπιτφαλές δὲ τὸ εἰς (17) εὐτραπείλογίαν ἐμπισθῆν· πάντως γδ τὴν πρὸς σε αἰδὼ τῷ

πλησίον ἐκλύει, καὶ παρασκευάζει
* γρ. μαρολ. * δουρολογεῖν· ἔξ ὧν καὶ * ἀκα-

* γρ. αἰερολ. ἔστιν, ἐάν μὲν οἱ Θ· ἦς, καὶ ἐπιπαύ-
ον· εἰ δὲ μὴ δύνη, τῷ ὑποκρινώσθαι

καὶ ἐρυθρίσθαι, δῆλος γίνεσθαι δουχεράνων τοῖς τοῖς-
τοῖς.

49. Ὅταν φαντασία ἡδονῆς ἐκπειρέσῃ σε, μνή-
σθαι ἀμφοτέρων τῶν χρόνων, καθ' ὃν τε συγκαταθή-
σῃ τῇ δοκίμῃ ἡδονῇ, καὶ καθ' ὃν πρᾶξας, ὕστερον με-
τανοήσεις, καὶ αὐτὸς σεαυτῷ λοιδορήσῃ· τέτοις
τε ἀντίθετοις, ὅπως πειρογόμενος χαίρης καὶ ὅπ ἀμει-
νον συνειδέναι ἑαυτῷ νικήσαντι, καὶ καθαρώς εὐχο-
μίνῳ· μή σε ἡττήσῃ τὸ προσωπὸν αὐτῆς, καὶ ἐπαυγλόν.
βέλπον γδ τέττε καὶ ἡδύτερον, τὸ συνειδέναι ἑαυτῷ
ταύτην νενικήκοπ τὴν νίκην.

50. Ὅταν ποιῇς π διαγνῆς ὅτι σε συμβάλ-
λεται

Nunquam autem tibi veniat in mentem, non ista te passurum, sed professionem tuam reverituros eos. Si enim ita tibi contingat, & ista vere evenient, imperturbatus ea seres, ut quæ tibi prius meditata & prævisa fuerint. Si nihil autem contingat tale; Deo gratias ages & dices: Ego quidem quæ merebar pati, meditatus ante fueram: sed Dei bonitas adfuit mihi, & non permisit.

48. In familiaribus congressibus, absit factorum tuorum, aut virtutum, frequens & immodica commemoratio. Nec enim ut tibi jucundum est tua narrare, ita & aliis eadem audire. Periculosum autem est ad iocos & facetias delabi: & tui observantiam apud vicinos minuere, vel maxime idoneum: sed & ad *stultiloquium* viam munit; ex quibus & *turpiloquium* etiam nascitur. Cum autem tale quid in aliis deprehendis: si tibi fas est, objurgatione deterrito: si id non potes, saltem silentio simul & pudore tuo omnibus liqueat, offendi te istiusmodi sermonibus.

49. Si voluptatis alicujus imago animo tuo obversans te irritat, memento utriusque temporis, & ejus, quo voluptati, victus succumbes; & quo postea poenitebit te, & ipse tibi convitiens, exprobrabis. Ad hæc, oppone; si eluctatus fueris gavisurum te; & quanto præstet victæ voluptatis conscientia, & pura ad Deum oratio. Ne te vincant autem pellacia voluptatis, & illecebræ; multo enim præstantior & suavior victoriæ tam bellæ conscia sibi mens, & memoria.

50. Quando aliquem aggredieris, certus id ad institutū

K

vita

λεται τῇ πολιτείᾳ, οἱ δὲ ἄλλοι ἄλλως περὶ αὐτῆς ὑπο-
λαμβάνουσιν, ὅρα μὴ φύγῃς αὐτὸ διὰ τὴν τῶν ἄλλων
ὑπόληψιν. Ἐἰ μὲν γὰρ ἐκ ὁρῶς ποιεῖς, αὐτὸ τὸ ἔρ-
γον φεύγει. εἰ δὲ ὁρῶς, τί φόβη τὸς ὀπιπλήζοντας ἐκ
ὁρῶς;

51. Ὅταν συνεδίης πνί, μή τι παραβάλλῃ ἐκεί-
νῳ ἐδώδιμον λογίζε, ἀλλὰ τι ποιήσας ἀνεπαχθῇς
αὐτῷ γενήσῃ, μᾶλλον αἰδήμων.

52. Ἐὰν ὑπὲρ δύναμιν ἀναλάβῃς ἐπίστυγμα, καὶ
ἐν αὐτῷ ἀσχημονήσεις, καὶ ἢ δύνασθαι ἐκπληρῶν ἐκπέ-
σεις.

53. Καθάπερ ἐν τῷ πεπατεῖν ποροῖσθαι μὴ
ὀπιβῆς ἥλω, ἢ σρέψῃς τὸν πόδα· ἔτω ποροῖσθε μὴ
βλάβῃς τὸν σιαιυτὴν ἑν. καὶ ἔπως ἐφ' ἐχέσῳ ἔργῳ
παραφυλάτῃ, ἀσφαλέστερον ἄλλῃ ἐχέσει.

54. Μέτρον κτήσεως ἐχέσῳ, τὸ σῶμα· ὡς ὁ πῦρ,
τῷ ὑποδήματι. ἐὰν μὲν ὅπῃ σῆτο σῆς, φυλάξῃς τὸ
μέτρον. ἐὰν δὲ ὑπερβῇς, ἀνάγκη καὶ κρημνῷ φέρεσθαι.
καθάπερ δὲ ὅπῃ σῆτο ὑποδήματος ὁ τὴν χρεῖαν ὑπερβαί-
νων, ποιεῖ κέντητον, εἴτα φοινικῶν,
* γὰρ ἔτω καὶ ἐ- εἴτα διάχρυσον, πολλοὶ δὲ καὶ λιδο-
πὶ τῶν ὀρ. κόλλητον, * τῶν ὀρέξεων· σῆτο γὰρ
ἄπαξ ὑπὲρ τὸ μέτρον ὅρας ἑδούς.

55. Ἀφύας σημείον, ἐνδιατρίβειν τοῖς περὶ τὸ
σῶμα· ὅπῃ πολὺ γυμνάζεσθαι, ὅπῃ πολὺ ἐδίειν, ἢ
πίνειν, ἢ καθεύδειν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν παρέργῳ
ποιητέον. περὶ δὲ τὸν νῦν ἢ πᾶσα ἔστω ὀπισθοφῆ.

56. Ὅταν τις κακῶς δοκῇ σοι ποιεῖν, ἢ κακῶς
λέγειν, ἐνθυμῶ, οἰόμενῳ λυσιτελεῖν αὐτῷ σῆτο ποι-
εῖ· εἰ δέ σοι ἐλυσίτελεῖ, καὶ τις ἀναγκάσει πιναι, τὸ
ἑαυτοῦ

vitz tuæ conducere, alii autem aliter judicant, cave ne aliorum judicium reveritus incepti desinas. Si enim malo consilio usus id aggrediaris, opus ipsum fuge: si bono, quid illos non bene reprehendentes moraris?

51. Cum conviva alicujus es, ne quid ille tibi edendum apponat cogita; sed quo pacto non illi gravis, & tanto verecundior appareas.

52. Si quam professionem, quæ vires tuas superat, in te susceperis, tum ea simul indecore defungeris; tum illam quam numeris omnibus implere poteras, elabi tibi passus es.

53. Quemadmodum inter ambulandum, ne clavum calces, aut pedem distorqueas, caves: sic in degenda vita cave, ne mentem in qua inest dominium rationis, impingens, lædas. Quod si in re unaquaque observaveris, omnia cautius aggredieris.

54. Necessariorum ad usum vitæ rerum modus cuique corpus est, ut pes calcei modulus. Si hic constiteris, modum servabis: sin præterieris, jam veluti per præceptum ferri te necesse est. Ut autem in calceo: si quis ultra usum progressus fuerit, primo variegatum, postea purpureum: tandem auratum: sunt etiam qui gemmis internitentem gestent: sic in cupiditatibus. Ejus enim, quod modum semel supergressum fuerit, nullus terminus.

55. Animi [degeneris, &] à natura male informati, signum est, rebus corporis immorari: ut, diu exerceri: diu edere, vel bibere; vel dormire. Nam hæc quidem facienda sunt obiter: cura autem omnis ad animum transferenda est.

56. Quandoque putat aliquis nocere se tibi, vel dictis, vel factis; cogita tu, ideo illum facere, quia expedire id sibi censet: At idem tibi si non expedit, quis tamen cogat alium, eo omisso, quod sibi putat expedire, id curare

ἑαυτῷ συμφέρον ἀφέντα, τὸ ἄλλο ποιῶν; ὥστε ἐκ τῆν
 ὅπῃ σι τὸ κωλύσαι αὐτόν. τῶν δὲ ἐκ ἐφ' ἡμῶν, μὴ δ'
 ὀρέγεσθαι παρηγέλεσθαι. ἄλλως εἰ μὲν ψεύδεται,
 αὐτὸς βέβηλαται καὶ ὀξυπότηται τὸ ψεύδους ἀληθὲς
 νομίσας. ὥσπερ οὖν εἰ μακρόν σε ἔλεγε κονδὸν ὄντα, ἢ
 τὸ ἔμπαλιν, ἐκ αὐτῶν ἡγανάκτεις, ἢ ἔχαιρες, διὰ τὸ
 μὴ τοῖς ἐκείνῃ ῥήμασιν ἔπεσαι ἡμῶν τὸ σῶμα * μᾶλ-
 λον δὲ καὶ ἐγέλασας αὐτὸν ὡς παρὰ βλάπτει τὸν ποιῶντα.
 ἔτι αὖτε ἀόργησθαι διὰ μένει * ἐλέει δὲ αὐτὸν τῆς πα-
 νης. * Εἰ δὲ ἀληθῆ λέγει, διόρθωσαι, ἵνα μὴ ἔχη τι
 λέγειν. ἔτι περὶ πάντας τὰς λοιδορῶντας γίνου,
 ὅπως φεγγόμενος, ὡς πολλάκις εἴρηται, ὅτι ἐκείνῳ
 μὲν ἔδοξε ταῦτα λέγειν * ἐγὼ δὲ ἐκ κατεστάθην εἰς
 τὸ κωλύσαι τὸν βεβηλόμενον λέγειν ἃ δεῖται. εἰ δὲ
 ἀδελφὸς ἀδελφῇ, ἢ γείτων, μὴ λογιζέ-
 * γρ. ἡκιστα. ὅτι παρ' ἐ * ἡκει παρ' ἐχθρῶν, ἢ δίκην κημαι,
 ὡς ἐνόμισεν * ἢ ὅτι τέτρω ἐκ ἐχθρῶν
 τέτο ποιῶν, ἀλλὰ καὶ ὑποφραγανακτεῖν ἐμῷ * ἔτι γὰρ
 ἀρέφεις τὴν ὀργὴν, καὶ ἔξιν σεαυτῷ ποιήσεις δυσφύ-
 ρητον * μᾶλλον δὲ ὅτι ἀδελφὸς, καὶ χρεώσῃ αὐτῷ ἀνέ-
 χεσθαι. ὅτι γείτων, καὶ γὰρ αὐτῷ ὀφείλω φέρειν τὴν ἀ-
 γνοίαν, καὶ ὅτι ἢ νομιζομένη ἀδικία περὶ τὰ ἐκτός. τῆς
 γὰρ φρεσὶν ἐστὶν μὲν, ἐδοῖς κύνει, καὶ ἔτι ῥᾶον
 ἔξεις.

57. * Οὐτοὶ οἱ λόγοι ἀπὸντακτοί. * Εἰ γὰρ σε πλεονώ-
 περ * ἐγὼ ὡς ἀρετὴν κρείων. * Εἰ γὰρ ὡς λογιώτερος.

*** ἔτοι δὲ μᾶλλον ἀληθεῖς καὶ συνεκ-
 * γρ. σὺ. πικροί * ἢ ἐμὴ κτῆσις τῆς σῆς κρείων * σὺ
 δὲ ἐδὲ κτῆσις * ὅστις ἐδὲ λέξις * γί-
 * γρ. εἰ. τωσκε οὖν ὅτι ἐκ ὅτι σεαυτῷ ἐπαίρει,
 ἀλλ' ἐφ' ἄλλῳ. Τέ

quod tibi profit? Non igitur erat in te, illum prohibere: quæ autem in potestate nostra non sunt, ea non appetere, aut persequi, professio nostra est. Præterea, si falsus est, (qui tali de te opinione concepta, tibi maledixit aut fecit:) ipse læsus est, qui deceptus est, dum falsum pro vero amplectitur. Quemadmodum igitur, si cum pusillus esses corpore, diceret te *procerum*: aut contra: non indignareris, sed neque gauderes, ut qui ab ejus verbis non pendere corporis tui staturam videres: sed illum potius, ut strabum videres: ita hic quoque abstine ab ira omni, sed ejus potius errorem miserere. Sin autem verum dicat, tu id age, ut te ipsum emendando, desit illi quod in te reprehendat. Denique erga omnes qui tibi maledicunt, ita (ut jam sæpius monuimus) affectus esto, ut statim tibi veniat in mentem: Ita quidem illi visum est, ista in me dicere: mei autem non est muneris impedire, quo minus ipse quod vult, non liceat illi loqui. Quod si frater, aut vicinus is est, qui tibi injuriam facit: noli tecum reputare, ab eo quem minime decebat, tibi factam (ut ille quidem credidit:) hanc injuriam: imo ab illo, quem pro te adversus alios commoveri potius æquum erat: sic enim fomentum iræ parabis, & evades tum aliis, tum tibi in vita quotidiana, non tolerabilis: Sed ita potius cogita; Quia frater est, injurias ejus ferre debeo: quia vicinus, quod per ignorantiam [veri boni] commisit, id me patienter ferre, ratio suadet. Præterea, injuriam illam, quæ facta creditur, in rebus externis versari. Voluntatem autem tuam [qua sola censeris] nullius in imperio, ac proinde nec injuriæ obnoxiam esse. Ita commodius habebis, [vel facile seres]

57. Orationes hæ non cohærent: Ego sum te locupletior, ergo sum melior. [vel præstantior.] Ego sum te eloquentior, ergo melior. At illæ magis veræ & cohærentes: [Ego te ditior.] Mea ergo pecunia tua præstat. [Eloquentior, &c.] Tu vero nec pecunia es, nec sermo. Noris igitur te cum sic gloriaris, non in te vere gloriar, sed in alieno.

Ab

58. Τὸ σκώπτειν ἔργη σεαυτὸν, καὶ μάλιστ' αὐτὸν σκώπτειν τὰ ἀλλότρια· σεαυτὸν δὲ μόνον ἀπόσεχε. εἰ δὲ λαλήσῃς, λάλει ἀληθῶς, καὶ ἃ βλέπεις, καὶ μὴ ἃ σοχαῖζῃς.

59. Ἐπέ τις πολὺν οἶνον; μὴ ἔιπῃς, ὅτι κακῶς· ἀλλ' ὅτι * * * * ἐλούσατο. ἔφαγέ τις πρωτὶ ἔτερος; μὴ ἔιπῃς, ὅτι κακῶς· ἀλλ' ὅτι ἔφαγεν. Εἰκὸς

γάρ σε μὲν σοχαῖζεν κακῶς· ἐκείνους δὲ * ὅτι καλῶς αὐτῷ πεποι-

κέναι, ἢ νόσῳ βιασάμενης, ἢ ἀδελφῶν ἀναγκασάντων, ἢ ἄλλων

ἐυλόγων αἰτιῶν, αἵ σοι μὲν ἐγινώσκονται· ἐκείνους δὲ (18) καὶ νῦν ἐχάρισαν.

60. Μηδὲμὲν σεαυτὸν ἡσυχαστὴν ἔιπῃς, μηδὲ λάλῶν ἰδιώταις περὶ δογμάτων. ἐν ἐπαύσει μὴ λέγῃς πῶς δεῖ

ἰδεῖν, ἀλλ' ἔδειξέ τις ὡς δεῖ τύπος γενέσθαι. 1 Tim. 4. 12. μένος ἄλλ' οὐκ ἔστιν ὁ ἀπόστολος πα-

ρεσβεῖ λέγων τύπος γίνεσθαι τοῖς πιστοῖς. 61. Τὸ πολὺ περὶ δογμάτων ἐν ἰδιώταις μὴ λαλεῖν·

εἰ δὲ ἐμπίπτει λόγος, τὸ ὅπως δεικνύον ἐκκοπτε, καὶ

σώπα. μέγας γὰρ κίνδυνος δογματίζειν. 1 Cor. 14. 31. ὅταν ὡς * ἢ ὅταν κατέληψις θυγατρὸς

τοῖς πολλοῖς, καὶ ἀγνώστους. καὶ ὅταν ἔιπῃς οἱ τις ὅτι ἐδὲν οἶδας, καὶ μὴ διηχθῇς ὅτι τέλει, τίτε

ἠρώδης, ὅτι ἠρξῶ τῶν ἔργων.

62. Ευτελῶς φερον, μὴ καλλωπίζῃς ὅτι τέλει. μηδὲ εἰς ὑδροπολῆς, περὶ ἑρμῶν ζήτων ἀφορμὴν τῷ λέγειν, ὅτι ὑδροποτεῖς· ἀσκεῖ δὲ σεαυτὸν μόνον, καὶ μὴ τοῖς ἔξω. ἵνα καὶ ἡ ἀφέλεια σε μόνον γένηται.

63. Μὴ κατέξῃς ὅτι δεικνύς σε τὸ σῶμα, μηδ' ἀδμαίνε συνεχῶς, τεκμήρια τοῖς πλάσι τῆς σῆς ἀσκήσεως παρέχον, καὶ ἀναγκάζων ἐρωτῶν, πόθεν ἔσως ἀφμαίνεις, καὶ ξηρὸς εἶ; Ἀπαι-

58. Ab omni cavillatione abstineto. De rebus externis, quantum potes, sile, tibi intentus uni. Si tamen interdum ita res feret, ut loquendum tibi sit; quæ vera sunt loquere, & quæ comperta habes, non ea quæ conjicis.

59. Bibit quispiam multum vini? ne dicas bibisse *male*, [vel nimio potu peccasse:] sed [multum.] Lavat quispiam cito, &c. Edit quis alius [vel, socius:] mane? ne dicas *male* illum edisse, [vel, male ab illo factum, quod ederet:] sed edisse [mane.] Potest enim, ut tu male conjicias: illum autem vel morbo cogenre, vel fratribus, vel aliis fonticis causis urgentibus, quod ipsi expediebat secisse: quæ causæ, tibi quidem fortasse ignoræ fuerunt; illi autem [cui notæ] res pro voto bene & rite cesserit.

60. Nullibi *Hesychastem* (vel *anachoretam*;) te profiteri; neque inter sæculares de dogmatibus tuis [quibus institutæ vitæ ratio nititur:] loquere. In convivio, ne differe quomodo sit edendum, sed ede ut te decet. Ita enim & Apostolus exhortatur, ubi dicit: *Exemplum esto fidelium.*

61. Inter *idiotas* [sive sæculares] de dogmatibus tuis ut plurimum fileto. Quod si occasio incidat, tu tamen ostentandi te occasionem vita, & tace. Magnum enim periculum est, disputando de iis rebus asserere, quarum comprehensio de vulgo hominibus difficilis est, & insolens. Quod si quis dixerit te nihil scire, tuque commotus non fueris, scito te jam opus [sæliciter] exorsum esse.

62. Viliter vestitus, ne ideo gloriare, & si aquam bibis, ne obambula, occasionem quærens alicui dicendi, te aquam bibere. Temperantiæ quam exerces, conscius ipse tibi sis soli, aliis nesciis: ut & merces ad te solida redeat.

63. Ne ostenta os aridum: ne assidue anhela: quæ vicino tuo, vel alii cuicunque obvio, abstinentiæ tuæ sint indicia; quibus ille provocatus quodammodo cogatur interrogare: Quid tu sic anhelas, & aridus es?

64. Ἀπαιδεύτε χαρακτήρ, μηδέποτε ὠφέλειαν, ἢ βλαβὴν προσδοκᾶν ἀφ' ἑαυτῶ, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἕξω· θεοφίλου ἀνδρὸς χαρακτῆρ, πᾶσαν ὠφέλειαν καὶ βλαβὴν εἰς ἑαυτῶ προσδοκᾶν.

65. Σημεῖα προκόπῃσι, ἐδὲνα φέγει· ἐδὲνα μέμφεται· ἐδὲν ἐγκρατεῖ· ἐδὲν περὶ αὐτῶ λέγει, ὡς οἷον τι, εἰδότε τι· ὅταν ἐμποδισθῇ, ἢ κωλυθῇ, ἑαυτῶ ἐγκρατεῖ. καὶν τις αὐτὸν ἐπαινέσῃ, καταγαλᾷ τῷ ἐπαινῶντι παρ' ἑαυτῶ ὡς πλανηθέντος, καὶ ταλανίζῃ ἑαυτὸν ὡς ἀπατήσαντα τὰς ἐκτός· καὶ εἰς ψαυδολογίας ἐμβάλλοντα. καὶν φέγει τις, ἐκ ἀπολογεῖται. περὶέσχεται ὅ· ὥσπερ οἱ ἄρρωστοι, δὴλαβέμενός τι κινήσῃ. πασῶν ὀρεξιν ἤρεν ἀφ' ἑαυτῶ. ὅς μὴ ἀνιεμένη πρὸς πάντα χεῖται. ἀν' ἡλίθιον, ἢ ἀμαθὲς δοκῇ, ἐκ πεφρόντικόν. ἐνὶ ὅ λόγῳ, ὡς ἐκθερὸν ἑαυτὸν παραφυλάττει.

66. Μὴ ὀρέγῃς εἰσηγεῖσθαι τὰς γραφὰς· μάλιστα μὴ ἀκριβῶς περὶ αὐτῶν παρεληφώς.
 * SC τὰ ἀπ' α. ἀλλ' ἄρκε τὰ τὰ ἀπ' * αὐτῶν, καὶ ποιεῖν, καὶ παραχῶρε ἢ λόγον τοῖς εἰδόν. Εἰ ὅ τῷ μὴ ποιεῖν καταφρονήσεις, ὅτι ὅ τὸ εἰσηγεῖσθαι μόνον ὁρλάσεις, ἐδὲν ἕτερον ἢ χαμαλικὸς ἀντὶ ἡσυχαστῶ γέροντας· ἐν τέτῳ μόνον διηγήτην, ὅτι τὰς γραφὰς ἀντὶ Ὀμήρου εἰσηγῇ.

67. Ἐνδυμῆ ὅποια αἰσχύνῃ, ὅταν τις ἀναγινώσκων τὸ εὐαγγέλιον, καὶ εἰσηγούμενον αὐτὸ καλῶς, ἀσύμφωνον παρᾶ τὰ ἑαυτῶ ἔργα.

68. (19) Ὅσα ὀρθῶς θεωρήσεις, τέτοις ὡς νόμοις ἐπίσχε· ὡς παρενομίῃ ἑαυτῶ (20) ὁ ἀφ' ὧς· πῶς ὅ λέγεσιν οἱ πολλοὶ περὶ σε, μὴ φροντίσης. ἐκ γὰρ
 ὅτι

64. Indocti [seu veræ philosophiæ rudis] character & nota certa, nunquam a se ipso damnum expectare, vel utilitatem, sed à rebus externis. Vere pii & religiosi character & nota, omnem utilitatem & damnum a semetipso expectare.

65. Signa proficientis ; neminem vituperare : neminem culpare : neminem accusare : nihil de seipso quasi aliquis sit , aut aliquid sciat, prædicare. Si in aliquo impeditus fuerit, aut prohibitus, se accusat ipsum. Si ab aliquo laudatus, secum ipse ridet laudatorem, ut deceptum, & miserum se reputat, qui alios deceperit, & falsa de se prædicandi ipsis in causa fuerit. Si reprehenditur, non defendit se : & ut qui recenter [ex morbo] convalescerent ; sic ille [omnia circumspiciens & metuens] ne impingat, obambulat. Omnem cupiditatem à se removet ; aversionem ad ea sola, quæ naturæ eorum quæ sunt in nostra potestate repugnant, transtulit. Appetitione ad omnia remissa utitur. Si stolidus, si indoctus habeatur, perinde habet. Denique ut inimicum & hostem se ipsum observat

66. Ne affectato *Scripturas* interpretari : præcipue, nondum satis illarum intelligens : sed aliis te peritioribus interpretandi munus concedens , tibi sufficiat, te documentis ex *Scriptura* promptis obtemperare. Si vero obtemperare, & ad usum convertere negligis ; interpretationi autem totus incumbis, ex *Hesychaste*, merus *Grammaticus* factus es : hoc tantum discrimine, quod *Homeri* loco, *Scripturas* interpretaris.

67. Quam turpe sit, cum quis *Evangelium* legit, & præclare interpretatur, sed facta minime consentanea edit ; cogita.

68. Quæ bene semel expensa, & distante ratione tibi proposuisti ; in eorum tanquam legum observatione constas esto, & si quid omittas, leges te tuas violare reputa. Quid autem vulgus de te loquatur, ne sollicitus sis.

Nam

ὅτι σοι ὅτι καλύσαι αὐτὰς ψέγωντας τὰ καλά, ἢ τὰ φαῦλα ἐπαυγνίας.

69. Ἐἰς ποῖον ἔτι χρόνον ἀναβάλλῃ ἀρέσαι θεῶ; ποίαν ἡλικίαν προϋδοκᾷ; ἔκ ἔτι εἰ μετὰ κλον, ἀλλ' ἀνὴρ ἦδη τέλειθ. ἐὰν καὶ νῦν ἀμελέσῃς, καὶ αἰεὶ προδεσμίαν ἐκ προδεσμιῶν διδῶς σεαυτῷ, καὶ ἡμέραν ὅξ ἡμερῶν οὐρίζεις, ἐν αἷς μέλλεις ἀρέσαι θεῶ, λήσεις σεαυτὸν ἐπεκόπῃοντα, (21) ἀλλὰ καὶ κλεπτόμηνον, ὥς καὶ τὸ τέλειθ φθάσῃ. ἀξίωσον ἐν σεαυτὸν ἦδη ὡς τέλειον, ποιῆσαι ἐν τῇ ἀσκήσει καὶ προσοχῇ.

ὅτι ἐνταῦθα ὅτι ἐν τῇ ἀσκήσει, καὶ * ἢ πάρεσι, καὶ ἐκ ὁπιδέχεται ἀναβολὴν. σκόπευ' ὅτι ἐνδοσεῖς * μιᾶς ἀρετῆς, ἢ ἐπίτασις, σεφανοὶ τ' ἀγωνιστὴν, ἢ ἀσεφάνωτον παρέρεχεται. ὥτως ὁ μακρό-

1 Tim. 4. 7. εἰθ Παῦλθ ἀγωνιστάμηνθ ἔλεγεν· Τὸν καλὸν ἀγωνεῖν ἡγωνισμαί, καὶ λοιπὸν ἀπόκηταί μοι ὁ τ' δικαιοσύνης σεφανθ. Σὺ δ' εἰ καὶ μὴ εἰ Παῦλθ, ἀλλὰ οὕτως ἀγωνίζε, ὡς ὁμοιθ αὐτῷ εἰθ βελομένθ.

70. Ἐπὶ πάσῃ περὶ αἰσῶς καὶ παντὶ πειρασμῷ ἐπαγρυμνῶ ἡμῖν, πρόχρεον ἔχωμεν τὸ λέγειν, Ἄγε ἡμεῖς ὡς σῶτες σὺ, καὶ τὸ ἀγόν σου πνεῦμα, * ὁπόσε, καὶ ὁ. * ὅπως σὺ καὶ ὅπως φίλον σοι. ὡς ἐψώμεθα γε ἀσχοιοι. Εἰ γὰρ μὴ δέλωμεν κακοὶ γενόμενοι, ἐδ' ἐν ἡπλὸν ἐψώμεθα. ὥστε δ' ἐκὼν ἐνπερὶ ὧς ἐπιταί θεῶ, σφοδρὸς παρ' ἡμῖν καὶ προσφιλής. ὁ γὰρ τῷ θεῷ φίλον, τῷτο ἡμῖν γενέσθαι ἐνχομέσθαι

Nam quo minus illi quæ bona sunt vituperent; & quæ prava, laudent; in te non est litum.

69. Quousque tandem differes Deo placere? Quod tandem ætatis tempus expectas? Non jam puer es, sed matura vir ætate. Itaque si porro negliges, & de die in diem certum tempus, aliud ex alio, quo Deo placere incipias, tibi propones; imprudenti tibi proficiendi tempus elabetur, & prius mors occupabit, quam dolo rem geri intelliges. Tandem aliquando igitur, ut *asceta*, severiorem religionem, & tolerantiae disciplinam professus, incipe laborare, & diligentiam adhibere, ut qui jam ad maturitatem perveneris. In hoc enim certamen versatur; & jam certandi tempus adest, quod delationem non admittit. Considera autem in hac unius [vel, in una] virtutis remissione vel intentione situm esse, vel ut coroneris, vel præterearis. Ita & beatus Apostolus postquam decertasset, de seipso prædicat: *Bonum certamen certavi*: &c. *In reliquo, reposita est mihi corona iustitiæ*. Tu autem quamvis non sis *Paulus*; sic tamen certa, ut qui *Paulo* simillimus esse cupias.

70. In omni majore quod nos circumstat periculo, & omni tentatione in quam inducimur, in promptu sit hæc oratio: Duc nos, ô Saluator, & Sanctus tuus Spiritus, quo, & modo quocunque tibi gratum. Enimvero sequemur impigri. Quod si præ metu recusaverimus, nihilominus tamen sequemur. Qui vero volens & morigerus Deum sequitur, is à nobis *sapiens* & Deo *charus* habetur. Quod enim Deo gratum & amicum, nobis contingere [ita animati] precamur.

Sic

71. Βίβλῃς γὰρ ἔστω ἡμᾶς, βλαβῆναι ὑπὸ τινος
 ἀδύνατον. καὶ γὰρ, ὡς νομίζεσι συγκαυάζονταί τινες,
 καὶ ὑποβῶσιν ὕβρις, καὶ διώξεις, καὶ εἰς φόνους χωρή-
 σεσι· φονεῦσαι μὲν δύνανται, βλάψαι δὲ ἔδαμῶς.
 ὡς γὰρ μὴ δυναμῶν βλάψαι, παρήγγειλεν ὁ κύριος,
 μὴ φοβεῖσθαι, λέγων· Μὴ φοβηθῆ-

Math. 10. 28. τε ἀπὸ τοῦ ἀποκλιφόντων τὸ σῶμα,
 τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμῶν.

ΤΕΛΟΣ.

PARAPHRASIS. 141

71. Sic enim viventes, à quoquam lædi nos impossibile est. Quamvis enim bonis; (ut quidem putant ipsi:) spolient: contumeliæ quamvis & persecutiones exuperent: imo & ad cædes procedant: *Occidere quidem possunt; non tamen omnino ledere. Ideo, tanquam qui ledere non possint: adhortatur Dominus ne timeamus illos, his verbis: Nolite timere eos qui occidunt corpus; animam autem non possunt occidere.*

FINIS.

LECTORI.

DE hac Enchiridii Paraphrasi qua dicamus hic in genere, pauca supersunt, præter ea quæ jam dicta sunt. Antiquam eam esse, & ævi melioris, superioribus in Notis observata non pauca quæ fidem faciant. Quibus addas certas voces & loquendi genera, πολιτῖα · ἐνάρετος πολιτῖα · ἀνακρίμεις τοῦ θεοῦ, &c. proprio quodam veterum Patrum usu, ad res Christianorum, monachorum præcipue, traducta: ut non uni pridem observatum, & nulli in eorum scriptis cum cura versato, non satis notum. Distio ubique pro argumento, simplex & pura; tali ævo conveniens. Verbum unum aut alterum fortasse, quod sequioris, aut certe inclinantis ævi videri possit: ἡγουμένη · ηγουμένη: Sed quæ tamen Justiniani ævo, id est, ante mille annos, jam nota, & in usu communi: fortasse etiam non uno ante illum sæculo. De utroque aliquid, in accuratissimo, doctissimus Meursius, Glossario. Plura olim nobis notata melioris ævi in hac Paraphrasi ex collatione cum aliis scriptis vestigia, quæ jam (chartis amissis) non occurrunt.

runt. Diligens Lector, cui librorum copia, & pro copia voluntas, hoc specimine incitatus, cetera facile supplebit. Caterum, quod ad me primo missum est exemplar, ex Sionensis Collegii Londinensis melioris nota Manuscripto libro, qui istius argumenti scripta plurima continebat, transcriptum fuisse litera simulum missa perhibebant. Istud apographum quam emendatum fuerit, non possum nunc, quia dudum mihi periit, dicere. Secundum hoc, quod exhibemus, multis certe mendis scatebat: quas omnes, aut certe plurimas, ex accuratiore cum Manuscripto collatione tolli posse, confidebam. Quam ad rem, cum amicorum quorundam opera, quia mihi minus erat commodum, usus essem; illi post diuturnam explorationem Manuscriptum in isto Collegio nullum tale jam reperiri renuntiant. Absit, ut omnino perierit. Insignis hac certe, (si ita res haberet) custodum incuria, vel perfidia fuerit. Nobis tamen interim hac expectationis nostrae frustratio permolesta accidit. Hac igitur spe & ope destituti, correctis quae satis obvia cuivis & manifesta; in ceteris, correctiones nostras & conjecturas in oppositis oris apposui: & vix puto locum ullum repertum iri, ex quo non feliciter, aut probabiliter nos expediverimus. Sciat autem Lector, cum priora aliquot capita Paraphraseos, parum aut nihil ab Enchiridio differant; ne, quod

quod aint, in mustaceo laureolam; libenter fecisse nos, ut Wolphii, viri doctissimi & harum rerum intelligentissimi versionem, retineremus. Ubi res aliter suavit, reddita in plerisque facti ratione; aliter observasse.

Postremo, quia res sacra sunt manuscripti libri, quo antiquiores, eo semper venerabiliores; quo sint omnia Lectoribus de isto, unde hac sumpta, Manuscripto, certiora; Syllabum veterum librorum in ista Bibliotheca tum extantium, qualis ad nos tum missus est, hic exhibendum duximus.

 LIBRI

Libri Manuscripti

IN

Collegio Sionensi.

1. **E**υαγγελιστάριον, sive liber Evangeliorum in diebus Dominicis & festis Sanctorum per totum annum : antiquo caractere.

2. Volumen Homiliarum D. Chrysostomi, quarum Indicem videre est in fronte libri : antiquo caractere.

3. Volumen Orationum Gregorii Nazianzeni cum Indice præfixo : antiquissimo caractere.

4. Volumen Scriptorum ἀσκητικῶν, viz.

1. Johannis Abbatis Monachorum in monte Sina. Inc. Τῶ ἀγαθῷ καὶ ὑποαγαθῷ καὶ παναγαθῷ θεῷ ἡμῶν καὶ βασιλ.

2. D. Basilii ἀσκητικαὶ διατάξεις.

3. Ejusdem Responsa ad Quæstiones τῶν ἀσκητικῶν.

4. Ejusdem λόγος περὶ ὑποταγῆς βίης καὶ τῆς αἰώσεως πνευματικῆς.

5. Τῶ μαριεῖς Νείκε περὶ τῶν ἡ λογιμῶν.

L

6. Τῶ

6. Τῷ ἁγίῳ Κασσιανῷ πρὸς Λεόντιον πρὶ τῶν κατὰ τὴν σκίτην ἁγίων πατέρων.

7. Ἀντίγραφον ἈΒΣᾶ Δελαῶ, πρὸς Ἑρμαῖον μοναχὸν πρὶ κατανύξεως. Incipit: Ἐμῷ Πατρὶ καὶ δεσπότη φιλάτῳ καὶ ὄντως γνησίῳ διδασκαλῷ, &c. Ἐγὼ μὲν χρεῖαν ἔχω παρὰ τῆς σῆς ὁσιότητος παρμινεῖσθαι, &c.

8. Ἀποφθέγματα τῶν ἐν ἀσκήσει γηρασάντων ἐν ἐπιτομῇ τὴν εἰς ἄκρον αὐτῶν ἀρετὴν δηλῶντα. Incipit: Ἐρωτήθη γέρον ὁποῖον δεῖ εἶναι τὸν μοναχόν· ἀπεκρίθη. Ἐὰν ὡς καὶ ἐμὲ μόνον, &c.

9. Ἐκ τῶν θεοπνεύστων γραφῶν παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης ἐκλογὴ ἐν ὁπτόμῳ καὶ πατέρων ἁγίων τε καὶ ὁσίων διδασκαλία πάνυ σύντομος καὶ ὠφέλιμος. Incipit: ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν χωρεῖς ἔργων ἀγαθῶν νεκρά ἐστίν, &c.

10. Διηγήματα καὶ παρακινέσεις ψυχοφελῆς τῶν ἁγίων πατέρων. Incipit: Ἐλεγεν ὁ ἅγιος Ἀντώνιος· ἐδεήθην τοῦ θεοῦ, &c.

11. Βίοι τῶν ἁγίων πατέρων τὸ λεγόμενον, παρὰδεῖσις, συγγραφὴς παρὰ Παλλαδίε ἐπισκόπου πρὸς Λαύσον τὸν πραιπόσιτον. Incip. ἄρξομαί σοι τοῦ βίου τῶν ἁγίων πατέρων, τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἢ κόμαις, &c.

12. Τῷ ἁγίῳ Μαξίμῳ πρὶ τῆς ἀγάπης ἐκατοντάδες δ'.

13. Τέχνη ἀνθρώπων διορθωτική, ὑποδήκας αἰς εἰς ὑποδεσιν ἑαυτῶν γεγράφας περὶ αἰσθημάτων, καὶ ὠνόμασαν ἐγχεῖδον. Incipit: τῶν ὄντων

τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν · τὰ δὲ ἔκ ἐφ' ἡμῖν. Est Epistola.

14. Νεφέσια Νείλα ἀκνητῷ πρὸς τοῦ βυλο-
μῆνους ἀκνητῷ τὴν σωτήριον ἀσκησιν τῆς ἀπαγέ-
σης τῶν φθαρτῶν καὶ κολλώσεως τοῖς ἀφάρτοις τὸν
ἄνθρωπον. Incipit. φόβον ἔχε θεῷ καὶ πίδα.

15. Tractatus Anonymus; Damasceni
fortasse. Incip. τί ὅρος; ὅρος, ὅτι λόγος σύνλο-
μος δηλωτικὸς πάσης τῆς ὑποκειμένης ὑσίας,
&c.

16. Κεφάλαια τῆς ΑΒΣΑ Μώσεως πρὸς ἀρετῶν.
Incip. ὁ φόβος τοῦ θεοῦ ἐκδιώκει πάσαις τὰς κακίας.

17. Τὸ ἀγίον Ἰσιδώρου ὁπιστλή πρὸς ἑυτο-
νον διάκονον ἐρμηνεῖα τῶ, παλῆς ἡμῶν. Incip.
αὐτὸς μὲν ἔοικας θαυμάζειν, &c.

18. Ἐρώτησις ἐκ πόσων τρεῶν ἡ προνοία καὶ
οἱ ἐνυπνιασμοὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ γίνονται. Incip.
Καθὼς οἱ πατέρες φησὶν ἐκ τρεῶν, &c. Tra-
ctatus.

19. Δωρεῖς quedam, πρὸς ἀποταγῆς, πρὸς
ταπεινοφροσύνης, &c.

20. Ἐφεσίμ πρὸς πίστεως. Incip. ὁ κύριος ἐν
ὃν τῷ εὐαγγελίῳ, &c.

21. Nilus πρὸς προσευχῆς.

22. Johannis Carpathii κεφάλαια.

NOTÆ,

IN

Paraphrasim.

1. **E**ΠΙΚΤΗΤΕ ΤΕΧΝΗ ἈΝΘΡ. ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΗ.] Hic *Enchiridii* quoque titulus in quibusdam, ut videtur, libris repertus. Ita enim in editione Plant. A. D. 1583. omnium accuratissima, exhibetur: [Epicæti *Enchiridion*: h. e. pugio. sive, *Ars humane vite correptrix*.] Nisi quis visam Plantino hanc *Paraphrasin*, & inde sumptum titulum, verisimilius credat: quod non adeo mihi probabile. Et nunc venit in mentem, pridem Barthii *Adversaria*, (ab eo tempore nunquam mihi visa) volventem, observare me, Epicetum professione fuisse Christianum, satis illum confidenter asserere. Præcipiti hoc ille (ut alia, ni fallor, in istis *Adversariis* haud pauca,) sine dubio iudicio: si quidem sunt illa Epicæti, quæ nos ut Epicæti legimus, & omnis retro ætas esse credidit. Dubitet tamen aliquis, an visa hæc illi fortasse *Paraphrasis*, tam temerarii iudicii causa fuerit. Sed ut ad Plantinianum titulum

tulum redeamus : Potest etiam, ut a Simplicio sint ista verba : Τέχνη ἀνδρ. διορθωτική. Ita enim etiam in illo, ubi de titulo agit, reperimus ; οἷς μίαν πάντα λείνει τέχνην, τὴν διορθωτικὴν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Aut certe etiam Simplicius in suo codice repererit, & inde sunt ista.

Cap. 3. (2.) Ἐυθύς ἐν παντὶ λογισμῷ] *Enchirid.* Ἐυθύς ἐν παντὶ φαντασία. Insequentibus quoque non semel eadem mutatio, ubi in *Enchiridio*, vel φαντασία ut hic; vel διαλογισμοί. Atque ita veteres Christiani passim locuti : unde in eorum scriptis κατὰ τῶν λογισμῶν varii tractatus, et frequentes excursiones.

Ibid. (3.) Ὁρέξ. μὲν ἀποτ. ὁδυνηθήσῃ — γελασθήσῃ.] Epictetus : καὶ ὁ μὲν ὀρέξ. ἀποτ. ἀλγυχῆς. ὁ δὲ ἐκκλ. παραπίπτων, δυσυχῆς. Fallor, aut hæc veterem redolent ἐυλάβειαν, & ἀλγυχῆς & δυσυχῆς consulto consilio aliter reddita. Hinc etiam quod temporum istorum Christiani, Deorum gentilium nominibus in designandis hebdomadæ diebus (nec opinor sine ratione, ut erant illa tempora :) uti, piaculare crediderunt. Quin & propria, ut docet Eusebius, quæ gentilismum saperent, nomina mutata. Alia nunc ratio; & quæ tum rationabilis ἐυλάβεια, nunc ridicula superstitio fuerit. Sed hæc obiter. Ab eadem mente fortasse jam supra, Cap. 2.

εἰς μέν· pro eo quod in Enchiridio, τυ-
χὸν μέν. Non constans tamen hic, quod
merito miremur, hæc observatio. Eodem
siquidem capite, τυγχάνειν, &c. & in se-
quentibus iterum; sed & τύχη, & id ge-
nus alia non semel. Aut igitur alia mu-
tationis hujus ratio; aut ad rem, quam ad
verba attentior author noster, vel incautus
ista præterit; vel semel quid mallet, indi-
casse contentus, labori non adeo necessa-
rio prudens pepercit. An potius a posteri-
ore aliquo monacho hæc mutatio, qui (ut
multorum mos est) pauca tantum, & fe-
stinanter legit: aut si plura, quia tamen
sæpius occurebat, cætera aliis emendanda
reliquit?

Cap. 6. (4) Τὸς κλεύοντας] An τὸς
κλοπέοντας: quia, in Epicteto, inter alia,
τὸς κλεπτόντας? Et *fures balnearii*, Catullo
quoque (ut alios omitam) dicti & notati?
Non puto; nec hic opportunum.

Cap. 10. (5) Κοχλίδας ἀναλέξας] Cic.
De Orat. lib. 2. Non audeo dicere de tā-
libus viris; sed tamen ita solet narrare Sca-
vola, conchas eos & umbilicos ad Cajetam &
ad Laurentum legere consueſſe, &c.

Ibid. (6) μηδέποτε ἀπαι. τῶ πλοῖσι] Me-
lius hoc, quam ut in Enchiridio, ἀπαι πο-
τὲ τῶ πλ. μακράν. Sed nec Simplicius istud
μακράν agnoscit.

Cap:

Cap. 15. (7.) Ἀμελῶντα τῶν ἑαυτῶ] Epict. c. 16. Κρεῖττον δὲ τὸν παῖδα κακὸν εἶναι, ἢ σε κακοδαίμονα· quod reprehensioni est obnoxium, nisi κακοδαίμων idem valeat hic, ac κακός· quod minus aptum coherentiæ. Nescio tamen an ideo mutatum in *Paraphrase*, ut minus invidiosa esset sententia: an vox κακοδαίμων (ut δυσυχὴς & ἀλυχὴς antea) tantum vitata.

Cap. 16. 8. Ἐι δὲ τέτων] Apographum habebat τέτον· quod nos τέτων (i.e. τῶν ἰδῶν ἀμαρτημάτων) fecimus.

Cap. 18. (9) Τὴν κακίαν μὴ εἶναι κακίαν.] Ipsissima sunt Epicteti verba, c. 19. quorum tamen fortasse sensus non cuilibet obuius, nec Simplicii ἐξήγησις hic multum iuvat. Nos igitur hoc agamus. Τὴν κακίαν, dices, μὴ εἶναι κακίαν· i. e. τὸ κακὸς μὴ ἀμαρτάνειν. Hoc quidem ridiculum est, & ἀσύστατον. Sed opponet aliquis: Imo, non τὸ κακὸς μὴ ἀμαρτάνειν; sed istum non esse κακόν. Regerent Stoici: Ergo id postulas, vel omnino non esse κακός· quod contra (ut multis illi disputant; sed multum refragante Plutarcho:) ordinem Universi: vel, ut ut alii sint, servos tamen universim nullos tales esse: quod quæm ridiculum sit, quis non videt, cum servi, quod ut plurimum ἀπαίδευτοι sint & ἀκόλαστοι (i. e. nulla severioris educationis disciplina culti & subacti: quæ filiorum &

servorum præcipua differentia: ut Seneca, ali-
ique pluribus:) improbitali maxime sint ob-
noxii? vel deniq; tuos saltem non esse malos;
quod ut Antoninus alicubi verissime, palam
ἀγνωμον est, & τυραννικόν. Superest igitur,
ut qui servos non esse malos postulet; aut
qui suos tales esse indignatur; τὴν κακίαν μὴ
ἢ κακίαν postulet: quod stultum & ridicu-
lum est. Ter. in Ad. *Syrus, ut captus est ser-*
vorum, non malus, Neque iners. ubi Donat.
quia servum evenire bonum, non ratio est, aut
natura, sed casus est, utpote in re rarissima.

Cap 26 (10) Θεῷ ἀνακειῖται.] Docent viri
doctissimi τὸ Θεῷ ἀνακειμένους à Chrysosto-
mo nuncupari viros Deo devotos & sacros.
Imo, *monachos & anachoretas*: (τὸ τὰς ἐρή-
μους κατεληφότας μοναχάς:) signate hoc elo-
gio ab illo notatos, est in illo reperire. Sed
non Christiani primi ita locuti sunt. Apud
Euripidem Pentheus, jam ἐνδεθ, & numine
plenus, Bacchum alloquitur: σὶ γὰρ ἀνακει-
μεθα δὴ. Insignis Origenis contra Celsum lo-
cus, ubi tum de gentilibus, tum Judæis una
eisdemque periodo usurpatur. Εἶτα, παντα-
χῶ μὲν, ἢ πολλαχῶ δυνάμεις ἐρίγνοντο· ὥς κὶ αὐ-
τοὶ ἐν τοῖς ἐξῆς περιήρπεται ἀσκήπιον εὐεργετῶντα,
καὶ τὰ μέλλοντα προλέγοντα ὅλαις πόλεσιν ἀνακειμέ-
ναις αὐτῷ — παρὰ δὲ μόνοις Ἰουδαίοις, φάσκουσιν
ἀνακειῖσθαι πρὸς πᾶν ὅλῳν θεῷ, ἔδεν ἢν σημεῖον, &c.
Postrema hæc, per se alioquin satis plana,
obscure

obscure expressit interpres Latinus. Sed hoc parum est, præ ut alia sunt in ista versione plurima dudum nobis observata, τὴ πονηρὰ νόμματος.

Cap. 27. (11) Καὶ τὸ συναρπαδῆναι. Ἄν
 ᾧ ἅπ.] Nihil factū facilius, quam ista ex *Enchiridio* supplere & restituere? Suspicio tamen hanc lacunam in antiquis jam olim codicibus repertam, à posterioribus scribis, & imperitis monachis non observatam fuisse: atque ita verba imperfecta, paucis immutatis, ab illis temere conjuncta, ut τὸ συναρπαδῆναι, ad violentam aliquam, per vim, corporis raptationem, aut correptionem, referretur. Pro, χεῖρας, χεῖρας in hanc sententiam verior lectio fuerit. Sed ægrotorum somnia piget ultra persequi. Tanti tamen erat semel hoc monuisse, quia non uno fortasse loco fraudisuit huic antiquæ *Paraphrasi* recentiorum monachorum ignorantia, quibus *Epistle*, (necum hujus *Enchiridii*:) ne fando quidem nomen auditum. Favet tamen aliquatenus huic delirio verbum τύπτων initio capitis: quod & Simplicius agnoscit.

Cap. 31. (12) Ἀσύμφορος.] Vel hæc una vox asserat hoc scriptum meliori sæculo. Utuntur optimi scriptores, & is maxime proprius ejus usus, cum de utilitate publica quaeritur. Φέρειν, & συμφέρειν, de fato & Providentia divina, non unus: Antoninus autem acutissime & elegantissime, non uno loco. Cap.

Cap. 32. (13) Τὸ μὴ ἀναχ. αὐτῷ, καὶ ὧν ἡ-
δε παί.] Ex his verbis aliquando conjiciebam,
etiam in *Enchiridio*, cap. 32. (postremis ver-
bis :) veram, aut probabilem saltem lectio-
nem esse, τὸ μὴ ἀναχ. αὐτῷ ἐπὶ τοῖς, οἷς ἡ-
δε παί. quod à vulgata lectione non adeo re-
motum. Sed illa præferenda quæ ibi diximus:
quibus addi debuit, in Salmasiana editione
istâ, τὸ μὴ ἀναχ. αὐτῷ, &c. penitus ommissa esse:
oscitantia crederem (cum alibi quoque inte-
græ lineæ omissæ sint) typographica, nisi &
in apposita versione ita res haberet. Wolphii
editiones aliter; Veneta: Plantiniana: sed
nec Politiano præterita: qui (sensu non
nihil immutato) vertit: *quod non ea perfers
quæ adejus limen perferuntur.*

Cap. 33. (14) καὶ ὃ πάντως καὶ τοῖς ἀπαιδ.
ποιήσει ὁ χρόνος.] Cicero sæpius, in Epistolis,
alibique. Lib. 5. Epist. 16. *ad fam. Nam quod
allatura est ipsa diuturnitas, quæ maximos
luctus vetustate tollit; id nos præripere con-
silio prudentiaque debemus.* Et lib. 7. 28.
*Dies quæ stultis quoque (hic, ἀπαιδεύτοις) me-
deri solet, &c.*

Cap. 37. (15) Καὶ θεομένοις ἐπαρκῆν.] Ele-
ganter: & ita purissimi Scriptores: præter
ea quæ jam aliis notata: Philostr. De vita
Apoll. lib. 5. τοῖς μὲν θεομένοις ἐπαρκῶν. Sed
inprimis Pindarus: φίλοις ἔξαρκῶν.

Cap. 41. (16) Ὑποσυρῆς εἰς ἰδιωτισμόν.] Epist.
ὑποσυρῆς ;

ὑποσύρειν · verbo signatissimo : sed cui non cedit quod hic habemus. Est enim ὑποσύρειν hic, *sensim trahere*, ut minime percipias ; & incauto obrepere : quem vocis usum ex Gregor. notavit olim Græcarum literarum decus illud immortale, Budæus ; subscribente suppari Stephano, in incomparabili *Thesaurο*: nisi quod λύχρον ibi, pro λίχρον, sphalmate typographico.

Cap. 48. (17) Ἑυτραπελιολογίαν.] Ita rectum puto, quod quis fortasse malit ut magis usitatum, ἐυτραπελίαν. Sed ratio verbi non obscura. Proprie enim ἐυτραπελία ad mores pertinet, facile mutabiles, & versatiles : quales debent esse illorum, qui mimicam exercent, & histrionicam. Inde ad verba translatum ; ut ἐυτραπελία, pro ἐυτραπελιολογία diceretur.

Cap. 59. (18) Κατὰ νῦν.] Sententiæ ratio postulat, ut ad ambiguam κατὰ νῦν notionem allusum sit. Parum enim honesta oratio, quenquam animo suo obsecutum esse, nisi, quod *animus* suadebat, idem & *rationi* consentaneum fuerit. Vide (si vacat) quæ nos in Antoninum lib. 6. p. 79. in ista Antonini: (ἔχει σοι πάντα κατὰ νῦν) de hac locutione notavimus. Non igitur (vel hinc dicamus) hospes in vetere et meliore philosophia, qui primus ista concinnavit : quamvis posteriorum monachorum ignorantia vestigia

gia nonnulla deprehendere fortasse possimus. Plato in Timæo venustissime: Ἐπεὶ δὲ κατὰ νῦν τῷ ξυνιστάνῃ πᾶσα ἡ τῆς ψυχῆς ξύστασις ἐγγένηται. Hinc posteriores alii, ni fallor.

Cap. 68. (19) Ὅσα ὁρθῶς θεωρεῖται.] Epiet. θεωρεῖται: nec dubium quin ad similem *Aureorum* Pythagoræ (ut vocant) *carminum* conclusionem allusum sit. Sed nec male, sic; ut hic legimus: si ad omnia quæ nobis semel decreta & probata, referamus. Virtutum enim maxima prope dixerim *constantia*: & tolerabiliora sæpe prava, (ita memini legere) quam levia ingenia. Sed nec Simplicii exposito ab hoc sensu aliena.

Ibid. (20) ὁ ἀφῆς.] Acrior longe sententia, & ad Enchiridii scripturam aptior, si legamus, ὁ σέβεις.

Cap. 69. (21) Ἀλλὰ καὶ κλεπτόμενον.] Apposita Greg. Naz. verba, quæ profert ex illo (ed. Aldinæ in 8°. elegantissimæ, p. 180.) doctissimi. Stephanus: εἰάν αἰ τὸ σήμερον παρατρέχων, ὅππῃς τὸ εἰς αὔριον, ταῖς κατὰ μικρὸν ἀνὰ βολαῖς ὑπὸ τῷ Ποιητῇ κλεπτόμενον.]

FINIS.

CEBETIS
THEBANI,

Philosophi Platonici,

TABULA,

Græce, & Latine.

Qua vitæ humanæ pruden-
ter instituendæ ratio conti-
netur.

(Ι) ΚΕΒΗΤΟΣ

ΘΗΒΑΪΟΥ ΠΙΝΑΞ.

Τυγχάνομεν πασι πάντες ἐν τῷ τῷ
 Κρόνῳ ἱερῷ, ἐν ᾧ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα
 ἀναθήματα ἐδωρῶμεν. ἀνέκειτο ὅ καὶ
 Πίναξ πρὸς ἑμπεδοκλῆν τῷ νεώ, ἐν ᾧ ἡ
 γενομένη πρὸς ξένην, καὶ μύθους ἔχουσα ἰδύς·
 ἧς ἐκ ἡδυνάμεθα συμβαλεῖν, πῖνες καὶ πόθεν ἦσαν.
 ἔτε γὰρ πόλις ἔδοξεν ἡμῖν ἔτι τὸ γεγραμμένον, ἔτε στρα-
 τήπεδον· ἀλλὰ παρὶς ὅλῳ, ἐν αὐτῷ ἔχων ἑτέρας πα-
 ρέοις δύο. τὴν μὲν μείζω, τὴν δὲ ἐλάττω. ἡ δὲ καὶ πύλη
 ὅτι τῷ πρώτῳ παρὶς ὅλῳ· παρὸς δὲ τῇ πύλῃ ὅλῳ ἐ-
 δόξεν ἡμῖν πολὺς ἐφεσθῆναι. ἐνδον δὲ τῷ παρὶς ὅλῳ, πληθὺς
 π γυναικῶν ἐωρεῖτο ὅτι τὴν εἰσόδον τῷ πρώτῳ πυλῶ-
 νος καὶ παρὶς ὅλῳ γέγων πρὸς, ἐς τῶν, ἑμπεδοκλῆν ἐπεί, ὡς παρὶς
 τῶν πρὸς τῷ εἰσόδῳ ὅλῳ. ἀπορέντων δὲ ἡμῶν παρὶς τῷ
 μυθολογίας παρὸς ἀλλήλους πολὺν χρόνον, παρὶς τῷ πρὸς
 παρὶς τῷ, Οὐδὲν δεινὸν πάρετε, ὡς ξένοι, ἔφη, ἀπορεῖ-
 ντες παρὶς τῷ γενομένης τῷ πρὸς. ἡ γὰρ πρὸς ὅτι χροῖων πολλοὶ
 ἴσους, τί ποτε αὐτῇ ἡ μυθολογία δυνάμει. ἡ δὲ γὰρ ὅτι
 πολιτικὸν ἀνάθημα, ἀλλὰ ξένος πρὸς πάλαι ποτὲ ἀφίκε-
 το δεῦρε, ἀνὴρ ἑμπεδοκλῆν. καὶ δεινὸς παρὶς σοφία, λόγῳ δὲ
 καὶ ἔργῳ Πυθαγόρειον πῖνα καὶ Παρμενίδειον ἐζηλοκῶς
 βίον. ὅς τὸ, τε ἱερὸν τῷ πρὸς, καὶ πῶς γενομένη, ἀνέθηκε τῷ
 Κρόνῳ. Πότρεν οὖν, ἔφην ἐγὼ, καὶ αὐτὸν τὸ ἀνδρα γί-
 νῶσκες

C E B E T I S

THEBANI

T A B U L A.

Næde Saturni deambulantes, cum alia complura donaria spectabamus: tum tabulam quandam ante sacellum dedicatam, quæ peregrinas quasdam & peculiares fabulas depictas haberet. Quæ cujuscmodi & unde essent,

conjicere non poteramus. Pictura enim neque urbem neque castra præ se ferebat sed erat septum quoddam, alia duo septa continens, alterum majus, alterum minus. Erat & porta in primo septo; cui magna turba astare videbatur. Intra septum vero mulieres complures conspiciantur. In aditu primi vestibuli & septi, senex quidam stabat, eo gestu & habitu, ut ingrediendi turbæ præcipere aliquid videretur. Cum vero diu inter nos, quid commentum illud sibi vellet, ambigeremus, senex quidam astans: Non mirum, inquit, est, hospites, vos de pictura hac dubitare. Nam & ex indigenis pauci norunt fabulæ significationem. Neque enim civitatis nostræ donarium est: sed olim hospes quidam, vir cordatus, & eruditione præstans, qui & dictis & factis Pythagoræ & Parmenidæ vitæ studium præ se ferret, tam templum hoc, quam picturam Saturno dedicavit. An vero, inquam, ipsum hominem vidisti,

σκῆς ἐωρακώς· καὶ ἐθαύμασά γε, ἔφη, αὐτὸν πολὺν χρό-
 νον, (2) νεώτερος γὰρ ὢν, πολλὰ καὶ παλαιὰ διελέγετο
 καὶ περὶ ταύτης δὲ τῆς μυθολογίας πολλάκις αὐτῷ ἠκη-
 κώην διεξιόντος. Πρὸς Διὸς τῖνῃ, ἔφην ἐγὼ, εἰ μὴ
 πρὸς σοὶ μεγάλη ἀχολία τυγχάνει ἔσθαι, διήγησαι ἡμῖν.
 πάντῃ γὰρ ὁππιδυμῶμεν ἀκούσαι, τί ποτέ ὄσιν ὁ μῦθος.
 Ὅδεῖς φθόνος, ὦ ξένοι, ἔφη. ἀλλὰ τεπὶ δὴ ὑμᾶς
 ἀκούσαι, ὅπῃ κινδυνὸν περὶ ἡμῶν ὕλην γήνηται. Οἷόν περ
 ἔφην ἐγὼ. Ὅπ, εἰ μὴ παροξύνετε, ἔφη, καὶ σωθήσιν
 τὰ λεγόμενα, φρόνιμοι καὶ ἀδαιμόνες ἔσεσθε. εἰ γὰρ μὴ,
 ἀφρονες, κακοδαίμονες, καὶ (3) πικροὶ καὶ ἀμαθεῖς
 γινόμενοι, κακῶς βιώσεσθε. Ἔστι γὰρ ἡ ὕλη γήνηται ἐοι-
 κυῖα περὶ τῆς Σφίγγος αἰνίγματι, ὃ ἐκείνη παροξύνετο
 τοῖς ἀνθρώποις. εἰ μὴ οὖν αὐτὸ σωθήη, ἔσθλ' ἔσθλ' ἔσθλ'
 εἰ δὲ μὴ σωθήη, ἀπώλλυτο ὑπὸ τῆς Σφίγγος. ὡσαύ-
 τως γὰρ καὶ ὅπῃ τῆς ὕλη γήνηται ταύτης. ἡ γὰρ Ἀφρο-
 σύνη τοῖς ἀνθρώποις Σφίγγ' ὄσιν. αἰνίττεται δὲ καὶ
 τάδε, τί ἀγαθόν, τί κακόν, τί ἔτε ἀγαθόν, ἔτε κα-
 κόν ὄσιν ἐν τῷ βίῳ. ταῦτ' οὖν εἰ μὴ πρὸς σωθήη, ἀπώλ-
 λυται ὑπὸ αὐτῆς ἐκ οὐρανόθεν, ὡς περὶ ὃ ὑπὸ τῇ Σφίγγος
 καταβρωθεῖς ἀπένθησκεν· ἀλλὰ κατὰ μικρὸν ἐν ὅλῳ
 τῷ βίῳ καταφθείρεται, κατὰ τὴν (4) οἱ δὲ πρὸς πτωχεῖαν
 παροξύνονται. ἀν δὲ πρὸς γνῶ. ἀνάπαλιν ἡ μὴ Ἀφρο-
 σύνη ἀπώλλυται, αὐτὸς δὲ σώζεται, καὶ μακάριος καὶ
 ευδαίμων γίγνεται ἐν παντὶ τῷ βίῳ. Τμῆς οὖν
 παροξύνετε, καὶ μὴ παροξύνετε. Ὡς Ἡρόκλητος, ὡς εἰς
 μεγάλῳ πινὰ ὁππιδυμῶμεν ἐμβέβληκας ἡμᾶς, εἰ ταῦτ'
 ἔσθλ' ἔσθλ'. Ἀλλ' ἔστιν, ἔφη, ἔσθλ' ἔχοντα. Οὐκ ἔν φθό-
 νοις τῖνῃ διηγέμενος, ὡς ἡμῶν παροξύνων ἐ παρ-
 ἔρως, ἐπεὶ περὶ καὶ τὸ ὁππιδυμῶμεν τοῖς τόν ὄσιν. Ἀναλα-
 βὼν

vidisti, & nosti? Atqui etiam, inquit, longo tempore tui eum admiratus. Nam junior cum esset, multa præclare differebat: & hujus ipsius fabulæ doctrinam sæpe eum audiui exponentem. Obsecro igitur, inquā, nisi magna quæpiam occupatio te impedit, fabulam nobis explica, cujus audiendæ avidissimi sumus. Nihil, inquit, obstat, hospites: sed illud vobis tenendum, enarrationem periculi non expertem esse. Cujusmodi, inquā, id est? Quia, si auscultaveritis, atque intellexeritis, ea quæ dicuntur, prudentes & beati evaderis: sin minus, facti vecordes, infelices, acerbi atque indocti, male vivetis. Est enim expositio, Sphingis ambagibus similis, quas illa hominibus proponebat: quas qui intellexerat, manebat incolumis; qui non assecutus erat, à Sphinge occidebatur. Eadem est & enarrationis hujus ratio. Nam Amentia Sphinx est hominibus. Obscure autem & hæc innuit, quid in vita sit bonum, quid malum: quid neque bonum, neque malum. Quæ qui non intelligit, ab ea non semel interit, ut is qui à Sphinge occisus devorabatur: sed paulatim per omnem ætatem, ut qui, coniecti in carcerem manum carnificis expectant, contabescit: Sin ea cognorit aliquis, vice versa perit Amentia: ipse vero salvus manet, perque omnem vitam, malorum expertus, beatus efficitur. Vos igitur attentis estote, nec obiter audite. Dii boni; quantam nobis cupiditatem injecisti, si ista ita sunt! Ita, inquit, res est. Quamprimum igitur narres velim. Nam nos quidem haud obiter audiemus, in tanti præsertim & præmii & supplicii expectatione.

εὖν ἔν ῥέ εἶδον πινὰ, καὶ ἐκλείνας, ὡρὸς τὴν γραμμὴν,
 ὄρεστέ, ἔφη, τὴν περὶ βολὸν τῶν περὶ ὡρῶν δὲ εἰδέναι
 ὑμᾶς ὅτι καλεῖται ὁ τόπος ἔτος, Βίῳ· καὶ ὁ ὄχλῳ
 ὁ πολὺς, ὁ παρὰ τὴν πύλιν ἐφεστὼς, οἱ μέλλοντες εἰς-
 πορδεῖσθαι εἰς τὸν βίον, ἔτοί εἰσιν. ὁ δὲ γέρον, ὁ ἄνω
 ἐπικρῶς, ἔχων χάριτι πινὰ ἐν τῇ χρεὶ, καὶ τῇ ἐτέρᾳ
 ὡσπερ δεικνύων πινὰ, ἔτις Δαίμων καλεῖται. ὡρὸς ἰάπῃ
 δὲ πῖς εἰς ἀπορρομφαίς, πῖ δὲ αὐτὸς ποιεῖν, ὡς ἂν
 εἰσέλθωσιν εἰς τὸν βίον· καὶ δεικνύει ποίαν ὁδὸν αὐτὸς
 δὲ βαδίζον, εἰ σώζεσθαι μέλλουσιν ἐν τῷ βίῳ. Ποίαν
 οὖν ὁδὸν καλεῖται βαδίζον, ἢ πῶς; ἔφην ἐγώ. ὄρεστέ,
 εἰπε, παρὰ τὴν πύλιν θρόνον πινὰ κείμενον καὶ τὸ
 πινὰ τῶν περὶ βίον ὅν εἰσπορεύεται ὁ ὄχλῳ, ἐφ' ἧς καὶ ἀν-
 τιπρὸς πεπλάσμενη τῷ ἔδει, καὶ πιθανὴ φαινομένη,
 καὶ ἐν τῇ χρεὶ ἔχουσα ποτήριον τι; ὄρεστέ· ἀλλὰ πῖς
 ὅστις αὐτῇ, ἔφην. Ἀπάτη καλεῖται, φησιν, ἢ πάντας τοὺς
 ἀνθρώπους πλανῶσα. Εἴτα τί ὡρὸς αὐτῇ; Τὸ εἰς-
 πορρομφαίς εἰς τὸν βίον ποτίζει τῇ ἑαυτῆς δυνάμει.
 Τὸ δὲ πῖ ὅστις τὸ πόλιν; Πλάνη, ἔφη, καὶ Ἀγνοια.
 Εἴτα πῖ; Πιόντες φῆτο, πορρομφαίς εἰς τὸν βίον. Πό-
 τερον ἔν πάντες πίνουσι τὸ πλάνον, ἢ ἔ; Πάντες πίν-
 ουσιν, ἔφη· ἀλλ' οἱ μὲν πλεόν, οἱ δὲ ὀλίγον. ἔτι δὲ ἔχ
 ὄρεστέ ἐνδον τῇ πύλιν πλεόνος τι γυναικῶν ἑταίρων,
 παντοδαπὸς μορφῶς ἐχουσῶν; ὄρεστέ. Αὐταὶ τοίνυν,
 Δόξαι, καὶ Ἐπιθυμίαι, καὶ Ἡδοναὶ καλεῖν. ὅταν ἔν
 εἰς πορρομφαίς ὁ ὄχλῳ, ἀναπιδῶσιν αὐταί, καὶ συμ-
 πλέκονται ὡρὸς ἑκαστὴν. Εἴτα ἀπάρουσι. Ποῖ δὲ ἀπάρ-
 ουσιν αὐτὲς; Αἱ μὲν εἰς τὸ σώζεσθαι, ἔφη· αἱ δὲ εἰς
 τὸ ἀπόλλυσθαι, διὰ τὴν ἀπάτιν. ὦ δαιμόνιε, ὡς χα-
 λεπὸν τὸ πόμα λέγεις; Καὶ πᾶσαι γε, ἔφη, ἐταγ-
 γέλλονται

Sublato igitur baculo, & ad picturam extento Cernitis, inquit, septum hoc? Cernimus. Hoc primum vobis tenendum est, locum hunc appellari *Vitam*: & magnam multitudinem quæ portæ affluit, eos esse qui in vitam venturi sunt. Senex vero is, qui superne stat, chartam quandam una manu tenens, altero vero quiddam veluti monstrans, *Genius* dicitur. Mandat autem ingreditibus, quid eis, ubi in vitam venerint, faciendum sit: & cui viæ se committere debeant, si salvi esse in vita velint, ostendit. Quam igitur, inquam ego, viam ingredi eos jubet? aut quomodo? Viden', inquit, juxta portam solum positum, qua turba ingreditur, cui mulier infidet, ficto vultu, argitaque specie, & manu poculum quoddam tenens; Video, inquam: sed quæ ea est? *Impostura*, inquit, quæ omnes homines seducit. Ecquid agit ea? Iis, qui in vitam ingrediuntur, facultatem suam propinat. Quæ vero est illa potio? *Error*, inquit, & *Ignorantia*. Quid tum? Hac pota, veniunt in vitam. Num ergo omnes *Error*em bibunt? Omnes bibunt, inquit: sed alii plus, alii minus. Nonne præterea intra portam vides turbam quandam mulierum meretricum, variis præditarum formis? Video. Hæ ergo, *Opiniones*, *Cupiditates*, & *Voluptates* appellantur: turbaque ingrediente exilientes, amplectuntur singulos, atque abducunt. Quo vero abducunt eos? Aliæ ad salutem, inquit, aliæ ad interitum, ob imposturam. O vir optime, quam gravem potionem dicis! Et quidem omnes pollicentur,

γέλλονται ὡς ὅτι· τὰ βέλπιστα ἄξουσιν, καὶ εἰς βίον ἐν-
 δαίμονα καὶ λυσιτελή. οἱ δὲ διὰ τὴν ἀγνοίαν, καὶ τὴν
 πλάνον, ὃν πεπώκεται παρὰ τὴν Ἀπάτης, ἐχέουσιν
 ποία ὅτιν ἢ ἀληθινὴ ὁδὸς ἢ ἐν τῷ βίῳ· ἀλλὰ πλανών-
 ται εἰκῇ, ὥσπερ ὁρᾷς. Ὅρᾷς καὶ τὸς πρότερον εἰς πο-
 ρδομήνας, ὡς πειράσθηναι, ὅτι αὐταὶ δεικνύουσιν;
 Ὅρᾷς τὸτο, ἐφω. ἢ δὲ γυνὴ ἐκείνη τίς ὅτιν, ἢ ὥσπερ
 τυφλὴ καὶ μαινομένη τις (ἔ?) δοκῶσα, καὶ ἐσηκῶσα ὅτι
 λίθε πνὸς σρογύλε; Καλεῖται μὲν, ἔφη, Τύχη· ἐστὶ δὲ
 ἢ μόνον τυφλὴ, ἀλλὰ καὶ μαινομένη καὶ κωφὴ. Ἄυτη
 ἐν τῇ ἔργον ἔχει; Πειπορεύεται πανταχῶς, ἔφη· καὶ
 παρ' ὧν μὴ ἀρπάξει τὰ ὑπάρχοντα, καὶ ἑτέροις δίδω-
 σι· παρὰ καὶ τῶν αὐτῶν πάλιν ἀφαιρεῖται παραχρήμα
 καὶ δέδωκε, καὶ ἄλλοις δίδωσιν εἰκῇ καὶ ἀβεβαίως. διὸ καὶ τὸ
 σημεῖον χαλῶς μιλίει τὴν φύσιν αὐτῆς. Ποῖον τὸτο;
 ἐφω ἐγώ. Ὅτι ὅτι σρογύλε λίθε ἐσηκῶν. Ἔπειτα τί
 τὸτο σημαίνει; Ὅτι ἐκ ἀσφαλῆς, ἐδὲ βεβαία ὅτιν ἢ
 παρ' αὐτῆς δόσις. ἐκπῶσις γὰρ μεγάλα καὶ σκληρὰ
 γίνονται, ὅταν τις αὐτῇ πσεύσῃ. Ὅ δὲ ὄχλος ὁ πο-
 λὺς ἔστος, ὁ ποῖ αὐτὴν ἐσηκῶς, τί βέλεται, καὶ πίνες
 χαλῶνται; Καλῶνται καὶ ἔτοι ἀπερβέλωτοι. αὐτῶσι δὲ
 ἔκαστος αὐτῶν καὶ ῥίπη. Πῶς ἐν ἐχὸς ὁμοίαν ἔχουσιν τὴν
 μορφὴν, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν δοκῶσι χαίρειν, οἱ δὲ ἀ-
 θυμῶν, ἐκπετακότες τὰς χεῖρας; Οἱ μὲν δοκῶν-
 τες, ἔφη, χαίρειν καὶ γελᾶν αὐτῶν, οἱ εἰληφότες π πα-
 ρὰ τὴν Τύχης εἰσίν. ἔτοι δὲ καὶ Ἀραθῶν Τύχῃ αὐτῶν
 χαλῶνται. οἱ δὲ δοκῶντες κλαίειν, καὶ τὰς χεῖρας ἐκτε-
 τακότες, εἰσὶ παρ' ὧν ἀφείλετο καὶ δέδωκε πρότερον αὐ-
 τοῖς· ἔτοι πάλιν Κακῶν Τύχῃ αὐτῶν χαλῶσι. Τί-
 να ἐν ἔστιν καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, ὅτι ἔτι οἱ μὲν λαμβά-
 νοντες

se illos ad optima quæque perducitur, & ad vitam beatam, in qua acquiescant. Illi vero propter ignorantiam & errorem, quem apud *Imposuram* hauserunt, veram degendæ vitæ viam non inveniunt: sed temere oberrant, ut vides. Vides item, prius ingressos circumire quo illæ monstrarint? Video hæc, inquam. Sed quæ est illa mulier, quæ, cæcæ & furenti similis, saxo rotundo insistit? Vocatur, inquit, illa quidem *Fortuna*: neque cæca solum est, sed & insana & surda. Ea ergo quo munere fungitur? Passim, inquit, vagatur: & aliis quod habent, rapit, aliisque largitur; iidemque rursus statim eripit quæ dedit, eaque donat aliis temere & inconstanter. Recte igitur signum ejus naturam declarat. Quodnam illud? inquam. Quod rotundo saxo insistit. Id vero quid sibi vult? Non tuta & firma ejus esse munera, significat. Magnæ enim & graves jacturæ sunt, cum quis ei fidem habet. Quid? magna illa turba quæ eam circumstat, quid petit, & quei vocantur? Dicuntur hi *Inconsiderati*. Singuli vero ea petunt quæ illa abjicit. Quei ergo sit, ut non eodem sint vultu: sed alii lætari, alii mœrere passis manibus videntur? Qui lætari & ridere videntur, ii sunt, inquit, qui aliquid à *Fortuna* acceperunt; iidemque *Fortunam prosperam* eam vocant. Qui vero plorantium specie manus extendunt, ii sunt, quibus ea eruit quæ ante dederat. Hi contra, *Malam fortunam* eandem appellant. Quæ sunt ergo illa quæ largitur, cum & ii qui ea accipiunt, ita lætentur; & qui amittunt,

νοντες χαίρουσιν, οἱ δ' ἀποβάλλοντες κλαίουσιν; Ταῦτα ἐν πῖνα ὄσι; Πλεῖστος δηλαδὴ, καὶ δοῖα, καὶ εὐχόαι, καὶ τέκνα, καὶ πυρρηνίδες, καὶ βασιλεῖαι, καὶ τὰλλα ὅσα τέτοις παρεπλήσια. Ταῦτα ἐν πῶς ἐκ ἔστιν ἀγαθά; Περὶ μὲν τέτω, ἔφη, καὶ αὐτὸς διαλεξόμεθα. νῦν δ' ὅτε τίς μὲν μολογίαν φησὶν ἡρώμεθα. Ἐστω ἔπως. Ὅρα δ' ἐν, ὡς ἂν παρέλθοις τίς πύλλω τάλῳ, ἀνώτερον ἄλλον φρίσσον, καὶ γυναικας ἔξω τῆς φειδόμενης ἐσηκῶν, κεκοσμημένας ὥσπερ ἐταῖρας εἰσάγει; Καὶ μάλα. Αὐταὶ τοίνυν, ἢ μὲν Ἀκροσία καλεῖται, ἢ δὲ Ἀσπίς, ἢ δὲ Ἀπλησία, ἢ δὲ Κολακεία. Τί οὖν ὧδε ἐσηκῶσιν αὐταί; Παρεπλήρουσιν, ἔφη, τὰς εἰληφότας πᾶσα τὴν Τύχης. Εἴτα τί; Ἀναπιδῶσιν, καὶ συμπλέκοντα αὐτοῖς, καὶ κολακεύουσιν, καὶ ἀξιοῦσιν παρ' αὐτὰς μένειν, λέγουσαι ὅτι βίον ἔξουσιν ἡδῶν, καὶ ἄπονον, καὶ χακοπάθειαν ἔχουσαν ἑδμήαν. Ἐάν οὖν τις περὶ τῶν αὐτῶν εἰς τίς ἡδοναίαν, μέγχι μὲν τινος ἡδέια δοκῇ ἔῃ ἢ διατεινῇ, ὥς ἂν γαργαλίξῃ τὸν ἄνθρωπον. ἔτ' ἐκ ἔστιν. ὅταν γὰρ ἀνανήψῃ αἰσθάνεται ὅτι (6) ἐκ ἡδονῆς, ἀλλ' ὥς αὐτῆς κατηδίετο, καὶ ὑβρίζετο. διὸ καὶ ὅταν ἀναλώσῃ πάντ' ὅσα ἔλαβε παρὰ τὴν Τύχης, ἀναγκάζεται ταύταις ταῖς γυναιξὶ δουλεύειν, καὶ πάντ' ὑπομένειν, καὶ ἀχρημονεῖν, καὶ ποιεῖν ἕνεκεν τέτων ὅσα ὄσι βλαβερά, ὅσον, ἀπτερεῖν, ἱεροσυλεῖν, ὀπορικεῖν, προσδιδόναι, ληΐζεσθαι, καὶ πάντ' ὅσα τέτοις παρεπλήσια. ὅταν ἐν πάντῃ αὐτῆς ἀπολείπῃ, παρεδίδοντα τῇ Τιμωρίᾳ. Ποία δὲ ὄστιν αὕτη; Ὅρα ὅπως τίς αὐτῶν, ἔφη, ὥσπερ δύειον μικρὸν, καὶ τόπον σενόν τινα, καὶ σκότεινόν; Οὐκ ἔν καὶ γυναικας αἰσχρὰς, καὶ ῥυπαράς, καὶ ῥάκη ἱμφροσιμέναι δοκῶσιν σωθῆναι; Καὶ μάλα.

Αὐτὰς

tunt, plorent? Hæc quæ vulgo bona censentur. Ea quæ sunt? Divitiæ scilicet, gloria, nobilitas, liberi, imperia, regna, & id genus alia pleraque. Eho, numnam ista bona non sunt? De his quidem alias disputabimus: nunc autem explicationi fabulæ intenti sumus. Fiat ita. Vides ergo, ubi portam istam præterieris, aliud septum altius, & mulieres extra septum stantes, meretricum instar ornatas? Omnino. Harum alia *Incontinentia* vocatur, alia *Luxuria*, alia *Assensatio*. Quid ergo hæc astant istæ? Observant eos qui aliquid à Fortuna acceperunt. Quid tum? Exultant, & eos amplectuntur, & adulantur: utque apud se manere velint, postulant: ac vitam eis pollicentur suavem, otiosam, & omnis expertem molestiæ. Quodsi quis eis obsecutus, delicias amplexus fuerit: ei jucunda videtur ad tempus illa vitæ ratio, dum hominem quasi titillarit: cum revera talis non sit. Ubi enim respuerit, se non comedisse, sed ab iis & comestum, & contumeliose tractatum esse, sentit. Itaque jam consumptis iis quæ à Fortuna acceperat omnibus, mulieribus istis servire cogitur, & omnia perpeti indecoreque se gerere, & propter eas quævis perniciofa in se admittere: cujusmodi sunt, fraudare, fana spoliare, pejerare, prodere, latrocinari, cæteraque his consimilia. Sed cum eos hæc omnia defecerint, traduntur Poenæ. Qualis ea est? Vides à tergo eorum aliquid fenestellæ simile, & locum quendam angustum & tenebrosam? Atque etiam mulieres quædam fœdæ, & sordidæ, & pannis obsitæ, tibi esse videntur? Omnino.

Αὐται πόινω, ἔφη, ἢ μὲν πῶς μάστιγα ἔχουσα, καλεῖται
 Τιμωρία· ἢ δὲ πῶς κεφαλῇ ἐν τοῖς γόνασιν ἔχουσα,
 Λύπη· ἢ δὲ τὰς τρίχας τίλλουσα ἑαυτῆς, Ὀδυνή. Ὁ
 δ' ἄλλο ἔστι ὁ παρεσχηκὸς αὐταῖς, δουρεὶς πρὸς
 καὶ λεπτοῖς, καὶ γυμνοῖς, καὶ κατὰ ταῦτά τις ὁμοία αὐτῶ,
 αἰσθὰ, καὶ λεπτή τις ὄσιν; Ὁ μὲν Ὀδυρμὸς καλεῖται,
 ἔφη· ἢ δὲ ἀδελφὴ αὐτῆς Ἀδυμία. τέτοις ἐν παραδεί-
 δομαι καὶ μὲν τέτων συμβιοῖ τιμωρέμενος. εἴτα πάλιν
 ἐν ἡλδοδα εἰς ἑτέρου οἴκου ρίπεται, εἰς πῶς Κακο-
 δαιμονίαν, καὶ ὧδε τὸν λοιπὸν βίον κατὰσφύρει ἐν πά-
 σῃ κακοδαιμονίᾳ, ἂν μὴ Μετάνοια αὐτῶ (7) ἀπὸ
 τῆς Τύχης σωαντήσῃ. Εἴτα τί γίγνεται; Ἐὰν ἡ Με-
 τάνοια αὐτῶ σωαντήσῃ, ἔξαιρει αὐτὸν ἐκ τῆς κακῶς,
 καὶ σωίσειεν αὐτῶ ἑτέραν Δόξαν καὶ Ἐπιδυμίαν, πῶς
 εἰς πῶς ἀληθινῶς Παιδείαν ἄγουσαν, ἅμα δὲ καὶ πῶς
 εἰς πῶς Ψυδοπαιδείαν καλεμενῶν. Εἴτα τί γίγνεται;
 Ἐὰν μὲν, φησὶ, πῶς δόξαν ταύτην περὶ δέξῃται,
 πῶς ἄγουσαν αὐτὸν εἰς πῶς ἀληθινῶς Παιδείαν, κα-
 θαρθεὶς ὑπὸ αὐτῆς σώζεται, καὶ μακάριος καὶ ἀδαιμόνων
 γίγνεται ἐν παντὶ τῷ βίῳ. εἰ δὲ μὴ, πάλιν πλανᾶ-
 ται ὑπὸ τῆς Ψυδοδοξίας. Ὡς ἡρόκλητος, ὡς μέγας ὁ
 κίνδυνος ἄλλο οὗτος; ἢ δὲ Ψυδοπαιδεία, ποία
 ὄσιν; ἐφ' ὧ. Οὐχ ὅστις τὸν ἑτέρου περίβολον ἐκκί-
 νησιν; Καὶ μάλα, ἐφ' ὧ. Οὐκὲν ἔξω τῆς φειδόμε-
 παρὰ πῶς εἰσοδὸν γυνή τις ἔσκηκεν, ἢ δοκεῖ πάνυ κα-
 θαρὰ, καὶ εὐτακτοῦ (8); Καὶ μάλα. Ταύτην πόινω
 οἱ πολλοί, (8) καὶ οἱ κατὰ τῆς ἀνθρώπων, Παιδείαν
 καλεῖσιν, ἐκ ἑστὶ δὲ, ἀλλὰ Ψυδοπαιδεία, ἔφη. οἱ
 μὲν τοὶ σωζόμενοι, ὅποτε βέλονται εἰς πῶς ἀληθι-
 νῶς Παιδείαν ἐλθοῖν, ὧδε πρῶτον παραγίγνονται.

Πότερον

Ea igitur quæ flagellum tenet, *Pœna* dicitur: Quæ caput ad genua demittit, *Mœstitia*: Quæ capillos avellit, *Ærumna*. Alius vero quidam, illis qui astat, deformis, extenuatus, & nudus, ac post eum mulier quædam, ei similis, deformis, & tenuis, quinam sunt? Ille quidem, inquit, *Luctus* vocatur: ejus vero soror, *Desperatio*. His igitur traditur, & cum his in cruciatibus vitam agit. Deinde rursus in aliam domum conjicitur, *Infelicitatis*: ubi, quod reliquum est ævi, in omni miseria exigit, nisi ei *Pœnitentia* forte fortuna occurrerit. Quid tum fit? *Pœnitentia*, obviam ei facta, ex istis malis eum eripit: eique *Opinionem* aliam, & *Cupiditatem*, ad *Veram Eruditionem* perducitur, inserit: unaque eam, qua ad *Falsi nominis eruditionem* perveniat. Quid tum fit? Siquidem, inquit, eam opinionem comprehenderit, quæ ipsum ad *Veram eruditionem* perducatur, ab ea purgatus servatur, & omnis calamitatis expertus, ac beatus, omne tempus ætatis degit: sin minus, denuo à *Falsi nominis eruditione* seducitur. Pro Jupiter, ut ingens est, & alterum hoc discrimen! Qualis vero, inquam, est *Falsi nominis eruditio*? Nonne vides, inquit, alterum illud septum? Utique, inquam. Extra id septum, juxta vestibulum, stat mulier quædam, quæ valde munda & composita esse videtur. Eam vulgus & vani homines, *Eruditionem* vocant: cum ea non sit, sed *Falsi nominis eruditio*. Ad hanc igitur ii, qui servandi sunt, & ad *Veram eruditionem* perventuri, primum divertunt.

Nunquid

Πότερον ἔν ἄλλῃ ὁδῷ ἐκ ἔστιν ὅπῃ τὴν ἀληθινὴν Παι-
 δείαν ἀγνοῦσα; Ἐστίν, ἔφη. Οὐτεὶ δὲ οἱ ἀνθρώποι οἱ ἔσω
 τοῦ περὶ βόλῃς ἀνακρίμνοντες, τίνες εἰσὶν; Οἱ τ' Ψυ-
 δοπαιδείας, ἔφη, ἐρῶσαι, ἢ πατημῶροι, οἱ δὲ μῦθοι μετὰ τῆς
 ἀληθινῆς Παιδείας σιωπομελεῖν. Τίνες ἔν καλεῖνται ἔ-
 στωι; Οἱ μὲν Ποιηταί, ἔφη, οἱ δὲ Ῥήτορες, οἱ δὲ Δι-
 αλεκτικοί, οἱ δὲ Μυσικοί, οἱ δὲ Ἀειθμητικοί, οἱ δὲ
 Γεωμέτραι, οἱ δὲ Ἀστρολόγοι, οἱ δὲ Ἡδονικοί, οἱ δὲ
 Πειριπατητικοί, οἱ δὲ Κειτικοί, καὶ ὅσοι ἄλλοι τέτοις
 εἰσὶ παραπλήσιοι. Αἱ δὲ γυναικες ἐκείναι αἱ δοκῶσαι
 περὶ τρέχῃν ὁμοίαι ταῖς πρώταις, ἐν αἷς ἔφης ἔστι τὴν
 Ἀκρασίαν, καὶ αἱ ἄλλαι αἱ μετ' αὐτῶν, τίνες εἰσὶν; Αὐ-
 ται ἐκείναι εἰπν, ἔφη. Πότερον ἔν καὶ ὧδε εἰσπορεύον-
 ται; Νη Δία καὶ ὧδε, σπανίως δὲ, καὶ ἐχὶ ὥσπερ ἐν
 τῷ πρώτῳ περὶ βόλῃς. Πότερον ἔν καὶ αἱ Δόξαι; Ναὶ
 ἔφη. ἔπ μὲν γὰρ καὶ ἐν τέτοις τὸ πόμα, ὃ ὅστις παρα-
 τῆς Ἀπάτης, καὶ ἢ Ἀγνοια, μένει νη Δία, καὶ μετ' αὐ-
 τῆς γε ἢ Ἀφροσύνη. καὶ ἔ μὴ ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτῶν ἔσθ'
 ἢ Δόξα, ἔσθ' ἢ λοιπὴ Κακία, μέχρ' ἂν ἀπογνόντες
 τῆς Ψυδοπαιδείας, εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ἀληθινὴν ὁ-
 δόν, καὶ πῶσι (9) τὴν τέτε καθαρικὴν δυνάμιν, καὶ
 ἐκβάλωσι τὰ κακὰ πάνθ' ὅσα ἔχουσιν, καὶ τὰς Δόξας, καὶ
 τὴν Ἀγνοίαν, καὶ τὴν λοιπὴν πᾶσαν Κακίαν. τότε ἂν
 ἔτω σωθήσονται. ὧδε δὲ μῦθοντες παρατῆς Ψυδοπαι-
 δείας, ἐδέποτε ἀπολυθήσονται, ἐδὲ ἐλλείψει αὐτὰς κα-
 κὸν ἐδὲν ἔνεκα τέτων ἧς μαθημάτων. Ποία ἔν αὕτη
 ὁδὸς ὅστις, ἢ φέρεσα ὅπῃ τὴν ἀληθινὴν Παιδείαν; Ὁρᾷς
 ἔφη, ἄνω τόπον πνὰ ἐκείνον, ὅπως ἐδὲ κατοικεῖ, ἀλλ'
 ἔρημος δοκεῖ ἔστι; Ὁρᾷ. Οὐκ ἔν καὶ δύραν πνὰ μικρὰν,
 καὶ ὁδὸν πνὰ πρὸς τῆς δύρας, ἥ τις ἔ πολλὸν ὁχλεῖται,
 ἀλλὰ

Nunquid ergo alia via nulla est , quæ ad Veram eruditionem ducat ? Est , inquit. Isti vero homines , qui intra septum obambulant , qui sunt ? Falsi nominis eruditionis amatores , inquit , decepti , atque opinantes , se Veræ eruditionis frui consuetudine. Quibus ergo nominibus appellantur isti ? Alii Poetæ , inquit , alii Oratores , alii Dialectici , alii Musici , alii Arithmetici , alii Geometræ , alii Astrologi , alii Voluptarii , alii Peripatetici , alii Critici , cæterique horum non dissimiles. Mulieres vero illæ , quæ circumcursare videntur , primis similes , inter quas esse dicebas Incontinentiam , & reliquas illius socias , quænam sunt ? Illæ ipsæ , inquit , sunt. Nunquid ergo & huc ingrediuntur ? Et huc medius fidius , sed raro : nec ita frequenter , ut in primum septum Nunquid ergo & Opiniones ? Næ , inquit. Nam & in his etiamnum Potio , ab impostura propinata , & ignorantia , manet : atque etiam mehercule , una cum ea , Amentia. Neque vero ab eis vel Opiniones vel cætera vitia recedent , donec , repudiata Falsi nominis eruditione , veram ingressi viam , purgatricem istarum rerum vim biberint , & mala omnia , quibus urgentur , ut Opiniones & Ignorantiam , & reliquam omnem Vitiositatem , ejecerint : tum demum enim servabuntur. Dum vero heic manserint apud Falsi nominis eruditionem , nunquam liberabuntur : nec ullum malum , illarum quidem disciplinarum subsidio , profligabunt. Quæ ergo via est , quæ ad Veram eruditionem ferat ? Videſne , inquit , editum illum locum , qui à nemine incolitur , ac desertus esse , videtur ? Video. Ergo & januam parvam , & viam quandam ante januam , parum frequentem ,
&

ἀλλὰ πάνυ ὀλίγοι πορεύονται ὥσπερ δυσανόδους τινὲς
 καὶ τραχείας καὶ παλῶδους ἔτι δοκῶσιν ; Καὶ μάλα,
 ἔφω. Οὐκὲν καὶ βενός τις ὑψηλὸς δοκεῖ ἔτι, καὶ ἀνά-
 βαςις σενὴ πᾶν, καὶ κρημνὸς ἔχουσα ἔνθεν κακῆσθαι
 βαθεῖς ; Ὅρῳ. Αὕτη τοίνυν εἶναι ἡ ὁδὸς, ἔφη, ἡ ἀγ-
 σα πρὸς τὴν ἀληθινὴν Παιδείαν. Καὶ μάλα γε χα-
 λεπὴ πρὸς διδῆναι. Οὐκὲν καὶ ἄνω γε φεῖ τὸν βενὸν ὁ-
 ρῶς πέτραις μεγάλαις, καὶ ὑψηλῶν, κύκλῳ ἀπὸ κρημνον;
 Ὅρῳ, ἔφω. Ὅρῶς οὖν καὶ γυναικας δύο ἐς ηκούας
 ὅτι τὴν πέτρας, λιπαρὰς, καὶ δεικτέας τῷ σώματι, καὶ
 ὡς ἐκτετάκασιν τὰς χεῖρας πρὸς δύμους ; Ὅρῳ ἀλλὰ
 τίνες καλῶνται, ἔφω, αὗται ; Ἡ μὲν Ἐγκράτεια
 καλεῖται, ἔφη ἡ δὲ, Καρτεία. εἰς δὲ ἀδελφαί. Τί
 ἔν τας χεῖρας ἐκτετάκασιν ἔτι πρὸς δύμους ; Παραχα-
 λῶσιν, ἔφη, τὸς παραγνομήνους ὅτι τὸν πέπον, θαρρύν,
 καὶ μὴ ἀποδειλιάειν, λέγουσαι. ὅτι βραχὺ ἐπὶ δεῖ καρ-
 τεῖσθαι αὐτὰς, εἴτα ἤξουσιν εἰς ὁδὸν καλὴν. Ὅταν ἔν
 παραγνῶνται ὅτι τὴν πέτραν, πῶς ὀναζάνουσιν ;
 ὁρῶ γὰρ ὁδὸν φέρουσαν ἐδεμίαν ἐπὶ αὐτῇ. Αὗται ἀπὸ
 τῆς κρημνῆς πρὸς καταβάνους, (10) καὶ ἔλκεζιν αὐτὰς
 ἄνω πρὸς ἑαυτάς. εἴτα κελύεζιν αὐτὰς διαναπαύ-
 σαθαι, καὶ κατὰ μικρὸν διδόναι Ἰχθὺν καὶ Θάλασσαν, καὶ ἐ-
 παγγέλλονται αὐτὰς καταστῆσαι πρὸς τὴν ἀληθινὴν
 Παιδείαν, καὶ δεικνύεζιν αὐτοῖς τὴν ὁδὸν, ὡς ἔστι
 καλὴ τε, καὶ ὁμαλὴ, καὶ ἀπόρευτος, καὶ καθαρὰ παντὸς
 κακῆς, ὥσπερ ὁρῶς. Ἐμφανὴς γὰρ Δία. Ὅρῶς ἔν, ἔφη,
 καὶ ἔμφοδος τῆς ἀλγῆς ἐκείνης τόπον πρᾶ, ὅς δοκεῖ τε
 ἔτι, καὶ λευκονοειδὲς, καὶ φωτὴ πολλῶν καταλαμπύρουσιν ;
 Καὶ μάλα. Κατανοεῖς ἔν καὶ ἐν μέσῳ τῆς λευκῶν
 ἀφίεζον ἔπερον ; καὶ πύλιν ἐτέρων ; Ἐστὶν ἔτιως. Ἀλ-

λα

& à perpaucis tritam , ut quæ & præceps & aspera , & prærupta esse videatur ? Omnino, inquam. Ibi & tumulus excelsus cernitur , & angustus aditus. Utrunque in profundum præceps. Video. Hæc igitur , inquit , via est , quæ ad Veram eruditionem ducit. Et quidem aspectu , inquam , valde ardua. Ergo & superne juxta tumulum magnam rupem vides , & altam , undique præruptam ? Video , inquam. Vides ergo & duas mulieres , succi plenas , & robusto corpore in rupe stantes , quæ manus alacriter extendunt ? Video , inquam : sed quæ eis nomina sunt ? Una , inquit , Continentia vocatur , altera Tolerantia. Sunt autem sorores. Cur vero manus adeo alacriter extendunt ? Hortantur , inquit , viatores ad eum locum progressos , ut bonis sint animis , nec per ignaviam desperent. Fore enim , ut post parvi temporis difficultates , in amœnam viam perveniant. Ubi autem ad rupem accesserint : quo pacto ascendent ? nullam enim , quæ eo ferat , viam perspicio. Ipsæ à præcipitio ad eos nonnihil descendunt , eosque sursum ad sese attrahunt. Postea jubent eos requiescere : & paulo post eis dant Robur & Fiduciam : & pollicentur se eos ad Veram eruditionem perducturas : ac demonstrant , quam ea via sit amœna , & plana , & expedita , & omnis expers mali , ut vides. Ita certe quidem apparet. Videsne porro , inquit , ante lucum illum locum quendam , qui & amœnus videtur , & prati instar , multaque luce illustris ? Utique. Videsne in prati medio etiam aliud septum , & aliam portam ? Est ita.

Sed

λα πῆς καλεῖται, ὁ τόπος ἔπος ; Ἐυδαιμόνων οἰκητή-
 ειον, ἔφη. ὧς γὰρ διατρέσκουσιν αἱ Ἀρεταὶ πᾶσαι, καὶ
 ἡ Εὐδαιμονία. Εἶεν, ἔφην ἐγὼ, ὡς καλὸν τὸ τῶν
 ἔθ. Οὐκ ἔν παρὰ τὴν πύλιν ὁρᾷς, ἔφη, ὅπῃ γυνή πε-
 δεῖ καλὴ, καὶ καθεστηκυῖα τὸ πρόσωπον, (11) μέλῃ δ'
 καὶ κεκριμένη ἦδε τῇ ἡλικίᾳ, πολλὴ δ' ἔχουσα ἀπλῶ, καὶ
 εὐδία καλλωπισμόν ; ἔθηκε δ' ἐκ ὅπῃ σφοδρὺς λίδε,
 ἀλλ' ὅπῃ τετραγώνε, ἀσφαλῶς καίμινε. καὶ καὶ ταύτης
 ἄλλαι δύο εἰσὶ θυγατέρες πινὲς δοκῶσιν ἔθ. Ἐμφαίνε
 ἔπος ἔχον. Τέ τιν τοίνυν ἡ μὲν ἐν τῷ μέσῳ Παιδεία
 δεῖν ἡ δὲ, Ἀλήθεια ἡ δὲ Πῆδω. Τί δὲ ἔθηκεν ὅπῃ
 λίδε τετραγώνε αὐτῇ ; Σημεῖον, ἔφη, ὅπῃ ἀσφαλῆς
 τε καὶ βεβαία ἡ πρὸς αὐτὴν ὁδὸς δεῖ τῶν ἀφικνε-
 μένοις, καὶ ἥ δὲ διδομένων ἀσφαλῆς ἡ δόξαις τῶν λαμ-
 βάνουσιν. Καὶ τίνα δεῖν, ἀ δὲ δοκῶσιν αὐτῇ ; Θάρσος, καὶ
 Ἀφοβία, ἔφη ἐκείνη. Ταῦτα δὲ τίνα δεῖν ; Ἐπισή-
 μνη, ἔφη, τὰ μηδὲν ἂν ποτε δεινὸν παθεῖν ἐν τῷ
 βίῳ. Ἡράκλεις ὡς καλὰ, ἔφην, καὶ δῶρα. Ἀλλὰ τί-
 νθ' ἔνεκεν ἔξο τῆς περὶ βόλες ἔθηκεν ἔπος ; Ὅπως τὰς
 παραγχομένους ἔρη, δεραπείη καὶ ποτίζη τὴν καθα-
 ρικὴν δύναμιν. εἴθ' ὅταν καθαρθῶσιν, ἔπος αὐτὴς
 εἰσάγη πρὸς τὰς Ἀρετάς. Πῶς τῆτο ; ἔφην ἐγὼ. Ἐ γὰρ
 σωίημι. Ἀλλὰ σωίσεις, ἔφη. (12) ὡς ἂν εἴ τις φι-
 λοπῶς κάμνων ἐπίστανε, πρὸς τὸ ἰατρὸν ἂν δήπτε
 γινόμενος, πρότερον καθαρτικοῖς ἐξέβαλε πάντα τὰ
 νοσοποιῦντα. ἦτα ἔπος ἂν αὐτὸν ἰατρὸς εἰς ἀνά-
 ληψιν καὶ ὑγίαν καθέστηκεν· εἰ δὲ καὶ ἐπέτατο οἷς
 ἐπέταθεν. Ἀλόγως ἂν δήπτε ἀποδοὶς ἐξώλετο ὑπὸ
 τῆς νόσου. Ταῦτα σωίημι, ἔφην, ἐγὼ. Τὸν αὐτὸν
 τοίνυν τρόπον, ἔφη, καὶ πρὸς τὴν Παιδείαν ὅταν πε-
 παραγί-

Sed quomodo vocatur locus ille ? Beatorum domicilium , inquit. Hic enim degunt Virtutes omnes , & Beatitudo. Amœnus dubio procul is locus est. Vides ergo , inquit, juxta portam stare matronam formosam , constanti vultu , ætate media , & jam ad senectutem declinante , veste simplici , & asciticii cultus experte ? Insistit autem saxo non globoso , sed quadrato atque immobili. Ei adsunt aliæ quædam duæ , filiæ ejus , ut videtur. Ita quidem videtur. Harum igitur media, Eruditio est, inquit: altera , Veritas : altera , Suadela. Cur autem quadrato saxo insistit ? Indicio , inquit , est , & viatoribus viam ad eam esse tutam ac firmam : & accipientibus , munerum ejus fructum securum. Ecquæ sunt ejus munera ? Fides , Securitas seu vacuitas à perturbationibus , inquit ille. Quamnam ista vim habent ; Eam , ut sciant , nihil unquam in vita sibi mali eventurum. Dii boni , inquam , quam præclara munera ! Sed cur sic extra septum adstat ? Ut hospites , inquit , sanet , eisque Vim purgatricem propinet. Ubi vero purgati fuerint ; tum demum eos ad Virtutes adducit. Quomodo istud ? inquam. Neque enim intelligo. Sed intelliges , inquit , Fit enim hic perinde , ut si quis gravi affectus morbo ad medicum perducatur. Is vero purgationibus imprimis omnes morbi causas ejicit ; ac tum demum vires confirmat , sanitatemque restituit. Sin æger medico non paruisset : merito ejectus à morbo interisset. Hæc , inquam , intelligo. Ad eum ergo , inquit , modum ad Eruditionem

nem

παραγίγνηται, θεραπεύει αὐτὸν, καὶ ποτίζει τῇ ἐαυ-
 τῆς δυνάμει, ὅπως ἐκκαθάρει τὸν ὄντα, καὶ ἐκβάλῃ τὰ
 κακὰ πάντα, ὅσα ἔχων ἦλθε. Ποῖα ταῦτα; τὴν Ἀ-
 Ἰννοίαν καὶ τὸν Πλάτωνα, ὃν ἐπεπόκει παρὰ τῇ Ἀπάτῃ,
 καὶ τὴν Ἀλαζονείαν, καὶ τὴν Ἐπιθυμίαν, καὶ τὴν Ἀ-
 κρασίαν, καὶ τὸν Θυμὸν, καὶ τὴν Φιλαργυρίαν, καὶ τὰ
 λοιπὰ πάντα ὧν ἀνέπλησθη ἐν τῷ πρώτῳ πεισθόλῳ.
 Ὅταν ἔν καθεσθῇ, πᾶς αὐτὸν ἀποσέλλει; Ἐνδοξὸς ἔφη,
 πρὸς τὴν Ἐπιστήμην, καὶ πρὸς τὰς ἄλλας Ἀρετάς.
 Ποῖας ταύτας; Οὐχ ὁρᾷς, ἔφη. ἔσω τῇ πύλῃς χρεὼν
 γυναικῶν, ὡς δὲ δῶκε δόκῃσιν ἐστὶν, καὶ δ' ἄτακτοι, καὶ σο-
 λῶ ἀπύφερον καὶ ἀπλῶ ἔχουσιν; ἔπ' τε ὡς ἀπασοὶ
 εἶπ, καὶ δαμῶς κεκαλωπισμέναι ὥσπερ αἱ ἄλλαι; Ὅρῳ
 ἔφω. ἀλλὰ ἦνες αὐταὶ καλεῖνται; Ἡ μὲν πρώτη Ἐπιστή-
 μη ἔφη, καλεῖται. αἱ δ' ἄλλαι ταύτης ἀδελφαί, Ἀνδρεί-
 α, καὶ Δικαιοσύνη, Καλοκαγαθία, Σωφροσύνη, Εὐταξία,
 Ἐλευθερία, Ἐγκράτεια, Πραότης. Ὡς καλεῖσαι, ἔφω
 ἔρωγε! ὡς ἐν μεγάλῃ ἐλπίδι ἐσμὲν! Ἐὰν σωθῇτε, ἔφη,
 καὶ ἔξιν πεποιθήσεσθε ὧν ἀκούετε. Ἀλλὰ πρὸς ἐξομῶν ὡς
 μάλιστα, ἔφω, ἔρωγε τοιγαρῶν, ἔφη σωθήσεσθε. Ὅταν
 ἔν παραλάβωσιν αὐτὸν αὐταί. πᾶς ἀπάγει; Πρὸς
 τὴν μητέρα, ἔφη. Αὕτη δὲ τίς ὅστις; Εὐδαιμονία,
 ἔφη. Ποῖα δὲ ὅστις αὕτη; Ὅρῳ τὴν ὁδὸν ἐκείνῃ,
 τὴν φέρεσαν ὅτι τὸ ὑψηλὸν ἐκείνο, ὃ ὅστις ἀκρόπολις
 ὅτι πεισθόλων πάντων; Ὅρῳ. Οὐκ ἔν ὅτι τῇ πε-
 λαίᾳ γυνὴ καθεστηκυῖα δειδῆς πρὸς κατὰ τὴν ὁδὸν
 ὑψηλῇ, κακοσημηγῇ ἐλευθέρως, καὶ ἀπειτέρως, καὶ
 ἐσεφανωμένη σεφάνῳ ἑυανθεῖ πάνυ καλῶς; Εμφαι-
 νῇ ὅπως ἔχουν. Αὕτη τοίνυν ὅστις ἡ Εὐδαιμονία, ἔφη.
 Ὅταν ἔν ὧδε πρὸς παραγίγνηται, τί ποιῇ; Στεφανοῖ
 αὐτὸν

nem ubi quis pervenerit, ea curat illum, suamque illi vim propinat, ut ante omnia expurget & ejiciat mala quæ secum attulerat omnia. Quænam ista? Ignorantiam, & Errorem apud Imposturam haustum, & Arrogantiam, & Cupiditatem, & Incontinentiam, & Iracundiam, & Avaritiam, cæteraque omnia, quæ in primo septo ingurgitarat. Postquam autem purgatus fuerit, quo eum mittit? Intro, inquit, ad Scientiam, & cæteras Virtutes. Quasnam istas? Non vides, inquit, intra portam coetum matronarum, quæ & formosæ, & modestæ videntur; atque etiam ficti nihil habent, minimeque comptæ sunt, ut cæteræ? Video. Sed quæ sunt earum nomina? Prima quidem, Scientia dicitur: reliquæ vero ejus sorores, Fortitudo, Iustitia, Vitæ integritas, Temperantia, Modestia, Liberalitas, Continentia, Clementia. O pulcherrimas, inquam! Quanta in spe siti sumus! Siquidem intellexeritis, inquit, & usu vitæ confirmabimini in iis quæ auditis. Enimvero, inquam, summo studio elaborabimus. Itaque salvi eritis: inquit. Hæ vero cum eum susceperint, quo deducunt? Ad matrem suam, inquit. Ea vero quæ est? Beatitudo, inquit. Cujusmodi vero est? Videsne viam illam quæ ducit ad fastigium illud, quæ arx est septorum omnium? In vestibulo igitur Matrona, constanti ætate, & formosa, in alto solio sedet, compta liberaliter, & citra luxum, corona florida peregre ornata. Ita sane videtur. Ea igitur Beatitudo est, inquit. Cum autem huc aliquis pervenerit, quid illa agit? Coronat

N

eum,

αὐτὸν, ἔφη, τῇ ἐαυτῆς δωάμεν ἢ Εὐδαιμονία, καὶ αἱ
 ἄλλαι πᾶσαι Ἀρεταί, ὥσπερ τοῦ νενικηκότας τὸς μι-
 ρίστους ἀγῶνας. Καὶ ποῖος ἀγῶνας νενίκηκεν αὐτός; ἐφίω
 ἐγώ. Τὸς μίρστους, ἔφη, καὶ τὰ μέγιστα θηρία, ἃ πρότε-
 ρον αὐτὸν κατήδιε, καὶ ἐκόλαζε, καὶ ἐποίεε δ' ἄλλον ταῦ-
 τα πάντα νενίκηκε, καὶ ἀπέρριψεν, ἀφ' ἐαυτοῦ, καὶ κέ-
 κράτηκεν ἐαυτοῦ· ὅς τε ἐκείνα νῦν τέττα δαδάει, καὶ
 καδάει ὅσους ἐκείνοις πρότερον. Ποῖα λέγεις ταῦτα
 τὰ θηρία; πάνυ γὰρ ὀπιθυμῶ ἀκούσαι. Πρῶτον μὲν,
 ἔφη, τίω' Ἀγνοίαν, καὶ τὴν Πλάνον. Ἡ δὲ δοκῇ σοι θη-
 ρία ταῦτα εἶναι; Καὶ πονηρά γε, ἐφίω ἐγώ. Εἴτα τίω'
 Λύπην, καὶ τὴν Ἰδρυμὸν καὶ τίω' Φιλαργυρίαν, καὶ τίω'
 Ἀκροσίαν, καὶ τίω' λοιπὴν ἅπασαν κἀκίαν. πάντων
 τέτων κράτει, καὶ ἐκράτῃται, ὥσπερ τὸ πρότερον. Ὡς
 καλῶν ἔργων, ἐφίω ἐγώ, καὶ καλλίστης νίκης! ἀλλ' ἐ-
 κείνο ἐπ' μοι εἰπὲ, τίς ἡ δύναμις σὺ σεφάνης, ὃ ἔφης σε-
 φανῶδες αὐτόν; Εὐδαιμονική, ὃ νεανίσκε. ὁ γὰρ σε-
 φανῶδης ταύτῃ τῇ δωάμεν εὐδαιμόνων γίνεταί, καὶ
 μακάριος, καὶ ἐκ ἔχει ἐν ἐτέροις τὰς ἐλπίδας τὴν εὐ-
 δαιμονίαν, ἀλλ' ἐν ἐαυτῷ. Ὡς καλὸν τὸ νίκημα
 λέγεις! ὅταν δὲ σεφανῶδης, τί ποιῇ, ἢ ποῖ βαδίζει;
 Ἀγασσεν αὐτὸν ὑπολαβῆσαι αἱ ἀρεταὶ πρὸς τὴν τόπον
 ἐκείνον, ὃθεν ἦλθε πρότερον, καὶ δεκνύουσιν αὐτῷ τὸς
 ἐκεῖ διατρέχοντας, ὡς κακῶς καὶ ἀδελίως ζῶντι, καὶ ὡς
 ναυαγῶντι ἐν τῷ βίῳ, καὶ πλανῶντι, καὶ ἀγνοῖαι κα-
 τακράτημῶσι, ὥσπερ ὑπὸ πολέμων· οἱ μὲν ὑπὸ Ἀ-
 κροσίας, οἱ δὲ ὑπὸ Ἀλαζονείας, οἱ δὲ ὑπὸ Φιλαργυρίας,
 ἑτέροι δὲ ὑπὸ Κενοδοξίας, οἱ δὲ ὑπὸ ἐτέρων κακῶν ὅς ὦν
 ἐδωάνταί ἐκλυῖσαι ἐαυτοὺς πῶν δεινῶν, οἷς δέδεν-
 ται, ὥς τε σωθῆναι, καὶ ἀφικνέσθαι ὧδε. ἀλλὰ ταρσύνονται
 δια

eum, inquit, sua vi, cæteræque virtutes omnes, ut eos qui maximis sint certaminibus defuncti. Quibus autem certaminibus is est defunctus? inquam. Tum ille: Maximis, inquit: & maximas belluas, quæ prius ipsum devorabant, & cruciabant, & servitute premebant, superavit omnes, & à se profligavit, ipse sui juris factus: adeo ut illæ jam ei ita serviant, quemadmodum ipse dudum illis serviebat. Quasnam dicis belluas? Perquam enim audire cupio. Primum, inquit, Ignorantiam & Errorem. An vero eas esse belluas non censes? Et quidem maleficas, inquam. Deinde Dolorem, Luctum, Avaritiam, Intemperantiam, & omnia genera vitiorum. His omnibus imperat; non paret, ut prius. O præclara, inquam, facinora, victoriamque pulcherrimam! Verum illud etiam mihi dicito: quæ vis est illius coronæ, qua eum ornari dicebas? Beatifica, ô adolescens. Nam qui ea vi coronatur, fit beatus, & malorum expers: nec in aliis spem felicitatis habet repositam, sed in semetipso. O præclaram victoriam! Ubi autem coronatus est, quid facit, quoque abit? Virtutes eum deducunt eo unde ante venerat: & ostendunt ei illos qui ibi agunt, ut male & misere vivant, & ut vitæ naufragium faciant, & errent: & quasi victi ab hostibus ducantur; alii ab Incontinentia, alii ab Arrogantia, alii ab Avaritia, alii Vanæ gloriæ studio, alii ab aliis malis. Quibus à difficultatibus, quibus constricti tenentur, ipsi eluctari non possunt, ut servantur, & huc perveniant; sed

διὰ παντὸς τῆ βίᾳ. τὸτε δὲ πάχεαι διὰ τὸ μὴ δύ-
νασθαι τὴν ἐνθάδε ὁδὸν εὐρεῖν. ἐπιλάθοντο γὰρ τὸ
παρὰ τῆ δαιμονίας ὑπόσταγμα. Ὁρῶς μοι δοκεῖς
λίγην. ἀλλὰ καὶ τὸτο πάλιν ἔπερῶ, διὰ τὴν δεικνύειν
αὐτῶ τὴν τόπον ἐκεῖνον αἱ Ἀρεταί, ὅθεν ἦκει τὸ ὑπό-
τερον. Οὐκ ἀκριβῶς ἦδει, ἔδὲ ὄριστατο, ἔφη, ἔδὲν
ἦν ἐκεῖ, ἀλλ' ἐνεδοίαζε. καὶ διὰ τὴν Ἀγνοίαν, καὶ τὴν
Πλάνον, ὃν δὴ ἐπεπώκει, τὰ μὴ ὄντα ἀγαθὰ ἐνόμι-
ζεν ἀγαθὰ εἶναι, καὶ τὰ μὴ ὄντα κακὰ κακὰ. διὸ καὶ ἔζη
κακῶς ὥστε οἱ ἄλλοι οἱ ἐκεῖ διατρίβοντες. νῦν δὲ
ἀπειληφὲς τὴν ὁπσιμὴν ἦν συμφερόντων, αὐτὸς τε
καλῶς, ζῇ, καὶ τύτῃς θεωρεῖ ὡς κακῶς φάσκειν.
Ἐπειδὴν ἔνδεωρήσῃ πάντα, τί ποιῇ, ἢ πῶς βαδί-
ζει; Ὅπως ἂν βέλῃται, ἔφη· πανταχῇ γὰρ ἔστιν αὐτῷ
ἀσφάλεια, ὥστε (13) τὸ κωρύκιον ἄνθρωπον ἔχοντο.
καὶ πανταχῇ ἔστιν ἀφίκηται, πάντα καλῶς βιώσεται
μὴ πάσης ἀσφαλείας. ὑποδέχονται γὰρ αὐτὸν ἀσφαλῶς
πάντες, καὶ δάτω τὴν ἱερωὴν οἱ πάχοντες. Πότερον ἔν
κακίαν τὰς γυναῖκας, αἷς ἔφης θεία εἶναι, ἢ ἐπ' ὁ-
ρεῖται, μὴ π' πάθῃ ὡς αὐτῶν; Οὐδέν. ἢ μὴ διοχλη-
θήσεται, ἔτε ὑπὸ Ὀδύνης, ἔτε ὑπὸ Λύπης, ἔτε ὑπὸ
Ἀκρασίας, ἔτε ὑπὸ Φιλαργυρίας, ἔτε ὑπὸ Πενίας, ἔτε
ὡς ἄλλοι κακῇ ἐδενός. ἀπάντων γὰρ κινεῖται, καὶ ἐπάνω
πάντων ὅτι ἦν ὑπὸ τῶν ὑπὸ τῶν λυπέντων· καὶ δάτω
(14) οἱ ἐχρόδονται. τὰ γὰρ θεία δὴ περ πάντας τὰς
ἄλλας κομποῖντα μέχρι θανάτου, ἐκείνους ἢ λυπεῖ,
διὰ τὸ ἔχειν ἀντιφάρμακον. αὐτὰς τὸτο καὶ τὸτον ἔδεν
λυπεῖ διὰ τὸ ἔχειν ἀντιφάρμακον. Καλῶς ἐμοὶ δοκεῖς
λίγην. ἀλλ' ἔπ' ἐπ' αὐτῷ μοι εἰπὲς, πῶς εἰσὶν εἰς τοὺς δοκῶν-
τες ἐκεῖθεν ἀπὸ τῆ βίαν παραγίγνεται; καὶ ἵε μὴ αὐ-
τῶν ἐσεφ' ἀνωμύμοι, ἔμφρασιν ποιεῖν ἀφ' ὧν πνός·

per omnem ætatem turbantur. Quod eo illis accidit, quod viam hanc invenire non possunt; quippe obliti mandatum quod Genius dederat. Recte mihi dicere videris. Sed rursus illud dubito, cur Virtutes eum locum illi monstrant, unde prius huc venerat. Non satis norat, neque intelligebat, inquit, quicquam eorum quæ ibi geruntur: sed dubitabat; &, ob Ignorantiam & Errorem quem imbiberat, ea quæ bona non sunt, bona esse putabat; & mala, quæ mala non sunt. Quare male vivebat, ut ceteri qui ibi degunt. Nunc vero conducibilium rerum scientiam consecutus, cum ipse bene vivit, tum illorum miseras perspicit. Hæc autem contemplatus, quid agit, aut quo vadit? Quocunque voluerit, inquit. Ubique enim in tuto est, non secus ac si Corycium antrum teneret. Et quocumque pervenerit, omnino honeste vivet, ab omni periculo remotissimus. Omnes enim eum libenter suscipient, ut ægroti medicum. Nunquid ergo illas quoque mulieres, quas dicebas esse belluas, timere desiit, nihil ab eis expectans mali? Nihil. Neque enim vel Dolo, vel Molestia, vel ab Incontinentia, vel ab Avaritia, vel à Paupertate, vel ab ullo alio malo vexabitur. Omnibus enim dominatur, omnibus est superior iis à quibus ante exagitabatur; quemadmodum viperarii. Nam serpentes, qui omnes alios ad necem usque persequuntur, illos non lædunt, eo quod hoc veneni remedium habent. Ita & hunc nihil lædit, eo quod remedium habet. Recte mihi dicere videris. Sed illud etiam mihi explica, quoniam ii sint qui inde à tumultu adventant? Quorum alii coronati, specimen hilaritatis præ se ferunt:

οἱ δὲ ἀσεφάνωτοι, οἱ μὲν ἀπεγνωσμένοι, καὶ τὰς κνή-
 μας καὶ τὰς κεφαλὰς δοκῶσι τετρίφθαι· κατέχονται
 δὲ ὑπὸ γυναικῶν πινῶν. Οἱ μὲν ἐσεφανωμένοι, σεσω-
 σμένοι εἰσὶ πρὸς τὴν Παιδείαν, καὶ ἀφραίνονται τετυ-
 χηκότες αὐτῆς. οἱ δὲ ἀσεφάνωτοι, οἱ μὲν ἀπεγνω-
 σμένοι ὑπὸ τῇ Παιδείᾳ, ἀνακμήματα, κακῶς καὶ ἀ-
 θλίως διακείμενοι· οἱ δὲ ἀποδεδειλιακότες, καὶ ἀνα-
 βεβηκότες πρὸς τὴν Καρτερίαν, πάλιν ἀνακμήματα,
 καὶ πλανῶνται ἀνοδία. Αἱ δὲ γυναικες, αἱ μὲν αὐτῶν
 ἀκολουθεῖσαι, τίνες εἰσὶν αὐταί; Λύπαι, ἔφη, καὶ Ὀδυ-
 ναι, καὶ Ἀδυμίαι, καὶ Ἀδοξίαι, καὶ Ἀγνοίαι. Πάντα
 κακὰ λέγεις αὐτοῖς ἀκολουθεῖν. Νὴ Δία, πάντα, ἔφη,
 ἀκολουθεῖσιν· ὅταν δὲ ἔτοι παρὰ γυνῶνται εἰς τὴν πρῶτον
 κρίβηλον πρὸς τὴν Ἡδυπάθειαν, καὶ τὴν Ἀκρασίαν,
 ἔχῃ αὐτὰς αἰπῶνται, ἀλλ' αὐτὰς κακῶς λέγεις καὶ
 τὴν Παιδείαν, καὶ τὰς ἐκείσε βαδίζοντας, ὡς ταλαί-
 πωροι καὶ ἀθλοῖοι εἰσι, καὶ κακοδαίμονες, οἱ τὴν βίον
 τὴν παρ' αὐτοῖς ἀπολιπόντες κακῶς ζῶσι, καὶ ἐκ ἀπο-
 λαύειν θῶν παρ' αὐτοῖς ἀγαθῶν. Ποῖα δὲ λέγεις
 ἀγαθὰ ἐγώ; Τὴν Ἀσπίαν, καὶ τὴν Ἀκρασίαν, ὡς εἴ-
 ποι ἂν τις ὅτι κεφαλαῖα. τὸ γὰρ δῶχεϊδὸς βοσκημάτων
 τρόπον, ἀπόλαυσιν μερίων ἀγαθῶν ἠγνῶνται (ἔγ). Αἱ
 δὲ ἔτεροι γυναικες αἱ ἐκείθεν παρὰ γυνόμηναι, ἱλασά-
 τε καὶ γελῶσαι, τίνες καλοῦνται; Δόξαι, ἔφη, καὶ ἀγα-
 γῆσαι πρὸς τὴν Παιδείαν τὰς εἰσελθόντας πρὸς τὰς
 Ἀρετὰς, ἀνακμήματα ὅπως ἑτέρας ἀγάγῃσι, καὶ ἀναγ-
 γέλωσι ὅτι ἐυδαίμονες ἦδη γέγονασιν ἐς τὴν ἀπῆγα-
 γον Πότρεον ἔν, ἐφ' ᾧ ἐγὼ αὐταὶ εἶσω πρὸς τὰς Ἀρετὰς
 εἰσπορεύονται; Ἐφ' ᾧ, Οἱ. καὶ γὰρ (15) θέμις Δόξαν εἰσπο-
 ρεύεσθαι πρὸς τὴν Ἐπιστήμην, ἀλλὰ τῇ Παιδείᾳ παρὰ δι-
 δασκαλίᾳ

qui vero coronis carent, desperabundi, cum cruribus & capitibus attritis esse, tum à mulieribus quibusdam detineri videntur. Qui coronas gestant, inquit, incolumes ad Eruditionem pervenerunt, eaque se potitos esse lætantur. Qui autem coronis carent, partim ab Eruditione repudiati recedunt, male ac misere affecti; partim ignavia debilitati, cum ad Tolerantiam ascenderent, retro redeunt, nullo certo itinere oberant. Mulieres vero, eos affectantes, quæ sunt? *Ærumnæ*, inquit, & *Molestiæ*, & *Desperationes*, & *Ignominia*, & *Ignorations*. Si ita est, ut dicis, mala omnia eos affectantur. Utique profecto mala omnia. Cum vero isti in primum septum ad *Luxuriam* & *Incontinentiam* redierunt, non semetipsos accusant: sed statim & eruditioni, & id iter ingressis maledicunt, ut ærumnosis; & miseris atque infelicibus, qui ea vita, quam ipsi agant, relicta, male vivant, nec perfruantur ipsorum bonis. Quæ vero bona esse dicunt? *Luxum*, & *Incontinentiam*, ut summam dicam. Nam, secundum more gulæ servire, maximorum bonorum esse fructum opinantur. Alteræ vero mulieres illinc profectæ, hilares, & ridentes, quibus nominibus appellantur? Opiniones, inquit: & perductis ad Eruditionem iis qui ad Virtutes sunt ingressi, redeunt, ut alios adducant, atque renuncient, eos quos illo adduxerint, jam beatos esse factos. Utrum igitur, inquam, istæ ad Virtutes ingrediuntur? Non, inquit: neque enim fas est Opinionem intrare ad Scientiam, sed Eruditioni illos

ασπυαυτές ἔτα, ὅταν ἡ Παιδεία παρὰ λάβῃ, ἀνακρί-
 αῦται πάλιν, ἄλλως ἀξῆσαι ὥσπερ αἱ νῆες, τὰ φορτία
 πῆσιν ὀξελοῦνται, πάλιν ἀνακρίπτειν, καὶ ἄλλων π-
 νῶν γημίζονται. Ταῦτα μὲν δὴ καλῶς μοι δοκῆς, ἔφω,
 ἐξηγησῶ. ἀλλ' ἐκείνο ἐδέπω ἡμῖν διηλοκας τί πρὸς-
 τήπῃ τὸ Δαιμόνιον τοῖς εἰσπορευομένοις εἰς τὸ βίον
 ποιεῖν; Θάρρειν, ἔφη. διὸ καὶ ὑμεῖς θάρρειτε. πάντα γὰρ
 ἐξηγήσομαι, καὶ ἐδὲν παρὰ λήψω. Καλῶς λέγεις, ἔφω
 ἐγώ. Ἐκτείναις ἐν τῷ χεῖρα πάλιν, Ὁράτε, ἔφη, τὴν
 γυναικα ἐκείνῃ, ἡ δοκῇ τυφλῇ πρὸς ἐμὴν, καὶ ὅτι λίθε
 στρογγύλῃ ἐσάναι, ἢ καὶ ἄρτι ὑμῖν εἶπον ὅτι Τύχη κα-
 λῆται; Ὁρῶντο. Ταύτην κελεύει, ἔφη, μὴ πσεύειν,
 καὶ βέβαιον μηδὲν πτεῖν, μηδὲ ἀσφαλὲς ἔχειν, ὅ-
 τι ἂν παρ' αὐτῆς λάβῃ πρὸς, μηδὲ ὡς ἴδια ἡγεῖσθαι. ἐ-
 δὲν γὰρ κωλύει ταῦτα πάλιν ἀφελέσθαι, καὶ ἑτέρῳ δι-
 δόναι· πολλάκις γὰρ τὸτο εἶωθε ποιεῖν. καὶ διὰ ταύτῃ
 ἐν τῷ αἵπῳ κελεύει πρὸς τὰς ἑαυτῆς δούσεις (16)
 εἶχ' ἡπὺς γίγνεσθαι, καὶ μὴτε χαίρειν ὅταν διδῶν μὴτε
 ἀθυμεῖν ὅταν ἀφέλῃται, καὶ μὴτε φέγγειν αὐτῷ, μὴ-
 τε ἐπαινεῖν. ἐδὲν γὰρ ποιεῖ μετὰ λογισμῷ, ἀλλ' εἰκῇ,
 καὶ ὡς ἔτυχε, πάντα, ὥσπερ πρότερον ὑμῖν ἔλεξα.
 διὰ τῷτο ἐν τῷ Δαιμόνιον κελεύει, μὴ θαυμάζειν ὅ-
 τι ἂν πρὸς αὐτῇ, μηδὲ γίγνεσθαι ὁμοίους τοῖς (17)
 κακοῖς τραπέζιταις. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι, ὅταν μὴ λάβω-
 ρι τὸ ἀργύριον παρὰ τοῦ ἀνθρώπου, χαίρουσι, καὶ
 ἴδιον νομίζουσι εἶναι. ὅταν δ' ἀπαιτῶνται, ἀγανά-
 κτουσι, καὶ θανά οἶονταί πεπονθέναι· ἐμνημονεύον-
 τες, ὅτι ὅτι τῷτο ἔλαβον τὰ δέματα, ἐφ' ᾧ ἐδὲν
 κωλύει τὸν δέμῃον πάλιν κομίσθαι. ὡσαύτως ποί-
 ψω κελεύει ἔχειν τὸ Δαιμόνιον καὶ πρὸς τῷ παρ'
 αὐτῆς

illos. Quos cum eruditio susceperit, redeunt istæ, rursus alios adducturæ; veluti naves, expositis farcinis reductæ, aliis rebus onerantur. Ita quidem mihi recte explicare videris. Sed illud nondum declarasti, quid Genius in vitam introeuntibus præcipiat. Ut bonis animis sint, inquit. Quare bonis animis este & vos. Enarrabo enim omnia, neque quicquam prætermittam. Recte dicis, inquam. Rursus igitur extenta manu, Videtis, inquit, mulierem istam, quæ cæca esse videtur, & rotundo saxo insistere, quam vobis modo dixi Fortunam appellari? Videmus. Huic, inquit, fidem habere vetat, aut quicquam firmum putari, tutove possideri, aut pro suo teneri, quod illi acceptum referatur. Nihil enim obflare, quo minus ea eripiat, & alteri tradat. Sæpe enim eam hoc facere solere. Ob eam igitur causam monet, ne vincantur illius muneribus; neve gaudeant cum largiatur; neve doleant cum eripiat: utque eam neque laudent, neque vituperent. Neque enim quicquam consulto facere, sed temere atque inconsiderate, sicut ante vobis dixi. Quare Genius monet, ne mirentur, quicquid illa faciat: neve malos mensarios imitentur, qui accepta ab aliis pecunia gaudeant tanquam sua; eademque repetita indignentur, atque injuriam sibi factam putent: obliti nimirum, ea conditione apud se fuisse depositam, ut absque ullo impedimento à creditore reciperetur. Eodem ergo modo jubet Genius erga
ejus

αὐτῆς δόξιν· καὶ μνημονεύειν, ὅτι τοιαύτῳ ἔχει φύ-
 ριν ἢ Τύχην, ὥς τε, ἃ δέδωκεν ἀφελέσθαι, καὶ ταχέως
 πάλιν δῦναι πολλαπλάσια. αὐτῶς δὲ ἀφελέσθαι ἃ
 δέδωκεν. ἐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν πάρχοντα. ἃ
 γὰρ διδῶ, κελεύει λαμβάνειν παρ' αὐτῆς, καὶ σωτό-
 μως ἀπελθεῖν ἔχοντα πρὸς τὴν βεβαίαν καὶ ἀσφαλῆ
 δόξιν. Ποίαν ταύτῃ; ἔφω ἐγώ. Ἦν λήγονται
 παρὰ τὴν Παιδείας, βὺ διασωθῶσιν ἐκεῖ. Αὕτη ἔν τις
 ὅστις; Ἡ ἀληθὴς Ἐπιστήμη, ἔφη, ἥντιν συμπερὸντων,
 καὶ ἀσφαλὴς δόξις, καὶ βεβαία, καὶ ἀμετάβλητος. φεύ-
 γην ἔν κελεύει σωτόμως πρὸς ταύτῃ· καὶ ὅταν ἔλ-
 θῶσι πρὸς τὰς γυναικας ἐκείνας, αἷ καὶ ἄλλοτερον ὅ-
 πον ὅτι Ἀκρασία καὶ Ἡδυσπείθεια καλουῦνται, καὶ ἐν-
 τεῦθεν κελεύει σωτόμως ἀπαλλάττειν, καὶ μὴ πτεύ-
 ει μὴ δὲ ταύταις μὴ δὲν, ἕως ἂν πρὸς τὴν Ψευδο-
 παιδείαν ἀφίκωνται. κελεύει ἔν αὐτοῖς χρόνον πῖνα
 ἐνδιεστῆσαι, καὶ λαβεῖν ὃ, πᾶν βέλωνται παρ' αὐ-
 τῆς, ὥσπερ ἐφόδιον· εἴτα ἐντεῦθεν ἀπέναι πρὸς τὴν
 ἀληθινὴν Παιδείαν συντόμως. Ταῦτ' ὅστις, ἃ πρὸς-
 τάσῃ τὸ Δαίμονιον. Ὅστις ποίνῃ παρ' αὐτὰ π
 ποιῇ ἢ παρεκεί, ἀπύλλυται κακὸς κακῶς. Ὁ μὲν δὲ
 μῦθος, ὃ ξένοι, ὃ ἐν τῷ πίνακι, τοῦτο ἡμῖν ὅστις. οἱ
 δὲ δὲ π πρὸς πύθεα πρὸ ἐκείνης τέτων, ἐδεῖς φρό-
 νῳ· ἐγὼ γὰρ ὑμῖν φράσω. Καλῶς λέγεις, ἔφω ἐγώ.
 ἀλλὰ π κελεύει αὐτὲς τὸ Δαίμονιον λαβεῖν παρὰ τὴν
 Ψευδοπαιδείας; Ταῦτ' ἃ δοκεῖ ἔυχρησιν εἶναι.
 Ταῦτ' ἔν πῖνα ὅστις; Γράμματα, ἔφη, καὶ τὰ ἥντιν ἄλλων
 μαθημάτων· ἃ καὶ Πλάτων φησὶν ὥσπερ χαλινῶ τι-
 νος δύναμιν ἔχειν τοῖς νέοις, ἵνα μὴ εἰς ἕτερα πτε-
 πῶνται. Πότερον δὲ ἀνάγκη ταῦτα λαβεῖν, εἰ
 μέλλοι

ejus munera esse affectos : & id Fortunæ esse ingenium meminisse, ut & , quæ dederit, eripiat, & subito longe plura largiatur, rursusque auferat ea quæ dederat : nec ea solum, sed illa etiam quæ illi ante habuerint. Quæ igitur det, accipi jubet ab ea ; iisque acceptis quam primum accedi ad constantem & tutam largitionem. Quænam illa est ? inquam. Quam ab Eruditione sunt accepturi, si eo pervenerint incolumes. Ea vero quæ est ? Vera scientia, inquit, rerum utilium, largitioque constans, tuta & immutabilis. Quare celeriter ad hanc jubet confugi : cumque ad mulieres illas, quas ante dixi Incontinentiam & Luxuriam appellari, pervenerint, etiam ab iis statim discedi, ac ne his quidem fidem haberi ullam : donec ad Falsi nominis Eruditionem progressi fuerint. Apud hanc vero ad tempus eos commorari jubet : & quicquid voluerint, ab ea pro viatico accipere : Post celeriter inde ad Veram Eruditionem contendere. Hæc sunt mandata Genii : quæ qui aut non observat, aut non recte accipit, malus male perit. Ac fabula quidem, hospites, quam Tabula continet hujusmodi est. Si quid vero amplius de horum unoquoque percontari placet, licebit. Ego enim vobis dicam. Recte, inquam, dicis. Quid ergo eos Genius à Falsi nominis Eruditione jubet accipere ? Ea quæ usui esse videntur. Quænam illa sunt ? Literæ, inquit, & cæteræ disciplinæ, quas & Plato adolescentibus fræni esse instar ait, ne aliis rebus distrahantur. Num vero necesse est istas accipere
cum

μέλλοι τις ἦξεν ὡρὸς τὴν ἀληθινὴν Παιδείαν, ἢ ἔ-
 ἀνάγκη μὲν ἐδεμία, ἔφη, χρῆσιμα μὲν τοῖς ὄσις ὡρὸς δὲ
 τὸ βελτίους γενέσθαι ἐδὲν συμβάλλεται ταῦτα. Οὐ-
 δὲν ἄρα λέγεις ταῦτα χρῆσιμα ἔστι ὡρὸς τὸ βελτίους
 γινέσθαι ἀνδρας; (18) Ἔστι γὰρ καὶ ἀνευ τέτων βελ-
 τίους γενέσθαι. ὅμως δὲ ἐκ ἀχρηστὰ καὶ κείνῳ ὄσιν, ὡς γὰρ
 δι' ἐρμηνείας συμβάλλομεν τὰ λεγόμενά ποτε, ὅμως
 μὲν τοῖς γὰρ ἐκ ἀχρηστον ὡς, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς τὴν φωνὴν
 ἀκριβεστέραν ἔχουν; (19) καὶ π σωήκαμεν ἔτι
 ἀνευ τέτων ἢ μαθημάτων ἐδὲν κωλύσει γινέσθαι.
 Πότερον ἐδὲν παρέχουσιν ἔτι οἱ μαθηματικοὶ ὡρὸς
 τὸ βελτίους γινέσθαι ἢ ἄλλων ἀνθρώπων; Πῶς μέ-
 λουσιν παρέχουν, ἐπειδὴν φαίνονται ἡ πατημένοι ὡς
 ἀγαθῶν καὶ κακῶν ὡς περὶ οἱ ἄλλοι, καὶ ὅτι κατεχόμε-
 νοι ὑπὸ πάσης κακίας; Οὐδὲν γὰρ κωλύει, οἰδέναί μὲν
 γεύματα, καὶ κατέχουν τὰ μαθήματα πάντα, ὁμοίως
 ὅς μὲν ὑπὸν καὶ ἀκαρπὴ ὄσιν, καὶ φιλάργυρον, καὶ ἀδίκον, καὶ
 περὶ ὁπλῶν, καὶ τὸ πένθος ἀφαιρεῖν. Ἀμέλει πολλὰς πύτας
 ὄσιν ἰδέσθαι. Πῶς ἔν ἔτοι παρέχουσιν, ἔφη, εἰς τὸ βελτί-
 ος ἀνδρας γινέσθαι ἐνεκα τέτων ἢ μαθημάτων; Οὐδα-
 μῶς φαίνεται, ἐκ τῆς τέτῃ λόγῃ. Ἀλλὰ τί ὄσιν, ἐφίλω ἐ-
 γὼ, τὸ αἶπον; Ὅτι ἐν τῇ δευτέρῃ περὶ βόλῃ διατρέφε-
 σιν, ὡς περὶ ἐγείροντες ὡρὸς τὴν ἀληθινὴν Παιδείαν.
 Καὶ τί τῆτο ὠφελεῖ αὐτοὺς, ἔφη, ὅταν πολλάκις ὄσιν ἰ-
 δεῖν παρεγνομήνους ἐκ τῆς πρώτης περὶ βόλῃ ὑπὸ τῇ Ἀ-
 κρασίας, καὶ τῇ ἄλλης κακίας, εἰς τὸν τρίτον περὶ βόλον,
 ὡρὸς τὴν Παιδείαν τὴν ἀληθινὴν. οἱ τέτῃς τῆς μαθη-
 ματικῆς παρελλάτουσιν; (20) ἄστε, πῶς ἔτι προέ-
 χουσιν ἄρα ἢ ἀκινήτοτεροι, ἢ δυσμαδέεσσι εἰσι.
 Πῶς, ἐφίλω, τῆτο, ἐγὼ. Ὅτι ἐν τῇ δευτέρῃ περὶ βόλῃ εἰ-
 μὴ δὲν

eum qui ad Veram Eruditionem pervenire velit, an non? Nulla id quidem necessitas cogit. Nam commodæ illæ quidem sunt, sed ad incrementa virtutis nihil conferunt. Itane eas nihil conerre ad id dicis ut viri meliores evadamus? Licet enim vel sine his fieri meliores, inquit. Neque tamen inutiles sunt etiam istæ. Ut enim aliquando per interpretem ea quæ dicuntur cognoscimus; & tamen non incommodum fuerit, nos ipsos illius linguæ accuratiorem habere cognitionem, quamvis aliquid per interpretem perceperimus: sic disciplinis istis carere, nihil est quod vetet. Non ergo meliore conditione sunt cæteris isti Mathematici, nec facilius possunt fieri meliores? Quo pacto inquit, præstarent cæteris, cum eos de rebus bonis & malis non minus sentire perperam constet, quam cæteros mortales, & omni adhuc vitiorum genere contrictos teneri? Nihil enim vetat, nosse literas, & tenere disciplinas omnes: & æque tamen esse ebriosum, intemperantem, avarum, injurium, proditorem, denique amentem. Multos certe quidem tales videre licet. Quæ ergo, inquit, istorum quasi prærogativa est ob istas disciplinas, ut in viros evadant meliores? Nulla omnino esse videtur, siquidem ita se res habet. Sed quæ causa est, inquam cur in secundo versentur septo, tanquam Veræ eruditioni vicini? Et quem, inquit, inde capiunt fructum? cum sæpe videre liceat aliquot è primo septo ab Incontinentia cæterisque vitiis in tertium septum pervenire ad veram Eruditionem, qui istos disciplinarum sectatores prætereunt. Quis ergo jam dicat, eos præstare cæteris? Aut igitur segniores sunt, aut minus dociles. Quomodo istud? inquam. Quia, qui in secundo septo sunt, ut
nihil

μηδὲν ἄλλο, ὥστε ποιῶνται γε ὅτις αὐτοῦ, ἃ ἐκ οἶδαν. ὥς δ' ἂν ἔχωσι ταύτῃ τῷ δόξαν, ἀκινήτους αὐ-
 τὸς ἀνάγκη (ἦ) ὥς τὸ ὁρμᾶν ὥς τῷ ἀληθινῷ
 Παιδείαν. Εἶπα τὸ ἔπερὸν ἐχ' ὁρμᾶς, ὅτι καὶ αἱ Δόξαι
 ἐκ τῆς ὁρμᾶς ἐπιβόλῃς εἰσπορεύονται ὥς αὐτὸς ὁ-
 μοίως; "Ὡς τε ἐδὲν ἔτοι ἐκείνων βελτίους εἶναι, εἰ
 μὴ καὶ τέτοις σιωπῇ Μεταμέλεια, καὶ περὶ αὐτῶν, ὅτι
 ἐ Παιδείαν ἔχουσιν, ἀλλὰ Ψάδο Παιδείαν, δι' ἣν ἀ-
 πατῶνται. ἔγω δὲ διακείμενοι, ἐκ ἂν ποτε σωθῆεν.
 Καὶ ὑμεῖς τοίνυν, ὧς ξένοι ἔφη, ἔγω ποιήετε, καὶ ἐν-
 διατρίβετε τοῖς λεγμένοις, μέχρις ἂν ἔξιν λαβῆν.
 ἀλλὰ φεῖ ἢ αὐτῶν πολλάκις δεῖ ὁπσκοπεῖν, καὶ μὴ
 διαλείπειν. τὰ δὲ ἄλλα πάρεργα ἡγήσασθαι. εἰ δ' ἢ μὴ,
 ἐδὲν ὁφείλει ὦν νῦν ἀκέετε. Ποιήσομεν. Τῆτο
 δὲ ὁξήγησαι, πῶς ἐκ ἔστιν ἀγαθὰ ὅσα λαμβάνουσιν
 οἱ ἄνθρωποι παρὰ τῆς Τύχης; οἷον τὸ ζῆν, τὸ ὑμᾶ-
 νειν, τὸ πλετεῖν, τὸ ἀδιδεῖν, τὸ τέκνα ἔχειν, τὸ
 νικᾶν, καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα τέτοις παραπλήσια; ἢ πάλ-
 λιν, τὰ ἐναντία πῶς ἐκ ἔστι κακὰ; πάντῃ γὰρ ἡμῖν πα-
 ράδοξον καὶ ἄπιστον δοκεῖ τὸ λεγόμενον. Ἄγε τοίνυν.
 περὶ ὧν, ἔφη, ἀποκρίνασθαι τὸ φαινόμενον, φεῖ ὦν ἂν
 σι ἔρωτῶ. Ἀλλὰ ποιήσω τῆτο. ἔφω ἐγώ. Πότερον
 οὐκ ἂν κακῶς τις ζῇ, ἀγαθὸν ἐκείνῳ; Οὐ μοι δο-
 κεῖ ἀλλὰ κακὸν, ἔφω ἐγώ. Πῶς οὐκ ἀγαθὸν ὅτι τὸ
 ζῆν, ἔφη, εἴθε τέτῳ ὅτι κακόν; "Ὅτι τοῖς μὲν κακῶς
 ζῶσι, κακὸν μοι δοκεῖ (ἦ), τοῖς δὲ καλῶς, ἀγαθόν.
 Καὶ κακὸν ἄρα λέγεις τὸ ζῆν, καὶ ἀγαθὸν εἶναι; Ε-
 ρωτῶ. Μὴ οὐκ ἀπιδάνως λέγε. ἀδυνάτον γὰρ, τὸ αὐτὸ
 πρᾶγμα καὶ κακὸν καὶ ἀγαθὸν εἶναι. ἔγω γὰρ καὶ ὠφέλι-
 μον καὶ βλαβερόν ἂν εἴη, καὶ αἰρετὸν καὶ φευκτὸν ἄμα
 εἶναι.

nihil aliud, illud certe peccant, quod ea se scire profitentur quæ nesciunt. Qua opinione dum imbuti sunt, segniores eos esse necesse est ad veram eruditionem expetendam. Deinde alterum illud non vides, ut Opiniones etiam è primo septe adhuc ad eos commeent? Quare nihilo cæteris hi meliores sunt, nisi cum ipsis etiam Pœnitentia se conjunxerit: persuasumque habuerint, non vera, sed Falsi nominis eruditione se esse præditos, à qua in errores inducantur, eoque statu rerum salvi atque incolumes esse nequeant. Et vos igitur, hospites, inquit, nisi ita feceritis, & in iis quæ diximus, diu multumque versati fueritis, donec habitum acquiratis, (nam sæpius eadem revolvenda sunt, nec intermittenda, sed cætera præ his supervacanea putanda,) nullus vobis eorum usus erit quæ auditis. Faciemus. Sed hoc declara, cur bona non sint ea quæ homines à Fortuna accipiunt; ut vita, ut sanitas, divitiæ, gloria, liberi, victoria, cæteraque his similia, contraque ea quæ his adversantur, cur mala non sint? Omnino enim admirabilis, & incredibilis ista nobis videtur oratio. Age ergo; da, inquit, operam, ut ad ea, quæ rogabo, id respondeas quod tibi videtur. Ita faciam, inquam. Utrum igitur etiam ei, qui male vivit, bonum est vivere? Non videtur mihi; sed malum. Quo pacto ergo, inquit, bonum est vivere, si illi malum est? Quia ut male viventibus, malum mihi videtur vivere, ita bene, bonum. Et malum igitur esse dicis vivere, & bonum? Ego vero. Cave absurde loquaris. Neque enim fieri potest, ut res eadem & mala & bona sit. Sic enim & utilis erit & noxia, simulque semper & expetenda & fugienda.

Absurdum

αεί. Ἀποδανὸν μὲν. Ἀλλὰ πῶς, εἰ τὸ κακῶς ζῆν ὦν ἂν
 ὑπάρχοι, κακὸν τι ὑπάρχει αὐτῷ, κακὸν αὐτὸ τὸ ζῆν
 ὅτιν; Ἀλλ' ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἔφη, ὑπάρχει τὸ ζῆν τῷ κακῶς
 ζῆν. ἢ ἔσσι φαίνεται; Ἀμείλει ἔδ' ἐμοὶ δοκεῖ τὸ αὐτὸ
 εἶναι. Τὸ πίνω ζῆν ἔστι κακὸν ὅτιν ἐπεὶ εἰ μὴ κακὸν, τοῖς
 ζῶσι καλῶς κακὸν δὴ ὑπῆρχεν, ἐπεὶ τὸ ζῆν αὐτοῖς
 ὑπῆρχεν, ὅπερ ὅτι κακόν. Ἀληθεῖ μοι δοκεῖς λέγειν.
 Ἐπεὶ πίνω ἀμφοτέρους συμβαίνει τὸ ζῆν, καὶ τοῖς κα-
 κῶς ζῶσι, καὶ τοῖς καλῶς, ἔκ ἂν εἴη ἕτε ἀγαθὸν εἶναι
 τὸ ζῆν, ἕτε κακόν. (21) ὥσπερ ἔδ' ἐπὶ τὸ τέμνειν, καὶ καί-
 νειν. ἐν τοῖς ἀρρώστῳσιν ὅτι νοσερὸν καὶ ὑμεινόν. ἔκ ἔν
 ἕτω καὶ ὅτι τῷ ζῆν ὅτι ταῦτα. Σὺ τοίνυν ἕτω θεωρή-
 σον. πότερον ἂν βέλοιο ζῆν κακῶς ἢ ἀποδανεῖν κα-
 λῶς καὶ ἀνδρίως; Ἀποδανεῖν ἐργα καλῶς. Οὐκ ἔν
 ἔδ' ἐπὶ τὸ ἀποδανεῖν κακὸν ὅτιν, εἴπερ αἰρετὰ τέρεν ὅτι
 πολλάκις τὸ ἀποδανεῖν εἶναι ζῆν. Ἐστὶ ταῦτα. Οὐκ ἔν
 ὁ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῷ ὑμεινέειν, καὶ νοσεῖν. πολλά-
 κισ γὰρ ἐσσι συμβαίνει ὑμεινέειν, ἀλλὰ τέταντον, ὅταν ἢ
 κρίσις τοιαύτη. Ἀληθεῖ λέγεις. Ἄγε δὴ, σκεψά-
 μεθα καὶ περὶ τῷ πλεῖν ἕτως· εἴγε θεωρεῖν ὅτιν ὥς
 πολλάκις ὅτιν ἰδεῖν ὑπάρχοντά τι πλεόν, κακῶς
 ζῶντα τέτον καὶ ἀδλίως. Νῆ Δία πολλές γε. Οὐκ
 ἔν ἔδ' ἐπὶ τέτοις ὁ πλεόντος βοηθεῖ εἰς τὸ ζῆν καλῶς.
 Οὐ φαίνεται. αὐτοὶ γὰρ φαῦλοί εἰσιν. Οὐκ ἔν τὸ σω-
 δαίης εἶναι ἔκ ὁ πλεόντος ποιῆ, ἀλλὰ ἡ Παιδεία.
 Εἰκόσ γε. Ἐκ τέτε ἄρα τῷ λόγῳ πᾶς ὁ πλεόντος ἄ-
 γαθόν ὅτιν, εἴπερ ἐ βοηθεῖ τοῖς ἔχουσιν αὐτὸν εἰς τὸ
 βελτίως εἶναι· φαίνεται. Οὕτως ἔδ' ἐσσι συμβαίνει ἄρα
 ἐνίοις πλετεῖν, ὅταν μὴ ὁπίστανται τῷ πλεόντος χρησθῆναι.
 Δοκεῖ μοι. Πῶς οὖν τέτε ἂν τις κενεῖ ἀγαθόν εἶ-
 ναι,

Absurdum id quidem. Sed, si is, qui malevivit,
 malum habet; quo pacto ipsa vita mala erit?
 Atqui non idem est, vivere, inquit, & male
 vivere. An non & tibi videtur? Profecto nec
 mihi videtur esse idem. Vivere igitur non est
 malum. Malum enim si esset, etiam bene viven-
 tibus utique esset malum. Vitam enim haberet,
 quæ malum esset. Vera mihi videris dicere.
 Quia ergo fit ut vita utrisque suppetat, tam
 male quam bene viventibus: vivere neque malum
 fuerit, neque bonum; sicut neque secare & u-
 rere. Nam ægrotantibus quidem ea salubria sunt,
 sanis vero noxia. Eodem igitur modo, & vi-
 ta se habet. Proinde sic tu rem considera:
 Malesne male vivere, an mortem bene oppete-
 re, ac fortiter? Ego vero honeste mori. Ergo
 neque mori est malum. Siquidem oppetere mor-
 tem sæpe magis est expetendum, quam vivere.
 Sunt ista. Eadem ergo est & sanitatis ratio,
 & morborum. Sæpe enim valere non prodest,
 si casus aliquis ita rulerit. Vera dicis. Age
 vero, & divitias eodem modo consideremus: si
 modo illud considerare est, quod sæpe videre
 licet, eundem & habere divitias, & male mise-
 reque vivere. Mehercule multos. Nihil ergo eis
 divitiæ conferunt ad bene beateque vivendum?
 Non videtur, cum ipsi mali sint. Viros ergo
 bonos, non Divitiæ, sed Eruditio facit. Probabi-
 le quidem est. Hac ergo ratione Divitiæ quei
 bonum sunt, cum possessores suos in eo non
 adjuvent ut fiant meliores? Ita videtur. Er-
 go nonnullis ne expedit quidem esse divites,
 cum divitiis uti nesciant. Mea quidem opinione.
 Quo pacto ergo id quisquam bonum judicabit,
 O quod

εἶναι, ὃ πολλὰκις ἔσ' συμφέρει ὑπάρχειν ; Οὐδαμῶς.
 Οὐκοῦν εἰ μὴ τις ἐπίσταιται πλεῖτον χρηστῶς καλῶς καὶ
 ἐμπείρως, δι' βιώσεται· εἰ δ' ἢ μὴ, κακῶς. Ἀληθεύσατά
 μοι δοκεῖς τῆτο λέγειν. Καὶ τὸ σωώσθαι δ' ἢ, τὸ τιμᾶν
 ταῦτα ὡς ἀγαθὰ ὄντα, ἢ ἀπμάζειν ὡς κακὰ, τῆτο
 ὅστιν τὸ ταρβήσθαι τοῦ ἀνθρώπου καὶ βλάβησθαι, ὅταν
 πμῶσί τε αὐτὰ, καὶ οἶοντα διὰ τέτων μόνων διδαι-
 μονεῖν, καὶ πάντ' ἐπομνύως φράττεσιν ἔνεκα τέτων, καὶ
 τὰ ἀσεβέστατα δοκῶντα εἶναι, ταῦτα δ' ἢ πάχυνται διὰ
 τὴν τῶ ἀγαθῶ ἀγνοίαν.

T E Λ Ο Σ.

quod sæpe nullo modo suppetere prodest? Nullo pacto. Si quis ergo divitiis bene & perite uti scierit, bene vivet: sin. minus, male. Verissima dicere mihi videris. Ad summam, quia hæc aut in pretio sunt, ut bona; aut in contemptu, ut mala; id ipsum est quod homines perturbet & lædat, cum scilicet ea mortales magnifaciunt, seque per ea sola Felicitatis fore compotes opinantur: eorumque causa ordine faciunt omnia, etsi maxime impia esse videantur. Hæc vero eis accidunt, quia, quid bonum sit, ignorant.

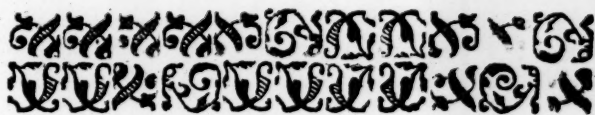
FINIS.

LECTORI.

Quamquam nihil in Cebetis Tabulam initio destinaveram : rogatus tamen à bibliopola, quæ tot editiones conjuncta exhibebant, ea nunc à nobis ne divellerentur: eisdem res exemplo non carebat, haud tamen ægre fecimus, ut & hanc Tabulam percurreremus, & quædam à nobis pridem ad oras nostras notata; quædam ex Salmasii Præfatione prompta, Lectori impertiremus. Consulimus & Joh. Casellii V. CL. editionem ex bibliotheca Geu. Elmenhorstii: & quæ ibi ad usus nostros idonea reperta; eorum quoque Lectorem participem fecimus. Addituri eramus & doctiss. Wolphii Notas: sed postea percepimus pleraque ad tirones tantum pertinere, & ex probatis Lexicographis, qui omnium manibus teruntur, magnam partem peti posse: ut omittam quæ ex Peripateticorum sententia, contra Cebetis doctrinam fusius disputat, quæ non erant hujus loci. Quæ vulgo circumferuntur Notæ, partim ineptæ sunt. ut cum inscriptionis rationem reddit, quasi qui Tabulam ipsam ne obiter quidem, & aliud agens, (quod & Salmasius observat:) unquam inspexisset: partim ex aliis nullo judicio transcriptæ. Textum ipsum vulgatæ editionis Amstelod. fideliter exhibemus, correctis tantum erratis typographicis, & restituitis alicubi ex aliis editionibus verbis integris, quæ operarum incuria exciderant.

NOTÆ

NOTÆ

IN

CEBETIS

TABULAM.

I. **K**^{EB. ΘHB.}] Salmaf. *Prafatione in Tab. Ceb. Arab.* [Cebes Thebanus fuit auctor hujus Dialogi, cui Titulum ipse qui scripsit, fecit : Πίναξ. De quo perperam quidem dubitant, an genuinum opus Socratici illius Cebetis fuerit. Ratio dubitandi vana est, ac futilis quam afferunt, quod Platonis in hoc Dialogo fiat mentio. Quid tum postea? Ergo nec Platonis eadem ratione Dialogus ille fuerit, qui *Phædo* inscribitur, quia meminit in eo hujus Cebetis. Tres Dialogos scripserat hic Cebes, teste Laertio Diogene. Πίναξ, Ἐκδύμην, & Φρυγίον. Πίναξ est quem hic habemus.] Adde his :
 O 3 quod

quod & Lucianus (Περὶ τῶν ὅτι μισθὸν συνόχων) pro genuino Cebete, Cebetem nominans auctorem *Tabula*, videtur agnoscere: qui etiam eodem loco ad instar istius *Tabula* pulcherrimam & ipse finxit imaginem, qua misera illorum conditio qui mercede conducti, doctorem, seu *Philosophorum* (*Capellanos domesticos* hodie diceremus:) munus in magnatum domibus obeuntes consenescebant: paucis lineis, nescio quam vere (siquidem ipse quodammodo postea Lucianus retractavit, & *Apologiam* conscripsit) graphice certe depingitur: præstantiss. editionis (*Aldinam* intelligo) p. 103. Quod autem in *Suida*, ubi de hac *Tabula* loquitur: Πίναξ ὅτι δὲ τῶν ἐν ᾧ δὲ διήγνηται: quidam (de quo & *Wolphius* in *Notis*: quasi de alio vellet opere; mutant: ἔτι δὲ &c. falli eos puto. Quamvis enim humanæ vitæ pictura proponitur, non tamen ut res gesta narratur; sed eorum quæ vulgo fiunt & accidunt, ortus & principia, ex arcanis originibus, quibus *Lex Mundi* continetur, repetuntur: quæ non male, τὰ ἐν ᾧ δὲ nuncupentur: non minus quam quæ apud *Platonem*, in *Eri* narratione, *De Animarum fortitione*. Certe & ibi τὰ τῶν βίων παράδειγματα. (*τυραννίδες*, &c.) satis evidenter ob oculos posita. Si quid mutandum, præferendum putarem: τῶν ἐνθάδε: (id est, ἐν τῷ βίῳ;) pro, τῶν ἐν ᾧ δὲ. Ita enim
non

non raro loquuntur Græci, tam Christiani, quam alii : ut per, τὰ ἐκεί, quæ ad alteram vitam pertinent, pari elegantia innunt. Sed nihil muto. Ad Platonici vero nominis & alia quæ habet Wolph. objectionem non improbabiliſſe & iſtud responderi poſſit, à poſterioribus fortasſe aliqua, temporibus quibus ipſi vivebant, accommoda, addita eſſe : quod in plurimis antiquorum ſcriptis, in propriis præſertim tum hominum, tum locorum nominibus factum eſſe, certiffimum eſt.

2. Νεώτερος ὃς ὦν, π. καὶ σπ.] Ambigua verborum ſententia. Si enim τὸ νεώτερος ad σπουδαῖα referas ; juvenis σπουδαῖος tanto laudabilior, & dignior qui advertatur ; quanto per naturam illa ætas, ad alia potius apta & propenſa. Unde vulgatum illud Ariſtotelis, τὸν νέον, τῆς πολιτικῆς ἀκροάσεως auditorem minus idoneum ſtatuentis ; quod ἀπειρος τῶν κατὰ εἶος πράξεων, & quod τοῖς παιδείᾳ ἀκολουθητικὸς. Sin, ad τὸ διαλέγεσθαι ; tum quo minus miremur, ratio redditur, (innuitur ſaltem) exuperantis in juvene facultatis ; ipſa juvenus ſcilicet. Quo pertinet locus à Caſelio allatus : οἱ φιλόσοφοι φρονεῖν βέλτιον· οἱ νεώτεροι, λέγειν βέλτιον. In utramque partem multa poſſent adferri, ſi res poſtularet. Priorem ſenſum verſio Arabica ſecuta eſt : poſteriore Caſelius expreſſit. Lector, ut volet ; per me licet.

3. Καὶ μικροὶ καὶ ἀμαθεῖς.] Caseliana, ut & Salmasiana edit. πονηρὸν καὶ ἀμ. quod probabilius. Aristoteles autem eximie (ut omnia; quod & Sacris Oraculis consonum est) docet omnem πονηρίαν ex ἀγνοίας, vel quod eodem redit, ἀμαθείας proficisci.

4. Καὶ δὲ οἱ ἐπὶ τιμῶν παρεῖδον.] Non intellexerunt interpretes quid τιμωρία hoc loco sibi vellet. Non enim qui damnati carnificis manum expectant; ut hic: aut, qui quaestioni subjiciuntur; ut Caselius: aptum sunt hic exemplum, τῶν ἐν δόλῳ τῶν βίῳ καὶ μικρὸν καὶ ἀφειρημένων: sed illi qui male actæ vitæ aut impiorum facinorum sibi conscii, secretis conscientiae flagellis (quæ vera Erynnis, sed quæ non omnibus facinorosis contingit in hac vita:) quotidie lancinantur & torquentur. De quibus optime Satyricus:

Magne Pater Divum, sevos punire tyrannos

Haud alia ratione velis: —

Virtutem videant intabescantque relicta.

Intabescere, plane quod hic Cebes, καὶ μικρὸν καὶ ἀφειδής. Porro, τιμωρὸν δαίμονες Synesio, aliisque: qui vulgo, ἀλάστορες. Cebes ipse (quod mirum interpretes non advertisse) in sequentibus ita exponit: ὅταν οὐκ πάντα ἐπολίπει,

ἀπολίπει, παραδίδοντας (iisdem quibus hic verbis:) τῇ τιμωρίᾳ : &c.

5. Αἱ μὲν οὖν τὸ σῶζεσθαι, ἔφω· αἱ δὲ :]
 Hic hærent aliqui, qua ratione *meretrices* (ita enim supra, *δοξαί* omnes nuncupat :) dici potuerint, quæ ad salutem perducunt. Ex mente Platonis, optime : cui omnis *δοξα*, quamvis alioquin optima & verissima, donec ad *ἐπισήμην* perducatur, res levis & momentanea : ut nos alibi ex ipso docuimus. Sed & Cebes ipse postea, iterum, circa finem : ut ex eadem Schola prodiiisse facile colligamus. Hinc Stoicorum scitum, *Σαπientὴν* *non* *δοξάζειν*. Et sane *δοξαστικοὶ* eo nomine à Galeno quoque, qui minime Stoicus, valde reprehensi ; quod quasunque opiniones semel arripuerant, eis adeo mordicus & perditæ addicti erant, ut pro illis (seu veris, seu falsis) non aliter ac pro aris ac focis pugnant. Merito igitur vel hoc nomine in *meretricum* numero : quamvis veras illas interdum esse, & ad veram *ἐπισήμην* perducere, quod hic sub finem asseritur, nihil obstat. Cæterum, ut professas *meretrices* in matronæ mulieris (apud Comicum:) conspectum venire nefas ; ita hic quoque servata Decoris lege (& fortasse non sine aliqua ad Atticos mores allusione) hæ *δοξαί*, alias haud malæ; Scientiæ, & comitatus ejus consortio excluduntur. Vide infra, num. 15.

6. Ὅτι

6. Ὅτι οὐκ ἤδμεν ἀλλ' ὥς α'.] Dixit prius ὅτι
ἡ δὲ αὐτὴ δὴ καὶ εἶναι ἢ διατρε. nihil de cibo. Videtur
legendum ἡ δὴ, non ἡδμεν. Cogitet lector.
Oppositio plenior, si τὸ ἡδμεν retineatur. A-
rabs ab αἰσθάνομαι deduxisse videtur: aut cer-
te verbum inde deductum reperisse.

7. Ἀπὸ τῆς Τύχης.] Caselius: à *Fortuna*:
quod melius quam ut hic, *forte fortuna*. Est
autem *Fortuna* apud multos qua Græcos, qua
Latinos scriptores, plane idem quod *Deus*:
aut, *Dei providentia*: quod alibi multis ex-
emplis ostendimus. Interdum, una eadem-
que periodo, *Fortuna* & *Deus*: aut *divina*
providentia; synonyma. Hierocles: τῇ ἐπιθα-
σῇ (fati:) τοῦ πᾶν παρὰ τὴν
τύχην, ἢν δὲ τὴν καλῶμεν. Apuleius: *Sed ni-*
mirum nihil Fortuna rennente licet homini
nato dexterum provenire: nec consilio pru-
denti, vel remedio sagaci divina providentia
fatalis dispositio subverti, vel reformari po-
test.

7. Καὶ εἰκάσι τῶν ἀνδρ.] Casel. *non de vul-*
go homines: quod quamvis quidam, quibus
Græca nunquam inspecta, laudent: excusari
tamen aliter non potest, nisi dicamus Caseli-
um, ἐκ εἰκάσι (qui tamen aliter ipse edidit:)
reperisse: vel certe verum ita esse (de quo
tamen nihil in Notis:) judicasse. Sed re-
pugnat τὸ, οἱ πολλοί, quod præcessit.

8. Καὶ πῶσι πᾶσι τέττε καδαρ]. δύν.] Τὸ πῶμα

τος scil. quod paulo ante memoratum. Τὴν τέτη καθαρῶν. igitur est *passive* dictum, non *active* : ut θνήσκει μοῖρα : *mors fera* ; & , à *feracillata* : & id genus alia sexcenta. Possis & ad φρίβωλον referre : sed ita quoque *passivum* fuerit. Fortasse legendum τέτων : quod ita & Wolphius in Notis voluisse ; aut ita reperisse videtur.

10. Καὶ ἔλκε[ιν αὐτὸν ἄνω.] Notanda vox. Negat enim Hierocles in Deo situm esse, ut quenkum *trahat* : Christianos, ut opinor, saggillans ob dictum Johannis, vel *Dominī Salvatoris* in Johanne, potius : 'Ουδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ὁ Πατ. ὁ πέμψας με, ἐκλύσῃ αὐτόν. Eodem verbo utitur & Hierocles : 'Εἰ γὰρ ὅτι τὸ θεῶν ἐκλύσαι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀκοντας, πᾶσι δαίρετα πῆμα ἔχειν αὐτοὺς ἐγκαλεῖται ; Respondet hic Cebes ; ex cuius explicatione lux huic verbo & controversiæ, si quis attendat, haud contemnenda : sed hoc non agimus.

11. Μέση δὲ καὶ κεκριμ. ἦδη τῇ ἡλ.] Salmas. in *Prefat.* [Ἡλικία μέση καὶ κεκρίμενη, est media ætas & stata. Nam κεκριμ. hic pro τεταγμένη accipitur, ut etiam exponit Hesychius.]

12. Ὡς ἂν εἴ τις φιλοτ.κ. ἐτ.] Plane ita & Philostratus, *De vita Apoll.* lib. 1.

13. Ὡς περὶ τὸ κωρυκ. ἀντρ. ἔχ.] Salmi in *Prefat.* [Notum ex Geographis, quale fuerit antrum Corycium. Ex ejus descriptione

ne liquet, quam tuti esse potuissent ac securi, qui specum illum incolere voluissent. Vide Melam lib. 1. c. 13.

14. Καθάπερ οἱ ἐχιδνηκτοί.] Salm^s in *Præf.* [ἐχιδνηκτοί haud alii queant intelligi, præter eos quos vipera momorderit. Ecquod illi autem antidotum naturale habeant adversus morsum viperæ, qui à vipera morfi fuerint, haud fateor me videre.] Hinc vir summus, quia Arabs, *viperarios* reddidit, conjicit eum legisse, ἐχιδνηγοί vel ἐχιδνηγοί : i. *viperarum venatores*. Ego minori mutatione, ἐχιδνηκτοί dudum legendum conjiciebam, & ita ad oras meas notaveram : ut intelligat, qui vipers circumferebant, (aut alebant) ad spectaculum; quod quæ aliis morsu suo perniciosæ vulgo essent; illi sine noxa familiariter tractarent. Tales, aut valde fallor, alicubi legere memini, & locum in libris, qui jam non mei juris, annotasse. Ratio nominis obvia : & H. Stephanus, in opere nunquam falsis laudato, citat ex v. l. δεικνύσι θηρῶν : quod idem fere est. Cæterum, nec illud Salmasianum, ἐχιδνηγοί, ullibi est : quod ego sciam. Casellii conjectura, (sed quæ ab ipso modeste proponitur) remotior, οἱ ὀφιογενεῖς. In veteri Lexico, (quod me monuit vir doctiss. & amiciss. J. A. Wyndet, Doctor medicinæ Londinensis) ὀφιοδιώκτης : *marfio*. Pari ratione, & ἐχιδδιώκτης. Nulla est harum lectionum quæ
non

non vulgatæ præferenda videatur. Sed nunquam satis cauti sumus, cum de mutanda lectione ferenda sententia est. Hinc tot Criticorum sædæ & feræ digladiationes. Duplici argumento eo prope nunc adducor, ut nihil mutandum censeam. Primo, quia dicit *ὅτι τὸ ἔχειν ἀντιπράγμακον αὐτὸν ᾤτο*. Quid illud *ᾤτο*, nisi τὸ διχθῆναι καὶ τῷ ἔχειν? intelligat? Deinde, ratio similitudinis tanto plenior, cum pariter de *beato* dixerit, jam eum lædi non posse, a quibus ante lædebatur. Cæterum de viperæ morsu an ita res habeat, nec ne, non hic quaero. Quam multa vulgo recepta & credita, quæ falsi convincit experientia? Mirtum ni & alii, qui jam non occurrunt, ita olim prodiderint. Cælius Rhodiginus aliquid in hanc sententiam, quod apud ipsum lector inveniet.

15. *ὅτι δὲ δέμει δόξαν εἰσπορ.*] Vide supra notata, numero 3.

16. *Πρὸς τὰς αὐτῆς δ. ἔχ ἥπες γί*] Aliter omnes quas vidi edit. (Casel. Salmaf. Plantin. &c.) exhibent: *πρὸς τὰς αὐτῆς δ. ἥπες γ.* manifesto errore. Caselius, ἀντήπτες reponerat; ut & nos olim ad oras nostras: vel certe αἴπτες. Sed non minus placet *ἔχ ἥπες*, quod hic invenimus; undecunque promptum: ex libris, aut ingenio.

17. *Κακοῖς τραπέζιταις.*] *Τραπέζιταις* hic Arabs interpres pro *convivis* accepit: & notat

tat Salmaſ. verbum Græcum ea notione interdum occurrere. Sed illa notio nihil ad hunc locum. καὲς τραπέζιτας Salm. interpretatur, malos argentarios : & δέμα (quod mox ſequitur) pecuniam ad menſam poſitam.

18. Ἐστὶ γὰρ καὶ ἄνευ τ.] Videtur hic aliquid deſſe : Οὐδὲν, ἔφη vel tale quid : quod tamen non affirmem, cum poſtea quoque ſimilis ἐλάττω exemplum.

19. Ἄν πὺν σὺν ἡμῖν.] Sententia quam interpres expreſſit (nec alia commodior ſe offert) videtur exigere, ὧν τι vel καὶ τὶ σὺν ἡμῖν. Et mox recte obſervat Caſel. ἐν δαίμονας, aut tale quid, ſupplendum eſſe, ſine quo pender ſententia. Sed illud præterea notandum fuit ; ut hæc aliquo defectu, ita ſequentia, ſaſtidioſa redundantia laborare. Facile obſervabit attentus Lector. Sententia plana : cætera, non tanti. Mox etiam, μαθηματικοί, interpres hic, mathematici, nimis ambigue. Melius Caſelius : iſtiusmodi doctrinis inſtruiti : vel, diſciplinatum ſectatores : ut hic infra.

20. Ὅτε πῶς ἔτι πρότερον.] Salm. in Prefat. [Qua in re præſtant indoctis (inquit Cebes) quo citius perveniant ad ſcientiam boni, cum ipſi & indociliores ſæpe ſint, & tardiores ad eam artem addiſcendam, quæ ſola vera eſt, & ſummi boni magiſtra? Ita enim legenda Græca apud Cebetẽ, quæ vulgo corruptiſſima ſunt, ὅτε πῶς ἔτι πρότερον ἀγαθοὶ ἀκινητότεροι, ἢ δυνα-

δύς ἐργεῖ

ἀποκρίνεται; Respondet alter ac quærit, quomodo id fieri possit, ut qui artes liberales didicerunt, &c. Rationem reddit senex; quod qui in secundo septo habitant, artium nempe doctores liberalium, simulant se scire, quod nesciunt. Et dum putant se veram adeptos esse scientiam; eo redduntur ad eam persequendam ineptiores.]

21. *Ὅτι οὐκ ἔστι τὸ τέλει.*] Satis plana est sententia, quam tamen interpretes non plane sunt assecuti. Dixerat prius, fieri non posse, ut eadem res per se, aut sua natura, bona sit & mala. Quod uni bonum, alteri malum, per se, neque bonum, neque malum est. Ut in re medica, *uri*, *secari*: quia quandoque prodest ignis ad salutem: quandoq;, nocet, si intempestive adhibeatur: ergo per se, sive simpliciter & absolute; neq; bonum, neq; malum.

22. Appendicem versionis Arabicæ, quam quædam Cebetis editiones Latine versam exhibent, Salmasius pro genuina non habet: eo præcipue nixus argumento, quod in exemplaribus Græcis, quæ plura vidit antiquissima, eam non repererit. Putat igitur esse fœtum interpretis Arabis, qui etiam in prioribus haud pauca interpolavit, & addidit. Ego hætenus illi assentior, ut quandoquidem Græca defunt; Latinis, cujuscunque sint, facile carere possimus: præcipue cum res ipsa à non uno vetere philosopho, Platone, Cicero-
ne

NOTÆ in

rone, aliisque tractata reperiat. Esse tamen Arabis interpretis assumentum, non adeo mihi probabile est, quod pars ejus etiam apud *Odaxium*, veterem Ceбетis interpretem Latinum, longe ante quam versio Arabica cuiquam nota aut audita, nedum vulgata, inveniat.

FINIS.
